

PRAKSISOVERSIGTER • SAMLET UDGAVE

Praksis inden for *advokater*

Advokatens pligter og ansvar – Advokatnævnets og domstolenes praksis.

OVERSIGTER

11

AFGØRELSE

366

PERIODE

1997–2026

11 OVERSIGTER

Indhold

01	Advokatbeskikkelse – betingelser, nægtelse og frakendelse	17 afg.
02	Advokaters klientkonto og hvidvaskpligter	22 afg.
03	Advokaters professionsansvar	45 afg.
04	Advokaters tavshedspligt	29 afg.
05	Advokatnævnet – disciplinær- og salærklager	18 afg.
06	Advokatsalær – rimeligt vederlag og salærklage til Advokatnævnet	29 afg.
07	Advokatsamfundet og Advokatrådets tilsyn	30 afg.
08	Advokatselskaber – selskabsform, ejerskab og hæftelse	21 afg.
09	Almindelige principper for advokaters adfærd	49 afg.
10	God advokatskik (retsplejeloven § 126)	69 afg.
11	Interessekonflikter hos advokater	37 afg.

Hver oversigt er et selvstændigt kapitel med introduktion, principper, gennemgang, lovgrundlag og citerede afgørelser. Titlerne er klikbare, og kapitlerne findes også som bogmærker i PDF-læseren.

01

PRAKSISOVERSIGT · ADVOKATER

Praksisoversigt over advokatbeskikkelse – betingelser, nægtelse og frakendelse

Retsplejelovens kapitel 12-15 b: adgangen til, bortfaldet af og generhvervelsen af retten til at udøve advokatvirksomhed

Version 2 · Opdateret 16. jul. 2026 · 17 afgørelser · 2007-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Advokatbeskikkelse er i dansk ret konstrueret som et retskrav: den, der opfylder de fem kumulative betingelser i [retsplejelovens § 119, stk. 2](#), har ret til beskikkelse, og justitsministeren har intet frit skøn. Skønnet ligger derimod i undtagelserne – nægtelse efter [§ 121](#) ved kriminalitet, uforsvarlig adfærd eller betydelig offentlig gæld, det automatiske bortfald ved konkurs efter [§ 137](#), genudleveringsnægtelsen efter [§ 140, stk. 3](#), domsfrakendelse efter [§§ 138-139](#) og Advokatnævnets frakendelse efter [§ 147 c](#). Praksis viser et gennemgående mønster: de objektive adgangskrav håndhæves formalistisk og uden dispensationsvillighed, mens de skønsmæssige udelukkelsesgrunde bygger på en fremadrettet *prognose* om forsvarlig virksomhedsudøvelse, som domstolene kun undtagelsesvis tilsidesætter. Oversigten dækker den objektive licens-vinkel – ikke disciplinærsubstansen.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Retsplejelovens § 119, stk. 2, er formuleret som et retskrav (»Ret til at få beskikkelse som advokat har enhver, der ...«) – opfyldes alle fem betingelser, har justitsministeren ikke noget skøn at udøve.
- 02** Kravet om møderet for landsret efter § 133 er ufravigeligt, og en advokat uden møderet skal anmelde sin prøvesag INDEN ankefristens udløb; en efterfølgende godkendelse reparerer ikke en for sent anmeldt anke.
- 03** EU-advokater er ikke fritaget for prøvekravet i § 133 – direktiv 77/249/EØF art. 4, stk. 1, henviser udtrykkeligt til værtslandets betingelser, og kravet er ikke en territorial indskrænkning, men en kvalifikationssikring.
- 04** Retten til at udøve advokatvirksomhed bortfalder AUTOMATISK ved rekonstruktionsbehandling eller konkurs efter § 137 – der træffes ingen afgørelse, og bortfaldet indtræder uanset forudgående deponering.
- 05** Justitsministeriets faste praksis om kun at genudlevere beskikkelsen efter konkurs, når det dokumenteres, at der ikke længere består anmeldte krav, sætter ikke skønnet under regel, når der tillige inddrages konkrete hensyn såsom gældens aktuelle størrelse.

- 06 Beskyttelseshensynet bag § 140, stk. 3, er dobbelt: risikoen for fornyet konkurs OG risikoen for, at kreditorerne kompromitterer advokatens uafhængighed – begge veje tungere end ønsket om at genoptage erhvervet, også når ansøgeren kun vil være ansat.
- 07 Nægtelse efter § 121, stk. 2, forudsætter ikke domfældelse; vedvarende krænkende adfærd og sprogbrug udvist i stilling eller erhverv kan i sig selv bære et afslag.
- 08 Grænsen for »betydelig forfalden gæld til det offentlige« er efter forarbejderne bevidst asymmetrisk: ca. 50.000 kr. ved nægtelse (§ 121, stk. 3), men ca. 100.000 kr. ved frakendelse (§ 139, stk. 1), fordi der kræves mere graverende forhold for at fratage end for at nægte.
- 09 Frakendelse indtil videre efter § 147 c, stk. 8, forudsætter både grov eller oftere gentagen pligttilsidesættelse OG en prognose om, at den pågældende ikke fremover vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde – begge led skal være opfyldt.
- 10 Domstolene prøver Advokatnævnets frakendelseskendelser fuldt ud, men tilsidesætter dem kun, hvis der foreligger »fornødent grundlag« – i praksis tiltrædes nævnets grovheds- og prognosevurdering næsten altid.
- 11 Midlertidig frakendelse under nævnets behandling (§ 147 c, stk. 5) kræver både begrundet mistanke om frakendelsesgrundlag og overhængende fare for nye grove pligtbrud; anmodning om domstolsprøvelse har efter § 147 g, stk. 3, ikke opsættende virkning.
- 12 Ved ophævelse af en frakendelse indtil videre efter § 147 f indgår tre kriterier: omfanget, karakteren og grovheden af de forhold, der begrundede frakendelsen, den forløbne tid, og om der fortsat er grund til at antage, at virksomheden ikke vil blive udøvet forsvarligt.
- 13 Advokatnævnet kan ikke angive en tidshorison for ophævelse – men praksis viser spændet: afslag efter ca. 3 år og efter ca. 4 år og 10 måneder, ophævelse af proportionalitetshensyn efter 17 år.
- 14 En ansøger, der ikke redegør for sine personlige og økonomiske forhold i frakendelsesperioden og for, hvordan klientmidler fremover sikres, får ikke frakendelsen ophævet – bevisbyrden for den ændrede prognose ligger hos ansøgeren.
- 15 En ved dom pålagt rettighedsfrakendelse efter § 138, jf. straffelovens § 79, og Advokatnævnets disciplinære frakendelse efter § 147 c er selvstændige spor: at domsfrakendelsen er udløbet, påvirker ikke den disciplinære frakendelse.

§ 1 Retskravet på beskikkelse: de fem kumulative betingelser i § 119

Advokater beskikkes af justitsministeren, jf. [retsplejelovens § 119, stk. 1](#). Men beskikkelsen er ikke en begunstiggelse, ministeren kan give eller nægte efter skøn. [§ 119, stk. 2](#) er formuleret som et **retskrav**:

»Ret til at få beskikkelse som advokat har enhver, der

1.

er myndig og ikke er under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7,

2. ikke er under rekonstruktionsbehandling eller konkurs,
3. har bestået dansk juridisk bachelor- og kandidateksamen, jf. dog § 135 a,
4. i mindst 3 år har været i praktisk juridisk virksomhed, jf. stk. 3 og 4, og
5. har gennemført en teoretisk grunduddannelse og bestået en eksamen i forhold af særlig betydning for advokaterhvervet samt bestået en praktisk prøve i retssagsbehandling.«

Betingelserne er kumulative, og formuleringen »har enhver« betyder, at ministeren ikke kan afslå en ansøgning fra en person, der opfylder nr. 1-5 – medmindre en af de selvstændige nægtelsesgrunde i § 121 foreligger. Det er denne konstruktion, der gør advokatbeskikkelsen til en objektiv licens frem for en tilladelse.

Lovgivers hensigt med bestemmelsens nuværende opbygning fremgår af forarbejderne til nyaffattelsen af hele retsplejelovens advokatafsnit (kapitel 12-15 b), som byggede på **betænkning nr. 871/1979 vedrørende revision af retsplejelovens afsnit om advokater**:

»Bestemmelsen indeholder de formelle betingelser for, at en person har ret til at få meddelt beskikkelse som advokat.«

Samme sted afskaffedes en række ældre adgangsbARRIERER. Kravene om, at ansøgeren skulle være fyldt 25 år og have dansk indfødsret, blev ophævet, fordi de øvrige betingelser – navnlig kandidateksamen – i praksis gjorde dem uden selvstændig betydning. Også den formelle betingelse om afgivelse af en højtidelig forsikring og om betaling af en afgift bortfaldt. Til gengæld blev insolvenskriteriet skærpet:

»Efter bestemmelsen i stk. 2 suppleres det gældende krav om, at en ansøger ikke må være ude af rådighed over sit bo, med et krav om, at den pågældende ikke må have anmeldt betalingsstandsning.«

Betalingsstandsning er siden udgået af dansk insolvensret. Ved konkursreformen i 2010 (lovforslag L 199, folketingssamlingen 2009-10) blev reglerne om anmeldt betalingsstandsning og forhandling om tvangsakkord ophævet og erstattet af rekonstruktionsbehandling, hvis formål efter de almindelige bemærkninger var »at forbedre mulighederne for, at virksomheder, der har økonomiske vanskeligheder, kan videreføres i stedet for at blive erklæret konkurs«. Konsekvensen for advokatretten er, at § 119, stk. 2, nr. 2, i dag udelukker den, der er under **rekonstruktionsbehandling eller konkurs** – og at samme kriterium via § 137 styrer det automatiske bortfald.

Titlen er beskyttet i forlængelse heraf. Efter § 120, stk. 1 må personer uden beskikkelse – og personer, hvis ret er ophørt – ikke betegne sig som advokat eller benytte en forvekslelig betegnelse; en advokat, der har deponeret sin beskikkelse, må ikke betegne sig som advokat i forretningsforhold. Overtrædelse straffes med bøde, jf. § 120, stk. 2.

LOV

Retsplejelovent § 119, stk. 1-5

Retsplejelovent § 120, stk. 1, 2

Retsplejelovent § 137

Værgemålslovent § 5

Uddannelseskravet efter 2007-reformen: grunduddannelse, § 2 advokateksamen og retssagsprøve

Det nuværende [§ 119, stk. 2, nr. 5](#), stammer fra den store advokatreform i 2007 – **lov nr. 520 af 6. juni 2007** – der byggede på Advokatudvalgets betænkning nr. 1479/2006 om retsplejelovens regler om advokater (formand: professor, dr.jur. Mads Bryde Andersen). Reformens formål var bredt:

»Lovforslagets formål er at skabe en mere tidssvarende regulering af advokaters forhold, at styrke borgernes retssikkerhed og at skabe øget konkurrence på advokatområdet.«

Uddannelseskravet blev omlagt fra én mundtlig juridisk eksamen til et todelt krav:

»Advokatuuddannelsen ændres. I dag skal alle, der vil være advokat, op til en mundtlig eksamen i juridiske emner. Fremover skal alle, der vil være advokat, op til dels en teoretisk eksamen i regler, der er af særlig betydning for advokaterhvervet (advokatetiske regler, klientkontoregler, regnskabsforståelse m.v.), dels en praktisk prøve i retssagsbehandling.«

Advokatudvalgets flertal begrundede placeringen hos Advokatsamfundet med både saglige og økonomiske hensyn og med en udtrykkelig advarsel mod, at uddannelsen bliver en adgangsbarriere:

»Grunduddannelsen bør navnlig sikre et grundigt kendskab til de almindelige og særlige advokatpligter samt til behandlingen af retssager. Uddannelsens omfang og pris bør ikke udgøre en konkurrencebegrænsende barriere for adgang til erhvervet.«

Udmøntningen ligger i [bekendtgørelse om obligatorisk grunduddannelse som betingelse for at få beskikkelse som advokat](#), udstedt med hjemmel i [§ 119, stk. 5](#). Hovedelementerne er:

Element	Regel	Antal forsøg
Teoretisk grunduddannelse	20 kursusdage fordelt over et år, jf. § 3	—
Skriftlig eksamen	Udbydes mindst to gange årligt, jf. § 3	Højst 3
Retssagsprøven	Førelse af én sag for byret, landsret eller Sø- og Handelsret, jf. § 4	Højst 3

Egnethedsvurderingen ligger hos retten, ikke hos Advokatsamfundet. Efter [§ 119, stk. 5, 4. pkt.](#) »vurderer [retten], om en retssag er egnet til at udgøre den praktiske prøve i retssagsbehandling«, og bekendtgørelsens [§ 4](#) præciserer, at der skal lægges vægt på, om sagen er af en sådan karakter, at kandidatens evner kan vurderes – og at retten **på ethvert tidspunkt** kan tilbagekalde en egnethedsgodkendelse, hvis forudsætningerne bortfalder. Findes ingen egnet sag, kan kandidaten, når der refterer højst et år af fuldmægtigtiden, ansøge kursusudvalget om at aflægge prøven som en **fiktiv retssag** under medvirken af en dommer og en censor, jf. [§ 6](#).

Omkostningerne påhviler principalt: den advokat, hos hvem fuldmægtigen er autoriseret på fakturerings tidspunktet, afholder udgifterne til grunduddannelse, eksamen og retssagsprøve, jf. [§ 8](#). Advokatrådet forestår selve afviklingen, jf. [§ 23, stk. 1](#), i [vedtægten for Det Danske Advokatsamfund](#), mens et af Justitsministeriet nedsat kursusudvalg fastsætter retningslinjerne, jf. [§ 9](#).

En overgangsregel har fortsat betydning: efter [§ 21](#) kan personer, der har bestået juridisk kandidateksamen **før den 1. januar 1997**, beskikkes som advokat, uanset at de ikke opfylder bekendtgørelsens betingelser – herunder kravet om retssagsprøve.

Endelig kan justitsministeren efter [§ 119, stk. 5, 2. pkt.](#) »i særlige tilfælde« fritage for kravet om grunduddannelse, eksamen og praktisk prøve. Dispensationsadgangen er dermed lovfæstet, men eksplicit knyttet til det særlige tilfælde.

LOV

Retsplejeloven § 119, stk. 2, 5

§ 3 Tre års praktisk juridisk virksomhed – fuldmægtigsporet, myndighedssporet og § 119, stk. 4-dispensationen

Kravet i § 119, stk. 2, nr. 4, om mindst 3 års praktisk juridisk virksomhed kan efter stk. 3 opfyldes ad to ligestillede spor:

- **Fuldmægtigsporet:** deltagelse i almindelig advokatvirksomhed, herunder opnåelse af kendskab til behandlingen af retssager, som autoriseret fuldmægtig hos en advokat, **der udøver advokatvirksomhed**.
- **Myndighedssporet:** arbejde i en juridisk stilling ved domstolene, anklagemyndigheden eller politiet, hvori behandling af retssager indgår som en væsentlig del.

Begge spor er retssagsorienterede – det er ikke tilstrækkeligt at have været jurist i tre år. Forarbejderne til bestemmelsens nyaffattelse understreger dette dobbelte krav: det blev udtrykkeligt præciseret, at der skal indgå behandling af retssager i virksomheden, og at det er en betingelse, at den principal, hvorunder fuldmægtigen er autoriseret, rent faktisk udøver advokatvirksomhed.

Alt andet juridisk arbejde kan kun tælle med via dispensationssporet i § 119, stk. 4, hvorefter justitsministeren kan træffe afgørelse eller fastsætte regler om, at virksomhed i andre juridiske stillinger helt eller delvis kan medregnes. Ved 2007-reformen blev dette spor bevidst lempet – et af reformens hovedpunkter var, at »[d]er bliver en mere liberal tilgang til advokatbranchen ved, at organisationsansatte advokatfuldmægtige fremover lettere vil kunne beskikkes som advokat«, og det tidligere loft på højst 2 år udgik af lovteksten.

Administrationen af sporet er belyst i Folketingets Ombudsmands sag [Sag om forhåndsgodkendelse udsat. Begrundelse](#). En jurist havde bedt Justitsministeriet om **forhåndsgodkendelse** af sin erhvervs erfaring som chefjurist i et selskab efter § 119, stk. 4. Advokatrådet udtalte, at stillingen måtte sidestilles med almindelig beskæftigelse som jurist i en privat virksomhed, og at sådan beskæftigelse – efter Advokatrådets **faste praksis** – kan medregnes med **1/3 af ansættelsestiden, dog maksimalt 1 år**. Rådet rejste imidlertid spørgsmålet, om ansættelse i en virksomhed, hvis kerneaktivitet muligvis var ulovlig (drift af en hjemmeside, som Advokatrådet anså for en overtrædelse af § 120 og § 124 samt vinkelskriverloven), overhovedet kunne medregnes. Ministeriet stillede sagen i bero på udfaldet af en politianmeldelse. Under ombudsmandssagen erkendte Justitsministeriet selv:

»Ministeriet har imidlertid efter en fornyet gennemgang af sagen fundet, at der ikke har været fuldt tilstrækkeligt grundlag for at sætte den konkrete sag i bero på udfaldet af politianmeldelsen.«

Ministeriet traf derpå afgørelse og medregnede stillingen med 1/3, maksimalt 1 år – i alt 4 måneder og 10 dage – og bemærkede udtrykkeligt, at der **ikke** hermed var taget stilling til, om en eventuel senere domfældelse ville være til hinder for beskikkelse efter § 121. Sagen illustrerer tre ting: at § 119, stk. 4-skønnet i praksis er stærkt normeret af Advokatrådets 1/3-regel, at berostillelse på et strafferetligt udfald ikke uden videre er sagligt, og at § 119-vurderingen og § 121-vurderingen er retligt adskilte.

LOV

Retsplejeloven § 119, stk. 2-4

Retsplejeloven § 121

Retsplejeloven § 124

§ 4 Udenlandske eksaminer: § 135 a og EU-sporet ind i advokatstanden

Kravet om **dansk** juridisk bachelor- og kandidateksamen i § 119, stk. 2, nr. 3, er forsynet med forbeholdet »jf. dog § 135 a«. § 135 a, stk. 1, giver justitsministeren adgang til at fastsætte en **prøvetid** som betingelse for autorisation som advokatfuldmægtig for personer, der i en EU-medlemsstat eller et aftaleland har bestået en juridisk kandidateksamen på niveau med den danske. Formålet er dobbelt og formuleres i lovteksten selv:

»... med henblik på at sikre, at ansøgeren har det fornødne kendskab til dansk procesret samt behersker det danske sprog på et sådant niveau, at ansøgeren kan gennemføre en hovedforhandling på forsvarlig vis.«

Samme regel gælder for personer med udenlandsk bacheloreksamen og dansk kandidateksamen, og – efter en brexit-tilpasning – for personer med britisk juridisk bachelor- eller kandidateksamen bestået efter den 31. januar 2020, når uddannelsen er påbegyndt senest denne dato. § 135 a, stk. 2, rummer en generel EU-retlig sikkerhedsventil: ministeren kan i det omfang, det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser, fritage helt fra kravet om dansk eksamen.

Adgangen slår igennem på grunduddannelsen. Efter § 2 i grunduddannelsesbekendtgørelsen kan personer med udenlandsk EU-kandidateksamen optages, »såfremt den pågældende opfylder betingelserne for autorisation som advokatfuldmægtig, jf. retsplejelovens § 135 a«. Prøvetiden er dermed nøglen til hele det danske uddannelsesforløb, ikke blot til fuldmægtigautorisationen.

Et selvstændigt spor til **dansk** beskikkelse findes for EU-advokater, der allerede praktiserer her i landet under hjemlandets titel. Efter § 12 i bekendtgørelse om EU-advokaters etablering her i landet m.v. kan en advokat, der over for Justitsministeriet godtgør i mindst 3 år faktisk og regelmæssigt at have udøvet virksomhed i Danmark – men kun i kortere tid har beskæftiget sig med det danske retssystem – meddeles dansk advokatbeskikkelse uden at opfylde betingelserne i artikel 14, stk. 1 og 3, i anerkendelsesdirektivet. Vurderingen sker efter bekendtgørelsen som led i **en samtale med Justitsministeriet**, hvor det kontrolleres, om virksomheden faktisk og regelmæssigt er udøvet, og der lægges vægt på kendskab til og faglig erfaring i det danske retssystem samt deltagelse i kurser og seminarer herom. Ordningen udmønter [direktiv 98/5/EF om lettelse af adgangen til varig udøvelse af advokaterhvervet i en anden medlemsstat end den, hvor beskikkelsen er opnået](#).

LOV

Retsplejeloven § 119, stk. 2

Retsplejeloven § 135a, stk. 1, 2

§ 5 Nægtelse efter § 121: kriminalitet, adfærd i stilling eller erhverv og offentlig gæld

Selv den, der opfylder alle betingelser i § 119, kan nægtes beskikkelse. § 121 rummer tre selvstændige nægtelsesgrunde, der hver især er skønsmæssige (»kan nægtes«):

- **Stk. 1 – domfældelse.** Beskikkelse kan nægtes den, der er dømt for strafbart forhold, såfremt forholdet begrundes en nærliggende fare for misbrug af adgangen til at udøve advokatvirksomhed **eller** gør den pågældende uværdig til den agtelse og tillid, der må kræves. Kriterierne er de samme som i [straffelovens § 78, stk. 2](#), og [straffelovens § 78, stk. 3](#), gælder tilsvarende – dvs. den afviste kan kræve spørgsmålet indbragt for retten af anklagemyndigheden, og ved udelukkelse kan spørgsmålet tidligst rejses på ny efter 2 år.

Stk. 2 – adfærd. Beskikkelse kan nægtes den, der »i stilling eller erhverv har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at den pågældende ikke vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde«. Bestemmelsen forudsætter **ingen** domfældelse; den er en ren prognoseregulering, og den anvender præcis samme prognoseformel som frakendelsesreglen i § 147 c, stk. 8.

- **Stk. 3 – gæld.** Beskikkelse kan nægtes den, der har betydelig forfalden gæld til det offentlige, »hvorved forstås beløb i størrelsesordenen 50.000 kr. eller derover«.

Adfærdsgrunden i stk. 2 er illustreret af **BS-139/2010-ALB – Afslag på advokatbeskikkelse på grund af vedvarende krænkende adfærd og sprogbrug stadfæstet af Retten i Aalborg** af 19. januar 2011. Sagen blev afgjort efter § 121, stk. 1 og stk. 2, og de påberåbte strafbestemmelser var straffelovens § 119, stk. 1 (vold og trusler mod person i offentlig tjeneste), § 121 (fornærmelig tiltale mod tjenestemand) og § 291, stk. 1 (hærværk). Retten i Aalborg tiltrådte Justitsministeriets afslag. Afgørelsen viser, at det ikke er en isoleret enkeltepisode, men et **vedvarende** adfærdsmonter – herunder krænkende korrespondance og sprogbrug over for myndigheder – der bærer prognosen om, at advokatvirksomhed ikke vil blive udøvet forsvarligt.

Gældsgrunden i stk. 3 kom ind i loven ved en tværgående restanceindsats i 1991-92, hvor en række autorisationslove fik indsat hjemmel til at nægte og tilbagekalde autorisation ved offentlig gæld. De almindelige bemærkninger forklarer baggrunden – ca. 75 pct. af den samlede restance til det offentlige på ca. 30 mia. kr. ultimo 1989 hidrørte fra selvstændige erhvervsdrivende – og fastlægger den beløbsmæssige norm:

»Ved en ansøgning om autorisation m.v. vil forfalden gæld til det offentlige i størrelsesordenen ca. 50.000 kr., i almindelighed være tilstrækkelig til at nægte ansøgeren autorisation m.v. Der skal endvidere lægges vægt på, om gælden i forhold til det konkrete erhverv kan betragtes som en gæld af betydelig størrelse. Beløbsangivelsen på ca. 50.000 kr. kan derfor alene betragtes som en vejledende norm.«

Retsbeskyttelsen ligger i § 121, stk. 4: afslår justitsministeren beskikkelse efter stk. 2 eller stk. 3, kan ansøgeren forlange spørgsmålet indbragt for retten, og **sagen anlægges af justitsministeren** i den borgerlige retsplejes former. Godkender retten ministerens afgørelse, kan spørgsmålet først indbringes på ny efter 2 års forløb. Bemærk asymmetrien: stk. 1-afslag prøves ad straffelovens § 78, stk. 3-sporet (ved kendelse på anklagemyndighedens begæring), mens stk. 2- og stk. 3-afslag prøves i civilprocessens former med ministeren som sagsøger. Byrden for at anlægge sagen påhviler altså i begge tilfælde det offentlige, ikke ansøgeren.

LOV

Retsplejeloven § 121, stk. 1-4

Retsplejeloven § 147c, stk. 8

Straffeloven § 78, stk. 2, 3

PRAKSIS

Byretten · Afslag på advokatbeskikkelse på grund af vedvarende krænkende adfærd og sprogbrug stadfæstet af Retten i Aalborg

19.01.2011

Uafhængighedsværnet: uforenelighedsreglen i § 122 og karenskravet i § 123

§ 6

To bestemmelser sikrer, at beskikkelsen ikke bliver til en tom titel, men til en **uafhængig** erhvervsudøvelse.

§ 122, stk. 1, fastslår en absolut uforenelighed: udøvelse af advokatvirksomhed kan ikke forenes med en juridisk stilling ved domstolene, anklagemyndigheden eller politiet – bortset fra den særlige adgang i § 106. Denne del er ikke dispensabel. Det er den relative uforenelighed i § 122, stk. 2, derimod:

»Udøvelse af advokatvirksomhed kan i øvrigt ikke forenes med nogen stilling i det offentlige tjeneste, medmindre justitsministeren i særlige tilfælde gør undtagelse herfra. Ved afgørelser om dispensation skal der navnlig lægges vægt på, at en advokat skal være uafhængig af det offentlige, således at der ikke kan opstå interessekonflikter mellem en offentlig ansættelse og den pågældendes udøvelse af advokatvirksomhed.«

Lovteksten skriver dermed selv skønstemaet ind: dispensation forudsætter, at der ikke kan opstå interessekonflikt. Endelig kan ministeren efter § 122, stk. 3, tillade, at en advokat, som efter stk. 1 eller 2 ikke kan udøve advokatvirksomhed, alligevel **udfører en enkelt retssag** – en snæver ventil, der adskiller den generelle erhvervsudøvelse fra den konkrete sagsførelse.

Uafhængighedshensynet er selve fundamentet under hele reguleringen. Advokatudvalgets flertal formulerede det i forarbejderne til 2007-reformen således:

»Flertallet har særligt lagt vægt på hensynet til, at borgere og virksomheder skal have adgang til uafhængig og kvalificeret bistand fra advokater. Hensynet til uafhængighed betyder, at den enkelte advokat skal være uafhængig af statsmagten og af enhver uvedkommende privat interesse, der kan være i konflikt med klientens interesser.«

§ 123, stk. 1, tilføjer et **karenskrav**, der ikke angår beskikkelsen som sådan, men adgangen til at stå på egne ben. En advokat skal i mindst 1 år enten have været autoriseret fuldmægtig hos en advokat, der udøver advokatvirksomhed, eller som advokat have været ansat hos en anden advokat, der udøver advokatvirksomhed, for at kunne:

- udøve advokatvirksomhed i fællesskab med en anden advokat,
- udøve enkeltmandsvirksomhed som advokat, eller
- eje aktier eller anparter i et advokatselskab.

Man kan altså blive advokat uden at kunne drive egen advokatvirksomhed. Justitsministeren kan i særlige tilfælde dispensere, jf. § 123, stk. 2. Karensåret kan i praksis afkortes eller opfyldes samtidig med fuldmægtigtiden, men det springende punkt er, at det tælles fra en ansættelse **hos en advokat, der faktisk udøver advokatvirksomhed** – samme betingelse som i § 119, stk. 3.

At beskikkelsen – og ikke blot advokatlignende funktioner – er den afgørende retlige status, illustreres af Højesterets dom af 14. juli 2021 i BS-6234/2021-HJR. En juridisk rådgiver, der var partner og medejer af et advokatpartnerselskab efter § 124 c, stk. 1, nr. 2, men ikke beskikket advokat, var ikke omfattet af vidneudelukkelsen i § 170, stk. 1:

»Uanset dette finder Højesteret, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for at fortolke bestemmelsen i retsplejelovens § 170, stk. 1, udvidende og lade den finde anvendelse på Ds virke som juridisk rådgiver i den nævnte bolighandel.«

Højesteret lagde bl.a. vægt på, at der ved åbningen af ejerkredsen i 2007 bevidst ikke skete ændringer i reglerne om vidneudelukkelse. Beskikkelsen er dermed ikke blot en adgangsbillet til erhvervet, men også den formelle udløser for advokatstandens særlige retsstilling.

LOV

Retsplejeloven § 122, stk. 1-3

Retsplejeloven § 123, stk. 1, 2

Retsplejeloven § 124c, stk. 1

Retsplejeloven § 170, stk. 1

PRAKSIS **Højesteret** · Vidnefritagelse for ikke-advokater i advokatselskaber: Højesterets fortolkning af retsplejelovens § 170

14.07.2021

Møderetsprøven i § 133 – to retssager og samspillet med

§ 7 retssagsprøven

Beskikkelsen giver ikke i sig selv møderet for de overordnede retter. Efter [§ 133, stk. 1](#), har en advokat møderet for landsret og i alle sager for Sø- og Handelsretten, **når advokaten har bestået en prøve i procedure**. Prøven består efter [stk. 3](#) i, at den pågældende udfører to retssager, der afsluttes med mundtlig hovedforhandling.

Den ene af de to sager kan efter [§ 133, stk. 4](#), være en byretssag – herunder **den praktiske prøve, der er omhandlet i § 119, stk. 2, nr. 5** – eller en sag for Arbejdsretten. Denne kobling var et selvstændigt hovedpunkt i 2007-reformen: »[d]en ene af de to prøvesager, der kræves for, at en advokat kan få møderet for landsret, vil fremover kunne være en byretssag«. Byretssagen skal dog være en sag med kollegial behandling eller med sagkyndige dommere, og den anden sag skal aflægges for en landsret, for Grønlands Landsret som kollegial ret eller for Sø- og Handelsretten. *(Lovteknisk bemærkes, at § 133, stk. 4, 2. pkt., henviser til »§ 119, stk. 1, nr. 5«, mens kravet i dag står i § 119, stk. 2, nr. 5 – henvisningen i 1. pkt. er den korrekte.)*

Adgangsbegrænsningerne er stramme:

Regel	Indhold	Hjemmel
Egnethedskrav	En sag kan kun danne grundlag for prøven, hvis vedkommende ret finder sagen egnet	§ 133, stk. 4
Bedømmelse	Prøven er bestået, når de retter, hvor sagerne er udført, finder udførelsen tilfredsstillende	§ 133, stk. 5
Én-sags-genvej	Landsretten eller Sø- og Handelsretten kan erklære prøven bestået alene på grundlag af den første sag, hvis den er udført dér	§ 133, stk. 5
5-års-frist	Den anden sag skal udføres senest 5 år efter den første, medmindre retten dispenserer	§ 133, stk. 5
Forsøgsloft	Ingen adgang til at indstille sig mere end to gange	§ 133, stk. 6

Proceduren kan efter [§ 133, stk. 2](#), aflægges af autoriserede advokatfuldmægtige, der efter [§ 136, stk. 4](#), kan give møde for landsretten – dvs. fuldmægtige, der er advokater eller i mindst 2 år har været i en virksomhed som nævnt i § 119, stk. 3. Fuldmægtigens procedureadgang gælder kun 2 år fra første procedure, med mulighed for forlængelse, når det findes rimeligt.

Næste trin – [møderet for Højesteret efter § 134, stk. 1](#) – er derimod ikke en prøve, men en **anmeldelsesordning**: advokaten indgiver anmeldelse til Højesterets justitskontor vedlagt en erklæring fra Advokatrådet om mindst 5 års virksomhed med møderet for landsret og en erklæring fra vedkommende landsret om, at advokaten er øvet i procedure. Til gengæld kan Højesteret efter [§ 134, stk. 2](#), **fratage** møderetten, hvis proceduren efter en forudgående tilkendegivelse fortsat findes uforsvarlig – og møderetten kan generhverves ved rettens beslutning.

LOV

[Retsplejelovent § 119, stk. 2-3](#)
[Retsplejelovent § 133, stk. 1-6](#)
[Retsplejelovent § 134, stk. 1, 2](#)
[Retsplejelovent § 136, stk. 4](#)

§ 8 Møderettens processuelle bid: prøvesagsanmeldelse, ankefrist og afvisning

Møderetskravet er ikke en ordensforskrift. Kombinationen af § 261, stk. 2 – hvorefter advokater, der indleverer processkrifter i ankesager for landsretten, skal være mødeberettigede – og § 133, stk. 1, har i en række højesteretsafgørelser ført til, at hele ankesagen afvises.

Udgangspunktet blev slået fast i [BS-19935/2018-HJR](#) af 31. oktober 2018. En advokat uden møderet havde rettidigt indgivet ankestævning til byretten, men Østre Landsret afviste anken. Højesteret stadfæstede og afviste udtrykkeligt argumentet om, at ændringen af indleveringsstedet havde fjernet møderetsbetingelsen:

»Højesteret tiltræder af de grunde, som landsretten har anført, at ændringen af retsplejelovens § 372, stk. 2, 1. pkt. ... ikke medfører, at denne betingelse ikke længere gælder.«

Hverken den kærendes berettigede forventning ud fra velkomstbreve i sagsportalen eller det forhold, at sagen var tænkt som prøvesag for advokaten, kunne føre til et andet resultat. Højesteret bemærkede dog, at afvisningen rettelig burde være sket ved dom, jf. § 369, stk. 3.

Dette efterlod netop prøvesagsspørgsmålet åbent: hvornår skal prøvesagen anmeldes? Svaret kom i [BS-49962/2025-HJR](#) af 27. marts 2026. En advokat uden møderet indgav ankestævning på **ankefristens sidste dag**, den 14. maj 2024, men fremsendte først anmodningen om at få ankesagen godkendt som prøvesag efter § 133 dagen efter, den 15. maj 2024. Østre Landsret afviste at afvise anken, fordi advokaten senere havde opnået prøvesagsgodkendelse. Højesteret vurderede spørgsmålet i lyset af § 261, stk. 2, der pålægger retten at afvise personer uden møderet, og fastslog, at:

- en ankestævning fra en advokat uden møderet kun er rettidig, hvis sagen anmeldes som prøvesag **inden ankefristens udløb**, og
- en efterfølgende godkendelse fra landsretten ikke kan tilsidesætte fristen.

Ankesagen blev afvist fra Østre Landsret. Afgørelsen skærper linjen fra 2018: prøvesagsordningen giver adgang til at føre sagen, men den suspenderer ikke ankefristen, og godkendelsen har ingen tilbagevirkende reparerende kraft.

Grænsen for afvisningsvirkningen blev til gengæld markeret i [BS-39916/2024-HJR](#) af 2. maj 2025. Her fremstod en ankestævning som uploadet via minretssag.dk af en advokat uden møderet, men både overskrift og underskrift viste, at parten selv var afsender. Da en part efter § 259, stk. 1, har ret til at gå i rette for sig selv, fandt Højesteret ikke grundlag for at afvise anken – men bemærkede samtidig, at landsretterne bør sikre, at kun advokater med møderet har adgang til den digitale sagsportal under behandlingen af ankesager. Det afgørende er altså, hvem der reelt er afsender, ikke hvis portaladgang der er anvendt.

LOV

[Retsplejeloven § 133, stk. 1](#)[Retsplejeloven § 259, stk. 1](#)[Retsplejeloven § 261, stk. 2](#)[Retsplejeloven § 369, stk. 3](#)

PRAKSIS	Højesteret · Ankesag afvist: Advokat uden møderet skal anmelde prøvesag inden ankefristens udløb	27.03.2026
	Højesteret · Højesteret stadfæster landsrettens kendelse om ikke at afvise ankesag vedrørende ærekrænkelse	02.05.2025
	Højesteret · Krav om møderet for landsret ved indlevering af ankestævning	31.10.2018

EU-advokater: tjenesteydelser uden dansk beskikkelse – men ikke uden dansk prøve

Efter § 1 i [bekendtgørelse om EU-advokaters tjenesteydelser her i landet](#) kan advokater, der er etableret i en anden EU-medlemsstat, i et EØS-land eller i Schweiz, udføre tjenesteydelser som advokater her i landet »og herunder give møde for danske domstole«. Ordningen udmønter [Rådets direktiv 77/249/EØF om lettelse med henblik på den faktiske gennemførelse af advokaters fri udveksling af tjenesteydelser](#). Den varige etablering under hjemlandets titel reguleres derimod af [bekendtgørelse om EU-advokaters etablering her i landet m.v.](#), jf. [direktiv 98/5/EF](#), med registrering hos Advokatsamfundet efter § 2.

Spørgsmålet, om tjenesteydelsesfriheden fritager EU-advokaten fra prøvekravet i § 133, blev afgjort i Højesterets kendelse af 10. august 2018 i [Sag 36/2018](#). En fransk avocat, etableret i Paris siden 1998, havde ført sagen som beskikket advokat ved Retten på Frederiksberg og medunderskrev ankestævningen til Østre Landsret. Han gjorde gældende, at han havde møderet for de franske appelretter, at direktivet giver EU-advokater adgang til at yde tjenesteydelser i andre medlemsstater uden yderligere kvalifikationsprøver, og at det danske prøvekrav var en territorial og diskriminerende restriktion i strid med [TEUF artikel 56](#) og [artikel 57, stk. 3](#). Subsidiært anmodede han om præjudiciel forelæggelse.

Højesteret afviste det hele og tog udgangspunkt i direktivets egen ordlyd:

»Artikel 4: 1. Virksomhed i forbindelse med repræsentation og forsvar af en klient for retten eller over for offentlige myndigheder udøves i den medlemsstat, der er værtsland, på de betingelser, som gælder for advokater, der er etableret i denne stat, bortset fra betingelser om bopæl eller medlemsskab af en faglig organisation i nævnte stat.«

Herefter formulerede Højesteret det bærende hensyn og ligebehandlingsargumentet:

»Beskyttelseshensynet, som begrundet betingelsen om bestået prøve i henhold til retsplejelovens § 133, er ønsket om at sikre klienternes behov for repræsentation ved en kvalificeret advokat, og ingen advokat er undtaget fra kravet om bestået prøve som betingelse for møderet for landsret.«

»Alle advokater, herunder også EU-advokater, der er etableret i andre medlemsstater, opnår møderet for landsret, hvis de består prøven og dermed dokumenterer de fornødne kvalifikationer til at udføre sager for landsretten på tilfredsstillende måde.«

»Højesteret bemærker herved, at reglen ikke er udtryk for en territorial indskrænkning af retten til at udøve advokatvirksomhed, men har til formål at sikre, at advokaten har de fornødne kvalifikationer til tilfredsstillende udførelse af ankesager.«

Kravet var dermed proportionalt, og retsstillingen så klar, at der ikke var grundlag for præjudiciel forelæggelse (acte clair). Resultatet harmonerer med § 4 i etableringsbekendtgørelsen, hvor prøvekravet i § 133 og anmeldelseskravet i § 134 udtrykkeligt gentages over for EU-advokater, og hvor det i tilfælde med advokatpligt kræves, at EU-advokaten handler sammen med en dansk advokat med møderet for den pågældende ret.

At EU-advokaters ret til at virke her i landet er underlagt de samme ophørsgrunde som danske advokaters, følger af § 4 i tjenesteydelsesbekendtgørelsen: retsplejelovens kapitel 14 om ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed finder tilsvarende anvendelse.

Konkurs: automatisk bortfald efter § 137, tilbagelevering efter § 140 og deponering efter § 141

§ 137 er en af de mest kontante bestemmelser i hele advokatafsnittet:

»Retten til at udøve advokatvirksomhed bortfalder, såfremt vedkommende ikke længere opfylder betingelserne i § 119, stk. 2, nr. 1 og 2.«

Der træffes **ingen afgørelse**. Bortfaldet indtræder automatisk (*ipso jure*) i det øjeblik, advokaten kommer under værgemål efter værgemålslovens § 5, under samværgemål efter § 7, eller under rekonstruktionsbehandling eller konkurs. Der er ingen skønsmargen, ingen partshøring og intet proportionalitetsforbehold – insolvensen i sig selv er diskvalificerende, fordi advokaten forvalter betroede midler og skal være uafhængig af sine kreditorer.

Følggevirkningerne er reguleret i § 140, stk. 1: den, hvis ret er bortfaldet eller frakendt – eller som under en retssag ved kendelse er udelukket fra at drive advokatvirksomhed, indtil sagen er endeligt afgjort – **skal tilbagelevere** sin beskikkelse til Justitsministeriet. Når den pågældende på ny er berettiget til at udøve advokatvirksomhed, skal beskikkelsen efter § 140, stk. 2, udleveres **efter begæring** – altså som udgangspunkt et retskrav, ikke et skøn.

Deponering efter § 141 er derimod frivillig og adskiller sig retligt fra bortfaldet:

»En advokat kan deponere sin beskikkelse i Justitsministeriet. Beskikkelsen kan kun udleveres på ny, såfremt advokaten opfylder betingelserne i §§ 119 og 121.«

Deponeringen genåbner altså **hele** adgangsprøvelsen ved genudlevering – både § 119-betingelserne og § 121-nægtelsesgrundene. Deponering er dermed ikke en risikofri parkering: den, der deponerer og senere ønsker beskikkelsen tilbage, prøves på ny mod bl.a. adfærdsgrunden i § 121, stk. 2, og gældsgrunden i § 121, stk. 3.

Beskyttelsen af klienternes midler ophører ikke med beskikkelsen. Efter § 142, stk. 1, gælder klientkontoreglerne, der er fastsat i medfør af § 127, fortsat for personer, hvis ret er ophørt efter §§ 137-139, som har deponeret efter § 141, eller som er frakendt retten efter § 147 c, stk. 5 eller 8. Advokatrådet fører tilsyn hermed, jf. § 142, stk. 2, og reglerne gælder, indtil rådet bestemmer andet, dog højst i **12 måneder** fra det tidspunkt, hvor rådet er blevet bekendt med det forhold, som begrunder tilsynet, jf. § 142, stk. 3. Rådet kan i samme forbindelse underrette den pågældendes klienter. Der er dermed konstrueret en afviklingsperiode, hvor den tidligere advokat fortsat er underlagt betroede midler-regimet – og efter § 142, stk. 5, fortsat kan indklages for Advokatnævnet.

LOV

Retsplejelovent § 119, stk. 2

Retsplejelovent § 137

Retsplejelovent § 140, stk. 1, 2

Retsplejelovent § 141

Retsplejelovent § 142, stk. 1-5

Genudlevering efter § 140, stk. 3 – Justitsministeriets skøn over fortsat anmeldte krav

Retskravet på genudlevering i § 140, stk. 2, er gennemhullet af en central undtagelse for konkurstilfældene. § 140, stk. 3, lyder:

»Er retten til at udøve advokatvirksomhed faldet bort som følge af konkurs efter bestemmelsen i § 137, kan justitsministeren efter, at konkursboet er sluttet, afslå at udlevere beskikkelsen, såfremt der fortsat består anmeldte krav, som kan gøres gældende imod den pågældende.«

Det ledende tilfælde er Østre Landsrets dom af 15. juni 2007 i [BS-1522/2006-OLR](#). Forløbet var:

Dato	Begivenhed
6. juli 1995	Advokaten deponerer frivilligt sin beskikkelse
7. juli 1995	Boet tages under konkursbehandling – dagen efter
23. juli 1997	Konkursbehandlingen afsluttes
1997-2005	Gentagne ansøgninger om udlevering
12. marts 2003 / 4. juli 2005	Justitsministeriet nægter og fastholder nægtelsen
15. juni 2007	Østre Landsret frifinder Justitsministeriet

Sagsøgeren gjorde to hovedindsigelser gældende. **For det første**, at § 140, stk. 3, slet ikke fandt anvendelse, fordi deponeringen skete **før** konkursdekretet – retten var i hans optik ophørt ved deponering efter § 141, ikke ved bortfald efter § 137. Landsretten forkastede dette og lagde vægt på, at sagsøgeren deponerede beskikkelsen under kendskab til den allerede indgivne konkursbegæring, én dag før dekretet. En deponering i konkursens skygge kan altså ikke bruges til at flygte fra det strengere § 140, stk. 3-regime.

For det andet gjorde sagsøgeren gældende, at ministeriet havde sat skønnet under regel ved at have en fast praksis, der omdannede lovens »kan« til et »skal«. Landsretten afviste også dette:

»Landsretten finder, at Sagsøger ikke har godtgjort, at Justitsministeriets faste praksis om, at det skal dokumenteres, at der ikke længere består anmeldte krav, som kan gøre gældende, har haft en sådan betydning for de meddelte afslag, at Justitsministeriet ved skøns-udøvelsen har til sidesat grundlæggende forvaltningsretlige principper, da Justitsministeriet i afgørelserne tillige har lagt vægt på konkrete hensyn herunder til gældens aktuelle størrelse.«

Afgørelsen udpeger dermed den forvaltningsretlige grænse præcist: en fast praksis er lovlig, så længe der **tillige** inddrages konkrete hensyn – her gældens aktuelle størrelse (over 5-6 mio. kr. oplyst i 2003) og det forhold, at sagsøgeren ikke havde kunnet indgå ordninger med kreditorerne.

Landsretten identificerede endvidere det dobbelte beskyttelseshensyn bag bestemmelsen:

»Ved afgørelse af, om udlevering kan afslås, kan herved tages hensyn til, at sådanne krav kan føre til en fornyet konkursbehandling eller anføgte den pågældendes uafhængighed i forhold til kreditorerne.«

At sagsøgeren siden 1995 havde arbejdet som advokatfuldmægtig og alene ønskede at være **ansat** – ikke selvstændig – kunne ikke ændre dette. De samfundsmæssige hensyn bag de strenge genudleveringskrav efter konkurs vejede tungere.

Sporet blev ført videre til Højesteret, jf. [BS-368/2007-HJR](#) af 19. juni 2008 om udlevering af advokatbeskikkelse efter konkurs, hvor retsgrundlaget netop var § 137, § 119, stk. 2, og § 140, stk. 2 og 3.

Den praktiske konsekvens er hård: en advokat, der er gået konkurs med væsentlig restgæld, kan reelt være permanent udelukket fra erhvervet – ikke ved frakendelse, men ved en fortsat nægtelse af genudlevering, så

længe de anmeldte krav består. Til forskel fra frakendelsessporet i § 147 f er der her ingen tidsfaktor og intet proportionalitetsudløb: nøglen er kravenes eksistens, ikke den forløbne tid.

LOV

Retsplejeloven § 119, stk. 2

Retsplejeloven § 137

Retsplejeloven § 140, stk. 2, 3

Retsplejeloven § 141

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom i sag om udlevering af advokatbeskikkelse efter konkurs

19.06.2008

Landsretten · Afgørelse om nægtelse af udlevering af advokatbeskikkelse efter konkurs

15.06.2007

Frakendelse ved dom: § 138 i straffesagen og § 139 om sindssygd § 12 og betydelig offentlig gæld

Ved siden af det disciplinære spor findes to domsfrakendelsesgrunde.

§ 138 – frakendelse under en straffesag. Retten til at udøve advokatvirksomhed kan efter reglerne i straffelovens § 79 frakendes under en straffesag, såfremt forholdet begrundet en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller gør den pågældende uværdig til den agtelse og tillid, der må kræves. Frakendelse sker efter straffelovens § 79, stk. 3, på tid fra 1 til 5 år eller indtil videre, og retten kan efter stk. 4 ved kendelse udelukke den pågældende fra virksomheden, indtil sagen er endeligt afgjort.

Anklagemyndighedens håndtering er reguleret i Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Forelæggelse og indberetning mv., hvorefter politikredsen skal forelægge tiltaleespørgsmålet for statsadvokaten i sager mod advokater, hvor der er rejst sigtelse for **uredeligt forhold** – straffelovsovertrædelser skal forelægges, mens fx færdselsforseelser som udgangspunkt ikke skal. Forelæggelsen skal indeholde kredsens indstilling til, om der bør nedlægges påstand om rettighedsfrakendelse, om frakendelsen bør ske helt eller delvist, og om den bør ske på tid fra 1 til 5 år eller indtil videre. Meddelelsen angiver de standardiserede påstandsformuleringer:

»Der nedlægges påstand om, at [X] frakendes retten til udøve advokatvirksomhed indtil videre, jf. retsplejelovens § 138, jf. straffelovens § 79, stk. 1.«

»Der nedlægges påstand om, at [X] frakendes retten til som advokat at beskæftige sig med straffesager i et af retten fastsat tidsrum, jf. retsplejelovens § 138, jf. straffelovens § 79, stk. 1.«

Ved særlig alvorlig kriminalitet kan der efter meddelelsen tillige nedlægges påstand om frakendelse af retten til at udøve anden form for selvstændig virksomhed som juridisk rådgiver eller til erhvervsmæssigt at beskæftige sig med juridisk rådgivning, jf. straffelovens § 79, stk. 2, jf. stk. 1 – og fremsættes begæring om **midlertidig udelukkelse** efter straffelovens § 79, stk. 4. Begge dele skal forelægges statsadvokaten.

§ 139 – sindssygd og offentlig gæld. Bestemmelsen indeholder to indbyrdes uafhængige frakendelsesgrunde i civilprocessens former:

»Retten til at udøve advokatvirksomhed kan frakendes ved dom, såfremt det på grund af advokatens sindssygd omgås uforsvarligt, at vedkommende fortsat udøver advokatvirksomhed. Retten til at udøve advokatvirksomhed kan endvidere frakendes ved dom på tid fra 1 til 5 år eller indtil videre, såfremt advokaten har betydelig forfalden gæld til det offentlige, hvorved forstås beløb i størrelsesordenen 100.000 kr. og derover. Sagen anlægges af justitsministeren i den borgerlige retsplejes former.«

Grænsen på 100.000 kr. er bevidst dobbelt så høj som nægtelsesgrænsen i § 121, stk. 3. Forarbejderne til restanceindsatsen i 1991-92 forklarer hvorfor:

»Ved tilbagekaldelse af en autorisation m.v. må der kræves mere graverende forhold end ved nægtelse af en autorisation, før en autorisation, der måske har været udnyttet i en årrække, kan tilbagekaldes under henvisning til, at autorisationsindehaveren er i restance til det offentlige.«

Og videre om de momenter, der indgår i vurderingen:

»I vurderingen heraf bør indgå, om gælden er pludselig opstået, f.eks. som følge af midlertidige likviditetsproblemer, eller om den gennem længere tid er vokset, og om der i denne forbindelse er truffet effektive foranstaltninger fra autorisationsindehaverens side til nedbringelse af gælden inden for en rimelig tidsfrist.«

Forarbejderne forudsætter endvidere en advarselspligt: myndigheden skal forud for en eventuel tilbagekaldelse meddele indehaveren, hvilke konsekvenser en fortsat betydelig restance kan få, så gælden kan indfris inden for en rimelig frist. Ved vurderingen af, om der foreligger en væsentlig gældspost, må der tages hensyn til den almindelige pris- og lønudvikling – beløbsgrænserne er altså vejledende normer, ikke tærskler.

Sindssygdomsgrunden er ledsaget af et **foreløbigt** indgreb i § 139, stk. 2: skønnes det nødvendigt for at afværge formuetab for klienter, kan retten under sagen ved kendelse efter påstand fra justitsministeren udelukke den pågældende, indtil sagen er endeligt afgjort. Og § 139, stk. 3, rummer en genoprettelsesregel: er frakendelsesgrunden ikke længere til stede, **tilbagegiver** ministeren retten, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt. Afslår ministeren, kan spørgsmålet indbringes for retten – dog kun med 1 års mellemrum.

LOV

Retsplejeloven § 121, stk. 3

Retsplejeloven § 138

Retsplejeloven § 139, stk. 1-3

Straffeloven § 79, stk. 1-4

Advokatnævnets frakendelse efter § 147 c – betinget, midlertidig og endelig

Det praktisk vigtigste ophørsspor er Advokatnævnets. § 147 c, stk. 8, opstiller en **tostrengt** betingelse:

»Har en advokat gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen overtrædelse af sine pligter som advokat, og de udviste forhold giver grund til at antage, at den pågældende ikke for fremtiden vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde, kan Advokatnævnet frakende advokaten retten til at udføre sager eller forretninger af nærmere angiven karakter eller retten til at udøve advokatvirksomhed. Frakendelsen kan ske i et tidsrum fra 6 måneder til 5 år eller indtil videre.«

Både grovhedsleddet og prognoseleddet skal være opfyldt. Sanktionsskalaen er bred: fra 6 måneder til 5 år eller indtil videre.

Ved lov nr. 1540 af 18. december 2018 (»Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn«), jf. lov nr. 1540 af 18/12/2018, blev der indsat to nye mellemformer:

- **Betinget frakendelse**, § 147 c, stk. 3, med en prøvetid på op til 5 år regnet fra nævnets afgørelse. Fastsættelsen af frakendelsestiden udsættes, og begår advokaten et nyt forhold i prøvetiden, fastsætter nævnet en **fælles** frakendelse for det nye og det tidligere påkendte forhold. Forarbejderne bemærker, at »[s]om udgangspunkt

vil betingelserne for at fuldbyrde frakendelsen være opfyldt», netop fordi prognosebetingelsen allerede er konstateret opfyldt ved den betingede frakendelse.

- **Midlertidig frakendelse under sagens behandling, § 147 c, stk. 5**, som forudsætter både begrundet mistanke om, at frakendelsesbetingelserne efter stk. 8 er opfyldt, **og** overhængende fare for, at advokaten under sagens behandling groft eller oftere gentagent vil overtræde sine pligter. Formålet er efter forarbejderne:

»Formålet med indførelsen af muligheden for midlertidig frakendelse under nævnets behandling af en frakendelsessag er at kunne reagere hurtigt i tilfælde, hvor der er overhængende risiko for, at den pågældende under sagens behandling groft eller oftere gentagent vil overtræde sine pligter som advokat eller de regler, der regulerer advokathvervet.«

Det midlertidige indgreb er illustreret af [BS-51363/2023-HEL](#) af 10. november 2023. Advokatnævnet havde den 19. juni 2023 **afvist** midlertidig frakendelse: nok var der begrundet mistanke om, at betingelserne for endelig frakendelse var opfyldt, men ikke tilstrækkeligt grundlag for at fastslå en overhængende fare. Efter at Advokatrådet supplerede sagen med nye forhold – navnlig **manglende ansvarsforsikring og garantistillelse** fra 1. juli 2023 – frakendte nævnet den 5. oktober 2023 advokaten retten midlertidigt. Retten i Helsingør stadfæstede:

»Retten tiltræder af de af Advokatnævnet anførte grunde og tillige efter de nu fremkomne oplysninger, at advokat Sagsøgte under Advokatnævnets behandling af sagen frakendes retten til at udøve advokatvirksomhed midlertidig, jf. retsplejelovens § 147 c, stk. 5, jf. § 147 g, stk. 1, 2. pkt.«

Afgørelsen viser den skarpe skillelinje mellem de to led: mistanken om grove pligtbrud rakte ikke alene, men da klientmidlerne stod udækket af forsikring og garanti, var faren overhængende. Advokatens indsigelser om, at forsikringsselskabets opsigelse var uberettiget, og at nævnet havde tilsidesat officialmaksimen og partshøringsreglerne, kunne ikke føre til et andet resultat.

Domstolsprøvelsen er delt i to spor:

Afgørelse	Prøvelsesshjemmel	Frist for anmodning	Opsættende virkning
Betinget/endelig frakendelse (stk. 3, 4, 8, 9)	§ 147 e	4 uger	Retten bestemmer ved kendelse på forberedende retsmøde inden 4 uger
Midlertidig frakendelse (stk. 5, 6)	§ 147 g	14 dage	Nej – medmindre retten undtagelsesvis beslutter det; anke har aldrig opsættende virkning

I begge tilfælde er det **justitsministeren**, der anlægger sagen – ved midlertidig frakendelse »uden ugrundet ophold«, og retten skal træffe afgørelse inden 4 uger efter sagens anlæg, jf. [§ 147 g, stk. 2](#). Forarbejderne begrundet fraværet af opsættende virkning:

»Udgangspunktet om, at anmodning om sagsanlæg i sager om midlertidig frakendelse ikke har opsættende virkning, skyldes, at opsættende virkning ville underminere formålet med afgørelsen, der netop er at undgå en overhængende fare for overtrædelse af pligterne som advokat eller overtrædelse af de regler, som regulerer advokathvervet.«

Retsplejelovent § 147g, stk. 1-3

PRAKSIS Byretten · Retten i Helsingør stadfæster midlertidig frakendelse af advokatvirksomhed

10.11.2023

Prøvelsesintensiteten: »fornødent grundlag« for at tilsidesætte nævnets prognose

Efter § 147 e, stk. 1, kan retten »stadfæste, ophæve eller ændre« Advokatnævnets afgørelse. Prøvelsen er formelt fuldstændig – men praksis viser en høj tærskel for faktisk at gribe ind.

Den mest gennemarbejdede afgørelse er [BS-49588/2021-LYN](#), Retten i Lyngby, 2. april 2024. Civilstyrelsen påstod frakendelse indtil videre efter § 147 c, stk. 8, på grundlag af Advokatnævnets kendelse om ni forhold – bl.a. manglende medvirken ved Advokatrådets tilsyn efter § 143, stk. 4, urimelig salærberegning over for en psykisk sårbar klient efter § 126, stk. 2, uberettigede overførsler fra en fonds klientkonto til advokatens mor, manglende daglig bogføring, private lånemidler på klientkontoen, manglende personlig klientkontoerklæring og mangelfuld varetægelse af fire klienters retssag. Retten formulerede prøvelsesnormen udtrykkeligt: den kan prøve kendelsen fuldt ud, men tilsidesættelse kræver et **fornødent grundlag**. Konklusionen:

»På baggrund af de tidligere sanktioner over for Sagsøgte Advokat sammenholdt med antallet og karakteren af de nu pådømte forhold har retten ikke grundlag for at tilsidesætte Advokatnævnets vurdering af, at der foreligger grove og oftere gentagen overtrædelse af advokatpligterne. Endvidere har retten ikke grundlag for at tilsidesætte Advokatnævnets vurdering af, at der er tilstrækkeligt grundlag for at antage, at Sagsøgte Advokat ikke for fremtiden vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde, jf. retsplejelovens § 147 c, stk. 8, eller vurderingen af, at der er grundlag for at frakendelse sker indtil videre.«

Bemærk, at retten prøvede **tre** led selvstændigt: grovhedsvurderingen, prognosevurderingen og valget af »indtil videre« frem for tidsbestemt frakendelse. Advokatens indsigelser om, at sagen var af strafferetlig karakter og skulle behandles efter [EMRK artikel 7](#), og at nævnets sagsbehandling havde været utilstrækkelig, førte ikke til et andet resultat.

Sanktionsspændet illustreres i øvrigt af:

Sag	Instans og dato	Forhold	Sanktion
BS-12694/2022-KBH	Københavns Byret, 31. oktober 2025	Misbrug af omkostningsgodtgørelse i tre skattesager; salærer nedsat fra 696.600 til 200.000 kr., fra 771.975 til 150.000 kr. og fra 515.262,50 til 100.000 kr., mens SKAT udbetalte godtgørelse på det urimelige niveau	Frakendelse i 1 år stadfæstet
BS-20068/2023-HOL	Retten i Holbæk, 27. marts 2024	Urigtige oplysninger til retten og tilsidesættelse af god advokatskik	Frakendelse indtil videre stadfæstet
BS-49588/2021-LYN	Retten i Lyngby, 2. april 2024	Ni forhold, systematiske klientkontobrud, fem tidligere sanktioner	Frakendelse indtil videre stadfæstet

I **BS-12694/2022-KBH** understregede Københavns Byret, at ansvaret for forsvarlig inddrivelse ikke kan skydes over på myndigheden:

»Retten finder, at beskrivelsen og karakteren af det udførte arbejde for de 3 klienter ikke stemmer med det betydelige tidsforbrug, som Sagsøgte har opgjort, ligesom det må have stået Sagsøgte klart, at de omhandlede sager [...] ikke kunne berettige et tidsforbrug og salærer af det opkrævede omfang.«

At SKAT havde taget forbehold om tilbagebetaling, fritog ikke advokaten. Sagen viser, at frakendelse i **1 år** – i den lave ende af skalaen i § 147 c, stk. 8 – kan komme på tale, hvor forholdene er grove og gentagne over for staten, men prognosen for fremtidig forsvarlig virksomhed ikke er lige så bekymrende som i indtil videre-sagerne.

Procesformen er også afklaret. I **BS-2339/2009-VLR** af 1. december 2009 fastslog Vestre Landsret, at en disciplinærsag med påstand om bøde og potentiel navneoffentliggørelse **generelt** har særlig betydning for advokaten:

»Det kan på den baggrund ikke tillægges betydning, at advokat Part 1 ikke ønsker sagen henvist til almindelig proces. Da sagen således angår forhold, som har særlig betydning for en part, er betingelserne for henvisning til almindelig proces på grundlag af bestemmelsen i retsplejeloven § 402, stk. 1, nr. 2, opfyldt.«

Advokatens eget ønske om småsagsproces kunne altså ikke veje op mod den objektive vurdering af sagens betydning.

Endelig fastslog Højesteret i **Sag 276/2013** af 12. august 2014, at prøvelsesmonopolet i §§ 147 d og 147 e ikke er udtømmende for **alle** nævnsafgørelser:

»Advokatnævnet er en offentlig myndighed, og Højesteret finder, at et sådant spørgsmål om Advokatnævnets kompetence kan prøves under en retssag anlagt af en klager mod Advokatnævnet, jf. grundlovens § 63. Det forhold, at domstolsprøvelse af Advokatnævnets realitetsafgørelser alene tilkommer den berørte advokat, jf. retsplejelovens § 147 d og § 147 e, afskærer ikke denne prøvelse.«

Realitetsafgørelser kan altså kun prøves af advokaten selv, mens **kompetencespørgsmål** kan prøves af klageren efter **grundlovens § 63**.

LOV	Grundloven § 63	Retsplejeloven § 126, stk. 1, 2	Retsplejeloven § 143, stk. 4
	Retsplejeloven § 147c, stk. 8	Retsplejeloven § 147e, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Prøvelse af Advokatnævnets kompetenceafvisning efter Grundlovens § 63		
	Landsretten · Prøvelse af Advokatnævnets kendelse vedrørende tilsidesættelse af god advokatskik		
	Byretten · Frakendelse af advokatbesikkelse i et år for misbrug af regler om omkostningsgodtgørelse i skattesager		
	Byretten · Frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed for advokat efter gentagne grove overtrædelser af advokatpligter og klientkontoregler		
	Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre		

§ 15 Generhvervelse efter § 147 f: de tre kriterier og tidens vægt

§ 147 f, stk. 1, er kortfattet: »Advokatnævnet kan til enhver tid ophæve en frakendelse efter § 147 c, stk. 3, 4, 8 og 9.« Der er ingen kriterier i lovteksten. Nævnet har derfor udviklet en praksis, der bygger på Højesterets dom gengivet i **U.2008.474H**, og som gentages ordret i kendelserne. Tre forhold indgår:

- omfanget, karakteren og grovheden af de forhold, der begrundede frakendelsen,
- den tid, der er gået siden frakendelsen, og
- om der er grund til at antage, at den pågældende **fortsat** ikke vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde.

Nævnet har udtrykkeligt afvist at kunne angive en tidshorisont, fordi der efter praksis er flere forhold end tid, der skal inddrages. Praksis tegner alligevel et spænd:

Sag	Dato	Frakendt siden	Udfald
2014-1182	15. september 2014	Marts 2011 (godt 3 år)	Afslag
2022-2521	28. november 2022	Januar 2018 (ca. 4 år og 10 mdr.)	Afslag (tredje ansøgning)
2021-736	26. oktober 2021	Oktober 2004 (17 år)	Ophævelse

I **2014-1182** var frakendelsen sket i 2009 for bl.a. at have tilbudt rådgivning om hvidvask af sorte penge til en undercover-journalist ved to møder med tre måneders mellemrum og for at have accepteret sort honorar. Nævnet havde da udtalt, at advokaten »ved sin optræden samlet set [havde] udvist fundamental mangel på forståelse for grundlæggende principper for advokater og for advokaters særlige stilling i samfundet, hvor advokaten skal fremme retfærdighed og modvirke uret«. Ved ophævelsesansøgningen i 2014 lagde nævnet særlig vægt på omfanget og karakteren af de forhold, der begrundede frakendelsen, samt den tid, der var gået, siden frakendelsen fik virkning ved landsrettens dom den 10. marts 2011 – godt tre år. At kendelsen i sin tid var truffet under **dissens** (7 mod 5), at han havde gennemført obligatorisk efteruddannelse trods frakendelsen, og at fem advokater havde afgivet støtteerklæringer, kunne ikke føre til et andet resultat.

I **2022-2521** – hvor advokaten i 2018 var frakendt indtil videre efter ni overtrædelser af klientkontovedtægten oven på en landsretsdom for underslæb – lagde nævnet vægt på et selvstændigt og meget praktisk relevant moment: **manglende redegørelse for egne forhold**:

»Efter en samlet vurdering af de forhold, der førte til frakendelse af [den indklagedes] ret til at udøve advokatvirksomhed, sammenholdt med den stadig forholdsvis begrænsede tid, der er forløbet siden Advokatnævnets frakendelse af 31. januar 2018, og da [den indklagede] ikke nærmere har redegjort for sine forhold i den mellemliggende tid, herunder økonomiske og personlige forhold, og hvordan hun vil sikre sig, at klientmidler vil blive behandlet forsvarligt, finder Advokatnævnet, at der er grund til at antage, at [den indklagede] fortsat ikke vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde.«

Bevisbyrden for den ændrede prognose ligger altså hos ansøgeren. Nævnet fastslog samtidig et vigtigt princip om **sporadskillelse**: at den ved dom pålagte rettighedsfrakendelse (2 år for underslæb efter § 138, jf. **straffelovens § 79, stk. 1**) var ophørt, kunne ikke føre til en ændret vurdering, da den vedrørte en anden overtrædelse end den disciplinære frakendelse.

Modbilledet er **2021-736**, hvor en advokat, frakendt indtil videre i 2004 efter seks forhold og syv tidligere bøder i 1998-2002, fik frakendelsen ophævet efter **17 år**. Advokaten redegjorde detaljeret for forløbet – overtagelsen af en nødlidende advokatforretning, stress, depression og skilsmisse – og for sin beskæftigelse

siden: fire år i et andet erhverv, otte år som inhouse jurist med efteruddannelse, og de sidste år med løbende ajourføring af sin juridiske viden. Advokatrådet havde ingen indvendinger. Nævnet konkluderede:

»På denne baggrund og af proportionalitetshensyn ophæver Advokatnævnet i medfør af retsplejelovens § 147 f frakendelsen af [indklagede].«

Afgørelsen viser, at **proportionalitet** er det bærende hensyn, når tiden bliver lang nok – advokaten havde selv anført, at 18 år uden beskikkelse oversteg selv straffelovens strengeste sanktioner for manddrab. Men nævnet understregede en afgørende afgrænsning: det havde **ikke** taget stilling til, om betingelserne for genudlevering af beskikkelsen i øvrigt var opfyldt. Ophævelse af frakendelsen fjerner alene frakendelsen; genudlevering forudsætter fortsat, at § 119 og § 121 er opfyldt, jf. § 140, stk. 2, og § 141.

Er frakendelsen sket indtil videre, og afslår nævnet ophævelse, kan den pågældende efter § 147 f, stk. 2, forlange spørgsmålet indbragt for retten, **såfremt der er forløbet 5 år efter frakendelsen**. Sagen anlægges af justitsministeren, og godkender retten nævnets afgørelse, kan spørgsmålet først indbringes på ny efter 2 års forløb – samme karensmekanik som i § 121, stk. 4. Nævnet vejledte netop herom i **2014-1182**, hvor 5-årsfristen endnu ikke var udløbet.

LOV

Retsplejeloven § 138

Retsplejeloven § 140, stk. 2

Retsplejeloven § 141

Retsplejeloven § 147f, stk. 1, 2

Retsplejeloven § 147c, stk. 8

PRAKSIS

Advokatnævnet · Advokatnævnet afslår tredje ansøgning om ophævelse af frakendelse af advokatbeskikkelse

28.11.2022

Advokatnævnet · Advokat fik ophævet frakendelse af advokatbeskikkelse efter 17 år

26.10.2021

Advokatnævnet · Advokatnævnet afslår ansøgning om ophævelse af frakendelse af advokatbeskikkelse – tidligere advokat havde tilbudt hvidvaskbistand til undercover-journalist

15.09.2014

§ 16 Sammenfatning: fem selvstændige spor ind og ud af advokatstanden

Praksis på området lader sig samle i fem spor, der er retligt uafhængige af hinanden og har hver sin myndighed, sin norm og sin generhvervelsesmekanik:

Spor	Hjemmel	Beslutter	Norm	Vej tilbage
Adgang	§ 119, § 135 a	Justitsministeren (bunden)	Objektive, kumulative krav – retskrav	Opfyld betingelserne
Nægtelse	§ 121	Justitsministeren (skøn)	Fare for misbrug / uværdighed / adfærdsprognose / gæld ≥ ca. 50.000 kr.	Domstolsprøvelse; ny ansøgning efter 2 år
Automatisk bortfald	§ 137	Ingen – indtræder <i>ipso jure</i>	Værgemål, rekonstruktion eller konkurs	§ 140, stk. 2 – men stk. 3-nægtelse ved fortsat anmeldte krav
Domsfrakendelse	§ 138, § 139	Domstolene	Misbrugsfare/uværdighed; sindssygdhed; gæld ≥ ca. 100.000 kr.	§ 139, stk. 3-; straffelovens § 78, stk. 3
Disciplinær frakendelse	§ 147 c	Advokatnævnet	Grov/gentagen pligttilsidesættelse og prognose	§ 147 f – nævnet »til enhver tid«; retten efter 5 år

Fire tværgående træk går igen i praksis:

1. Prognosen er den fælles nøgle. Formlen »grund til at antage, at den pågældende ikke vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde« findes ordret i både [§ 121, stk. 2](#) (nægtelse), [§ 147 c, stk. 8](#) (frakendelse) og – negativt vendt – i [§ 147 f](#)-praksis (ophævelse). Det er ikke gengældelse, men risikoafværgelse, der bærer indgrebene. Derfor kan et adfærdsmønster uden domfældelse bære et afslag, jf. **BS-139/2010-ALB**, og derfor er det ansøgerens ændrede forhold – ikke afsoningen af tid – der åbner vejen tilbage, jf. **2022-2521**.

2. Domstolene prøver fuldt ud, men griber sjældent ind. Både over for Justitsministeriets [§ 140, stk. 3-skøn \(BS-1522/2006-OLR\)](#) og over for Advokatnævnets frakendelseskendelser (**BS-49588/2021-LYN-**, **BS-51363/2023-HEL**) er normen, at der skal foreligge et **fornødent grundlag** for tilsidesættelse. Den forvaltningsretlige indsigelse om skøn under regel afvises, når myndigheden **tillige** har inddraget konkrete hensyn.

3. Formalia er ikke bagatel. Møderetskravet i [§ 133](#) håndhæves uden billighedsventil: en for sent anmeldt prøvesag koster hele ankesagen (**BS-49962/2025-HJR**), og et rettidigt indgivet processkrift fra en advokat uden møderet reddes ikke af, at anken lå inden for fristen (**BS-19935/2018-HJR**). Kun hvor parten reelt selv er afsender, falder afvisningen bort (**BS-39916/2024-HJR**).

4. Uafhængighed er reguleringens omdrejningspunkt. Det er uafhængighedshensynet, der bærer uforenelighedsreglen i [§ 122](#), karensåret i [§ 123](#), det automatiske konkursbortfald i [§ 137](#) og genudleveringsnægtelsen i [§ 140, stk. 3](#) – og det er samme hensyn, Højesteret vejede tungest, da EU-advokatens prøvefritagelse blev afvist i **Sag 36/2018**. Advokatudvalget formulerede det i 2007-forarbejderne som selve begrundelsen for hele ordningen: »[D]et [er] helt afgørende for borgere og virksomheders tillid til advokatprofessionen og til retsvæsenet som sådan, at der ikke kan sættes spørgsmålstejn ved hverken den enkelte advokats uafhængighed eller uafhængigheden og den faglige kompetence hos den, der skal føre tilsyn med advokaterne og udøve disciplinærmyndighed over dem.«

Oversigten dækker den objektive licens-vinkel. Advokaters erstatningsansvar for mangelfuld rådgivning og fristforsømmelse behandles i [advokatansvar](#); indholdet af god advokatskik og de disciplinære sanktioner efter [§ 126](#) og [§ 147 c, stk. 1](#) hører under subjectet god-advokatskik/advokatnævnet; beskikkelse af forsvarer eller advokat for en part i konkrete sager behandles i [beskikkelse-af-forsvarer](#); og salær til beskikkede advokater samt kæreadgangen herom i [kæreadgang](#).

LOV

[Retsplejeloven § 119](#)[Retsplejeloven § 121, stk. 2](#)[Retsplejeloven § 137](#)[Retsplejeloven § 140, stk. 2, 3](#)[Retsplejeloven § 147c, stk. 8](#)[Retsplejeloven § 147f](#)

PRAKSIS

Højesteret · Ankesag afvist: Advokat uden møderet skal anmelde prøvesag inden ankefristens udløb 27.03.2026

Højesteret · Højesteret stadfæster landsrettens kendelse om ikke at afvise ankesag vedrørende ærekrænkelse 02.05.2025

Højesteret · Krav om møderet for landsret ved indlevering af ankestævning 31.10.2018

Højesteret · Fransk advokat uden dansk prøve i retspleje havde ikke møderet for landsretten 10.08.2018

Landsretten · Afgørelse om nægtelse af udlevering af advokatbeskikkelse efter konkurs 15.06.2007

Byretten · Frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed for advokat efter gentagne grove overtrædelser af advokatpligter og klientkontoregler 02.04.2024

Byretten · Retten i Helsingør stadfæster midlertidig frakendelse af advokatvirksomhed 10.11.2023

Byretten · Afslag på advokatbeskikkelse på grund af vedvarende krænkende adfærd og sprogbrug stadfæstet af Retten i Aalborg 19.01.2011

Advokatnævnet · Advokatnævnet afslår tredje ansøgning om ophævelse af frakendelse af advokatbeskikkelse

28.11.2022

REFERENCE Lovgrundlag

10 paragraffer

Retsplejelovent § 119	stk. 2	Retsplejelovent § 121	stk. 1-4
Retsplejelovent § 122	stk. 1-3	Retsplejelovent § 123	stk. 1
Retsplejelovent § 133	stk. 1	Retsplejelovent § 137	
Retsplejelovent § 139	stk. 1	Retsplejelovent § 140	stk. 3
Retsplejelovent § 147c	stk. 8	Retsplejelovent § 147f	stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

17 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

7

27.03.2026	Ankesag afvist: Advokat uden møderet skal anmelde prøvesag inden ankefristens udløb	49962-2025
02.05.2025	Højesteret stadfæster landsrettens kendelse om ikke at afvise ankesag vedrørende ærekrænkelse	9538-11111
14.07.2021	Vidnefritagelse for ikke-advokater i advokatselskaber: Højesterets fortolkning af retsplejelovens § 170	bs-6234-2021-hjr
31.10.2018	Krav om møderet for landsret ved indlevering af ankestævning	bs-19935-2018-hjr
10.08.2018	Fransk advokat uden dansk prøve i retspleje havde ikke møderet for landsretten	36-2018
12.08.2014	Prøvelse af Advokatnævnets kompetenceafvisning efter Grundlovens § 63	276-2013
19.06.2008	Højesterets dom i sag om udlevering af advokatbeskikkelse efter konkurs	4828-5816

LANDSRETTEEN · ANKEINSTANS

2

01.12.2009	Prøvelse af Advokatnævnets kendelse vedrørende tilsidesættelse af god advokatskik	281-322
15.06.2007	Afgørelse om nægtelse af udlevering af advokatbeskikkelse efter konkurs	4824-5811

BYRETTEEN · FØRSTE INSTANS

5

31.10.2025	Frakendelse af advokatbesikkelse i et år for misbrug af regler om omkostningsgodtgørelse i skattesager	10396-12234
02.04.2024	Frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed for advokat efter gentagne grove overtrædelser af advokatpligter og klientkontoregler	5411-6491
27.03.2024	Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre	5440-6523

10.11.2023	Retten i Helsingør stadfæster midlertidig frakendelse af advokatvirksomhed	4340-5208
19.01.2011	Afslag på advokatbeskikkelse på grund af vedvarende krænkende adfærd og sprogbrug stadfæstet af Retten i Aalborg	3041-3596

ADVOKATNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

3

28.11.2022	Advokatnævnet afslår tredje ansøgning om ophævelse af frakendelse af advokatbeskikkelse	2022-2521
26.10.2021	Advokat fik ophævet frakendelse af advokatbeskikkelse efter 17 år	2021-736
15.09.2014	Advokatnævnet afslår ansøgning om ophævelse af frakendelse af advokatbeskikkelse – tidligere advokat havde tilbudt hvidvaskbistand til undercover-journalist	2014-1182

02

PRAKSISOVERSIGT · ADVOKATER

Praksisoversigt over advokaters klientkonto og hvidvaskpligter

Klientkontovedtægten, hvidvasklovens anvendelse på advokater og sanktioneringen fra bøde til frakendelse

Version 2 · Opdateret 16. jul. 2026 · 22 afgørelser · 2009-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Advokaters håndtering af betroede midler hviler på en dobbelt regulering: en privatretligt udformet, men justitsministergodkendt klientkontovedtægt med hjemmel i retsplejelovens § 127, og hvidvasklovens forebyggende pligter, der kun rammer advokaten i det omfang bistanden falder ind under lovens § 1, stk. 1, nr. 13. Praksis viser et gennemgående mønster: klientkontoreglerne behandles ikke som ordensforskrifter, men som selve forudsætningen for retten til overhovedet at opbevare klientmidler, og tilsidesættelse sanktioneres efter retsplejelovens § 147 c med bøder, der eskalerer via gentagelsesvirkning og i grove tilfælde ender i frakendelse. På hvidvasksporet er tyngdepunktet Advokatnævnets tilsynsafledte disciplinærsager om for sene eller udokumenterede kundekendskabsprocedurer, mens den centrale retssikkerhedsundtagelse i § 27 fritager advokaten fra underretning – men aldrig fra selve kundekendskabet.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Klientkontovedtægten er ikke en ordensforskrift, men en forudsætning for advokatens ret til at opbevare betroede klientmidler – Vestre Landsret idømte 20.000 kr. i bøde alene for manglende dagligt klientbogholderi og manglende daglig og månedlig afstemning (BS-1382/2017-VLR).
- 02** Kravet om dagligt klientbogholderi og daglig overensstemmelse mellem bogholderi og indestående gælder også på dage uden bevægelser – dokumentationspligten er selvstændig, jf. vedtægtens § 4, stk. 2.
- 03** Hævegrundene i vedtægtens § 9, stk. 1, er udtømmende, og indtjent salær må ikke hæves uden samtidig bogføring og fakturering til klienten, jf. § 9, stk. 4.
- 04** Advokatens pligt til at følge klientens instruks om udbetaling fra klientkontoen viger, når advokaten ved, at dispositionen har til formål at bringe midlerne i kreditorly – vedtægtens hævegrund er ikke en ansvarsfrihedsgrund (BS-18297/2025-HJR, 16,65 mio. kr. i erstatning).

- 05** Modregning i klientens tilgodehavende kræver klar og utvetydig accept eller en formel modregningserklæring; en underskrift på et gældssaneringsforslag udgør ikke stiltiende accept (BS-941/2009-VLR).
- 06** Advokater er kun omfattet af hvidvaskloven i det omfang bistanden falder under § 1, stk. 1, nr. 13 – der gælder ingen generel pligt til at indhente identitetsoplysninger om klienter.
- 07** For advokater indtræder pligten til kundekendskabsprocedure ved etablering af forretningsforbindelsen, dvs. i umiddelbar forlængelse af aftalen om at påtage sig opdraget – ejendomshandel med rådgivningsbistand er ikke en enkeltstående transaktion (Advokatnævnets kendelse 2023-1915).
- 08** Kravet om rettidig kundekendskabsprocedure er ufravigeligt og gælder uanset advokatens personlige eller erhvervsmæssige kendskab til klienten.
- 09** Manglende dokumentation for gennemført kundekendskab sanktioneres selvstændigt – det er ikke tilstrækkeligt at hævde, at CVR-opslag faktisk blev foretaget automatisk (Advokatnævnets kendelse 2024-2207).
- 10** Retssikkerhedsundtagelsen i hvidvasklovens § 27 fritager advokaten fra underretningspligten ved fastlæggelse af klientens retsstilling og under retssag – også ved Landsskatteretten og voldgift – men bortfalder, hvis advokaten ved eller burde vide, at klienten søger bistand med henblik på hvidvask, jf. § 27, stk. 4.
- 11** Undtagelsen fra afbrydelses- og afviklingspligten i § 14, stk. 6, fritager ikke advokaten fra at gennemføre kundekendskabsprocedurer – advokaten skal forsøge på anden vis og udtømme alle muligheder (Finanstilsynets hvidvaskvejledning).
- 12** Advokater kan underrette gennem sekretariatet for Advokatsamfundet i stedet for direkte til Hvidvasksekretariatet, og transaktionen skal da sættes i bero, indtil sekretariatet har videregivet underretningen eller meddelt, at den ikke videregives, jf. § 26, stk. 2 og 3.
- 13** Hvidvasklovens § 38 b gennembrøder advokatens tavshedspligt: identitetsoplysninger på reelle ejere af midler på samlekklientbankkontoen skal stilles til rådighed for pengeinstituttet uden ugrundet ophold – som udgangspunkt samme dag som indbetalingen.
- 14** Efter § 38 b er det advokatens klient – ikke en indbetalende tredjemand som en modpart eller inkassodebitor – der anses som reel ejer af midlerne på samlekklientbankkontoen.
- 15** Advokatnævnets bødepraksis eskalerer via gentagelsesvirkning, og det er forseelsestidspunktet for den nye overtrædelse, der afgør, om en tidligere kendelse har gentagelsesvirkning (Advokatnævnets kendelse 2025-1845).
- 16** Kumulerede brud på klientkontobogføring, hvidvaskprocedurer og efteruddannelse kan udløse frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed efter retsplejelovens § 147 c, stk. 8 (Advokatnævnets kendelse 2025-1685).

- 17** Strafbart misbrug af betroede klientmidler er et fundamentalt tillidsbrud, der efter praksis udløser ubetinget fængsel og kan medføre tidsubegrænset frakendelse af beskikkelsen (SS 18442/2012).
- 18** En advokat, der tiltales for grov økonomisk kriminalitet begået i advokatvirksomheden, indtager en over for offentligheden særligt betroet stilling – hensynet til advokatvirksomhedens overlevelse begrundet ikke navneforbud (Sag 230/2014).

Hjemlen: retsplejelovens § 127 og den justitsministergodkendte klientkontovedtægt

§ 1

Reguleringen af advokaters betroede midler har en usædvanlig retskildemæssig konstruktion. [Retsplejeloven § 127](#) indeholder ikke selv materielle pligter, men en delegationshjemmel:

Advokatsamfundet udarbejder regler om advokaters pligter med hensyn til behandlingen af betroede midler, sikkerhed mod økonomisk ansvar, som kan pådrages under udøvelse af advokatvirksomhed, og meddelelse af alle fornødne regnskabsmæssige og økonomiske oplysninger til Advokatsamfundet samt regler om iværksættelse af de fornødne kontrolforanstaltninger. Reglerne skal godkendes af justitsministeren.

De materielle regler findes derfor i **Vedtægt om advokaters pligter med hensyn til behandlingen af betroede midler**, optaget som Bilag 1 til [bekendtgørelse om godkendelse af vedtægt om advokaters pligter med hensyn til behandlingen af betroede midler](#) (B20250120905, senest af 14. oktober 2025). Konstruktionen er selvregulering under statslig godkendelse – Advokatsamfundet skriver reglerne, justitsministeren stadfæster dem, og de får derved karakter af bindende forskrift.

Anvendelsesområdet er bredt, jf. vedtægtens § 1, stk. 1: alle advokater, alle advokatselskaber og fællesskaber af advokater, jf. [retsplejeloven § 124, stk. 1](#), andre medejere af advokatselskaber efter [§ 124 c, stk. 1, nr. 2](#), samt EU-advokater, der varigt udøver advokatvirksomhed her i landet under hjemlandets titel. Virksomhed udøvet af en ansat advokat i en forening eller virksomhed, der ikke driver advokatvirksomhed, er efter § 1, stk. 2, kun omfattet af vedtægtens §§ 14-19 om tilsyn.

Udstrækningen til selskabsformerne er sikret ved [retsplejeloven § 127 a](#), hvorefter §§ 125-127 også gælder for fællesskaber af advokater og advokatselskaber, og hvorefter bl.a. § 127 tillige gælder for de ansatte i et advokatselskab, som ejer aktier eller anpartes i selskabet. Bestemmelsen lukker det hul, der ellers ville opstå, når advokatvirksomhed drives i selskabsform frem for personligt.

Vedtægtens rækkevidde går videre end advokatvirksomhed i snæver forstand. Efter [bekendtgørelse om tilsyn med konkursboer § 2](#) er advokater, der virker som kuratorer, i deres behandling af boers midler underlagt bogføringsloven og klientkontovedtægten med de tilføjelser, der følger af bekendtgørelsen. Tilsvarende gælder efter [bekendtgørelse om værgemål § 18](#) for advokater, der virker som faste eller professionelle værger.

Sanktionsbroen tilbage til det offentlige system findes i vedtægtens § 19:

Tilsidesættelse af vedtægtens regler anses som en tilsidesættelse af advokatpligterne, for hvilket Advokatrådet kan indklage den pågældende for Advokatnævnet, jf. [retsplejelovens § 124 d, stk. 2](#), og [§ 143, stk. 2](#).

Hermed kobles den privat udformede vedtægt til disciplinærsystemet i [retsplejeloven § 147 c](#) – og dermed til bøder på op til 300.000 kr., ved særlig grov karakter 600.000 kr., samt til betinget og ubetinget frakendelse. [§ 124 d, stk. 2](#) sikrer, at også ikke-advokat-medejere af advokatselskaber kan indbringes for nævnet.

Advokatsamfundet og Advokatrådet er i denne sammenhæng ikke en del af den offentlige forvaltning. Som Rigsadvokaten formulerer det i [Rigsadvokatmeddelelsen om videregivelse af oplysninger i sager mod advokater mv. til Advokatrådet](#):

Advokatsamfundet og Advokatrådet er – i modsætning til Advokatnævnet – ikke en del af den offentlige forvaltning. Selv om offentlighedsloven, forvaltningsloven og de almindelige forvaltningsretlige principper, herunder proportionalitets- og saglighedsprincipper, således ikke gælder for Advokatsamfundet og Advokatrådet, har Advokatrådets medlemmer og Advokatsamfundets ansatte mv. tavshedspligt med hensyn til oplysninger, som de får kendskab til gennem tilsynsvirksomheden, jf. retsplejelovens § 143 b.

Denne sondring har konkret betydning. Advokatnævnet frifandt i **2015-4740** en advokat ansat i Advokatsamfundets sekretariat for en klage over tilsidesættelse af god advokatskik, idet adfærd udøvet som led i tilsynsvirksomheden måtte bedømmes efter [retsplejeloven § 126, stk. 4](#) og ikke efter den almindelige norm i stk. 1.

Om Advokatrådets tilsynsorganisation som sådan henvises til [advokatsamfundet-organisation-og-tilsyn](#), og om Advokatnævnets sanktions- og prøvelsessystem til [advokatnaevnet-disciplinaer-og-salaerklager](#).

LOV

Bekendtgørelse om godkendelse af vedtægt om advokaters pligter med hensyn til behandlingen af betroede midler § bilag-1

[Retsplejeloven § 124d, stk. 2](#)

[Retsplejeloven § 126, stk. 4](#)

[Retsplejeloven § 127](#)

[Retsplejeloven § 127a](#)

[Retsplejeloven § 143, stk. 2](#)

[Retsplejeloven § 147c, stk. 1](#)

PRAKSIS **Advokatnævnet** · Advokat ansat i Advokatsamfundets sekretariat frifundet for klage over tilsidesættelse af god advokatskik – adfærd som led i tilsynsvirksomhed bedømt efter retsplejelovens § 126, stk. 4

27.04.2016

§ 2 Klienttilsvaret og adskillelespligten – vedtægtens §§ 2-5

Vedtægtens kernebegreb er **klienttilsvaret**. Efter § 2, stk. 1, er det "det samlede beløb, som er betroet en advokat, et fællesskab af advokater eller et advokatselskab som led i advokatvirksomhed". Definitionen er funktionel: det afgørende er, at midlerne er modtaget *som led i advokatvirksomhed*, ikke hvad de kaldes.

De grundlæggende pligter i § 2 er:

- **Adskillelse (stk. 2):** Klienttilsvaret skal indestå på en særlig konto i pengeinstitut (klientbankkonto), der skal betegnes som klientkonto.
- **Straks-indsættelse (stk. 4):** Penge, der indgår i klienttilsvaret, skal indsættes på en klientbankkonto "uden unødigt ophold".
- **Forbud mod sammenblanding den anden vej (stk. 5):** Beløb, der *ikke* er modtaget som led i advokatvirksomhed, indgår ikke i klienttilsvaret og **kan ikke** indsættes på en klientbankkonto. Klientkontoen må altså ikke bruges som opbevaringssted for advokatens egne eller udenforstående midler.
-

Skattetransparente selskaber (stk. 6): Penge, som advokaten modtager fra et interessentskab eller andet skattetransparent selskab, hvori advokaten selv er medejer, indgår i klienttilsvaret.

Bogførings- og afstemningspligterne i §§ 3-5 er de bestemmelser, der oftest udløser disciplinærsager. Efter § 3, stk. 1, skal klientbogholderiet være indrettet, så det viser **de enkelte mellemværender og det samlede klienttilsvar** i danske kroner, og efter stk. 2 skal det føres i danske kroner **hver dag**, hvor advokatvirksomheden er åben, og på dage hvor der i øvrigt foretages økonomiske transaktioner. Stk. 3 definerer åbningsdagen bredt: virksomheden betragtes som åben på alle dage, hvor der er personale til stede, og hvor virksomheden "ud ad til i øvrigt fremstår tilgængelig".

§ 4 kræver daglig afstemning:

Hver dag, hvor advokatvirksomheden er åben og på dage, hvor der i øvrigt foretages økonomiske transaktioner fra advokatvirksomheden, skal det sikres, at der er overensstemmelse mellem klienttilsvaret ifølge bogholderiet og det samlede indestående på klientbankkontiene.

Afgørende – og ofte overset – er stk. 2: dette "skal kunne dokumenteres, **også når der ikke har været bevægelser** i forhold til klienttilsvaret eller på klientbankkontiene". Dokumentationspligten er altså selvstændig og bortfalder ikke i stille perioder. Advokatrådet kan efter § 4, stk. 3, dispensere fra den daglige afstemning og fra § 3, stk. 2, hvis det under hensyn til tilsvarets størrelse, antallet af posteringer og omstændighederne i øvrigt findes ubetænkeligt; ansøgning sker på særlig formular attesteret af en statsautoriseret eller registreret revisor.

Oveni kommer den månedlige afstemning i § 5:

Mindst en gang hver måned skal advokaten, fællesskabet af advokater eller advokatselskabet sikre, at summen af de enkelte mellemværender stemmer med det samlede klienttilsvar. Dokumentation for afstemningen skal opbevares i mindst to år.

Der er dermed tre lag: daglig bogføring (§ 3), daglig kontrol af totalen mod bankindestående (§ 4) og månedlig kontrol af, at summen af de enkelte klientkonti stemmer med totalen (§ 5) – med toårig dokumentationspligt. Netop kombinationen af manglende dagligt bogholderi og manglende daglig og månedlig afstemning var grundlaget for bøden i **BS-1382/2017-VLR**, jf. nedenfor.

For betroede værdipapirer gælder en parallel ordning i § 13 a: enhver advokat, der forvalter eller er legitimeret til at råde over tredjemand tilhørende værdipapirer, skal foretage **nøjagtig registrering** af disse – registreringspligten omfatter værdipapirer af enhver art, herunder obligationer, aktier, pantebreve og gældsbreve. Papirerne skal opbevares, så det let kan konstateres, hvem de tilhører, og efter § 13 b skal klienten årligt modtage en revisorattesteret fortegnelse, som revisor sender direkte til klienten, med genpart opbevaret hos advokaten i 5 år.

LOV

Bekendtgørelse om godkendelse af vedtægt om advokaters pligter med hensyn til behandlingen af betroede midler § bilag-1

PRAKSIS **Landsretten** · Advokat idømt 20.000 kr. bøde for overtrædelse af klientkontoregler

31.08.2018

§ 3 Samleklientbankkonto, separat konto og pengeinstituttets modregningsfraskrivelse – §§ 6-8

Vedtægtens §§ 7-8 fastlægger kontostrukturen og den sikkerhedsmæssige ramme omkring den.

Efter § 7, stk. 1, oprettes en klientbankkonto **i advokatens eget navn** og er undergivet advokatens rådighed. Dette er den strukturelle grundspænding i hele reguleringen: kontoen står i advokatens navn og disponeres af advokaten, men midlerne tilhører klienten. Alt andet i vedtægten – bogholderi, afstemning, hævegrunde, tilsyn – er kompensation for netop dette forhold.

Kontotyperne er to:

Kontotype	Definition	Antalsbegrænsning	Særlige krav
Samleklientbankkonto (§ 7, stk. 2-3)	Klientbankkonto hvor flere klienters penge indestår	Kun én pr. valuta , medmindre advokaten til enhver tid kan dokumentere, i hvilket pengeinstitut den enkelte klients midler indestår	–
Separat klientbankkonto (§ 7, stk. 4)	Konto hvor der kun indestår penge vedrørende én enkelt klient	Én eller flere	Skal have vedtegning om klientens navn

Valutareglen i § 6 supplerer: hver klientbankkonto må kun have indestående i én valuta (stk. 1), omveksling kan kun ske efter forudgående aftale med klienten eller anden berettiget (stk. 2), kurstab bæres af klienten og kursgevinst tilskrives klienten (stk. 3-4), og advokaten har oplysningspligt om disse regler over for berørte parter (stk. 5).

§ 8 er den bestemmelse, der reelt beskytter klientmidlerne mod advokatens egne kreditorer i pengeinstituttet. Klientbankkonti må **kun** oprettes i pengeinstitutter, som **skriftligt** har forpligtet sig over for advokaten til at overholde to betingelser:

- 1. Pengeinstituttet skal ikke ved modregning eller på anden måde kunne disponere over noget på en klientbankkonto indestående beløb.*

Denne modregningsfraskrivelse er ikke en formalitet. Uden den ville banken kunne modregne advokatens egen gæld i klienternes midler – hele adskillelsens formål ville bortfalde.

- 2. På en klientbankkonto må bortset fra interne overførsler mellem advokatens klientbankkonti kun hæves: a) med betalingskort (debetkort), b) ved pengeoverførsel, herunder fremtidige overførsler foretaget i henhold til advokatens instruks, jf. § 10, hvor det af betalingsafsenderens konto fremgår, hvem der har beordret overførslen, og til hvilken konto beløbet er overført, c) negative renter, jf. § 12, d) gebyrer, jf. § 13, eller e) ved en af Advokatrådet i øvrigt godkendt betalingsmetode.*

Hævemetodekravet i nr. 2, litra b, indeholder et sporbarhedskrav: det skal af betalingsafsenderens konto fremgå, **hvem der har beordret overførslen**, og **til hvilken konto** beløbet er overført. Kontant hævning er dermed udelukket som metode.

§ 10 tillader stående instruks til pengeinstituttet om fremtidige overførsler, men kun "hvis der ifølge klientbogholderiet utvivlsomt vil være dækning for overførslerne på det tidspunkt, hvor de skal gennemføres og bogføres". Renter tilfalder efter § 11 klienten, medmindre særlig aftale foreligger, mens negative renter kan afkræves klienten. Hævning af negative renter (§ 12) og gebyrer (§ 13) forudsætter, at advokaten enten har orienteret klienten ved opdragets etablering eller uden unødigt ophold reetablerer beløbet på klientbankkontoen.

LOV

Bekendtgørelse om godkendelse af vedtægt om advokaters pligter med hensyn til behandlingen af betroede midler § bilag-1

§ 4 De udtømmende hævegrunde og forbuddet mod at hæve uindtjent salær – vedtægtens § 9

Vedtægtens § 9 er den bestemmelse, der afgør, hvornår advokaten overhovedet må røre pengene. Opregningen i stk. 1 er **udtømmende**:

Stk. 1. På en klientbankkonto må advokaten, fællesskabet af advokater og advokatselskabet kun hæve følgende:

- 1. Beløb, som udbetales til en klient eller som led i behandling af klientens sag.*
- 2. Beløb, som advokaten, fællesskabet af advokater eller advokatselskabet har til gode hos en klient i henhold til bogført mellemværende, der berettiger til modregning.*
- 3. Beløb, som efter opgørelse og afstemning overstiger advokatens, fællesskabet af advokaters eller advokatselskabets samlede tilsvær.*

Hertil kommer tre begrænsninger. Efter stk. 2 må beløb hævet efter nr. 1 eller 2 **ikke overstige tilsværet over for den pågældende klient** – man må ikke tage af andre klienters midler for at dække ét mellemværende. Efter stk. 3 skal beløb hævet efter nr. 2 eller 3 indsættes på advokatens **driftskonto**, ikke anvendes direkte fra klientkontoen. Og efter stk. 4:

Salærer må, selv om de er indtjent, ikke hæves på klientbankkontoen, uden at salæret samtidig bogføres, og faktura tilstilles klienten.

Denne bestemmelse rummer to normer. Modsætningsvis følger, at **uindtjent salær** slet ikke må hæves – og selv indtjent salær kræver samtidig bogføring og fakturering. Klienten skal med andre ord kunne se, hvad der er sket, på det tidspunkt det sker.

Modregningshjemlen i § 9, stk. 1, nr. 2, forudsætter et "bogført mellemværende, der berettiger til modregning" – og de almindelige modregningsbetingelser gælder fuldt ud. Vestre Landsret stadfæstede i **BS-941/2009-VLR** Advokatnævnets afgørelse om, at en advokat groft havde tilsidesat god advokatskik ved at modregne sit salærkrav i klientens midler uden fornøden accept:

Modregning er ikke nævnt i det gældssaneringsforslag, som Vidne 1 underskrev den 15. september 2005. Advokat Appellant har ikke godtgjort, at Vidne 1 ved sin underskrift på gældssaneringsforslaget accepterede modregning.

Landsretten fastslog, at selv om der forelå brevveksling og en underskrift på et økonomisk redegørelsesdokument, kræver modregning **klar og utvetydig accept eller en formel modregningserklæring**. Advokatens subjektive opfattelse af, at han ville have standset dispositionen ved protest, var uden betydning.

Den alvorligste begrænsning af hævegrundene er imidlertid udviklet af Højesteret i **BS-18297/2025-HJR**. En advokat havde modtaget 16.650.200 kr. på sin klientbankkonto fra et selskab, der skulle dokumentere likviditet over for skifteretten dagen efter, hvor en konkursbegæring var optaget til afgørelse. Dagen efter retsmødet overførte advokaten efter klientens instruks beløbet tilbage til klienten, der straks genudlånte det, hvorefter midlerne var væk, da fogedretten forsøgte at arrestere indeståendet. Advokaten påberåbte sig netop

klientkontovedtægtens hævegrund – udbetaling til klienten selv er en sædvanlig disposition, og han var forpligtet til at følge instruks. Højesteret ændrede landsrettens dom og fandt advokaten erstatningsansvarlig:

Det fastslås, at advokatens pligt til at følge instruks viger, hvis der er viden om svigagtig unddragelse af kreditorer.

Retten lagde vægt på, at advokaten vidste, at midlerne kun blev indsat på klientkontoen for proforma at dokumentere likviditet, og at de straks ville blive ført tilbage i kreditorly via genudlån. Advokaten blev dømt til at betale 16.650.200 kr. i erstatning samt sagsomkostninger for tre instanser på 2.056.000 kr.

Retsstillingen er dermed klar: vedtægtens § 9, stk. 1, nr. 1, er en *tilladelse* til at hæve, ikke en *pligt* – og slet ikke en ansvarsfrihedsgrund. Når advokaten ved, at en formelt lovlig udbetaling er led i kreditorsvig, er udbetalingen ansvarspådragende, uanset at den formelt ligger inden for hævegrundene.

LOV

Bekendtgørelse om godkendelse af vedtægt om advokaters pligter med hensyn til behandlingen af betroede midler § bilag-1

Konkursloven § 26

Retsplejeloven § 126, stk. 1

PRAKSIS **Højesteret** · Advokat erstatningsansvarlig for medvirken til kreditorsvig ved overførsel fra klientkonto 04.02.2026
Landsretten · Landsrettens dom i sag om påstået brud på god advokatskik 15.12.2009

Klientkontoen over for tredjemand: udlæg, kreditorly og erstatningsansvar

§ 5

Klientkontoens konstruktion – advokatens navn, klientens penge – rejser tilbagevendende spørgsmål i mødet med tredjemand.

Udlæg i klientkontoen. Højesteret tog i **Sag 65/2020** stilling til udlæg i indestående på en advokats klientkonto til dækning af skattegæld. Sagen er afgjort efter fodedreglerne i [retsplejeloven § 507, stk. 1](#), [§ 511, stk. 3](#) og [§ 516](#). Afgørelsen illustrerer det centrale princip, at det afgørende for udlægsadgangen er den **materielle** ejendomsret til midlerne – ikke hvis navn kontoen står i. Klientkontoen er hverken et fribytteområde for skyldnerens kreditorer eller et fristed for skyldneren.

Kreditorly. Den modsatte situation – hvor klientkontoen bruges til at *unddrage* midler fra kreditorer – er behandlet ovenfor i **BS-18297/2025-HJR**. Sagen er samtidig en påmindelse om, at klientkontoens signalværdi over for skifteretten ("pengene står hos en advokat") er en del af det, der gør misbruget muligt og derfor skærper advokatens agtpågivenhed.

Erstatningsansvar for udbetalinger. Ikke enhver udbetaling fra klientkontoen, der efterfølgende viser sig uheldig, er ansvarspådragende. Retten i Lyngby frifandt i **BS-26819/2021-LYN** en advokat for erstatningsansvar i forbindelse med udbetaling af klientmidler; sagen blev afgjort under inddragelse af [konkursloven § 26](#) om omstødelse og [§ 157, stk. 1](#) samt [retsplejeloven § 628, stk. 1](#). Sammenholdt med Højesterets afgørelse tegner der sig en linje, hvor **advokatens viden** er det afgørende kriterium: uden viden eller burde-viden om, at dispositionen tjener et svigagtigt formål, er en instruksmæssig udbetaling til klienten en sædvanlig og ansvarsfri disposition.

Advokatens almindelige erstatningsansvar for tab ved fejlbehæftet håndtering af klientmidler behandles i øvrigt under [advokatansvar](#).

LOV	Konkursloven § 26	Retsplejeloven § 507, stk. 1	Retsplejeloven § 511, stk. 3
PRAKSIS	Højesteret · Advokat erstatningsansvarlig for medvirken til kreditorsvig ved overførsel fra klientkonto 04.02.2026 Højesteret · Udlæg i indestående på advokats klientkonto til dækning af skattegæld 15.03.2021 Byretten · Frifindelse i sag om erstatningsansvar for advokat ved udbetaling af klientmidler 30.01.2023		

§ 6 Tilsynssporet: klientkontoerklæring, revisorundersøgelse og øjeblikkelig administration – §§ 14-19

Vedtægtens §§ 14-19 udgør et gradueret kontrolsystem, der bevæger sig fra rutinemæssig egenrapportering til indgribende administration af advokatens dispositionsret.

1. Den årlige klientkontoerklæring (§ 14). Alle advokater med beskikkelse samt fællesskaber og advokatselskaber, der eksisterede den 31. december det forløbne år, skal indsende en klientkontoerklæring pr. denne dato til Advokatrådet inden for en frist, rådet fastsætter med passende varsel. Erklæringen angår størrelsen af det samlede klienttilsvar pr. 31. december og skal afgives **elektronisk** (stk. 3). Der er to formularer: **Formular I** for advokater med enkeltmandsvirksomhed og for fællesskaber/selskaber, der i det forløbne år har haft tilsvaret af betroede midler – denne skal forsynes med oplysninger og **attest fra en statsautoriseret eller registreret revisor** (stk. 5); og **Formular II** for advokater og selskaber, der *ikke* har haft tilsvaret, herunder ansatte advokater – denne kræver ikke revisorattest, men skal underskrives.

2. Ophørserklæring (§ 15). En advokat, der har mistet retten til at udøve advokatvirksomhed eller har deponeret sin beskikkelse, **må ikke have klienttilsvaret** (stk. 1) og skal inden en måned afgive en sluterklæring pr. ophørsdatoen (stk. 2). Samme gælder ved opløsning, omdannelse eller formålsændring af et advokatselskab (stk. 3).

3. Skærpet indberetning (§ 16). Advokatrådet kan **til enhver tid og uden angivelse af grund** pålægge en advokat inden for en fastsat frist at indsende en erklæring som nævnt i § 14, stk. 4 (stk. 1). Har klientbogholderiet været mangelfuldt, eller er reglerne i øvrigt overtrådt, kan rådet pålægge kvartalsvis eller anden hyppigere erklæringspligt og bestemmer selv, hvor længe foranstaltningen skal gælde (stk. 2).

4. Revisorundersøgelse (§ 17). I de i § 16, stk. 2, nævnte tilfælde, ved klage over advokatens virksomhed, eller hvor rådet i øvrigt finder særlig anledning dertil, kan rådet beslutte at undersøge, om reglerne om behandling af betroede midler overholdes, og kan udpege en revisor hertil. Oplysningspligten er vidtgående – den omfatter efter § 17, stk. 2, oplysninger om forretningsførelse og økonomiske forhold af betydning for undersøgelsen, **herunder advokatens eller medjeherens personlige økonomi**, og adgang til alt materiale, som revisor eller rådet skønner har betydning. Omkostningsfordelingen i stk. 3 er indrettet som et incitament: viser det sig, at forholdene er og har været i orden, afholdes udgifterne af Advokatsamfundet; i modsat fald af advokaten selv, dog med mulighed for at rådet helt eller delvis lader Advokatsamfundet bære dem, når omstændighederne taler derfor.

5. Øjeblikkelig administration ved kontrolførende advokat (§ 18). Det skarpeste værktøj:

Såfremt det med føje må antages, at en af de i § 1 nævnte personer, fællesskaber af advokater eller advokatselskaber groft har tilsidesat denne vedtægts bestemmelser, kan Advokatrådet bestemme, at den pågældende ikke uden samtykke af en kontrolførende advokat, der udpeges af rådet, må hæve på klientbankkonti.

Tærsklen er dobbelt: der skal *med føje* kunne antages en *gro* tilsidesættelse. Foranstaltningen er ikke en sanktion, men en sikring – advokaten beholder beskikkelsen, men mister den frie dispositionsret. Godkendelse af hævninger forudsætter efter stk. 3, at den kontrolførende advokat har modtaget dokumentation i form af (1) udskrift af ajourført sags-/klientkontokort, klientbankkontoudskrifter samt opgørelse af det samlede tilsvær, og (2) grundlaget for den konkrete overførsel, **herunder at modtagerkontoen tilhører den, der er berettiget til beløbet.**

Rigsadvokatmeddelelsen kobler dette tilsyn direkte til straffesagssporet. Efter [meddelelsens pkt. 1.1](#) er formålet med reglerne i [retsplejeloven § 143 a](#) bl.a. at gøre det lettere for Advokatrådet på et tidligere stadie at risikoklassificere advokater:

Med oplysninger om strafbare eller disciplinære forhold kan Advokatrådet vurdere bl.a., om advokatens klientkonto skal sættes under øjeblikkelig administration i medfør af klientkontovedtægtens § 18, om der skal afvikles et spontant tilsyn hos advokaten, om der skal iværksættes en revisorundersøgelse eller øvrige tilsynsmæssige tiltag.

Anklagemyndigheden har efter [§ 143 a, stk. 3, nr. 3](#) pligt til **af egen drift** at videregive oplysninger til Advokatrådet, når der rejses tiltale og afsiges dom i en straffesag mod en advokat med påstand om hel eller delvis frakendelse efter [retsplejeloven § 138](#), eller i en straffesag med tilknytning til udøvelsen af advokathvervet.

[Meddelelsens pkt. 4.4](#) nævner udtrykkeligt sagstyperne:

Som eksempler på sager, som er omfattet af pligten til at videregive oplysninger til Advokatrådet, er sager om underslæb på klientkontoen, bedrageri mod klienter, stillingsmisbrug, uretmæssig kontakt med varetægtsfængslede og lignende.

Den udvidede – men frivillige – videregivelsesadgang i [§ 143 a, stk. 2](#) er efter [meddelelsens pkt. 4.3.1](#) særligt relevant "i sager om alvorlig økonomisk kriminalitet, f.eks. i sager om hvidvask, underslæb og mandatsvig". Rigsadvokaten fremhæver samtidig, at politiet kan lægge vægt på, om videregivelsen indebærer konkret risiko for at kompromittere en aktuel efterforskning.

LOV

Bekendtgørelse om godkendelse af vedtægt om advokaters pligter med hensyn til behandlingen af betroede midler § bilag-1

[Retsplejeloven § 138](#)

[Retsplejeloven § 143a, stk. 2, 3](#)

Ledeafgørelsen om klientkontoreglernes karakter –

§ 7 BS-1382/2017-VLR

Den centrale domstolsafgørelse om klientkontovedtægtens sanktionering er Vestre Landsrets dom af 31. august 2018 i **BS-1382/2017-VLR**, hvor en advokat blev idømt en bøde på **20.000 kr. for overtrædelse af klientkontoreglerne.**

Sagens karakteristika fremgår af retsgrundlaget: dommen bygger på [retsplejeloven § 147 c, stk. 1](#), jf. [§ 126, stk. 1](#), jf. [§ 143, stk. 2](#) – og inddrager [straffeloven § 89](#) om tillægsstraf. Konstruktionen er den, som vedtægtens § 19 forudsætter: tilsidesættelse af vedtægten *er* tilsidesættelse af advokatpligterne, som Advokatrådet indbringer for Advokatnævnet efter § 143, stk. 2, og som sanktioneres efter § 147 c.

Afgørelsen er principiel af tre grunde:

1. Klientkontoreglerne er ikke ordensforskrifter. Overtrædelsen bestod ikke i, at klienter havde lidt tab, at midler var forsvundet, eller at nogen havde klaget. Den bestod i manglende dagligt klientbogholderi og manglende daglig og månedlig afstemning – altså i rent interne kontrolsvigt. At dette alene udløser en bøde på 20.000 kr., viser, at reglerne betragtes som **forudsætningen for retten til overhovedet at opbevare klientmidler**. Kontrollen er ikke et middel til at opdage tab; den er den ordning, der gør det forsvarligt at betro advokaten pengene i første række.

2. Bevisbyrdens placering følger dokumentationspligten. Fordi vedtægtens § 4, stk. 2, kræver, at overensstemmelsen kan dokumenteres – også på dage uden bevægelser – og § 5 kræver toårig opbevaring af afstemningsdokumentationen, er manglende dokumentation i sig selv den konstaterbare overtrædelse. Advokaten kan ikke frigøre sig ved at anføre, at afstemningen faktisk fandt sted.

3. Gentagelsesvirkning à la straffeloven § 89. Inddragelsen af [straffeloven § 89](#) viser, at disciplinærsanktionerne følger strafferetslignende principper om sammenstød og tillægsstraf. Dette er den mekanisme, der driver den eskalation, som ses i Advokatnævnets nyere praksis, jf. nedenfor.

Proceduren omkring domstolsprøvelsen understøtter afgørelsens vægt. Vestre Landsret fastslog allerede i **BS-2339/2009-VLR**, at en disciplinærsag om tilsidesættelse af god advokatskik skal henvises til almindelig proces efter [retsplejeloven § 402, stk. 1, nr. 2](#) – og at advokatens eget ønske om det modsatte er uden betydning:

Landsretten finder, at en disciplinærsag i forbindelse med tilsidesættelse af god advokatskik, hvor der er nedlagt påstand om bødestraf, og hvor afgørelsen i tilfælde af, at retten stadfæster afgørelsen, vil blive offentliggjort med oplysning om advokatens navn, ud fra en general betragtning vil have særlig betydning for den pågældende advokat.

Bødeniveauet i disciplinærsager mod advokater ligger i almindelighed lavt sammenlignet med rammen på 300.000 kr. i § 147 c, stk. 1. Højesteret stadfæstede i **BS-26376/2021-HJR** (udbytteskat-sagen) bøder på **10.000 kr. pr. advokat** for utilstrækkeligt konflikttjek ved en uvildig advokatundersøgelse af stor politisk og økonomisk betydning – med tillæg af, at advokatfirmaets salærkrav bortfaldt. På den baggrund er en bøde på 20.000 kr. for rene bogførings- og afstemningssvigt et markant signal om, at klientkontoreglerne håndhæves strengt.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 143, stk. 2	Retsplejeloven § 147c, stk. 1
	Straffeloven § 89		
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om interessekonflikt og utilstrækkeligt konflikttjek ved uvildige advokatundersøgelser (Udbytteskat-sagen)		01.09.2022
	Landsretten · Advokat idømt 20.000 kr. bøde for overtrædelse af klientkontoregler		31.08.2018
	Landsretten · Prøvelse af Advokatnævnets kendelse vedrørende tilsidesættelse af god advokatskik		01.12.2009

§ 8 Hvornår er advokaten omfattet af hvidvaskloven? – § 1, stk. 1, nr. 13

Hvidvasksporet adskiller sig strukturelt fra klientkontosporet: hvor vedtægten gælder **al** advokatvirksomhed med betroede midler, gælder hvidvaskloven kun **udsnitsvis**. Efter [hvidvaskloven § 1, stk. 1, nr. 13](#) er "Advokater" oplistet blandt lovens forpligtede – men afgrænsningen af, hvornår advokaten er omfattet, ligger i den bistandstypologi, som lovens forarbejder og praksis knytter til bestemmelsen.

De omfattede aktiviteter er advokatens bistand ved rådgivning om eller udførelse af transaktioner for klienter i forbindelse med:

- køb og salg af fast ejendom eller virksomheder,
- forvaltning af klienters penge, værdipapirer eller andre aktiver,
- åbning eller forvaltning af bankkonti eller værdipapirdepoter,
- tilvejebringelse af nødvendig kapital til oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder,
- oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder, fonde m.v.,

samt når advokaten **på en klients vegne og for dennes regning** foretager en finansiell transaktion eller en transaktion vedrørende fast ejendom. Denne struktur går tilbage til den oprindelige hvidvasklov, hvor advokaterne var placeret i § 1, stk. 1, nr. 14, med litra a, nr. i-v, og litra b – jf. [lovforslag nr. L 41 \(2016-17\)](#), fremsat den 13. oktober 2016.

Afgrænsningens praktiske betydning er slået fast i forarbejderne til [hvidvaskloven § 38 b](#):

Efter gældende ret finder hvidvaskloven anvendelse for advokater, i det omfang advokater udfører de opregnede typer af bistand m.v., der fremgår af lovens § 1, stk. 1, nr. 13. Når en advokat yder bistand i en sag, der er omfattet af hvidvaskloven, er advokaten bl.a. forpligtet til at gennemføre såkaldte kundekendskabsprocedurer efter kapitel 3, hvilket bl.a. indebærer at indhente klientens identitetsoplysninger. Advokater har dog ikke en generel forpligtelse til at indhente identitetsoplysninger om deres klienter.

Dette er kernen: en forsvarsadvokat, en familieretsadvokat eller en ansættelsesretlig procesadvokat er som udgangspunkt **ikke** omfattet af hvidvasklovens kundekendskabskrav – uanset at vedkommende er advokat, og uanset at der måtte gå penge over klientkontoen i sagen.

Afledte forpligtede findes i [§ 1, stk. 1, nr. 16](#): virksomheder og personer, der erhvervsmæssigt leverer samme ydelser som bl.a. advokater – herunder revisorer uden godkendelse, skatterådgivere, eksterne bogholdere og enhver anden, der forpligter sig til at yde hjælp, bistand eller rådgivning om skatteanliggender som sin vigtigste erhvervsmæssige virksomhed.

Hvidvaskloven gennemfører EU-rammen. Grundstenen er [4. hvidvaskdirektiv \(direktiv \(EU\) 2015/849\)](#), som ændret ved [5. hvidvaskdirektiv \(direktiv \(EU\) 2018/843\)](#). Rammen er under grundlæggende omlægning: EU vedtog den 31. maj 2024 hvidvaskpakken bestående af [AML-forordningen \(forordning \(EU\) 2024/1624\)](#), [AMLD6 \(direktiv \(EU\) 2024/1640\)](#) og [AMLA-forordningen \(forordning \(EU\) 2024/1620\)](#) om oprettelse af den europæiske hvidvaskmyndighed. Overgangen fra direktiv- til forordningsregulering vil på sigt flytte de materielle kundekendskabskrav ud af national ret og ind i direkte gældende EU-ret.

Den materielle strafferetlige hvidvaskforbrydelse efter [straffeloven § 290 a](#) hører ikke under denne oversigt, men under [hvidvask](#) og [hvidvask-via-krypto](#). Det statslige hvidvasktilsyn med banker, revisorer og rådgivere behandles under [hvidvasktilsyn](#).

LOV

[Hvidvaskloven § 1, stk. 1](#)[Hvidvaskloven § 38b](#)

§ 9 Kundekendskabsprocedurer: tidspunktet er det afgørende stridspunkt

Advokatnævnets hvidvaskpraksis udspringer næsten udelukkende af Advokatrådets **tilsynsbesøg**, hvor et antal sager omfattet af hvidvaskloven udtages til kontrol. Det gennemgående tvistepunkt er ikke *om* kundekendskab skal gennemføres, men **hvornår**.

Indholdet af pligten følger af [hvidvaskloven § 11, stk. 1](#): indhentelse af kundens identitetsoplysninger (nr. 1), kontrol af disse på grundlag af dokumenter, data eller oplysninger fra en pålidelig og uafhængig kilde (nr. 2), indhentelse og kontrol af den eller de reelle ejeres identitet samt klarlægning af juridiske personers ejer- og kontrolstruktur (nr. 3), vurdering af forretningsforbindelsens formål og tilsigtede beskaffenhed (nr. 4) og løbende overvågning (nr. 5). Omfanget kan risikobaseres, jf. § 11, stk. 3, men advokaten skal efter § 11, stk. 4, kunne **godtgøre over for tilsynsmyndigheden**, at kendskabet er tilstrækkeligt i forhold til risikoen.

Tidspunktet reguleres af [§ 14, stk. 1](#): kontrollen skal ske, **inden** forretningsforbindelsen etableres eller transaktionen udføres. Kun hvis det er nødvendigt for ikke at afbryde den normale forretningsgang, og der er begrænset risiko, kan kontrollen efter stk. 2 ske under etableringen – og da hurtigst muligt efter første kontakt.

Den ledende afgørelse er Advokatnævnets kendelse af 29. januar 2024 i **2023-1915**. Et tilsynsbesøg havde afdækket, at kundekendskabsproceduren var gennemført for sent i fire ud af fem udtagne ejendomshandelssager – med forsinkelser fra 12 hverdage til ca. to måneder fra aftalen om bistand til indhentelsen af identifikationsoplysningerne. Advokaten gjorde gældende, at en enkeltstående forbrugerejendomshandel uden løbende forretningsforhold måtte henføres under **enkeltstående transaktioner** i [§ 10, stk. 1, nr. 2](#), således at det relevante tidspunkt først indtrådte forud for tinglysningsanmeldelsen. Nævnet afviste dette:

Advokatnævnet finder på den baggrund, at [advokaten] har handlet i strid med god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, ved ikke rettidigt at have gennemført kundekendskabsprocedure. Det af [advokaten] anførte kan ikke føre til en ændret vurdering.

Nævnet fastslog tre normer af generel rækkevidde:

1. **Etablering af forretningsforbindelse = oprettelse af klientforholdet.** Kundekendskabsproceduren skal gennemføres i umiddelbar forlængelse af, at advokat og klient har indgået aftale om, at advokaten påtager sig opdraget.
2. **Ejendomshandel med rådgivningsbistand er ikke en enkeltstående transaktion.** Sager om rådgivning ved køb og salg af fast ejendom af den udtagne type falder under [§ 10, stk. 1, nr. 1](#), ikke under undtagelsen i nr. 2.
3. **Kravet er ufravigeligt** og gælder uanset advokatens relation til klienten.

Advokatens anbringender om bagatelgrænse (Advokatrådets interne praksis lå ved tre sager), om tvivlsom retstilstand, om fraværet af reel hvidvaskrisiko og om nært personligt kendskab til to af klienterne blev alle afvist. Sanktionen blev en **bøde på 10.000 kr.**

Advokatnævnets kendelse af 12. december 2024 i **2024-2207** skærper billedet på dokumentationssiden. Her var fem sager udtaget, og manglerne var mere sammensatte: én sag med tre måneders forsinkelse, tre sager hvor CVR-opslag ikke kunne dokumenteres, og én sag uden udført PEP-kontrol. Advokaten anførte, at hans sagssystem **automatisk** trak oplysninger fra CVR-registret, at kontrollen faktisk var foretaget i samtlige sager, og at det derfor ikke gav mening at kritisere manglende dokumentation. Nævnet afviste:

Advokatnævnet fandt, at advokaten havde tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejeloven § 126, stk. 1, ved i de udtagne sager ikke dokumenterbart – til dels ikke rettidigt – at have gennemført tilstrækkelig kundekendskabsprocedure efter hvidvasklovens kapitel 3.

Nævnet bemærkede udtrykkeligt, "at forpligtelserne efter hvidvaskloven har været gældende siden lovens ikrafttræden i juni 2017" – en afvisning af, at reglernes relative nyhed kan tjene som undskyldning. Under skærpende hensyn til to tidligere sanktioner (bøde på 10.000 kr. i 2020 og irrettesættelse i 2021) blev bøden fastsat til **20.000 kr.**

Mønsteret bekræftes af Advokatnævnets kendelse af 7. november 2025 i **2024-3518**, hvor en advokat blev pålagt bøde for **manglende hvidvaskretningslinjer og forsinkede kundekendskabsprocedurer i ejendomshandler**. Sagen inddrager ud over §§ 10, 11 og 14 tillige [hvidvaskloven § 7, stk. 1](#) og [§ 8, stk. 1](#) om risikovurdering og skriftlige politikker samt [§ 64, stk. 1](#) om Advokatrådets tilsynskompetence – og viser, at nævnet ikke alene ser på de enkelte sager, men på advokatvirksomhedens **compliance-infrastruktur**.

Sammenfattende bødeniveau for hvidvaskovertrædelser:

Afgørelse	Forhold	Skærpende	Sanktion
2023-1915 (29.01.2024)	4 ejendomshandelssager, kundekendskab 12 hverdage – 2 mdr. for sent	Ingen tidligere	Bøde 10.000 kr.
2024-2207 (12.12.2024)	5 sager, forsinket og udokumenteret kundekendskab, manglende PEP-kontrol	Bøde 2020 + irrettesættelse 2021	Bøde 20.000 kr.
2024-3518 (07.11.2025)	Manglende hvidvaskretningslinjer + forsinket kundekendskab i ejendomshandler	–	Bøde
2025-1685 (04.03.2026)	Mangelfulde hvidvaskprocedurer + systematisk fejlagtig klientkontobogføring + manglende efteruddannelse	Kumulation	Frakendelse

LOV

[Hvidvaskloven § 10, stk. 1](#)
[Hvidvaskloven § 11, stk. 1, 3, 4](#)
[Hvidvaskloven § 14, stk. 1](#)
[Retsplejeloven § 126, stk. 1](#)
[Retsplejeloven § 147c, stk. 1](#)

PRAKSIS	Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for mangelfulde hvidvaskprocedurer, systematisk fejlagtig klientkontobogføring og manglende efteruddannelse	04.03.2026
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for manglende hvidvaskretningslinjer og forsinkede kundekendskabsprocedurer i ejendomshandler	07.11.2025
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for manglende og forsinkede kundekendskabsprocedurer efter hvidvaskloven	12.12.2024
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for for sen kundekendskabsprocedure efter hvidvaskloven i ejendomshandler	29.01.2024

§ 10 Retssikkerhedsundtagelsen: hvidvasklovens § 27 og § 14, stk. 5-6

Den mest principielle bestemmelse på hvidvasksporet er [hvidvaskloven § 27](#), der fritager advokaten fra underretningspligten i [§ 26](#):

Stk. 1. Advokater er undtaget fra pligten i § 26 til at foretage underretning på baggrund af oplysninger, som disse modtager fra eller indhenter om en klient, i forbindelse med at advokaten fastslår den pågældende klients retsstilling eller forsvarer eller repræsenterer denne under eller i forbindelse med en retssag, herunder rådgiver om at indlede eller undgå et sagsanlæg. Dette gælder endvidere sager, der føres i Landsskatteretten, og sager ved en voldgiftsret. Undtagelserne gælder, uanset om oplysningerne modtages før, under eller efter retssagen eller sagen, eller i forbindelse med at den pågældende klients retsstilling fastslås.

Undtagelsens rækkevidde er bemærkelsesværdigt bred på tre punkter:

- **Fastlæggelse af retsstilling** – ikke kun procesførelse. Rådgivning om, hvorvidt et sagsanlæg skal indledes eller undgås, er dækket.
- **Landsskatteretten og voldgift** sidestilles udtrykkeligt med retssager, selv om de ikke er domstole.
- **Tidsmæssigt ubegrænset** – før, under eller efter sagen.

Undtagelsen smitter af på hjælperne. Efter [§ 27, stk. 3](#), er virksomheder og personer omfattet af [§ 1, stk. 1, nr. 13-16](#), når de bistår en advokat før, under og efter en retssag eller bistår med at fastslå en klients retsstilling, undtaget fra underretningspligten i **samme omfang som den advokat, de bistår**. Finanstilsynet formulerer det i [hvidvaskvejledningens afsnit om bistand til advokater](#) og henviser til artikel 35 i 4. hvidvaskdirektiv. Efter [§ 27, stk. 2](#), er revisorer omfattet af en snævrere undtagelse: alene når de repræsenterer en klient i Landsskatteretten.

Modifikationen i **stk. 4** er undtagelsens grænse:

Stk. 1-3 finder ikke anvendelse, hvis virksomheden eller personen ved eller burde vide, at klienten søger bistand med henblik på hvidvask eller finansiering af terrorisme.

Standarden er **ved eller burde vide** – altså ikke blot positiv viden, men også uagtsom uvidenhed. Advokaten kan ikke skærme sig bag retssikkerhedsundtagelsen ved bevidst at undlade at stille de nærliggende spørgsmål. Sammenholdt med Højesterets afgørelse i **BS-18297/2025-HJR** – hvor advokatens viden om formålet med klientkontodispositionen udløste erstatningsansvar trods formelt lovlig hævegrund – tegner der sig en fælles struktur: advokatens **viden om formålet** er det retlige omdrejningspunkt på begge spor.

Parallelt hertil står undtagelsen fra afbrydelses- og afviklingspligten. Efter [§ 14, stk. 5](#) skal en etableret forretningsforbindelse afbrydes eller afvikles, hvis kravene i [§ 11, stk. 1, nr. 1-4](#), og [stk. 2 og 3](#), ikke kan opfyldes, og der må ikke gennemføres yderligere transaktioner; samtidig skal det undersøges, om der skal underrettes efter [§ 26](#). Men [§ 14, stk. 6](#) fritager advokater herfra:

Stk. 5 finder ikke anvendelse for advokater, når de fastslår en klients retsstilling eller forsvarer eller repræsenterer denne under eller i forbindelse med en retssag, herunder rådgiver om at indlede eller undgå et sagsanlæg.

Finanstilsynet præciserer i [hvidvaskvejledningens afsnit om advokaters klientforhold](#) både begrundelsen og – afgørende – undtagelsens grænse:

Undtagelsen gælder ikke i disse tilfælde, fordi klientens ret til advokatbistand og retssikkerhed vejer tungere end hensynet til et tilstrækkeligt kundekendskab.

Det er dog ikke formålet med denne bestemmelse at undtage advokater fra at gennemføre kundekendskabsprocedurer. Advokaten har samme pligt til at forsøge at gennemføre kundekendskabsprocedurerne på anden vis og derved også udtømme alle muligheder for dette.

Dette er en hyppig fejlkilde. § 14, stk. 6, fritager advokaten fra *konsekvensen* (at måtte udtræde af sagen), ikke fra *pligten* (at gennemføre kundekendskab). En klient, der nægter at legitimere sig, skal ikke afvises af en forsvarsadvokat – men advokaten skal fortsat udtømme alle muligheder for at etablere kendskabet ad anden vej.

Spændingen mellem advokaters fortrolighed og indberetningspligter er også prøvet i EU-retten, om end på skatteområdet. EU-Domstolen fastslog i **C-694/20** ugyldigheden af en underretningspligt i DAC6 med henvisning til advokaters tavshedspligt, og præciserede i **C-432/23** beskyttelsen af juridisk rådgivning ved udveksling af skatteoplysninger. I **C-623/22** opretholdt Domstolen derimod DAC6's gyldighed i øvrigt. Afgørelserne illustrerer den afvejningsstruktur, som § 27 udmønter nationalt: fortrolighed om *juridisk rådgivning* nyder en kvalificeret beskyttelse, men beskyttelsen er ikke absolut og viger, når rådgivningsforholdet selv instrumentaliseres.

Nationalt understreges tavshedspligtens vægt af Højesterets kendelse i **BS-46/2015-HJR**, hvor en advokat blev fritaget for at afgive vidneforklaring i en dødsboskiftesag efter [retsplejeloven § 170, stk. 2](#), uanset at bobestyreren havde påvist et uforklaret formuesvind på flere millioner:

Højesteret finder, at sagens beskaffenhed og dens betydning for vedkommende part eller samfundet ikke berettiger til, at der afkræves forklaring af advokat Part 1. Højesteret har herved lagt særlig vægt på, at der er tale om advokatrådgivning i en sag af personlig karakter.

Advokatens almindelige tavshedspligt som selvstændigt normsæt behandles under [advokaters-tavshedspligt](#).

LOV

[Hvidvaskloven § 14, stk. 5, 6](#)[Hvidvaskloven § 26, stk. 1](#)[Hvidvaskloven § 27, stk. 1-4](#)[Retsplejeloven § 170, stk. 2](#)

PRAKSIS	Højesteret · Advokat erstatningsansvarlig for medvirken til kreditorsvig ved overførsel fra klientkonto	04.02.2026
	Højesteret · Højesteret ændrer landsrettens kendelse: Advokat fritages for at afgive vidneforklaring i dødsboskiftesag	07.10.2015
	EU-Domstolen · Advokaters tavshedspligt og udveksling af skatteoplysninger: Beskyttelse af juridisk rådgivning under EU-retten	26.09.2024
	EU-Domstolen · Skatteundgåelse og indberetningspligt for grænseoverskridende ordninger (DAC6) – Gyldigheden af direktiv 2011/16/EU	29.07.2024
	EU-Domstolen · Advokaters tavshedspligt og indberetning af skatteordninger: EU-Domstolens afgørelse om ugyldighed af underretningspligt i DAC6	08.12.2022

Underretningskanalen via Advokatsamfundets sekretariat – § 26, stk. 2, og årsrapporten i § 26 a

Hvor § 27 regulerer, *hvornår* advokaten ikke skal underrette, regulerer [§ 26, stk. 2](#), *hvordan* underretningen sker, når pligten består.

Hovedreglen i [§ 26, stk. 1](#) er, at forpligtede **omgående** skal underrette Hvidvasksekretariatet ved viden om, mistanke om eller rimelig grund til at formode, at en transaktion, midler eller en aktivitet har eller har haft

tilknytning til hvidvask eller terrorfinansiering – også ved mistanke opstået i forbindelse med en kundes forsøg på at foretage en transaktion eller en henvendelse fra en mulig kunde.

For advokater åbner stk. 2 en særlig kanal:

I tilfælde af mistanke som nævnt i stk. 1 kan medlemmer af Advokatsamfundet underrette sekretariatet for Advokatsamfundet, der efter en vurdering af, om der er underretningspligt i henhold til stk. 1, omgående og uredigeret skal videregive underretningen til Hvidvasksekretariatet.

Ordningen er en institutionel filtermekanisme, der hviler på et professionelt selvreguleringsprincip: advokaten underretter et organ inden for sin egen stand, som foretager en **selvstændig vurdering** af, om underretningspligten overhovedet består – og derved kan afvise at videresende en underretning, der er omfattet af retssikkerhedsundtagelsen i § 27. Kanalen er **fakultativ** ("kan"); advokaten kan vælge at underrette Hvidvasksekretariatet direkte.

To begrænsninger er indbygget. For det første skal sekretariatet videregive **omgående og uredigeret** – filtret er binært (videresend eller ej), ikke redaktionelt. For det andet regulerer § 26, stk. 3 berostillelsen særskilt for denne kanal:

Ved underretning efter stk. 2 skal transaktionen sættes i bero, indtil Advokatsamfundet har videregivet underretningen til Hvidvasksekretariatet eller har meddelt medlemmet, at underretningen efter en konkret vurdering ikke vil blive videregivet.

Advokaten må altså ikke gennemføre transaktionen, mens sekretariatets vurdering pågår – men berostillelsen ophører, så snart sekretariatet har meddelt, at underretningen ikke videresendes. Kan gennemførelsen ikke undlades, eller vil en undladelse skade efterforskningen, skal underretning i stedet indgives omgående *efter* gennemførelsen.

For transaktioner af **større eller særlig mistænkelig karakter** gælder efter § 26, stk. 4 en skærpet regel: transaktionen må ikke gennemføres, før der er underrettet **og** indhentet godkendelse fra Hvidvasksekretariatet, som hurtigst muligt og senest inden udløbet af den efterfølgende bankdag træffer beslutning om beslaglæggelse. Samme skærpelse gælder efter stk. 6 ved terrorfinansiering. Efter § 26, stk. 7 har den registrerede ikke ret til indsigt i personoplysninger behandlet efter stk. 1 og 2 – indsigtsretten efter databeskyttelsesreglerne er suspenderet af hensyn til efterforskningen.

Som modvægt til den lukkede kanal er der indført en transparensforpligtelse. Efter hvidvaskloven § 26 a skal sekretariatet for Advokatsamfundet **årligt** offentliggøre en rapport med oplysninger om:

1. Antallet af modtagne indberetninger om mulige overtrædelser af loven.
2. Antallet af modtagne underretninger efter § 26, stk. 2, **og antallet af sådanne underretninger, som sekretariatet har sendt til Hvidvasksekretariatet.**
3. Antallet og indholdet af foranstaltninger truffet af Advokatrådet efter § 64, stk. 2 med henblik på at overvåge, at loven overholdes – vedrørende kapitel 2 om risikovurdering og risikostyring, kapitel 3 om kundekendskabsprocedurer og kapitel 5 om undersøgelses-, noterings-, underretnings-, oplysnings- og opbevaringspligt.

Nr. 2 er den centrale kontrolmekanisme: ved at kræve offentliggørelse af **både** antallet af modtagne og antallet af videresendte underretninger, gøres sekretariatets filterfunktion målbar. Differencen mellem de to tal er det tal, der viser, hvor ofte standens eget organ vurderer, at underretningspligten ikke består.

LOV

Hvidvaskloven § 26, stk. 1-4, 7

Hvidvaskloven § 26a

Hvidvaskloven § 27, stk. 1

§ 38 b: reelle ejere på samle klientbankkontoen – tavshedspligtens gennembrud

Den nyeste og retligt mest indgribende udvikling er [hvidvaskloven § 38 b](#), der løser et konkret dødvande mellem bankernes og advokaternes pligter.

Problemet. Når en advokats klient har midler stående på advokatens samle klientbankkonto, skal pengeinstituttet efter hvidvaskloven indhente identitetsoplysninger på klienten som reel ejer af midlerne. Men advokaten er underlagt tavshedspligt efter [retsplejeloven § 129](#), jf. [straffeloven §§ 152-152 e](#). Som forarbejderne beskriver gældende ret:

Tavshedspligten gælder både, når advokaten yder bistand m.v., som er omfattet af hvidvaskloven, og når advokaten yder bistand m.v., som ikke er omfattet af hvidvaskloven. Tavshedspligten omfatter således f.eks. også oplysning om, at en klient i det hele taget har søgt bistand hos advokaten.

Når en advokats klient har midler stående på advokatens samle klientbankkonto, kan advokaten således alene stille identifikationsoplysninger m.v. om klienten til rådighed for det pengeinstitut, hvori samle klientbankkontoen føres, hvis advokaten enten har indhentet et samtykke fra klienten, eller ét af tilfældene omfattet af straffelovens § 152 e er opfyldt.

Banken skulle altså kende de reelle ejere – men advokaten måtte ikke sige det. § 38 b bryder dette dødvande ved lov.

Løsningen. Bestemmelsen pålægger tre kumulative pligter, der alle gælder **uanset om der ydes bistand omfattet af § 1, stk. 1, nr. 13**:

- **Stk. 1 – indhentelse:** identitetsoplysninger på den eller de reelle ejere af midlerne.
- **Stk. 2 – kontrol:** rimelige foranstaltninger, så advokaten "med sikkerhed ved", hvem de reelle ejere er.
- **Stk. 3 – tilgængeliggørelse:** oplysningerne og kopi af dokumenter skal stilles til rådighed for pengeinstituttet **uden ugrundet ophold efter indbetalingen**. I særlige tilfælde kan det ske inden for rimelig tid, forudsat at advokaten uden ugrundet ophold giver pengeinstituttet **skriftlig meddelelse** med angivelse af de forhold, der ligger til grund.

Forarbejderne fastlægger en stram tidsnorm:

Tilgængeliggørelse vil derfor ikke uden særlig anerkendelsesværdig grund kunne vente flere dage, men skal som udgangspunkt ske samme dag, som midlerne indbetales på kontoen for at sikre aktualitet i pengeinstituttets oversigt over reelle ejere af midler på advokatens samle klientbankkonto.

En central afklaring vedrører **hvem der er reel ejer**, når en tredjemand indbetaler:

I de tilfælde, hvor betroede klientmidler bliver indsat på en samle klientbankkonto af en anden end advokatens klient, f.eks. en modpart som opfølgning på et forlig eller en retsafgørelse eller en inkassodebitor som led i afvikling af skyldforhold, vil advokatens klient være at anse som den reelle ejer af midlerne. Derfor vil advokaten også efter

den foreslåede bestemmelse skulle indhente og kontrollere advokatens klients identitetsoplysninger – og ikke den indbetalende tredjemands identitetsoplysninger.

Forarbejderne indeholder desuden en usædvanlig **advarsel til pengeinstitutterne** om ikke at overreagere:

Et pengeinstitut bør være påpasselig med at spærre for enkelte ind- og udbetalinger af midler på en advokats samlekklientbankkonto med henvisning til, at advokaten ikke inden for rimelig tid har stillet identitetsoplysninger og kontrol dokumenter m.v. ... til rådighed for pengeinstituttet.

Begrundelsen er retssikkerhedsmæssig: samlekklientbankkontoen anvendes bl.a. til indbetaling af **retsafgifter**, og retssager skal undertiden anlægges med meget kort varsel – eksempelvis samme dag, som advokaten modtager henvendelsen, i sager om midlertidige afgørelser om forbud og påbud efter [retsplejelovens kapitel 40](#), eller ved advokatskift i ankesager. En bankspærring kunne dermed reelt afskære adgangen til domstolene. Ved gentagne eller ubegrundede undladelser bør pengeinstituttet derimod overveje, om kontoen skal opsiges eller afvikles efter [§ 14, stk. 5](#) og [§ 15](#).

Bestemmelsens usædvanlige tilblivelse. § 38 b blev oprindeligt indsat ved § 4, nr. 3, i **lov nr. 712 af 20. juni 2025** på grundlag af [lovforslag nr. L 193 \(2024/25\)](#) med planlagt ikrafttræden 1. juli 2025 – jf. pkt. 2.37 i de almindelige bemærkninger. Inden ikrafttrædelsen blev bestemmelsen imidlertid nyaffattet i sin helhed ved § 13 i loven baseret på [lovforslag nr. L 12 \(2025/26\)](#) af 17. december 2025, samtidig med at den oprindelige bestemmelse blev ophævet. Forarbejderne forklarer fremgangsmåden:

I forhold til § 38 b i hvidvaskloven som affattet ved § 4, nr. 3, i lov nr. 712 af 20. juni 2025 er bestemmelsen uændret. Da § 4, nr. 3, i lov nr. 712 af 20. juni 2025 endnu ikke er trådt i kraft, er det for at justere i bemærkningerne til § 38 b nødvendigt at affatte bestemmelsen i sin helhed i dette lovforslags § 13 ...

Operationen havde alene til formål at ændre **bemærkningerne**, ikke lovteksten – nemlig for at præcisere, at når advokatens klient er en **juridisk person**, skal advokaten alene indhente oplysninger på den juridiske person selv (navn og cvr-nummer el.lign.), jf. [§ 11, stk. 1, nr. 1](#), og ikke gennemføre en fuld reel ejer-analyse bag selskabet. Kontrollen kan i så fald bestå i opslag i Det Centrale Virksomhedsregister, udskrifter fra SKAT eller et sammenskrevet selskabsresumé fra Erhvervsstyrelsen. Baggrunden er beskrevet i pkt. 2.15.2 i L 12's almindelige bemærkninger. Bestemmelsen trådte i kraft **1. januar 2026**.

Episoden er et lærestykke i, at forarbejder er en selvstændig retskilde: en lovgiver, der vil ændre bemærkningerne til en endnu ikke ikrafttrådt bestemmelse, må ophæve og gennemføre bestemmelsen på ny – ordlyden kan ikke bære den ønskede præcisering alene.

Hvidvaskloven er senest konsolideret pr. 21. april 2026, og der er ingen vedtagne, men ikke-konsoliderede ændringer af § 38 b.

LOV

[Hvidvaskloven § 11, stk. 1](#)[Hvidvaskloven § 14, stk. 5](#)[Hvidvaskloven § 38b, stk. 1-3](#)[Retsplejeloven § 129](#)[Straffeloven § 152e](#)

§ 13 Sanktionstrappen: fra irettesættelse over bøde til frakendelse og straf

Sanktioneringen af klientkonto- og hvidvaskbrud følger en trappe med fire trin, hvor overgangen mellem trinene styres af **grovhed** og **gentagelse**.

Trin 1-2: irettesættelse og bøde (§ 147 c, stk. 1). Advokatnævnet kan tildele irettesættelse eller pålægge bøde på indtil 300.000 kr., og ved tilsidesættelse "af særlig grov karakter" op til 600.000 kr. Praksis udnytter kun en brøkdel af rammen: 10.000 kr. for førstegangsovertrædelser (**2023-1915**), 20.000 kr. ved gentagelse (**2024-2207**) eller ved rene klientkontosvigt (**BS-1382/2017-VLR**).

Gentagelsesvirkningens mekanik er præciseret i Advokatnævnets kendelse af 20. april 2026 i **2025-1845**. Nævnet fastslog det generelle princip:

det er forseelsestidspunktet for den nye overtrædelse, der er afgørende for, om en tidligere kendelse har gentagelsesvirkning.

I sagen – hvor en principal ikke havde sikret sin advokatfuldmægtigs lovpligtige efteruddannelse, og hvor mankoen udgjorde samtlige 54 lektioner over en syvårig periode – måtte forholdet anses for begået ved efteruddannelsesperiodens udløb, hvilket lå inden for prøvetiden efter en tidligere kendelse. Bøden blev 20.000 kr. Advokaten havde argumenteret for, at et princip om at fordoble bødestørrelsen ved gentagne overtrædelser inden for 3 år ville være urimeligt og uproportionalt – nævnet afviste. Ved rene ordens- og compliancesvigt er der altså ingen "rabat" for, at forholdet ikke har skadet nogen konkret klient.

Trin 3: frakendelse (§ 147 c, stk. 3 og 8). Ved **grov eller oftere gentagen** overtrædelse kan Advokatnævnet frakende retten til at udføre sager eller forretninger af nærmere angiven karakter eller retten til at udøve advokatvirksomhed – betinget efter stk. 3 med prøvetid på op til 5 år, eller ubetinget efter stk. 8, hvis de udviste forhold giver grund til at antage, at den pågældende ikke fremover vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde. Frakendelse efter stk. 8 kan ske i et tidsrum fra 6 måneder til 5 år **eller indtil videre**. Nævnet kan efter stk. 5 midlertidigt frakende under sagens behandling ved begrundet mistanke og overhængende fare for fortsat grov overtrædelse.

Den centrale afgørelse på dette trin er Advokatnævnets kendelse af 4. marts 2026 i **2025-1685**, hvor en advokat blev **frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed** for en kumulation af tre forhold: mangelfulde hvidvaskprocedurer (jf. [hvidvaskloven § 10, stk. 1](#) og [§ 11](#)), **systematisk fejlagtig klientkontobogføring** (jf. [retsplejeloven § 127](#) og klientkontovedtægten, indbragt efter [§ 143, stk. 2](#)) og manglende efteruddannelse (jf. [§ 126, stk. 5](#)). Afgørelsen inddrager [§ 147 c, stk. 8](#), [§ 138](#) samt [straffeloven § 79](#) og [§ 89](#). **Kendelsen er den vigtigste nyere markering på området:** den viser, at det ikke kræver underslæb at miste beskikkelsen – vedvarende, systematiske compliancesvigt på tværs af klientkonto og hvidvask er tilstrækkeligt.

Domstolsprøvelsen efter [§ 147 e](#) bekræfter linjen. Retten i Holbæk stadfæstede i **BS-20068/2023-HOL** Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling **indtil videre**, og Københavns Byret frakendte i **BS-12694/2022-KBH** beskikkelsen i **et år** for misbrug af reglerne om omkostningsgodtgørelse i skattesager. Begge afgørelser bygger på [§ 147 c, stk. 8](#), jf. [§ 147 e, stk. 3](#), og inddrager straffeloven [§ 89](#).

Trin 4: straf og rettighedsfrakendelse ved dom. Egentligt misbrug af betroede klientmidler er en formueforbrydelse. Østre Landsret stadfæstede i **SS 18442/2012** en byretsdom over en advokat, der over en flerårig periode havde overført i alt 4,5 mio. kr. fra klienters deponeringskonti til egne private konti og anvendt midlerne til personligt forbrug og private investeringer. Forsvaret gjorde gældende, at advokaten oprindeligt havde til hensigt at tilbagebetale beløbene, at handlingerne skyldtes akutte økonomiske problemer snarere end systematisk planlægning, og at permanent frakendelse var uforholdsmæssig. Landsretten afviste:

Den langvarige og systematiske tilegnelse af betroede klientmidler over for en række forskellige klienter udgør et sådant fundamentalt brud på advokatens kerneforpligtelser, at en tidsubegrænset frakendelse af bestillingen anses for nødvendig.

Resultatet: **2 års ubetinget fængsel, permanent frakendelse** af retten til at udøve advokatvirksomhed og erstatningsansvar på 4.500.000 kr. med renter. Underslæbet blev henført under [straffeloven § 280](#), jf. [§ 286, stk. 2](#), om særlig grov karakter.

Rigsadvokatmeddelelsen om [forelæggelse og indberetning](#) fastlægger anklagemyndighedens praksis: tiltaleespørgsmålet skal forelægges den relevante statsadvokat i sager mod advokater, hvor der er rejst sigtelse for **uredeligt forhold**, og forelæggelsen skal indeholde indstilling om, hvorvidt der bør nedlægges påstand om rettighedsfrakendelse efter [retsplejeloven § 138](#), jf. [straffeloven § 79](#) – helt eller delvist, på tid fra 1 til 5 år eller indtil videre. Ved særlig alvorlig kriminalitet kan tillige nedlægges påstand om frakendelse af retten til erhvervsmæssigt at beskæftige sig med juridisk rådgivning efter [§ 79, stk. 2](#), eller begæres midlertidig udelukkelse efter [§ 79, stk. 4](#).

Endelig understreger Højesteret i **Sag 230/2014** den offentlighedsretlige konsekvens af, at kriminaliteten begås i advokatvirksomheden. Sagen angik ophævelse af navneforbud for en advokat tiltalt for medvirken til skyldnersvig af særlig grov beskaffenhed vedrørende ca. 95 mio. kr. samt falsk forklaring. Advokaten anførte, at offentliggørelse ville ødelægge hans advokatvirksomhed og forsørgelsesgrundlag, og at kriteriet om særligt betroet stilling kun burde gælde ved offentlige hverv. Højesteret stadfæstede byrettens ophævelse af navneforbuddet og lagde vægt på, at advokaten som følge af, at handlingerne ifølge anklageskriftet var begået i forbindelse med udøvelsen af advokatvirksomheden, indtog **en stilling, der er særligt betroet i forhold til offentligheden**, jf. [retsplejeloven § 31, stk. 3](#). Erhvervsmæssige konsekvenser kunne ikke alene begrunde opretholdelse.

LOV	Retsplejeloven § 31, stk. 3	Retsplejeloven § 138	Retsplejeloven § 147c, stk. 1, 3, 8
	Retsplejeloven § 147e, stk. 3	Straffeloven § 79	Straffeloven § 280
			Straffeloven § 286, stk. 2
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afgørelse om ophævelse af navneforbud for advokat tiltalt for omfattende skyldnersvig 26.02.2015 Landsretten · Advokat idømt 20.000 kr. bøde for overtrædelse af klientkontoregler 31.08.2018 Landsretten · Advokat dømt for groft underslæb af klientmidler og permanent frakendelse af advokatbestalling 12.07.2012 Byretten · Frakendelse af advokatbesikkelse i et år for misbrug af regler om omkostningsgodtgørelse i skattesager 31.10.2025 Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre 27.03.2024 Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for ikke at sikre advokatfuldmægtigs lovpligtige efteruddannelse 20.04.2026 Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for mangelfulde hvidvaskprocedurer, systematisk fejlagtig klientkontobogføring og manglende efteruddannelse 04.03.2026 Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for manglende og forsinkede kundekendskabsprocedurer efter hvidvaskloven 12.12.2024 Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for for sen kundekendskabsprocedure efter hvidvaskloven i ejendomshandler 29.01.2024		

§ 14 Sammenfatning: to spor, én fælles kerne

Klientkontoreglerne og hvidvaskpligterne fremstår ved første øjekast som to adskilte regelsæt med hver sin logik – det ene om advokatens egen økonomiforvaltning, det andet om samfundets kriminalitetsbekæmpelse. Praksis viser, at de konvergerer omkring to fælles principper.

1. Dokumentation er den retlige pligt – ikke blot beviset for den. På klientkontosporet kræver vedtægtens § 4, stk. 2, at overensstemmelsen kan dokumenteres, også når der ikke har været bevægelser, og § 5 kræver toårig opbevaring af afstemningsdokumentationen. På hvidvasksporet kræver [hvidvaskloven § 11, stk. 4-](#), at advokaten kan **godtgøre over for tilsynet**, at kendskabet til klienten er tilstrækkeligt. Begge steder afviser praksis den indsigelse, at handlingen faktisk fandt sted: **BS-1382/2017-VLR** sanktionerede manglende afstemningsdokumentation som selvstændig overtrædelse, og Advokatnævnet afviste i **2024-2207** argumentet om, at CVR-opslag automatisk blev foretaget af sagssystemet. Den udokumenterede efterlevelse er retligt en ikke-efterlevelse.

2. Advokatens viden om formålet er omdrejningspunktet ved de materielle brud. Hvor de formelle brud bedømmes objektivt, afgøres de alvorlige sager af, hvad advokaten vidste. Højesteret fastslog i **BS-18297/2025-HJR**, at pligten til at følge klientens instruks viger, når advokaten ved, at dispositionen har til formål at bringe midlerne i kreditorly – vedtægtens hævegrund i § 9, stk. 1, nr. 1, blev ikke en ansvarsfrihedsgrund, men kostede 16,65 mio. kr. i erstatning. Spejlbilledet findes i [hvidvaskloven § 27, stk. 4](#): retssikkerhedsundtagelsen bortfalder, hvis advokaten **ved eller burde vide**, at klienten søger bistand med henblik på hvidvask. Modsat frifandt Retten i Lyngby i **BS-26819/2021-LYN** en advokat for erstatningsansvar ved udbetaling af klientmidler. Grænsen går ved viden – og "burde vide" betyder, at bevidst uvidenhed ikke beskytter.

Asymmetrien mellem sporene er værd at fastholde. Klientkontovedtægten gælder **al** advokatvirksomhed med betroede midler; hvidvasklovens kundekendskabskrav gælder kun bistand omfattet af [§ 1, stk. 1, nr. 13](#). Denne asymmetri er netop, hvad [§ 38 b](#) delvist ophæver på ét punkt: pligten til at indhente og tilgængeliggøre identitetsoplysninger om reelle ejere af midler på samlekliebankkontoen gælder **uanset** om bistanden er omfattet af nr. 13. Dermed er den første generelle identifikationspligt for advokater indført ad bagvejen – ikke som en kundekendskabspligt, men som en afledt konsekvens af, at pengene står i banken.

Sanktionsniveauet er lavt i kroner og højt i konsekvens. Bøderammen på 300.000 kr. – 600.000 kr. ved særlig grov karakter – udnyttes i praksis kun til 10.000-20.000 kr. Den reelle sanktion ligger andetsteds: i gentagelsesvirkningen, der efter **2025-1845** måles på forseelsestidspunktet og driver eskalationen; i offentliggørelsen med navn, som efter **BS-2339/2009-VLR** i sig selv gør disciplinærsagen til en sag af "særlig betydning" for advokaten; og i frakendelsen, som **2025-1685** viser kan udløses af kumulerede compliancesvigt uden noget underslæb. Først på det yderste trin – **SS 18442/2012** – møder man den ubetingede fængselsstraf og den permanente frakendelse.

Praktisk konsekvens for advokatvirksomheden: de tre kontrollag i vedtægtens §§ 3-5 og den rettidige kundekendskabsprocedure ved opdragets påtagelse er ikke administrative biopgaver, men de forhold, hvis fravær alene – uden tab, uden klage, uden klient der har lidt skade – udløser sanktion. Og hvor de svigter systematisk og samtidig, er beskikkelsen i spil.

LOV

[Hvidvaskloven § 1, stk. 1](#)[Hvidvaskloven § 11, stk. 4](#)[Hvidvaskloven § 27, stk. 4](#)[Hvidvaskloven § 38b](#)[Retsplejeloven § 147c, stk. 1](#)

PRAKSIS

Højesteret · Advokat erstatningsansvarlig for medvirken til kreditorsvig ved overførsel fra klientkonto

04.02.2026

Landsretten · Advokat idømt 20.000 kr. bøde for overtrædelse af klientkontoregler

31.08.2018

Landsretten · Advokat dømt for groft underslæb af klientmidler og permanent frakendelse af advokatbestalling	12.07.2012
Landsretten · Prøvelse af Advokatnævnets kendelse vedrørende tilsidesættelse af god advokatskik	01.12.2009
Byretten · Frifindelse i sag om erstatningsansvar for advokat ved udbetaling af klientmidler	30.01.2023
Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for ikke at sikre advokatfuldmægtigs lovpligtige efteruddannelse	20.04.2026
Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for mangelfulde hvidvaskprocedurer, systematisk fejlagtig klientkontobogføring og manglende efteruddannelse	04.03.2026
Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for manglende og forsinkede kundekendskabsprocedurer efter hvidvaskloven	12.12.2024

REFERENCE Lovgrundlag

7 paragraffer

Hvidvaskloven § 1	stk. 1	Hvidvaskloven § 11	stk. 1
Hvidvaskloven § 26	stk. 2	Hvidvaskloven § 27	
Hvidvaskloven § 38b		Retsplejeloven § 127	
Retsplejeloven § 147c	stk. 1		

MATERIALE Citerede afgørelser

22 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

5

04.02.2026	Advokat erstatningsansvarlig for medvirken til kreditorsvig ved overførsel fra klientkonto	18297-2025
01.09.2022	Højesterets dom om interessekonflikt og utilstrækkeligt konflikttjek ved uvildige advokatundersøgelser (Udbytteskat-sagen)	26376-2021--hjr-og-26377-2021-hjr
15.03.2021	Udlæg i indestående på advokats klientkonto til dækning af skattegæld	65-2020
07.10.2015	Højesteret ændrer landsrettens kendelse: Advokat fritages for at afgive vidneforklaring i dødsboskiftesag	672-767
26.02.2015	Højesterets afgørelse om ophævelse af navneforbud for advokat tiltalt for omfattende skyldnersvig	Sag 230/2014

EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL

3

26.09.2024	Advokaters tavshedspligt og udveksling af skatteoplysninger: Beskyttelse af juridisk rådgivning under EU-retten	C-432/23
29.07.2024	Skatteundgåelse og indberetningspligt for grænseoverskridende ordninger (DAC6) – Gyldigheden af direktiv 2011/16/EU	C-623/22
08.12.2022	Advokaters tavshedspligt og indberetning af skatteordninger: EU-Domstolens afgørelse om ugyldighed af underrettningspligt i DAC6	C-694/20

LANDSRETTEEN · ANKEINSTANS

5

01.04.2025	Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse	10425-12275
31.08.2018	Advokat idømt 20.000 kr. bøde for overtrædelse af klientkontoregler	925-1123
12.07.2012	Advokat dømt for groft underslæb af klientmidler og permanent frakendelse af advokatbestalling	SS 18442/2012
15.12.2009	Landsrettens dom i sag om påstået brud på god advokatskik	4945-5964
01.12.2009	Prøvelse af Advokatnævnets kendelse vedrørende tilsidesættelse af god advokatskik	281-322
BYRET TEN · FØRSTE INSTANS		3
31.10.2025	Frakendelse af advokatbesikkelse i et år for misbrug af regler om omkostningsgodtgørelse i skattesager	10396-12234
27.03.2024	Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre	5440-6523
30.01.2023	Frifindelse i sag om erstatningsansvar for advokat ved udbetaling af klientmidler	9417-10946
ADVOKATNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		6
20.04.2026	Advokat pålagt bøde for ikke at sikre advokatfuldmægtigs lovpligtige efteruddannelse	2025-1845
04.03.2026	Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for mangelfulde hvidvaskprocedurer, systematisk fejlagtig klientkontobogføring og manglende efteruddannelse	2025-1685
07.11.2025	Advokat pålagt bøde for manglende hvidvaskretningslinjer og forsinkede kundekendskabsprocedurer i ejendomshandler	2024-3518
12.12.2024	Advokat idømt bøde for manglende og forsinkede kundekendskabsprocedurer efter hvidvaskloven	2024-2207
29.01.2024	Advokat idømt bøde for for sen kundekendskabsprocedure efter hvidvaskloven i ejendomshandler	2023-1915
27.04.2016	Advokat ansat i Advokatsamfundets sekretariat frifundet for klage over tilsidesættelse af god advokatskik – adfærd som led i tilsynsvirksomhed bedømt efter retsplejelovens § 126, stk. 4	2015-4740

03

PRAKSISOVERSIGT · ADVOKATER

Praksisoversigt over advokaters professionsansvar

Det disciplinære spor efter retsplejelovens kapitel 12-15 b og det civilretlige culpaansvar

Version 3 · Opdateret 21. jul. 2026 · 45 afgørelser · 2006-2026

[Læs online](#)**INTRODUKTION**

Advokater er underlagt et dobbelt ansvarssystem: et disciplinært spor, hvor Advokatrådet fører tilsyn og Advokatnævnet sanktionerer tilsidesættelser af god advokatskik efter [retsplejelovens § 126, stk. 1](#), og et civilretligt spor, hvor advokaten hæfter personligt efter et skærpet culpaansvar for tab påført klient eller tredjemand. De to spor er indbyrdes uafhængige – en adfærd kan være disciplinært kritisabel uden at være erstatningspådragende og omvendt – men de trækker på samme professionsnorm: hvad ville en fagligt kompetent og omhyggelig advokat have gjort. Denne oversigt kortlægger praksis fra Højesteret, landsretterne og byretterne, herunder den fulde domstolsprøvelse af Advokatnævnets afgørelser efter [§ 147 d](#) og [§ 147 e](#), og gennemgår sanktionsniveauer, typeskader, årsagssammenhæng og tabsopgørelse.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** God advokatskik defineres i forarbejderne som "den adfærd som gode og omhyggelige, fagligt kompetente advokater udviser" – en retlig standard med en fast kerne, der udfyldes af Advokatnævnets og domstolenes praksis.
- 02** Domstolene foretager efter retsplejelovens § 147 d, stk. 1, en fuldstændig og udtømmende prøvelse af Advokatnævnets afgørelser – både af om god advokatskik er tilsidesat, om tilsidesættelsen er grov, og af sanktionsvalget.
- 03** Er retstilstanden på det pågældende område uafklaret, kan domstolene fastslå, at der foreligger en tilsidesættelse, men samtidig lade sanktionen bortfalde helt (KPMG Law-dommen og Østre Landsrets dom om kontakt til modpartens medarbejder).
- 04** De advokatetiske regler er ikke et udtømmende hjemmelsgrundlag; god advokatskik kan tilsidesættes også uden for reglernes ordlyd, men uafklaret praksis trækker i formildende retning ved sanktionsfastsættelsen.
- 05** En advokat handler i strid med god advokatskik, hvis samarbejde med andre virksomheder sker på vilkår, hvor der kan rejses rimeligt begrundet tvivl om fortrolighed, uafhængighed og integritet – det er risikoen, ikke det påviste svigt, der er afgørende.

- 06 Ved uvildige advokatundersøgelser gælder skærpede krav til både konflikttjek og kontradiktion: den undersøgte skal før afrapportering have oplyst hvilke konkrete handlinger og hvilket retligt grundlag konklusionen bygger på.
- 07 Utilstrækkeligt konflikttjek kan koste både disciplinærbøde og hele salæret – Østre Landsret lod et aftalt honorar på 3,5 mio. kr. bortfalde, fordi den manglende uvildighed var en væsentlig mangel ved ydelsen.
- 08 Advokatnævnets sanktionsstige går fra irettesættelse over bøde på indtil 300.000 kr. (600.000 kr. ved særlig grov karakter) til betinget, midlertidig eller endelig frakendelse i 6 måneder til 5 år eller indtil videre.
- 09 Gentagne disciplinærsager har kumulativ virkning: frakendelse indtil videre kan støttes på et forhold sammenholdt med tidligere endelige kendelser, når helheden viser, at advokaten ikke fremover vil drive advokatvirksomhed forsvarligt.
- 10 Søgsmålsfristen på 4 uger i retsplejelovens § 147 d, stk. 2, er absolut – en dags overskridelse fører til afvisning, uanset om bøden materielt kunne være anfægtet.
- 11 Advokatens pligt til at følge klientens instruks viger, når advokaten ved, at dispositionen har til formål at bringe midler i kreditorly; udbetaling fra klientkonto blev her erstatningspådragende med 16,65 mio. kr.
- 12 Indestående på en klientkonto henregnes til klientens formue og kan gøres til genstand for udlæg; advokaten har kun modregningsret for salær optjent inden underretningen om udlægget.
- 13 Systematisk tilegnelse af klientmidler udløser både ubetinget fængsel efter straffelovens regler om underslæb og frakendelse af advokatretten efter retsplejelovens § 138, jf. straffelovens § 79.
- 14 Det civilretlige advokatansvar er et culpaansvar med skærpet professionsstandard: advokaten skal tydeliggøre risici for klienten, selv når klienten er en erfaren erhvervsdrivende.
- 15 Ansvar over for tredjemand – herunder skattemyndighederne – indtræder, hvis advokaten på uforsvarlig måde har tilsidesat tredjemands interesser, bedømt ud fra en samlet vurdering af omstændighederne på rådgivningstidspunktet.
- 16 Erstatningen skal stille klienten som ved korrekt rådgivning; tab der skyldes almindelig markedsudvikling eller sædvanlige ejerudgifter kan ikke henføres til advokatfejlen.
- 17 Er advokatens fejl grov, kan beviskravene til tabets størrelse lempes, og tabet fastsættes skønsmæssigt.
- 18 En advokat kan efter retsplejelovens § 319 personligt pålægges de omkostninger, som pligtstridig adfærd har påført modparten – fx anke uden klientens samtykke.
- 19 En advokat, der møder til en skønforretning, hæfter som rettergangsfuldmægtig personligt og fuldt ud for skønsmændens honorar efter retsplejelovens § 208, stk. 3.

20 Salærklagesporet efter § 146 er selvstændigt: nævnet kan godkende, nedsætte eller lade vederlaget bortfalde, og verserende nævnsbehandling afskærer parallel domstolsbehandling efter § 147 a.

21 Advokater er undtaget fra hvidvasklovens underretningspligt ved fastlæggelse af klientens retsstilling og procesførelse – men ikke hvis advokaten ved eller burde vide, at bistanden søges med henblik på hvidvask.

§ 1 Retsgrundlaget: én adfærdsnorm, to ansvarsspor

Kernebestemmelsen er [retsplejelovens § 126, stk. 1](#), der efter sin gældende ordlyd bestemmer:

En advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik. Advokaten skal herunder udføre sit hverv grundigt, samvittighedsfuldt og i overensstemmelse med, hvad berettigede hensyn til klienternes tarv tilsiger. Sagerne skal fremmes med fornøden hurtighed.

Bestemmelsen suppleres i [§ 126, stk. 2](#) af rimelighedsnormen for vederlag, i [stk. 4](#) af forbuddet mod uværdig adfærd i økonomiske forhold uden for advokatvirksomheden, og i [stk. 6](#) af forbuddet mod, at forsvarsadvokater giver gaver til klienter. Efter [§ 127 a](#) gælder normen også for fællesskaber af advokater, advokatselskaber og for ikke-advokat-medejere omfattet af [§ 124 c, stk. 1, nr. 2](#).

Den autoritative definition stammer fra lovforarbejderne til revisionen af retsplejelovens advokatafsnit i 1982, som bygger på advokatudvalgets betænkning:

Ved god advokatskik forstås den adfærd som gode og omhyggelige, fagligt kompetente advokater udviser, og som opfylder de faglige og etiske krav, der må opstilles på grundlag af lovgivningens regler om advokaters funktioner.

Forarbejderne understreger samtidig standardens dynamiske karakter – indholdet »vil være afhængig af den til enhver tid rådende opfattelse, således at kravene til advokaters adfærd må tilpasses ændringer i samfundsforholdene« – men at begrebet »rummer dog en fast kerne af normer, der vil være gældende til enhver tid«, herunder krav om »hæderlighed, nøjagtighed og pålidelighed« (jf. [lovforarbejderne](#), [Folketingstidende 1981-82, tillæg A](#)).

Det civilretlige spor har ikke en selvstændig ansvarsbestemmelse i retsplejeloven, men loven sikrer, at ansvaret kan realiseres:

- **Personlig hæftelse.** Efter [§ 124 b](#) hæfter en advokat, der udøver virksomhed i et advokatselskab, personligt sammen med selskabet for ethvert krav opstået som følge af vedkommendes bistand til en klient.
- **Obligatorisk forsikring og garanti.** [§ 127](#) pålægger Advokatsamfundet at udarbejde ministergodkendte regler om betroede midler og om »sikkerhed mod økonomisk ansvar, som kan pådrages under udøvelse af advokatvirksomhed«. Efter [§ 46 i vedtægten for Det Danske Advokatsamfund](#) skal enhver advokat tegne ansvarsforsikring med en forsikringssum på **mindst 2,5 mio. kr.**, som skal dække i mindst 5 år efter beskikkelsens ophør. Hertil kommer efter [§ 47](#) en selvskyldnergaranti på **mindst 5 mio. kr.** for tab, klienten lider ved uretmæssigt forbrug af betroede midler. Klienten skal efter [§ 58](#) oplyses om forsikring, garanti og kontaktoplysninger på selskabet, inden bistanden ydes.
- **Tavshedspligt med strafsanktion.** [§ 129](#) gør straffelovens §§ 144, 150-152 og 155-157 tilsvarende anvendelige på advokater, fuldmægtige, partnere og øvrigt personale.

Eneret og møderet. § 131 fastslår advokaters eneret til at udføre retssager for andre. Prøvekravet for møderet for landsret i § 133 er ikke i strid med EU-rettens regler om fri udveksling af advokattjenesteydelser, jf. Højesterets kendelse i [Sag 36/2018](#), hvor en fransk advokat blev nægtet møderet: kravet »har til formål at sikre, at advokaten har de fornødne kvalifikationer til tilfredsstillende udførelse af ankesager«.

LOV

[Retsplejeloven § 124b](#)[Retsplejeloven § 126, stk. 1, 2](#)[Retsplejeloven § 127](#)[Retsplejeloven § 127a](#)[Retsplejeloven § 129](#)[Retsplejeloven § 131](#)

PRAKSIS Højesteret · Fransk advokat uden dansk prøve i retspleje havde ikke møderet for landsretten

10.08.2018

§ 2 God advokatskik som retlig standard – domstolenes fulde og udtømmende prøvelse

Allerede lovforarbejderne til 1982-reformen forudsatte, at Advokatnævnets fastlæggelse af standardens indhold »vil kunne efterprøves fuldt ud af de almindelige domstole«. Det er i dag udtrykkeligt hjemlet i [§ 147 d, stk. 1](#), hvorefter retten kan »stadfæste, ophæve eller ændre« nævnets afgørelse.

Højesteret bekræftede prøvelsens intensitet i **KPMG Law-dommen**, [BS-35382/2024-HJR](#), hvor retten foretog »en fuldstændig og udtømmende prøvelse af Advokatnævnets afgørelse, jf. retsplejelovens § 147 d, stk. 1«. Byretterne henviser i deres prøvelsessager fast til Højesterets dom af 12. december 2017, **U.2018.1160H**, om [sanktionsfastsættelse for advokats grove tilsidesættelse af god advokatskik på sociale medier](#), hvorefter prøvelsen omfatter både spørgsmålet om tilsidesættelse, om denne er *grov*, og sanktionsvalget – men uden at nævnets vurdering skal tilsidesættes, blot fordi der kan rejses en vis tvivl, jf. [BS-21844/2020-FRB](#) og [BS-2901/2024-KBH](#).

De advokatetiske regler er ikke et udtømmende hjemmelsgrundlag. I [BS-46/2015-OLR](#) gjorde advokaten gældende, at begrebet god advokatskik ikke bør udvides væsentligt ud over de skrevne regler. Advokatnævnet fastholdt, at reglerne kun er vejledende, og landsretten tiltrådte, at advokaten havde tilsidesat god advokatskik ved uden underretning af modpartens advokat at kontakte en medarbejder hos modparten, jf. [§ 126, stk. 1](#).

Uafklaret praksis kan føre til sanktionsbortfald. Samme dom illustrerer en fast reaktionsnorm, der allerede fremgår af 1982-forarbejderne – er en adfærd i strid med god advokatskik, uden at standardens indhold er tilstrækkeligt præciseret på området, bør reaktionen normalt bestå i, at forholdet blot konstateres:

Da der er tale om et spørgsmål, der hidtil har været uafklaret i praksis, finder landsretten ikke anledning til at pålægge advokat Part 1 nogen sanktion.

Højesteret anvendte samme princip i KPMG Law-sagen: adfærden var i strid med god advokatskik, men da spørgsmålet ikke var udtrykkeligt reguleret i de advokatetiske regler, og praksis hidtil havde været uafklaret, blev Advokatnævnets bøde på 10.000 kr. ophævet.

Prøvelsen kan også bruges til at nedjustere grovhedsvurderingen. I [BS-21844/2020-FRB](#) fastslog Retten på Frederiksberg, at en ansat advokat havde et selvstændigt ansvar for sagsbehandlingen, uanset at arbejdsgiveren formelt varetog klientrelationen, men ændrede sanktionen fra en bøde på 20.000 kr. til en irettesættelse:

Retten finder imidlertid, at sagsøgers svar til Vidne 1 i vidt omfang skal ses i lyset af, sagsøger både var nyuddannet og nyansat advokat hos Advokat 1 samt de uklare arbejdsgange og samarbejdsrelationer i advokatfirmaet. Retten finder således ikke, at sagsøger groft har tilsidesat god advokatskik, hvorfor sanktionen ændres til en irrettesættelse.

Også landsretten justerer sanktioner ned, jf. [BS-1084/2024-OLR](#), hvor bøden til en advokat for utilstrækkelig varetagelse af klientens interesser i en erstatningssag blev nedsat.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 147d, stk. 1	Retsplejeloven § 147c, stk. 1
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik 05.02.2025 Landsretten · Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag 23.05.2025 Landsretten · Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik - spørgsmål om sanktion 28.01.2016 Byretten · Stadfæstelse af bøde til advokat for brud på god advokatskik ved videregivelse af forligsoplysninger 02.02.2026 Byretten · Ansat advokat groft tilsidesatte ikke god advokatskik ved forsinket genoptagelsesansøgning – bøde ændret til irrettesættelse 24.06.2022		

§ 3 Advokatnævnets sanktionsstige og vejen til domstolene

Advokatnævnet oprettes af Advokatsamfundet efter [§ 144](#) og består af en formand og to næstformænd, der alle skal være dommere, samt 18 øvrige medlemmer – halvdelen advokater valgt af Advokatsamfundet, halvdelen ikke-advokater udpeget af justitsministeren efter indstilling, så både private klienters, erhvervsklienters og offentlige klienters interesser er repræsenteret. Nævnets sagsbehandling er reguleret i [bekendtgørelse om Advokatnævnets virksomhed ved behandling af klager over advokater m.v.](#), hvis [§ 15](#) pålægger advokater at forsyne nævnet med dokumenter og oplysninger – dog med de begrænsninger, der følger af reglerne om vidnefritagelse og af hensynet til selvinkriminering.

Klageadgangen. Efter [§ 147 b, stk. 1](#) kan klager over tilsidesættelse af pligter efter loven indbringes for nævnet. Klagefristen er 1 år fra kendskabet, [stk. 2](#), og nævnet kan efter [stk. 3](#) afvise klager fra personer uden retlig interesse. Kravet om retlig interesse har også processuel afsmidning: i [BS-2123/2014-VLR](#) blev et selskab nægtet aktindsigt i en disciplinærsag, uanset at selskabet selv havde indbragt klagen, fordi det ikke havde »en individuel, væsentlig interesse i et konkret retsspørgsmål«.

Sanktionsstigen efter [§ 147 c](#):

Reaktion	Hjemmel	Rammer
Irettesættelse	§ 147 c, stk. 1	Anvendes ved lettere eller undskyldelige forhold
Bøde	§ 147 c, stk. 1	Indtil 300.000 kr.; ved tilsidesættelse af særlig grov karakter op til 600.000 kr.
Tvangsbøder / fratagelse af sagen	§ 147 c, stk. 2	Nævnet kan fratage advokaten en sag og lade en anden godkendt advokat færdiggøre den
Betinget frakendelse	§ 147 c, stk. 3	Prøvetid op til 5 år; nyt forhold i prøvetiden udløser fælles frakendelse

Midlertidig frakendelse	§ 147 c, stk. 5	Under nævnets behandling ved overhængende fare for fortsatte grove overtrædelser
Frakendelse	§ 147 c, stk. 8	6 måneder til 5 år eller indtil videre

De bødeniveauer, domstolene har stadfæstet, tegner et genkendeligt mønster: 10.000 kr. for førstegangs tilsidesættelse (klientfiskeri, interessekonflikt ved advokatundersøgelse), 20.000 kr. for grove tilsidesættelser (mangelfuld advokatundersøgelse, brud på forligsfortrolighed, modarbejdelse af en retskendelse) og 40.000-80.000 kr. ved gentagelse eller særligt graverende adfærd, jf. sanktionshistorikken gengivet i [BS-20068/2023-HOL](#). Gentagelsesvirkning tillægges efter princippet i [straffelovens § 89](#), jf. [BS-2901/2024-KBH](#).

Adgangen til domstolene. Bøde- og irettesættelsesafgørelser indbringes af advokaten selv ved sag mod Advokatnævnet efter [§ 147 d, stk. 3](#); frakendelsesafgørelser indbringes derimod ved, at advokaten anmoder justitsministeren, der anlægger sagen, jf. [§ 147 e, stk. 2](#) – det var således Civilstyrelsen, der var sagsøger i [BS-20068/2023-HOL](#). Så længe en sag verserer i nævnet, kan parterne ikke anlægge sag om de samme spørgsmål, jf. [§ 147 a](#).

Fristen er absolut. [§ 147 d, stk. 2](#) giver 4 uger fra meddelelsen. I [BS-21844/2020-FRB](#) blev en advokats sag afvist, fordi stævningen blev indgivet 1. juni 2020, mens fristen efter formodningsreglen om Quickbreve (fremkommet to dage efter afsendelse) udløb 29. maj 2020:

På den baggrund finder retten, at sagsøger ved først at indbringe Advokatnævnets kendelse 1. juni 2020 har overskredet fristen herfor på 4 uger, jf. retsplejeloens § 147 d, hvorfor sagen afvises.

Bøden på 20.000 kr. stod dermed uprøvet. Prøvelsessager er ført i begge landsretter, jf. bl.a. [BS-2339/2009-VLR](#).

LOV	Retsplejeloen § 144	Retsplejeloen § 147a	Retsplejeloen § 147b, stk. 1-3
	Retsplejeloen § 147c, stk. 1-8	Retsplejeloen § 147d, stk. 2, 3	Retsplejeloen § 147e, stk. 2
PRAKSIS	Landsretten · Stadfæstelse af afslag på aktindsigt i sag om god advokatskik 22.12.2014 Landsretten · Prøvelse af Advokatnævnets kendelse vedrørende tilsidesættelse af god advokatskik 01.12.2009 Byretten · Stadfæstelse af bøde til advokat for brud på god advokatskik ved videregivelse af forligsoplysninger 02.02.2026 Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre 27.03.2024 Byretten · Advokats sag om formildelse af Advokatnævnets bøde afvist på grund af overskredet søgsmålsfrist 25.06.2021		

Uafhængighed og integritet: samarbejde med ikke-advokatvirksomheder

§ 4

Ejerkredsen i advokatselskaber er begrænset efter [§ 124 c, stk. 1](#) til advokater, der aktivt driver virksomhed i selskabet, andre ansatte (der tilsammen kun må eje under en tiendedel), samt andre advokatselskaber. Formålet fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, som Højesteret citerede i KPMG Law-sagen:

Baggrunden for disse regler er ønsket om at sikre, at det personlige tillidsforhold, der består mellem klient og advokat, og som hviler på den enkelte advokats uafhængighed og loyale varetagelse af klientens interesser, ikke afsvækkes som følge af, at advokaten virker i et advokatselskab.

I [BS-35382/2024-HJR](#) formulerede Højesteret den retlige målestok for advokaters samarbejde med andre virksomheder:

En advokat eller et advokatselskab handler i strid med god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, hvis advokaten eller advokatselskabet indgår i et samarbejde med andre virksomheder på vilkår eller under omstændigheder, hvor der kan rejses rimeligt begrundet tvivl om, hvorvidt samarbejdet er foreneligt med de nævnte krav om iagttagelse af fortrolighed og bevarelse af uafhængighed og integritet.

Det er altså **risikoen for tvivl**, ikke et påvist svigt, der er afgørende. Højesteret lagde vægt på tre forhold i det samlede aftalekompleks mellem KPMG Law og KPMG-netværket:

- **Kvalitetsstandarder og kontrol** fastsat ensidigt af en udenlandsk KPMG-enhed, med kontrolbeføjelser udøvet af personer, der ikke er undergivet tavshedspligt efter [straffeloven](#) eller tilsvarende regler til beskyttelse af klienternes fortrolighed.
- **Økonomisk binding**, idet samarbejdet kunne ophæves af modparten uden begrundelse og uden varsel med tab af goodwill og omsætning til følge, mens KPMG Laws egen udtræden udløste en betydelig bod.
- **Forbehold for de advokatetiske regler** var ikke tilstrækkeligt: »Det er usikkert, hvad forbeholdene nærmere indebærer, og at de ikke ændrer den samlede vurdering, hvorefter samarbejdet ikke er foreneligt med kravene om uafhængighed og integritet.«

Sanktionen bortfaldt dog på grund af uafklaret praksis, jf. afsnittet ovenfor.

Grænsen for hvem der nyder advokaters privilegier trækkes samtidig snævert. I [BS-6234/2021-HJR](#) fastslog Højesteret, at en juridisk rådgiver, der var partner og medejer efter [§ 124 c, stk. 1, nr. 2](#), men ikke advokat, **ikke** er omfattet af vidneudelukkelsen i [§ 170, stk. 1](#) – uanset at vedkommende er underlagt tavshedspligt efter [§ 129](#), jf. [straffelovens § 152](#). Retten lagde vægt på, at [§ 170, stk. 1](#), er en undtagelse til vidnepligten i [§ 168](#), og at lovgiver ikke ændrede vidneudelukkelsesreglerne, da det ved **lov nr. 520 af 6. juni 2007** blev tilladt andre end advokater at eje en del af et advokatselskab. For egentlige advokater er beskyttelsen til gengæld stærk: i [BS-46/2015-HJR](#) blev en advokat fritaget for vidneforklaring i en dødsboskiftesag, fordi »der er tale om advokatrådgivning i en sag af personlig karakter«.

LOV	Retsplejeloven § 124c, stk. 1	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 129
	Retsplejeloven § 170, stk. 1	Straffeloven § 152	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik		05.02.2025
	Højesteret · Vidnefritagelse for ikke-advokater i advokatselskaber: Højesterets fortolkning af retsplejelovens § 170		14.07.2021
	Højesteret · Højesteret ændrer landsrettens kendelse: Advokat fritages for at afgive vidneforklaring i dødsboskiftesag		07.10.2015

Advokatundersøgelser: konflikttjek, kontradiktion og erstatningsansvar

§ 5

Advokatundersøgelser rettet mod enkeltpersoners adfærd er blevet et selvstændigt praksisområde med både disciplinære og erstatningsretlige konsekvenser.

Kravene til kontradiktion. I [BS-33382/2024-HJR](#) – advokatundersøgelsen for TV 2 om krænkende handlinger mod ansatte – fastslog Højesteret principielle krav: den undersøgte skal som udgangspunkt have adgang til advokatens oplysninger om vedkommende, og **forud for afrapporteringen til opdragsgiveren** skal den undersøgte oplyses om, hvilke konkrete handlinger advokaten mener er foretaget, og hvilke regler der anses for overtrådt og hvorfor. Advokaten havde ved den mundtlige afrapportering kvalificeret adfærden som »sexchikane« og henvist til, at der ville have været sagligt opsigelsesgrundlag, uden at præcisere de konkrete handlinger, og uden at redegøre for det retlige grundlag for, at hændelser 17-20 år tilbage kunne begrunde en afskedigelse i 2020 – herunder spørgsmålene om forældelse og passivitet. Advokatnævnets bøde på 20.000 kr. blev stadfæstet, og advokaten skulle betale 50.000 kr. i sagsomkostninger til nævnet.

Erstatningsansvaret. Sporet er siden ført videre til det civilretlige. I [BS-17375/2025-HJR](#) fandt Højesteret den 9. december 2025 en advokat erstatningsansvarlig for fejl i gennemførelsen af en advokatundersøgelse af seksuel chikane, med [retsplejelovens § 126](#) som målestok. Disciplinærnormen og culpanormen løber dermed sammen: den samme mangel på kontradiktion, der udløser disciplinæransvar, kan bære et erstatningskrav fra den undersøgte.

Konflikttjekket ved uvildige undersøgelser. I [BS-57859/2019-OLR](#) havde et advokatfirma i 2014-2017 rådgivet en tysk bank om dennes rolle som depotbank i transaktioner med dansk udbytteskat og påtog sig derefter den uvildige advokatundersøgelse for Skatteministeriet af samme sagskompleks. Østre Landsret stadfæstede Advokatnævnets kendelse:

- Opdragets særlige og følsomme karakter indebar **skærpede krav til uafhængighed**; det måtte ikke for Skatteministeriet fremstå, som om opgavevaretagelsen med føje kunne befrygtes påvirket af uvedkommende hensyn.
- Konflikttjekket var utilstrækkeligt, fordi advokaterne undlod en **systematisk afsøgning** af firmaets skatteafdelings sager om komplekse transaktioner og bankydelse i forbindelse med tilbagesøgning af udbytteskat.
- Der skulle ske identifikation mellem de fire advokater, idet én af dem havde gennemført konflikttjekket på alles vegne.
- Hver advokat blev pålagt en bøde på 10.000 kr. efter [§ 147 c, stk. 1](#), og – afgørende økonomisk – **hele det aftalte salær på 3.500.000 kr. ekskl. moms bortfaldt**, fordi den manglende uvildighed var en væsentlig mangel ved ydelsen, selvom redegørelsens faglige kvalitet ikke kunne betvivles.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 146, stk. 1	Retsplejeloven § 147c, stk. 1
PRAKSIS	Højesteret · Erstatningsansvar for advokat i forbindelse med mangelfuld advokatundersøgelse af seksuel chikane (A mod Advokat B) 09.12.2025 Højesteret · Højesterets dom om advokats tilsidesættelse af god advokatskik ved advokatundersøgelse af sexchikane 07.05.2025 Landsretten · Advokatfirma dømt for interessekonflikt i udbyttesag – salær bortfalder 23.06.2021		

§ 6 Interessekonflikter i civile sager og ved forsvarerbeskikkelse

Den civile hovedregel: pligt til at udtræde. I [BS-1274/2008-VLR](#) havde en advokat efter parternes ønske repræsenteret både sælger og køber ved en arealoverdragelse. Så længe parterne var enige om vilkårene, var dette ikke i strid med god advokatskik. Men da den ene part rejste tvivl om sin bundethed på grund af en gunstig prisudvikling, ændrede billedet sig:

Der opstod herved en interessekonflikt mellem parterne, som medfører, at advokat Vidne 1 ikke længere kunne repræsentere begge parter og heller ikke en af parterne, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, og Advokatetiske regler 3.2.1. punkt 11, 2. punktum. Advokat Vidne 1 burde derfor på dette tidspunkt være udtrådt af sagen.

Konsekvensen var, at advokatfirmaet ikke havde krav på salær for arbejde udført efter konfliktens opståen – salæret blev skønsmæssigt nedsat til 25.000 kr. inkl. moms. Interessekonflikten ramte altså vederlaget, mens retten samtidig frifandt for erstatningsansvar for selve rådgivningen forud herfor.

Straffesagerne: en objektiv risikovurdering efter § 734. Ved forsvarerbeskikkelse gælder en selvstændig, men beslægtet norm. Praksis er konsekvent objektiv og bygger på risikoen for, at fortrolige oplysninger kan fremstå som anvendt til skade for en tidligere klient:

- [SS-1343/2013-VLR](#): beskikkelsen blev tilbagekaldt, fordi advokaten var ansat i **samme advokatvirksomhed** som tre advokater, der tidligere havde forsvaret en medtiltalt med modstridende interesser – uanset at hun aldrig personligt havde repræsenteret ham, og uanset at der ikke var grundlag for at antage, at hun ville få adgang til oplysningerne.
- [S-892-15](#): en advokat, der kortvarigt havde været beskikket for den ene af to sigtede søskende, kunne ikke beskikkes for den anden, når mistankegrundlaget i vidt omfang byggede på søsterens forklaring.
- [SS-938/2019-VLR](#) og [S-3194-24](#): i banderelaterede sagskomplekser er den nærliggende risiko for modstridende interesser tilstrækkelig; den sigtedes eget ønske og advokatens forsikring om manglende viden er ikke afgørende.
- [SS-1406/2013-VLR](#): »en så nærliggende risiko for, at de sigtede har modstridende interesser« begrundet nægtelse efter [§ 734, stk. 2](#).

De advokatetiske reglers forbud mod sideskifte og de retsplejemæssige hensyn løber her parallelt – men det er § 734, ikke § 126, der bærer afgørelsen om beskikkelse.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 734, stk. 1, 2	
PRAKSIS	Landsretten · Afslag på ombesikkelse af forsvarer grundet risiko for interessekonflikt i sag om organiseret kriminalitet		02.12.2024
	Landsretten · Kendelse om beskikkelse af forsvarer i sag om bandekonflikt		24.05.2019
	Landsretten · Afslag på beskikkelse af forsvarer grundet interessekonflikt i sag om menneskehandel mellem medsagte søskende		16.04.2015
	Landsretten · Tilbagekaldelse af forsvarerbeskikkelse grundet interessekonflikt og tidligere repræsentation af medtiltalte		05.11.2013
	Landsretten · Landsrettens kendelse om forsvarerbeskikkelse ved potentielle interessekonflikter		03.07.2013
	Landsretten · Vestre Landsret: Advokatfirma ikke berettiget til fuldt salær grundet interessekonflikt		27.10.2009

§ 7 Klientfiskeri, kollegial adfærd og fortrolighed om forligsdrøftelser

En stor del af disciplinærpraksis handler ikke om fejl over for klienten, men om advokatens adfærd over for modparten og kolleger.

Klientfiskeri. [BS-2034/2022-KBH](#), stadfæstet af Østre Landsret i [BS-31709/2024-OLR](#), fastlægger normen: en advokat må alene påtage sig en sag efter direkte anmodning fra klienten, fra en anden advokat på klientens vegne eller fra en offentlig myndighed. Efter et brud i et advokatinteressentskab havde advokaten uopfordret kontakten den tidligere partners klienter og tilbudt at overtage sagerne. Byretten tiltrådte:

Retten tiltræder, at Sagsøger (advokat) ved sine direkte henvendelser til advokat Person 1's klienter har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

Bøderne var 10.000 kr. pr. henvendelse. Skærpende var det tredje forhold: advokaten spærrede den tidligere partners adgang til det fælles sagssystem og nægtede at udlevere klientdata, **også efter** at Vestre Landsret ved kendelse havde pålagt ham det. Retten fandt, at han ikke havde godtgjort nogen tilbageholdelsesret til sikkerhed for salærkrav, og at modarbejdelsen af en eksigibel retsafgørelse var en grov tilsidesættelse – bøde 20.000 kr.

Utilbørlige henvendelser til modpartens sfære. I [BS-46/2015-OLR](#) var det en e-mail til en medarbejder hos modparten uden underretning af modpartens advokat, der var i strid med god advokatskik (dog uden sanktion pga. uafklaret praksis). I [BS-45866/2022-OLR](#) stadfæstede Østre Landsret en disciplinærbøde for en utilbørlig henvendelse til modpartens forældre i en samværssag.

Forligsfortrolighed. [BS-2901/2024-KBH](#) trækker to grænser. For det første må oplysninger om modpartens forligsforslag ikke videregives til en bobestyrer, der efter [dødsboskiftelovens § 54, stk. 2](#) har en foreløbig tvisteløsende funktion og derfor sidestilles med en afgørende instans. For det andet er en delvis overstregning ikke nok: værdiansættelser, der udgør præmisserne for og en integreret del af forligsforslaget, skal fjernes, før brevet fremlægges for retten. Bøden på 20.000 kr. blev stadfæstet med gentagelsesvirkning efter princippet i [straffelovens § 89](#).

Rådgivning om forlig og retshjælpsdækning. [BS-2148/2006-OLR](#) viser, at rådgivningsforpligtelsen rækker ind i forsikringsvilkårene:

Uanset om advokat Sagsøger måtte have opnået sine klienters accept af, at der ... blev fremsat et forligstilbud over for modparten, der indebar, at hver part skulle afholde egne sagsomkostninger, har advokat Sagsøger ikke godtgjort, at klienterne forstod, at de herved frasagde sig ikke bare muligheden for at få tilkendt sagsomkostninger af retten, men også retten til at få deres sagsomkostninger dækket via retshjælpsforsikringen.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 147c, stk. 1	Straffeloven § 89
PRAKSIS			
	Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse		01.04.2025
	Landsretten · Stadfæstelse af disciplinærbøde for utilbørlig henvendelse til modparts forældre i samværssag		12.02.2025
	Landsretten · Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik - spørgsmål om sanktion		28.01.2016
	Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik vedrørende rådgivning om retshjælpsforsikring og salær		22.05.2007
	Byretten · Stadfæstelse af bøde til advokat for brud på god advokatskik ved videregivelse af forligsoplysninger		02.02.2026
	Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets bøder til advokat for klientfiskeri og uretmæssig tilbageholdelse af sagsakter		22.05.2024

§ 8 Klientkontoen: betroede midler, tilsyn og strafansvar

Reglerne om betroede midler udstedes efter § 127 af Advokatsamfundet med justitsministerens godkendelse og findes i [vedtægt om advokaters pligter med hensyn til behandlingen af betroede midler](#) (klientkontovedtægten, senest bekendtgjort med ikrafttræden 15. oktober 2025). Kernepligterne er:

- Klienttilsvaret skal indestå på en særlig klientbankkonto, og penge skal indsættes **uden unødigt ophold** (§ 2).
- Klientbogholderiet skal føres **hver dag**, virksomheden er åben, og der skal dagligt kunne dokumenteres overensstemmelse mellem bogholderi og indestående (§§ 3-4).
- Mindst én gang om måneden skal summen af de enkelte mellemværender afstemmes med det samlede klienttilsvar (§ 5).
- Der må kun hæves til udbetaling til klienten eller som led i sagen, til modregning af bogført tilgodehavende, eller for overskydende beløb; salær må ikke hæves uden samtidig bogføring og fakturering (§ 9).
- Årlig klientkontoerklæring med revisorattest til Advokatrådet (§ 14), sluterklæring ved ophør (§ 15), og Advokatrådets adgang til revisorundersøgelse (§§ 16-17).

Udlæg i klientkontoen. I [Sag 65/2020](#) fastslog Højesteret, at indeståendet henregnes til klientens formue:

A kan efter det anførte ikke selv råde over sit indestående på klientkontoen. Det er imidlertid ubestridt, at han kan bringe klientforholdet til advokat B til ophør, og at han i så fald vil have krav på opgørelse af kontoen og udbetaling af indeståendet med fradrag af salær for udført arbejde. ... Højesteret finder herefter, at indeståendet må henregnes til As formue, således at der i overensstemmelse med retsplejelovens almindelige regler kan gøres udlæg heri.

Advokaten har alene modregningsret for salær optjent, da underretningen om udlægget kom frem; § 511, stk. 3 og § 516 finder ikke anvendelse, heller ikke analogt.

Klientkontoen som redskab for kreditorunddragelse. [BS-18297/2025-HJR](#) er den principielle afgørelse om grænsen for instruksefterlevelse. Et selskab indsatte 16.650.200 kr. på advokatens klientbankkonto dagen før et retsmøde om en konkursbegæring for proforma at dokumentere likviditet over for skifteretten, og advokaten overførte dagen efter beløbet tilbage efter klientens instruks, hvorefter midlerne straks blev genudlånt og var væk, da fogedretten forsøgte arrest. Advokaten påberåbte sig klientkontovedtægten regel om udbetaling til klienten. Højesteret ændrede landsrettens dom og fandt ham erstatningsansvarlig for hele beløbet med sagsomkostninger på 2.056.000 kr. for tre instanser: advokatens pligt til at følge instruks viger, når advokaten ved, at dispositionen har til formål at bringe midlerne i kreditorly. Modstykket er [BS-26819/2021-LYN](#), hvor advokaten blev frifundet for erstatningsansvar ved udbetaling af klientmidler.

Strafansvaret. Systematisk tilegnelse af klientmidler rammes af straffelovens regler om underslæb sammenholdt med § 286, stk. 2, og advokatretten frakendes efter [retsplejelovens § 138](#), jf. [straffelovens § 79](#):

Sag	Forhold	Sanktion
SS 18442/2012	Overførsler fra klienters deponeringskonti over tre år, 4,5 mio. kr.	2 års ubetinget fængsel, permanent frakendelse, erstatning 4,5 mio. kr.
S-3567-13	Klientkontounderskud på 6.944.162 kr. ved konkurs, systematisk manglende bogføring	3 års ubetinget fængsel, frakendelse indtil videre, erstatning til Advokatsamfundets Erstatningsfond

I sidstnævnte fandt Østre Landsret ikke grundlag for undtagelsesvis at idømme betinget fængsel for advokatunderslæb, og frakendelsen blev stadfæstet, »idet tiltalte havde gjort sig uværdig til den tillid erhvervet kræver«.

Efter frakendelse eller deponering gælder klientkontoreglerne fortsat: en advokat, der har mistet retten til at udøve advokatvirksomhed eller har deponeret beskikkelsen, må ikke have klienttilsvar og skal afgive sluterklæring inden en måned (vedtægtens § 15). Ved **LOV nr 1464 af 10. december 2024** blev Advokatrådets tilsynsperiode i denne situation udvidet fra 6 til 12 måneder, ligesom Advokatnævnet fik kompetence over for forhenværende advokater, jf. [lovforslagets bemærkninger](#).

LOV

[Konkursloven § 26](#)[Retsplejeloven § 127](#)[Retsplejeloven § 138](#)[Straffeloven § 79](#)[Straffeloven § 286, stk. 2](#)

PRAKSIS	Højesteret · Advokat erstatningsansvarlig for medvirken til kreditorsvig ved overførsel fra klientkonto	04.02.2026
	Højesteret · Udlæg i indestående på advokats klientkonto til dækning af skattegæld	15.03.2021
	Landsretten · Tre års fængsel til advokat for millionunderslæb og grov overtrædelse af bogføringsloven	24.02.2015
	Landsretten · Advokat dømt for groft underslæb af klientmidler og permanent frakendelse af advokatbestalling	12.07.2012
	Byretten · Frifindelse i sag om erstatningsansvar for advokat ved udbetaling af klientmidler	30.01.2023

§ 9 Det civile retlige professionsansvar: culpanormen og typeskaderne

Det civile advokatansvar er et almindeligt culpaansvar, men målestokken er professionel: hvad ville en fagligt kompetent advokat have gjort i samme situation. Praksis viser fem gennemgående typeskader.

1) Mangelfuld risikorådgivning. [Sag 141/2014](#) er kernerdommen om, at klientens egen erfaring ikke fritager advokaten. Flertallet udtalte:

Uanset at B som anført af mindretallet også selv må have været klar over konsekvenserne af at indgå købsaftalen, uden at finansieringen var på plads, tiltræder vi under de anførte omstændigheder, at A inden tilbudsafgivelsen den 11. august 2003 burde have gjort det klart for B, at der ikke var sikkerhed for, at finansieringen ville falde på plads, og hvilke risici, B påtog sig ved uanset dette at underskrive det bindende købstilbud.

Advokaten blev dømt til at betale 5.543.106 kr. Højesteret afviste samtidig retsfortabende passivitet, »allerede fordi A efter handlens misligholdelse fortsatte med at repræsentere B, herunder i retssagen herom«.

2) Fristforsømmelse og forældelse. I [BS-28620/2019-HJR](#) havde advokaten repræsenteret en færdselsskadet fra 2009 til 2016 uden at anlægge sag, hvorved kravene mod ansvarsforsikringsselskabet blev forældet ved tillægsfristens udløb i november 2014. Advokatfirmaet blev anset for at have handlet ansvarspådragende ved ikke at afbryde forældelsen ved sagsanlæg.

3) Fejl i dokumenter og processuelle skridt. [BS-40808/2019-HOL](#) angik en advokat, der ophævede en ejeraftale uden det påkrav, aftalen krævede – med det resultat, at klientens ophævelse var uden virkning, mens modpartens senere ophævelse var gyldig. [BS-816/2005-HSL](#) pålagde et advokatfirma ansvar for manglende budafgivelse ved en tvangsauktion.

4) Sagsanlæg uden fornøden bemyndigelse. [BS-18092/2022-LYN](#) pålagde en advokat erstatning på 492.812 kr. for at have anlagt retssag uden procesfuldmagt; Østre Landsret stadfæstede i [BS-32210/2023-OLR](#).

5) Rådgivning om skattemæssige risici. Her går frifindelserne igen, når advokaten faktisk har advaret. I [BS-30556/2021-KBH](#) frifandt Københavns Byret et advokatfirma for et krav på ca. 130,5 mio. kr., fordi skattenotatet udtrykkeligt havde beskrevet betingelserne for at undgå rådighedsbeskatning – herunder at »det er derfor helt afgørende, at ingen af ejerne på noget fremtidigt tidspunkt anvender Båd 1 privat uden betaling« – og klienten selv havde handlet i strid hermed:

Retten finder under disse omstændigheder, at det ikke kan tilskrives de sagsøgte som ansvarspådragende fejl, at Sagsøger blev omfattet af rådighedsbeskatningen ...

Dommen illustrerer, at et veldokumenteret, forbeholdt og betinget rådgivningsnotat er advokatens vigtigste ansvarsværn – men også, jf. næste afsnit, at forbehold ikke altid frelser.

LOV	Forældelsesloven § 3, stk. 2	Retsplejeloven § 124b	Retsplejeloven § 126, stk. 1
PRAKSIS	Højesteret · Forældelse af erstatningskrav og advokatens erstatningsansvar ved passivitet over for forsikringsselskab Højesteret · Højesteretsdom om advokatansvar ved mangelfuld rådgivning om finansieringsrisiko ved køb af erhvervsejendom Landsretten · Advokats erstatningsansvar for sagsanlæg uden procesfuldmagt – Østre Landsret stadfæster Byretten · Advokatfirma frifundet for erstatningsansvar vedrørende rådgivning om skat af lystbåd Byretten · Advokat idømt erstatningsansvar for at anlægge retssag uden procesfuldmagt – 492.812 kr. i erstatning Byretten · Sag om erstatningsudmåling efter ugyldig ophævelse af ejeraftale Byretten · Erstatningsansvar for advokatfirma efter manglende budafgivelse ved tvangsauktion		
			21.09.2020 25.08.2015 11.12.2024 02.06.2025 28.06.2023 19.11.2020 08.12.2006

§ 10 Årsagssammenhæng, tabsopgørelse og bevislempelse

Den vanskeligste del af advokatansvarssager er ikke ansvarsgrundlaget, men den kontrafaktiske vurdering: hvordan ville sagen være forløbet uden fejlen?

Udgangspunktet: differencesynspunktet. [Sag 49/2018](#) angik en advokat, der ikke havde rådgivet om, at en ejendom havde status som helårsbolig og ikke lovligt kunne bruges som fritidsbolig. Ansvarsgrundlaget var fastslået af landsretten; for Højesteret stod alene tabsopgørelsen:

Det tab, som A og B har lidt som følge af advokat Cs mangelfulde rådgivning om ejendommens status, må fastlægges med udgangspunkt i, at de kan kræve at blive stillet økonomisk, som de ville have været stillet, hvis der var rådgivet korrekt.

Højesteret afviste værditabet på 515.000 kr., fordi det ikke var godtgjort, at en tilsvarende lovlig fritidsbolig ikke ville være faldet tilsvarende i værdi – »det tab, der blev konstateret ved salget i 2017, kan således ikke henføres

til ejendommens status ... og er dermed uden sammenhæng med den mangelfulde rådgivning«. Også anlægs-, drifts- og vedligeholdelsesudgifter blev afvist som sædvanlige ejerudgifter. Alene mægleromkostningerne ved det tvungne salg, 77.262,50 kr., var erstatningsberettigede. **Markedsrisikoen bæres ikke af advokaten.**

Fejl uden årsagsforbindelse er ansvarsfri. I [Sag 141/2014](#) fandt Højesteret, at det ikke kunne afvises, at det beroede på en fejl, at deponeringsfristen ikke blev udskudt sammen med overtagelsesdagen – men da fejlen ikke havde haft »nogen væsentlig indflydelse« på klientens muligheder for at gennemføre handlen, kunne ansvaret ikke støttes herpå.

Bevislempelse ved grove fejl. Hvor det hypotetiske forløb ikke lader sig rekonstruere, kan beviskravene lempes. I [BS-40808/2019-HOL](#) udtalte retten:

... finder retten, at advokat Sagsøgtes faglige fejl var af en sådan grovhed, at der kan foretages en lempelse af beviskravene med hensyn til tabets størrelse.

Erstatningen for mistet indtjening blev herefter skønsmæssigt fastsat til 900.000 kr., og det samlede tab til 1.200.000 kr.

Adækvans som beløbsmæssig begrænsning. [BS-20331/2022-HJR](#) viser, at ansvaret kan skæres til efter påregnelighed: selvom rådgivningen var en nødvendig forudsætning for bankens deltagelse i cum/ex-modellen, og skattekravet var opgjort til 705.821.108,92 kr., begrænsede Højesteret erstatningen til 400.000.000 kr., fordi tabet opstod gennem helt fiktive transaktioner uden reelle aktier eller penge, som lå uden for det rådgivningen beskrev.

Kravet mod advokaten kan selv forældes. [Sag 167/2019](#) er en advarsel til skadelidte klienter. Efter at en sag var afvist på grund af advokatens fristoverskridelse, blev sagen genanlagt og siden fundet forældet; klienten forsøgte at støtte ret på procesunderretning efter [forældelseslovens § 22](#). Højesteret fastslog:

Højesteret finder efter ordlyden af forældelseslovens § 22, stk. 1 og 2, og forarbejderne til bestemmelserne, at det er en betingelse for, at procesunderretning foreløbigt afbryder forældelsen, at kravet i den sag, der underrettes om, ikke var forældet på det tidspunkt, hvor retsforfølgning i den pågældende sag blev indledt.

Erstatningskravet på 41.656.636 kr. mod advokaten var dermed forældet, og klienten blev pålagt 1.200.000 kr. i sagsomkostninger.

LOV	Forældelsesloven § 3, stk. 2	Forældelsesloven § 22, stk. 1, 2	
PRAKSIS	Højesteret · Bech-Bruun I/S erstatningsansvarlig for rådgivning i forbindelse med svindel med udbytteskat (cum/ex) Højesteret · Højesterets afklaring af betingelser for procesunderretning ved allerede forældede krav Højesteret · Højesterets fastlæggelse af erstatningsopgørelse ved mangelfuld advokatrådgivning om ejendomsstatus Højesteret · Højesteretsdom om advokatansvar ved mangelfuld rådgivning om finansieringsrisiko ved køb af erhvervsejendom Byretten · Sag om erstatningsudmåling efter ugyldig ophævelse af ejeraftale		20.11.2023 13.11.2020 29.11.2018 25.08.2015 19.11.2020

§ 11 Ansvar over for tredjemand og medvirken til klientens uretmæssige dispositioner

Advokatens ansvar er ikke begrænset til klienten. Højesteret har i to nyere domme opstillet normen for ansvar over for dem, advokatens rådgivning rammer.

Standarden. I [BS-20331/2022-HJR](#) formulerede Højesteret målestokken for ansvar over for skattemyndighederne:

Ved vurderingen af, om en advokat ved sin rådgivning af en klient har handlet ansvarspådragende over for skattemyndighederne, er det afgørende, om advokaten på uforsvarlig måde har tilsidesat skattemyndighedernes interesser. Om dette er tilfældet, beror på en samlet vurdering af omstændighederne på tidspunktet for advokatens rådgivning.

Advokaten havde afgivet en *legal opinion* om, at en tysk depotbank »ikke bør« ifalde dansk civil- eller strafferetligt ansvar, uden at have sat sig ind i det fremsendte transaktionsdiagram – og på trods af, at det udenlandske advokatfirma udtrykkeligt havde advaret om risiko for skattesvig og dobbelt refusion. Højesteret lagde vægt på, at advokaten måtte indse den nærliggende risiko for uberettiget refusion, og at **forbehold og forudsætninger ikke fritog for ansvar** i den situation. Transaktioner uden forretningsmæssigt formål stiller strenge krav til rådgiverens agtpågivenhed. Indsigelser om forældelse (suspenderet efter [forældelseslovens § 3, stk. 2](#), indtil skatteforvaltningen modtog selve rådgivningsdokumentet) og om egen skyld/accept af risiko blev afvist.

Medvirken til kreditorunddragelse. [BS-18297/2025-HJR](#) udstrækker samme tanke til konkursboet som skadelidt. Advokaten vidste, at midlerne alene blev indsat på klientkontoen for proforma at dokumentere likviditet over for skifteretten, og at de straks ville blive ført tilbage i kreditorly via genudlån. Højesteret fandt klar årsagsforbindelse og adækvans og dømte advokaten til at betale hele beløbet på 16.650.200 kr. – instruksefterlevelsen var ingen undskyldning.

De to domme tegner tilsammen en linje: **advokaten har en selvstændig pligt til kritisk sans**, og jo tydeligere faresignalerne er – advarsler fra medrådgivere, transaktioner uden forretningsmæssigt formål, dispositioner der kun giver mening som omgåelse – desto mere skærpet er agtpågivenhedskravet, også over for parter uden for klientforholdet.

LOV	Forældelsesloven § 3, stk. 2	Konkursloven § 26	Retsplejeloven § 126, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Advokat erstatningsansvarlig for medvirken til kreditorsvig ved overførsel fra klientkonto Højesteret · Bech-Bruun I/S erstatningsansvarlig for rådgivning i forbindelse med svindel med udbytteskat (cum/ex)			04.02.2026 20.11.2023

§ 12 Advokatens personlige procesansvar: retsplejelovens §§ 208 og 319

Ved siden af det almindelige erstatningsansvar rummer retsplejeloven to selvstændige hjemler til at pålægge advokaten personligt at bære omkostninger.

§ 319 – pligtstridig opførsel. Bestemmelsen lyder:

Advokater og andre rettergangsfuldmægtige kan ifølge modpartens påstand under sagen pålægges at bære de omkostninger, som de ved pligtstridig opførsel har forårsaget.

Højesteret anvendte den i [BS-11196/2023-HJR](#), hvor en advokat havde videreført en landsretssag i strid med klientens instruks om at hæve den og derefter anket til Højesteret uden klientens kendskab:

A har herved udvist en sådan pligtstridig adfærd, at han skal bære de omkostninger, som han derved har forårsaget Skatteministeriet, jf. retsplejelovens § 319.

Advokaten blev pålagt at betale 178.771,38 kr. inkl. moms, mens klientselskabet blev friholdt. Det er efter kendelsen uden betydning, om advokaten stadig har beskikkelse på afgørelsestidspunktet. Samme bestemmelse bar erstatningsansvaret i [BS-18092/2022-LYN](#) og [BS-32210/2023-OLR](#) om sagsanlæg uden procesfuldmagt.

§ 208, stk. 3 – rettergangsfuldmægtigens hæftelse for skønsomkostninger. I [BS-27162/2025-HJR](#) mødte en advokat til en skønsforretning efter aftale med kurator, selv om selskabet var gået konkurs få dage forinden, og konkursboet efterfølgende ikke indtrådte i sagen. Højesteret fandt, at advokaten derved optrådte som rettergangsfuldmægtig og hæftede **fuldt ud og personligt** for skønsmandens honorar; det er uden betydning, om advokaten er direkte antaget af parten eller fungerer som forbindelsesadvokat.

Formalia som ansvarskilde. [BS-49962/2025-HJR](#) illustrerer, hvordan en formel fodfejl kan koste klienten sagen: en ankestævning indgivet af en advokat uden møderet er kun rettidig, hvis sagen anmeldes som prøvesag efter [§ 133 inden ankefristens udløb](#) – en efterfølgende godkendelse kan ikke reparere fristen. Landsretternes praksis går i samme retning ved fristoverskridelser i civile erstatningssager: her identificeres parten med advokatens fejl, og det henvises til, at tabet i givet fald må søges dækket ved et erstatningskrav mod advokaten.

LOV	Retsplejeloven § 133	Retsplejeloven § 208, stk. 3	Retsplejeloven § 319
PRAKSIS			
	Højesteret · Ankesag afvist: Advokat uden møderet skal anmelde prøvesag inden ankefristens udløb		27.03.2026
	Højesteret · Advokats hæftelse for omkostninger til syn og skøn ved optræden som rettergangsfuldmægtig		18.12.2025
	Højesteret · Kendelse om advokats personlige ansvar for sagsomkostninger ved anke uden klients samtykke		21.03.2025
	Landsretten · Advokats erstatningsansvar for sagsanlæg uden procesfuldmagt – Østre Landsret stadfæster		11.12.2024
	Byretten · Advokat idømt erstatningsansvar for at anlægge retssag uden procesfuldmagt – 492.812 kr. i erstatning		28.06.2023

Vederlaget: rimelighedsnormen i § 126, stk. 2, og salærklagesporet efter § 146

§ 13

Salærklager udgør et selvstændigt spor ved siden af disciplinærsagerne. Materielt hviler det på [§ 126, stk. 2](#): »En advokat må ikke kræve højere vederlag for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt.« Forarbejderne fremhæver, at bestemmelsen både er grundlag for nedsættelse og angiver en advokatpligt, hvis tilsidesættelse efter omstændighederne har karakter af en disciplinærforseelse.

Processuelt gælder [§ 146, stk. 1](#): enhver med retlig interesse kan klage til Advokatnævnet, der kan »godkende vederlagets størrelse eller bestemme, at vederlaget skal nedsættes eller bortfalde«. Klagefristen er 1 år fra endelig afregning ([stk. 2](#)), og afgørelsen kan ikke påklages administrativt ([stk. 5](#)). Efter [§ 147 a](#) kan parterne ikke anlægge sag om de spørgsmål, klagen omfatter, så længe nævnet behandler sagen – men når afgørelsen foreligger, står domstolsvejen åben for begge parter.

Praksis viser tre selvstændige måder, hvorpå vederlaget rammes:

- **Bortfald ved væsentlig mangel ved ydelsen.** I [BS-57859/2019-OLR](#) lod Østre Landsret hele salæret på 3,5 mio. kr. ekskl. moms bortfalde, fordi den manglende uvildighed var en væsentlig mangel – uanset undersøgelsens faglige kvalitet.
- **Bortfald af krav på salær efter konflikten opståen.** I [BS-1274/2008-VLR](#) mistede advokatfirmaet krav på vederlag for arbejde udført, efter at advokaten burde være udtrådt af sagen.
- **Uberettiget afregningsform.** [BS-2148/2006-OLR](#) statuerede tilsidesættelse af god advokatskik, da advokaten opkrævede salæret direkte hos klienterne efter at have opnået tilsagn om retshjælpsdækning, hvis vilkår forbød dette; bøde 5.000 kr.

Salærmisbrug kan koste beskikkelsen. [BS-12694/2022-KBH](#) er den kraftigste illustration. Advokaten havde i tre skattesager opkrævet salærer på 696.600 kr., 771.975 kr. og 515.262,50 kr., som Advokatnævnet nedsatte til henholdsvis 200.000 kr., 150.000 kr. og 100.000 kr., mens han søgte og modtog omkostningsgodtgørelse fra SKAT efter [skatteforvaltningslovens § 52](#) på grundlag af det urimelige salærniveau uden reelt at opkræve klienterne. Retten fastslog:

Retten finder, at beskrivelsen og karakteren af det udførte arbejde for de 3 klienter ikke stemmer med det betydelige tidsforbrug, som Sagsøgte har opgjort, ligesom det må have stået Sagsøgte klart, at de omhandlede sager [...] ikke kunne berettigge et tidsforbrug og salærer af det opkrævede omfang.

Frakendelse af beskikkelsen i ét år efter [§ 147 c, stk. 8](#) blev stadfæstet.

Afgræns mod beskikkelsessalær. Salær til beskikkede advokater og offentlige forsvarere fastsættes ikke efter [§ 126, stk. 2](#), men af retten efter [§ 334, stk. 2](#) med udgangspunkt i de vejledende takster, justeret for det opnåede resultat, sagens beskaffenhed og arbejdets omfang, jf. [BS-14541/2023-HJR](#). Det er en anden ordning end salærklagesporet og hører ikke under Advokatnævnets kompetence.

LOV

[Retsplejeloven § 126, stk. 2](#)[Retsplejeloven § 146, stk. 1, 2, 5](#)[Retsplejeloven § 147a](#)[Retsplejeloven § 147c, stk. 8](#)[Retsplejeloven § 334, stk. 2](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets stadfæstelse af salærfastsættelse til beskikket advokat ved fri proces	11.08.2023
	Landsretten · Advokatfirma dømt for interessekonflikt i udbyttesag – salær bortfalder	23.06.2021
	Landsretten · Vestre Landsret: Advokatfirma ikke berettiget til fuldt salær grundet interessekonflikt	27.10.2009
	Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik vedrørende rådgivning om retshjælpsforsikring og salær	22.05.2007
	Byretten · Frakendelse af advokatbesikkelse i et år for misbrug af regler om omkostningsgodtgørelse i skattesager	31.10.2025

§ 14 Tilsyn, informationsdeling og hvidvaskpligterne

Det disciplinære system forudsætter et effektivt tilsyn, og dette er blevet markant udbygget i 2023-2025.

Advokatrådets tilsyn. Efter [§ 143, stk. 2](#) fører Advokatrådet tilsyn med advokater, autoriserede fuldmægtige, advokatselskaber og fællesskaber af advokater og kan indklage dem for Advokatnævnet. [Stk. 3](#) giver adgang til at kræve arbejds papirer, korrespondance og andre dokumenter, og [stk. 4](#) forbyder advokater at lægge hindringer i vejen for tilsynet – manglende medvirken til tilsynsbesøg er i praksis sanktioneret med bøder på 20.000-80.000 kr. og betinget frakendelse, jf. sanktionshistorikken i [BS-20068/2023-HOL](#). Efter [stk. 7](#) skal rådet iværksætte

passende tilsynsforanstaltninger ved begrundet risiko eller mistanke, og efter [stk. 8](#) kan der indkaldes til kollegial samtale med rådets kontaktpersoner fra en anden retskreds – nærmere reguleret i [bekendtgørelse om indkaldelse af advokater m.v. til en samtale med Advokatrådets kontaktpersoner](#), hvis § 6 forudsætter en rapport med indstilling om revisorundersøgelse eller indbringelse for Advokatnævnet.

Informationsdeling fra myndighederne. [§ 143 a](#) giver rådet adgang til oplysninger fra domstolene, politiet, anklagemyndigheden, skattemyndighederne og Kriminalforsorgen, og pålægger i [stk. 3](#) en egentlig *pligt* til videregivelse, bl.a. når der mod en advokat indgives konkursbegæring eller begæring om konkurskarantæne, og når der rejses tiltale eller afsiges dom med påstand om frakendelse efter [§ 138](#) eller i straffesager med tilknytning til advokathvervet. [Rigsadvokatmeddelelsen om videregivelse af oplysninger i sager mod advokater mv. til Advokatrådet](#) udmønter reglerne for anklagemyndigheden og nævner som eksempler »sager om underslæb på klientkontoen, bedrageri mod klienter, stillingsmisbrug, uretmæssig kontakt med varetægtsfængslede og lignende«. Meddelelsen fremhæver desuden, at bestemmelsen ved **lov nr. 1553 af 12. december 2023** blev udvidet til alle offentlige myndigheder og til oplysninger om uetisk adfærd (disciplinærforhold), fx »utilbørlige ytringer mod anklageren, rettens personale, vidner eller andre aktører«, og tilfælde hvor »en advokat groft og åbenlyst handler i strid med sin klients interesser«. Formålet er ifølge meddelelsen bl.a., at rådet kan vurdere, om klientkontoen skal sættes under øjeblikkelig administration efter klientkontovedtægten, eller om der skal iværksættes spontant tilsyn eller revisorundersøgelse.

Advokatsamfundet og Advokatrådet er ikke en del af den offentlige forvaltning, men medlemmer, ansatte og kontaktpersoner er undergivet tavshedspligt efter [§ 143 b](#), jf. [straffelovens § 152](#) og §§ 152 c-152 f, og oplysningerne må kun anvendes i tilsynshvervet.

Hvidvask. Advokater er omfattet af [hvidvaskloven](#) ved bistand til bl.a. fast ejendom, virksomhedsoverdragelser og finansielle transaktioner, og tilsynet føres af Advokatrådet, jf. [§ 64](#). Underretningspligten i [§ 26](#) kan for medlemmer af Advokatsamfundet opfyldes ved underretning til Advokatsamfundets sekretariat, der uredigeret videresender til Hvidvasksekretariatet. Den centrale afvejning mod tavshedspligten findes i [§ 27](#):

Advokater er undtaget fra pligten i § 26 til at foretage underretning på baggrund af oplysninger, som disse modtager fra eller indhenter om en klient, i forbindelse med at advokaten fastslår den pågældende klients retsstilling eller forsvarer eller repræsenterer denne under eller i forbindelse med en retssag, herunder rådgiver om at indlede eller undgå et sagsanlæg.

Undtagelsen omfatter også sager ved Landsskatteretten og voldgift – men den bortfalder, hvis advokaten »ved eller burde vide, at klienten søger bistand med henblik på hvidvask eller finansiering af terrorisme«. Ved samleklientbankkonti gælder desuden en særlig pligt efter [§ 38 b](#) til at indhente og kontrollere identitetsoplysninger på midlernes reelle ejere og stille dem til rådighed for pengeinstituttet uden ugrundet ophold.

Afgrænsning mod ikke-advokater. Juridisk rådgivning uden for advokatområdet er reguleret af [bekendtgørelse om god skik for juridisk rådgivning](#), hvis § 2 spejler ordlyden i § 126, stk. 1 – men uden Advokatnævnets sanktionsapparat, uden klientkontovedtægten og uden den obligatoriske ansvarsforsikring og garanti.

LOV

[Hvidvaskloven § 26](#)[Hvidvaskloven § 27](#)[Hvidvaskloven § 38b](#)[Hvidvaskloven § 64](#)[Retsplejeloven § 143, stk. 2-8](#)[Retsplejeloven § 143a, stk. 1-3](#)[Retsplejeloven § 143b](#)PRAKSIS **Byretten** · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre 27.03.2024

§ 15 Sammenfatning: hvor grænserne går

Praksis efterlader et forholdsvis klart billede af, hvornår advokatansvar aktualiseres, og hvordan de to spor spiller sammen.

På det disciplinære spor er normen dynamisk, men prøvelsen intensiv. Domstolene efterprøver Advokatnævnets afgørelser fuldt ud – også grovhedsvurderingen og sanktionsvalget – og bruger prøvelsen både til at nedjustere (bøde til irrettesættelse, [BS-21844/2020-FRB](#); nedsat bøde, [BS-1084/2024-OLR](#)) og til at lade sanktionen bortfalde, når standardens indhold ikke var afklaret ([BS-35382/2024-HJR](#) og [BS-46/2015-OLR](#)). Til gengæld er reaktionen hård, når advokaten modarbejder retsafgørelser, giver retten urigtige oplysninger, misbruger offentlige tilskudsordninger eller har en lang sanktionshistorik – så bevæger sagen sig fra bøde til frakendelse, jf. [BS-12694/2022-KBH](#) og [BS-20068/2023-HOL](#).

På det civilretlige spor er ansvarsgrundlaget sjældent det vanskelige. Rådgivningspligten er skærpet – også over for erfarne erhvervsklienter ([Sag 141/2014](#)) – og forbehold i et rådgivningsnotat frelser ikke, hvis advokaten har ignoreret konkrete faresignaler ([BS-20331/2022-HJR](#)). Til gengæld frifindes advokaten, når notatet faktisk beskrev risikoen og klienten selv brød forudsætningerne ([BS-30556/2021-KBH](#)).

Slagmarken er årsagssammenhængen og tabet. Klienten skal stilles som ved korrekt rådgivning – ikke bedre. Markedsudvikling og sædvanlige ejerudgifter kan ikke væltes over på advokaten ([Sag 49/2018](#)), fejl uden væsentlig indflydelse på forløbet bærer intet ansvar, og adækvansen kan begrænse et milliardkrav til en brøkdel. Omvendt lempes beviskravene, når fejlen er grov ([BS-40808/2019-HOL](#)).

Endelig er der de rene procesansvar, hvor advokaten hæfter personligt uden om forsikringsagens sædvanlige dynamik: [§ 319](#) ved pligtstridig opførsel og [§ 208, stk. 3](#) ved optræden som rettergangsfuldmægtig.

For den praktiske håndtering peger materialet på fire kritiske kontrolpunkter: **konflikttjekket** skal være systematisk og dokumenteret, **klientkontoen** skal afstemmes dagligt og aldrig bruges til dispositioner, advokaten ved har et undragelsesformål, **fristerne** – både klientens materielle frister og advokatens egen 4-ugers frist efter [§ 147 d](#) – skal kalendersættes, og **rådgivningen** skal skriftliggøres med de forudsætninger og risici, klienten faktisk skal forholde sig til. Advokaters tavshedspligt behandles særskilt under [advokaters tavshedspligt](#), mandatsvigsmæssig håndtering af klientkontomidler under [mandatsvig](#), og bedrageri i advokatregi under [bedrageri](#).

LOV

[Retsplejelovent § 126, stk. 1](#)[Retsplejelovent § 147c, stk. 1](#)[Retsplejelovent § 147d, stk. 1, 2](#)[Retsplejelovent § 208, stk. 3](#)[Retsplejelovent § 319](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik	05.02.2025
	Højesteret · Bech-Bruun I/S erstatningsansvarlig for rådgivning i forbindelse med svindel med udbytteskat (cum/ex)	20.11.2023
	Højesteret · Højesterets fastlæggelse af erstatningsopgørelse ved mangelfuld advokatrådgivning om ejendomsstatus	29.11.2018
	Højesteret · Højesteretsdom om advokatansvar ved mangelfuld rådgivning om finansieringsrisiko ved køb af erhvervsejendom	25.08.2015
	Landsretten · Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag	23.05.2025
	Landsretten · Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik - spørgsmål om sanktion	28.01.2016

Byretten · Frakendelse af advokatbesikkelse i et år for misbrug af regler om omkostningsgodtgørelse i skattesager	31.10.2025
Byretten · Advokatfirma frifundet for erstatningsansvar vedrørende rådgivning om skat af lystbåd	02.06.2025
Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre	27.03.2024
Byretten · Ansat advokat groft tilsidesatte ikke god advokatskik ved forsinket genoptagelsesansøgning – bøde ændret til irrettesættelse	24.06.2022
Byretten · Sag om erstatningsudmåling efter ugyldig ophævelse af ejeraftale	19.11.2020

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

Retsplejelovent § 126	stk. 1	Retsplejelovent § 127	
Retsplejelovent § 146	stk. 1	Retsplejelovent § 147c	stk. 1
Retsplejelovent § 147d	stk. 1	Retsplejelovent § 319	

MATERIALE Citerede afgørelser

45 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

17

27.03.2026	Ankesag afvist: Advokat uden møderet skal anmelde prøvesag inden ankefristens udløb	49962-2025
04.02.2026	Advokat erstatningsansvarlig for medvirken til kreditorsvig ved overførsel fra klientkonto	18297-2025
18.12.2025	Advokats hæftelse for omkostninger til syn og skøn ved optræden som rettergangsfuldmægtig	27162-2025
09.12.2025	Erstatningsansvar for advokat i forbindelse med mangelfuld advokatundersøgelse af seksuel chikane (A mod Advokat B)	17375-2025
07.05.2025	Højesterets dom om advokats tilsidesættelse af god advokatskik ved advokatundersøgelse af sexchikane	33382-2024
21.03.2025	Kendelse om advokats personlige ansvar for sagsomkostninger ved anke uden klients samtykke	11196-2023
05.02.2025	Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik	7158-8603
20.11.2023	Bech-Bruun I/S erstatningsansvarlig for rådgivning i forbindelse med svindel med udbytteskat (cum/ex)	bs-20331-2022-hjr
11.08.2023	Højesterets stadfæstelse af salærfastsættelse til beskikket advokat ved fri proces	bs-14541-2023-hjr
14.07.2021	Vidnefritagelse for ikke-advokater i advokatselskaber: Højesterets fortolkning af retsplejelovens § 170	bs-6234-2021-hjr
15.03.2021	Udlæg i indestående på advokats klientkonto til dækning af skattegæld	65-2020
13.11.2020	Højesterets afklaring af betingelser for procesunderretning ved allerede forældede krav	167-2019

21.09.2020	Forældelse af erstatningskrav og advokatens erstatningsansvar ved passivitet over for forsikringsselskab	bs-28620-2019-hjr
29.11.2018	Højesterets fastlæggelse af erstatningsopgørelse ved mangelfuld advokatrådgivning om ejendomsstatus	49-2018
10.08.2018	Fransk advokat uden dansk prøve i retspleje havde ikke møderet for landsretten	36-2018
07.10.2015	Højesteret ændrer landsrettens kendelse: Advokat fritages for at afgive vidneforklaring i dødsboskiftesag	672-767
25.08.2015	Højesteretsdom om advokatansvar ved mangelfuld rådgivning om finansieringsrisiko ved køb af erhvervsjendom	141-2014
LANDSRET TEN · ANKEINSTANS		17
23.05.2025	Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag	10512-12393
01.04.2025	Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse	10425-12275
12.02.2025	Stadfæstelse af disciplinærbøde for utilbørlig henvendelse til modparts forældre i samværssag	10424-12274
11.12.2024	Advokats erstatningsansvar for sagsanlæg uden procesfuldmagt – Østre Landsret stadfæster	10677-12661
02.12.2024	Afslag på ombesikkelse af forsvarer grundet risiko for interessekonflikt i sag om organiseret kriminalitet	S-3194-24
23.06.2021	Advokatfirma dømt for interessekonflikt i udbyttesag – salær bortfalder	1701-2042
24.05.2019	Kendelse om beskikkelse af forsvarer i sag om bandekonflikt	5484-6571
28.01.2016	Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik - spørgsmål om sanktion	23-23
16.04.2015	Afslag på beskikkelse af forsvarer grundet interessekonflikt i sag om menneskehandel mellem medsagte søskende	S-892-15
24.02.2015	Tre års fængsel til advokat for millionunderslæb og grov overtrædelse af bogføringsloven	S-3567-13
22.12.2014	Stadfæstelse af afslag på aktindsigt i sag om god advokatskik	1611-1943
05.11.2013	Tilbagekaldelse af forsvarerbeskikkelse grundet interessekonflikt og tidligere repræsentation af medtiltalte	1694-2035
03.07.2013	Landsrettens kendelse om forsvarerbeskikkelse ved potentielle interessekonflikter	1735-2077
12.07.2012	Advokat dømt for groft underslæb af klientmidler og permanent frakendelse af advokatbestalling	SS 18442/2012
01.12.2009	Prøvelse af Advokatnævnets kendelse vedrørende tilsidesættelse af god advokatskik	281-322
27.10.2009	Vestre Landsret: Advokatfirma ikke berettiget til fuldt salær grundet interessekonflikt	6896-8283

22.05.2007	Stadfæstelse af Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik vedrørende rådgivning om retshjælpforsikring og salær	4823-5810
BYRETTEEN · FØRSTE INSTANS		11
02.02.2026	Stadfæstelse af bøde til advokat for brud på god advokatskik ved videregivelse af forligsoplysninger	10484-12358
31.10.2025	Frakendelse af advokatbesikkelse i et år for misbrug af regler om omkostningsgodtgørelse i skattesager	10396-12234
02.06.2025	Advokatfirma frifundet for erstatningsansvar vedrørende rådgivning om skat af lystbåd	9689-11310
22.05.2024	Stadfæstelse af Advokatnævnets bøder til advokat for klientfiskeri og uretmæssig tilbageholdelse af sagsakter	10377-12207
27.03.2024	Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre	5440-6523
28.06.2023	Advokat idømt erstatningsansvar for at anlægge retssag uden procesfuldmagt – 492.812 kr. i erstatning	10536-12427
30.01.2023	Frifindelse i sag om erstatningsansvar for advokat ved udbetaling af klientmidler	9417-10946
24.06.2022	Ansæt advokat groft tilsidesatte ikke god advokatskik ved forsinket genoptagelsesansøgning – bøde ændret til irrettesættelse	10901-14025
25.06.2021	Advokats sag om formildelse af Advokatnævnets bøde afvist på grund af overskredet søgsmålsfrist	10901-14026
19.11.2020	Sag om erstatningsudmåling efter ugyldig ophævelse af ejeraftale	1118-1343
08.12.2006	Erstatningsansvar for advokatfirma efter manglende budafgivelse ved tvangsauktion	6142-7359

04

PRAKSISOVERSIGT · ADVOKATER

Praksisoversigt over advokaters tavshedspligt

Fortroligheds- og diskretionspligten efter retsplejelovens §§ 126 og 129

Version 2 Opdateret 21. jul. 2026 29 afgørelser · 1997-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Advokatens tavshedspligt hviler på to søjler: den professionsetiske pligt til at iagttage fortrolighed som en del af god advokatskik efter [retsplejelovens § 126, stk. 1](#), og den strafsanktionerede pligt efter [§ 129](#), hvorefter straffelovens §§ 144, 150-152 og 155-157 finder tilsvarende anvendelse på advokater, deres autoriserede fuldmægtige, partnere, personale og andre, som beskæftiges i advokatvirksomheden. Praksis udvikles i tre spor: Advokatnævnets disciplinærkendelser, landsretternes prøvelse af nævnets afgørelser efter §§ 147 d-147 e, og – undtagelsesvist, men med stor gennemslagskraft – straffedomme efter [straffelovens § 152](#), hvoraf Højesterets dom i Rigsarkivsagen er den centrale. Hertil kommer en stærk EU-retlig ramme, hvor EU-Domstolen har fastslået, at chartrets artikel 7 beskytter både indholdet af og selve eksistensen af advokat-klient-forholdet på ethvert retsområde.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Advokatens fortrolighedspligt har dobbelt hjemmel: den er en del af god advokatskik efter retsplejelovens § 126, stk. 1, og strafsanktioneret via § 129, der gør straffelovens §§ 144, 150-152 og 155-157 tilsvarende anvendelige.
- 02** Tavshedspligten omfatter efter § 129's nuværende affattelse ikke kun advokaten selv, men også autoriserede fuldmægtige, partnere, personale og andre, som i øvrigt beskæftiges i advokatvirksomheden.
- 03** En beskikket forsvarer, der videregiver fortrolige oplysninger fra et lukket grundlovsforhør til pressen, straffes efter straffelovens § 152, stk. 1 – og det er uden betydning, at forsvareren allerede inden retsmødet kendte oplysningerne fra sin klient (Rigsarkivsagen, Højesterets dom af 3. maj 2016).
- 04** Ved siden af tavshedspligten står det selvstændige forbud i retsplejelovens § 29 d mod offentlig gengivelse af, hvad der forhandles i retsmøder holdt for lukkede døre.
- 05** Fortrolige oplysninger mister ikke deres fortrolige karakter, blot fordi de har været fremlagt i et offentligt retsmøde; de er fortsat undergivet tavshedspligt efter retssagens afslutning.
- 06** En advokat må ikke uden klientens forudgående samtykke rette henvendelse til tredjemand om klientens forhold – heller ikke selv om advokaten hævder ikke at have videregivet identificerende oplysninger.

- 07** Advokaten må i vidt omfang fremlægge materiale og ytre sig som led i sit eget forsvar i en klagesag, men skønnet er ikke ubegrænset: stærkt personlige og følsomme oplysninger uden betydning for et fyldestgørende svar går videre end berettiget.
- 08** Fortrolighed kan opstå allerede ved en indledende henvendelse uden etableret klientforhold, men ikke enhver sonderende telefonisk henvendelse udløser en senere interessekonflikt, og advokater kan ikke generelt pålægges at registrere alle sådanne henvendelser.
- 09** Uvildige advokatundersøgelser indebærer skærpede krav til uafhængighed; et utilstrækkeligt konflikttjek kan udløse både bøde efter § 147 c, stk. 1, og fuldt bortfald af salæret.
- 10** Et advokatselskabs integration i et internationalt netværk kan i sig selv rejse rimeligt begrundet tvivl om, hvorvidt kravene til fortrolighed, uafhængighed og integritet er opfyldt, og dermed stride mod god advokatskik.
- 11** Efter EU-retten er både indholdet af og selve eksistensen af advokat-klient-forholdet beskyttet af chartrets artikel 7 – uanset om rådgivningen angår skatteret, selskabsret eller andet.
- 12** Databeskyttelsesreglerne gælder selvstændigt ved siden af de advokatetiske fortrolighedsregler, og Datatilsynet kan udtale kritik af en advokats videregivelse af følsomme personoplysninger, selv når videregivelsen sker som led i en retssag.
- 13** Undtagelserne fra tavshedspligten følger af straffelovens § 152 e: pligtmæssig videregivelse og berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv – hertil kommer klientens samtykke.
- 14** Sanktionsstigen ved brud på fortroligheden går fra irettesættelse over bøde (op til 300.000 kr., ved særlig grov karakter 600.000 kr.) til betinget og ubetinget frakendelse, jf. retsplejelovens § 147 c.
- 15** Tilsynet er selv tavshedsbelagt: Advokatrådets medlemmer og Advokatsamfundets ansatte er via retsplejelovens § 143 b underlagt straffelovens §§ 152 og 152 c-152 f for oplysninger, de får gennem tilsynsvirksomheden.

§ 1 Dobbelthjemlen: god advokatskik i § 126, stk. 1, og den strafsanktionerede tavshedspligt i § 129

Advokatens fortrolighedspligt hviler retligt på to bestemmelser, der virker side om side.

Den første er den generelle adfærdsnorm i [retsplejelovens § 126, stk. 1](#):

En advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik. Advokaten skal herunder udføre sit hverv grundigt, samvittighedsfuldt og i overensstemmelse med, hvad berettigede hensyn til klienternes tarv tilsiger.

Højesteret har i KPMG Law-sagen udlagt normen sådan, at kravet om god advokatskik indebærer, at »en advokat ved sin repræsentation af en klient og ved sin fremtræden skal iagttage fortrolighed samt bevare sin uafhængighed og integritet«, jf. bl.a. artikel 3, stk. 5, og artikel 39 i De Advokatetiske Regler (gengivet i

Højesterets årsberetning 2025). Fortroligheden er dermed ikke en biforpligtelse, men et definerende element i selve advokathvervet.

Den anden er den strafferetlige henvisningsbestemmelse i § 129, der i dag lyder:

Straffelovens §§ 144, 150-152 og 155-157 finder tilsvarende anvendelse på advokater samt deres autoriserede fuldmægtige, partnere, personale og andre, som i øvrigt beskæftiges i advokatvirksomheden.

Bestemmelsen stammer fra Lov om Rettens Pleje af 1915 og omfattede oprindeligt kun advokaten (sagføreren) og dennes autoriserede fuldmægtige. Ved **lovrevisionen af 6. juni 2007 om advokaters virksomhed** blev personkredsen udvidet til også at omfatte partnere, personale og andre, som i øvrigt beskæftiges i advokatvirksomheden – en udvidelse, der bygger videre på Justitsministeriets **betænkning nr. 1479/2006 om retsplejelovens regler om advokater**, som behandlede § 129, diskretionspligten og FN's Basic Principles on the Role of Lawyers. Reglerne om god advokatskik og advokattilsynet blev senere udbygget ved **lov nr. 1540 af 18. december 2018** om initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn.

Den praktiske konsekvens af dobbelthjemlen er, at ét og samme fortrolighedsbrud kan forfølges ad to spor: disciplinært for Advokatnævnet efter § 147 c – med efterfølgende domstolsprøvelse efter § 147 d – og strafferetligt efter **straffelovens § 152**, jf. § 129. Advokatnævnets ældre praksis viser netop denne kobling: i kendelsen i **02-0401-99-3531** og i **02-0409-02-0991 + 02-0402-02-1483** om forhåndstilsagn om udlevering af fortrolige klientoplysninger anvendte nævnet både § 126, stk. 1, § 129 og straffelovens § 152 som fortolkningsgrundlag, ligesom sagen **02-0407-04-1600** er registreret direkte under emnet »Advokatens tavshedspligt« med henvisning til § 129.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 129	Retsplejeloven § 147c
	Retsplejeloven § 147d	Straffeloven § 152	
PRAKSIS	Landsretten · Østre Landsret frifinder KPMG Law i principiel sag om uafhængighed i internationale advokatnetværk		05.07.2024
	Advokatnævnet · Advokatnævnets kendelse om advokats tavshedspligt		06.07.2006
	Advokatnævnet · Advokatnævnets forhåndstilsagn om udlevering af fortrolige klientoplysninger		11.04.2003
	Advokatnævnet · Advokatnævnets kendelse om advokats tavshedspligt – sagsnr. 02-0401-99-3531		06.04.2000

§ 2 Hvad er »fortrolige oplysninger«, som advokaten bliver bekendt med som led i hvervet

Fortrolighedsbegrebet i **straffelovens § 152, stk. 3** er legaldefineret:

En oplysning er fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser.

For advokater rækker diskretionspligten efter De Advokatetiske Regler videre end det strafbelagte kerneområde: den omfatter alt, hvad advokaten bliver bekendt med som led i udøvelsen af hvervet, og den er tidsubegrænset. Praksis illustrerer bredden:

- **Klientens planer og forretningsidéer.** I **02-0401-05-2172** havde advokaten efter et møde om opstart af en privat virksomhed kontaktet en direktør for at sondere finansieringsmuligheder. Advokaten gjorde

gældende, at han hverken havde oplyst klientens identitet, geografiske placering eller talmæssige oplysninger. Advokatnævnet fandt alligevel, at god advokatskik var tilsidesat:

Nævnet finder, at advokat A har tilsidesat god advokatskik ved at rette henvendelse til tredjemand uden at sikre sig, at klager var indforstået med, at der blev rettet en sådan henvendelse vedrørende finansiering af den virksomhed, som klager påtænkte at påbegynde.

- **Oplysninger om tredjemand i sagens akter.** I [2020-2433](#) blev en forsvarer i en skattestraffesag pålagt bøde for uberettiget videregivelse af tredjemands forklaringsrapport. Fortroligheden knytter sig altså ikke kun til klienten, men også til det materiale, advokaten modtager om andre som led i hvervet – en pointe, der har sit processuelle sidestykke i Højesterets afgørelse i [Sag 5/2020](#) om forsvarerens rammer for at udlåne sagsakter til en sagkyndig efter [retsplejelovens § 729 a](#).
- **Beskyttede adresse- og personoplysninger.** I [2025-1496](#) blev en advokat pålagt bøde for at videregive modpartens beskyttede personoplysninger til sin egen klient i en forældremyndighedssag. Omvendt viser [41-202-97-6](#), at ikke enhver videregivelse af adresseoplysninger om en debitor er kritisabel; vurderingen er konkret.

Oplysningens fortrolige karakter forsvinder ikke, blot fordi den har været fremme i retten.

Rigsadvokatmeddelelsen om [aktindsigt](#) fastslår udtrykkeligt:

Selv om fortrolige oplysninger har været fremlagt i forbindelse med et offentligt retsmøde, er oplysningerne fortsat underlagt tavshedspligt efter retssagens afslutning.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 729a	Straffeloven § 152, stk. 3
PRAKSIS			
	Højesteret · Forsvarers ret til at udlåne sagsakter til sagkyndig i en straffesag		08.07.2020
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for at videregive tidligere ægtefælles beskyttede personoplysninger til klienten i forældremyndighedssag		24.10.2025
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for uberettiget videregivelse af tredjemands forklaringsrapport som forsvarer i skattestraffesag		25.11.2020
	Advokatnævnet · Advokat tildelt advarsel for brud på tavshedspligt ved henvendelse til tredjemand uden klientens samtykke		07.06.2006
	Advokatnævnet · Advokat frifundet for klage over videregivelse af debtors adresseoplysninger og påstået krænkende adfærd		20.11.1997

§ 3 Rigsarkivsagen: forsvarerens videregivelse af oplysninger fra et lukket grundlovsforhør

Den centrale danske afgørelse om advokaters strafsanktionerede tavshedspligt er Højesterets dom af 3. maj 2016 i [Sag 244/2015](#) – Rigsarkivsagen. En beskikket forsvarer blev straffet efter [straffelovens § 152, stk. 1](#), jf. [retsplejelovens § 129](#), for at have videregivet fortrolige oplysninger fra et grundlovsforhør, der var afholdt for lukkede døre, til pressen.

To forhold gør dommen principiel:

1. **Kendskabets oprindelse er uden betydning.** Det kunne ikke føre til frifindelse, at forsvareren allerede inden retsmødet kendte oplysningerne fra sin klient. Tavshedspligten knytter sig til den fortrolige ramme, oplysningen optræder i – ikke til, om advokaten teoretisk kunne have haft oplysningen ad anden vej.

2. **Samspeilet mellem tavshedspligt og dørlukning.** Dommen anvender ved siden af § 152 også [retsplejelovens § 29](#) om dørlukning, [§ 29 d](#) og [§ 883, stk. 3](#). § 29 d indeholder et selvstændigt forbud:

Offentlig gengivelse af, hvad der forhandles i retsmøder, der holdes for lukkede døre, er forbudt, medmindre dørlukning alene er sket af hensyn til ro og orden i retslokalet.

Strafudmålingen skete under inddragelse af [straffelovens § 82, stk. 1](#) og [§ 89](#).

Dørlukningsgrundlaget er i sig selv genstand for praksis. I [SS-112/2021-HJR](#) tog Højesteret stilling til dørlukning ved indenretligt forhør i en drabssag efter [§ 29, stk. 3](#) og stk. 4. Sammenhængen er praktisk vigtig for forsvarere: jo mere der behandles bag lukkede døre, jo bredere er det område, hvor enhver videregivelse – også til journalister, og også af oplysninger klienten selv har fortalt – er strafbar.

Den samme fortrolighedslogik gør sig gældende for advokater, der beskikkes i hemmelige indgrebsager. Folketingets Ombudsmand behandlede i [2014-20 om hemmeligholdelse af advokaters identitet](#) Justitsministeriets afslag på aktindsigt i navnene på advokater antaget efter [retsplejelovens § 784, stk. 2](#), hvor det bl.a. blev anført, at »straffelovens regler om brud på tavshedspligten ikke i alle tilfælde sikrer fornøden beskyttelse af klassificerede oplysninger«. Ombudsmanden fandt, at ministeriet burde genoptage sagen og træffe en ny samlet afgørelse, fordi begrundelsen for afslaget var for uklar. Højesteret har efterfølgende i [SS-88/2025-HJR](#) fastslået, at indgrebsadvokaten efter [§ 784, stk. 1](#), kan kære en afgørelse om at undlade underretning af de sigtedes forsvarere – et udtryk for, at den fortrolige advokatrolle i hemmelige sager tillægges reel processuel vægt.

LOV

[Retsplejeloven § 29, stk. 3](#)
[Retsplejeloven § 29d](#)
[Retsplejeloven § 129](#)
[Retsplejeloven § 883, stk. 3](#)
[Straffeloven § 152, stk. 1](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesteret: Indgrebsadvokat har kære adgang over kendelse om at undlade underretning af sigtedes forsvarere	27.03.2026
	Højesteret · Højesterets kendelse om dørlukning ved indenretligt forhør i drabssag	04.10.2022
	Højesteret · Advokats brud på tavshedspligt ved videregivelse af fortrolige oplysninger fra lukket grundlovsforhør (Rigsarkivsagen)	03.05.2016

Personkredsen: fuldmægtige, partnere, personale og advokatvirksomhedens organisering

§ 4

Efter 2007-affattelsen af [§ 129](#) er tavshedspligten ikke længere knyttet alene til den enkelte advokat. Bestemmelsen omfatter i dag:

Omfattet personkreds	Hjemmel
Advokaten selv	§ 129, 1. led
Autoriserede fuldmægtige	§ 129
Partnere i advokatvirksomheden	§ 129 (tilføjet 2007)
Personale	§ 129 (tilføjet 2007)
»Andre, som i øvrigt beskæftiges i advokatvirksomheden«	§ 129 (tilføjet 2007)

Udvidelsen svarer til De Advokatetiske Reglers udgangspunkt om, at diskretionspligten er en grundlæggende og tidsubegrænset ret og pligt, der også påhviler partnere og personale. Den har direkte praktisk betydning, fordi det moderne advokatkontor deler oplysninger internt: sagsstyringssystemer, konflikttjek, hvidvask- og sanktionsscreening, backoffice og eksterne it-leverandører.

At fortroligheden også har en *intern* dimension, illustreres af forsvarerbeskikkelsespraksis. I [SS-938/2019-VLR](#) nægtede landsretten at beskikke samme advokat for flere personer i et bandekompleks efter [retsplejelovens § 734, stk. 2](#). Retten lagde særlig vægt på fortrolighedshensynet:

Landsretten har i den forbindelse særligt lagt vægt på, at det efter det anførte er sandsynliggjort, at der i tilfælde af beskikkelse af samme advokat for Sigtede og for Person 1 under de foreliggende omstændigheder vil kunne opstå en situation, hvor fortrolige oplysninger, som advokaten har modtaget i den ene af sagerne, kan have betydning i den anden af sagerne.

En beslægtet – men modsatrettet – problemstilling opstår, når klienten selv har delt advokaten med en anden. I [BS-676/2008-VLR](#) blev en advokat pålagt at afgive vidneforklaring om rådgivning ved oprettelsen af en ægtepagt, netop fordi rådgivningen var ydet til parterne i fællesskab:

Hensynet til Kærendes ønske om hemmeligholdelse af indholdet af drøftelserne med advokaten kan derfor ikke tillægges samme vægt, som hvis hun havde modtaget rådgivning af advokaten.

Den processuelle side – advokatens vidnefritagelse efter [§ 170](#) og editionspligt – behandles nærmere under [vidnefritagelse](#); her er pointen alene, at fortrolighedens styrke afhænger af, hvem oplysningen retteligt tilhører.

LOV	Retsplejeloven § 129	Retsplejeloven § 170, stk. 1, 2	Retsplejeloven § 734, stk. 2
PRAKSIS	Landsretten · Kendelse om beskikkelse af forsvarer i sag om bandekonflikt		24.05.2019
	Landsretten · Stadfæstelse af pålæg om vidneforklaring for advokat i sag om ægtepagts gyldighed		11.06.2008

§ 5 Grænsen for »uberettiget« videregivelse: samtykke, pligt og straffelovens § 152 e

[Straffelovens § 152, stk. 1](#) kriminaliserer kun den *uberettigede* videregivelse. Berettigelsen kan hvile på tre grundlag.

1. Klientens samtykke. Fortroligheden er sat til beskyttelse af klienten, som derfor kan give afkald. Kravet er dog, at samtykket er reelt og forudgående. I [02-0401-05-2172](#) var det ikke tilstrækkeligt, at advokaten mente at handle i klientens interesse – han skulle have *sikret sig*, at klienten var indforstået. Advokatnævnet har tilsvarende taget stilling til forhåndstilsagn om udlevering af fortrolige klientoplysninger i [02-0409-02-0991 + 02-0402-02-1483](#).

Samtykkeproblematikken har også en modpartsdimension. I [2023-3724](#) havde en advokat indkaldt modpartens tidligere advokat som vidne uden at oplyse ham om, at han ikke havde pligt til at udtale sig om forhold omfattet af advokat-klient-fortroligheden. Advokatnævnet frifandt, bl.a. fordi e-mailen alene angik indkaldelse til vidneforklaring *for retten*, og fordi det er retten selv, der vurderer, om et vidne har pligt til at udtale sig.

2. Pligt til at videregive, jf. [§ 152 e, nr. 1](#). Bestemmelsen fanger de tilfælde, hvor anden lovgivning pålægger videregivelse.

3. Berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv, jf. § 152 e, nr. 2:

Bestemmelserne i §§ 152-152 d omfatter ikke tilfælde, hvor den pågældende: 1) er forpligtet til at videregive oplysningen eller 2) handler i berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv.

Højesteret har anvendt undtagelsen i en sag, hvor en advokat havde underrettet bestyrelsesformanden for Københavns Fondsbørs om, hvem der reelt stod bag omfattende aktieopkøb. Højesteret tiltrådte, at anmeldelsen ikke var uberettiget efter § 152, stk. 1, sammenholdt med § 152 e, nr. 2, og at den derfor heller ikke var i strid med god advokatskik efter § 126, stk. 1; der blev bl.a. lagt vægt på, at bistanden ikke havde forbindelse med retssager, at henvendelsen måtte sidestilles med en anmeldelse til vedkommende myndighed, og at det måtte forventes, at Fondsbørsen ville søge forholdet afklaret (gengivet i [Justitsministeriets materiale om advokaters udlevering af klientdata](#)). Afgørelsen viser, at § 152 e, nr. 2, er en reel, men snæver ventil: den forudsætter en kvalificeret almeninteresse, en adressat med kompetence til at reagere, og at der ikke er tale om forsvar i en retssag.

Endelig kan tavshedspligten være undergivet privat påtale. Efter § 152 f er overtrædelser, hvorved der alene er krænket private interesser, undergivet privat påtale, dog med adgang til offentlig påtale, når den forurettede anmoder herom – hvilket forklarer, hvorfor langt de fleste sager i praksis føres disciplinært for Advokatnævnet frem for som straffesager.

LOV

[Retsplejelovent § 126, stk. 1](#)
[Straffeloven § 152, stk. 1](#)
[Straffeloven § 152e](#)
[Straffeloven § 152f](#)

PRAKSIS	Advokatnævnet · Advokat frifundet for at indkalde modpartens tidligere advokat som vidne uden forudgående orientering	26.03.2024
	Advokatnævnet · Advokat tildelt advarsel for brud på tavshedspligt ved henvendelse til tredjemand uden klientens samtykke	07.06.2006
	Advokatnævnet · Advokatnævnets forhåndstilsagn om udlevering af fortrolige klientoplysninger	11.04.2003

§ 6 Advokatens eget forsvar i klage- og disciplinærsager – og grænsen for hvor meget der må fremlægges

En advokat, der indklages for Advokatnævnet eller mødes med et erstatningskrav, må nødvendigvis kunne redegøre for sagen. Praksis anerkender derfor et bredt – men ikke ubegrænset – skøn.

Den klareste nyere afgørelse er Advokatnævnets kendelse i [2025-3330](#). Nævnet formulerede udgangspunktet sådan, at en advokat i vidt omfang må fremlægge materiale og fremkomme med ytringer som led i sit forsvar i en klagesag og indrømmes et skøn i vurderingen af, hvilke sagsakter der er relevante. Men henset til karakteren af oplysningerne om klagerens adfærd og person – hvoraf flere måtte anses for stærkt personlige og følsomme – fandt nævnet, at advokaten i svarskriftet og i sidste afsnit af et senere indlæg var gået videre end berettiget, idet oplysningerne ikke havde betydning for, at hun kunne svare fyldestgørende på klagen. Samtidig frifandt nævnet advokaten for det udsagn, at klagesagen var udtryk for chikane, fordi ytringen lå inden for rammen af berettiget varetagelse af egne og klientens interesser. Resultatet blev en bøde på 20.000 kr. efter [§ 147 c, stk. 1](#), mens spørgsmålet om afsendelse til kommunens hovedmailadresse blev afvist som hørende under Datatilsynet.

Samme kendelse angik også videregivelse *til en myndighed*: advokaten havde i en e-mail til kommunen redegjort bredt for parternes tvister og gengivet sms-korrespondance, skønt formålet alene var at tilbagekalde

en flytteanmeldelse. Nævnet fandt, at det var unødvendigt at redegøre nærmere for tvisterne – en klar proportionalitetsnorm: *kun det, formålet kræver*.

Omvendt viser [2015-884](#), at en advokat ikke frit kan bruge oplysninger om en verserende klagesag som processuelt våben: nævnet tildelte en irrettesættelse for at orientere retten og en skønsmand om, at klienten overvejede at klage over modpartens advokat, idet advokaten »ikke kan have haft nogen berettiget interesse« heri – heller ikke selv om klagen faktisk blev indgivet.

Endelig sætter [2025-3307](#) en formel ramme: en klage over en advokats rådgivning af *egen klient* kan afvises, hvis klageren ikke har retlig interesse, jf. § 10, stk. 1, i [bekendtgørelsen om Advokatnævnets virksomhed](#). Fortrolighedspligten kan altså kun håndhæves disciplinært af den, hvis interesser den beskytter.

LOV	Retsplejelovent § 126, stk. 1	Retsplejelovent § 147c, stk. 1	
PRAKSIS	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for at videregive fortrolige og følsomme personoplysninger til kommune og i klagesag for Advokatnævnet		13.04.2026
	Advokatnævnet · Advokatnævnet afviser klage over advokats rådgivning af egen klient grundet manglende retlig interesse		04.12.2025
	Advokatnævnet · Advokat tildelt irrettesættelse for at orientere retten og skønsmand om klage til Advokatnævnet		15.12.2015

§ 7 Fortrolighed uden klientforhold: den indledende henvendelse og konflikttjekket

Fortrolighedspligten indtræder ikke først, når opdragsbekræftelsen er underskrevet. Spørgsmålet er, hvor tidligt den opstår – og hvad den forpligter advokaten til at *huske*.

Østre Landsret tog stilling i [BS-32024/2023-OLR](#). En far havde i 2019 haft en længere sonderende telefonsamtale med en advokat om en familieretlig sag; der blev aldrig indgået aftale, og advokaten oprettede ingen sag. To år senere blev samme advokat beskikket for barnets mor i en samværssag mod faren. Advokatnævnet fandt god advokatskik tilsidesat, og byretten stadfæstede. Landsretten ophævede kendelsen, men gjorde det med en dobbelt præmis, der er styrende for området.

Først det principielle udgangspunkt:

Landsretten finder, at en advokat ved at modtage fortrolige oplysninger efter omstændighederne, også uden at der foreligger et klientforhold, kan bringe sig i en situation, hvor der opstår en interessekonflikt, hvis advokaten efterfølgende påtager sig at repræsentere en modpart.

Dernæst grænsen:

Det er dog i familieretlige twister ikke enhver sonderende telefonisk henvendelse fra en part, der kan medføre, at advokaten efterfølgende ikke kan påtage sig at repræsentere modparten, og det kan ikke generelt pålægges advokater at registrere samtlige sådanne henvendelser og opbevare registreringerne med henblik på at sikre sig mod fremtidige interessekonflikter.

Landsretten lagde vægt på den forløbne tid (ca. to år), at begge parter havde skiftet navn, at der var foretaget sædvanligt konflikttjek, og at det ikke var godtgjort, at advokaten havde brugt oplysninger fra 2019-samtalen. Danske Advokater havde som biintervenient advaret om, at en generel registreringspligt ville

være administrativt byrdefuld og potentielt i strid med databeskyttelsesreglerne – et hensyn landsretten reelt tiltrådte.

Afgørelsen skal læses sammen med Højesterets udgangspunkt om, at det ikke generelt kan fastslås, hvilke undersøgelser en advokat skal iværksætte for at sikre mod interessekonflikter; det må fastlægges bl.a. i lyset af sagens karakter. Netop derfor kan resultatet blive et andet, når sagens karakter skærper kravene – se næste afsnit. Selve interessekonfliktlæren behandles i øvrigt under søskendeemnet om interessekonflikter for advokater.

LOV

Retsplejeloven § 126, stk. 1

PRAKSIS

Landsretten · Landsretten ophæver Advokatnævnets kendelse: Sonderende telefonsamtale udløste ikke interessekonflikt

27.03.2025

§ 8 Uvildige advokatundersøgelser: skærpet uafhængighed, konflikttjek og salærbortfald

Østre Landsrets dom af 23. juni 2021 i [BS-57859/2019-OLR](#) er den mest indgribende danske afgørelse om, hvordan tidligere klientforhold og den dertil knyttede fortrolighed spærrer for et senere hverv.

Et advokatfirma påtog sig efter udbud den uvildige advokatundersøgelse af SKATs udbetaling af refusion af udbytteskat 2010-2015. Firmaet havde i 2014-2017 – via et internationalt advokatfirma – ydet en tysk bank rådgivning i form af *legal opinions* om bankens risiko for erstatnings- og strafansvar i netop de transaktionstyper, undersøgelsen skulle belyse. Banken vedtog senere en bøde på 110 mio. kr. for bedrageri af særlig grov beskaffenhed.

Landsretten fastslog:

- **Skærpede krav.** Opdragets særlige og følsomme karakter indebar skærpede krav til advokaternes uafhængighed; det måtte ikke for Skatteministeriet fremstå, som om opgavevaretagelsen med føje kunne befrygtes at være påvirket af uvedkommende hensyn.
- **Interessekonflikt forelå.** Sammenholdt med undersøgelsens kommissorium gav de afgivne legal opinions Skatteministeriet en beføjet frygt for, at undersøgelsen kunne være påvirket af hensynet til banken.
- **Konflikttjekket var utilstrækkeligt.** Advokaterne havde ud over navnesøgninger og kollegadrøftelser undladt en systematisk afsøgning af firmaets skatteafdelings sager om komplekse transaktioner og bankydelser i forbindelse med tilbagesøgning af udbytteskat. En sådan afsøgning ville – fandt landsretten ubetænkeligt – have lokaliseret banksagen.
- **Identifikation.** De øvrige advokater blev identificeret med den partner, der havde gennemført konflikttjekket på alles vegne.

Sanktionen blev bøder på 10.000 kr. til hver af de fire advokater efter [§ 147 c, stk. 1](#), og det aftalte salær på 3,5 mio. kr. ekskl. moms bortfaldt, fordi manglen – den manglende uvildighed – var væsentlig, selv om redegørelsens faglige kvalitet ikke kunne betvivles.

Dommen viser, at fortroligheden virker i to retninger: den beskytter den tidligere klient mod, at advokaten bruger eller kompromitterer oplysningerne, og den beskytter den nye opdragsgiver mod at få en rådgiver, hvis loyalitet er delt. Det civilretlige sidestykke ses i [BS-1274/2008-VLR](#), hvor et advokatfirma mistede retten til

salær for arbejde udført efter det tidspunkt, hvor en interessekonflikt mellem to samtidigt repræsenterede parter opstod, jf. § 126, stk. 1.

LOV

[Retsplejeloven § 126, stk. 1](#)[Retsplejeloven § 147c, stk. 1](#)

PRAKSIS

Landsretten · Advokatfirma dømt for interessekonflikt i udbyttesag – salær bortfalder

23.06.2021

Landsretten · Vestre Landsret: Advokatfirma ikke berettiget til fuldt salær grundet interessekonflikt

27.10.2009

§ 9 Advokatvirksomhedens organisering: internationale netværk og deling af klientoplysninger

Spørgsmålet om, hvorvidt en advokatvirksomheds indlejring i et internationalt netværk kan true fortroligheden, blev prøvet i KPMG Law-sagen. Østre Landsret frifandt ved dom af 5. juli 2024 i [BS-28276/2022-OLR](#) advokatselskabet i den principielle sag om uafhængighed i internationale advokatnetværk, med [retsplejelovens § 126, stk. 1](#) og reglerne om advokatselskaber i [§ 124](#) som prøvelsesgrundlag.

Højesteret nåede et andet resultat. Af [Højesterets årsberetning 2025](#) fremgår, at Højesteret foretog en udtømmende prøvelse af Advokatnævnets afgørelse og fastslog normen sådan:

Højesteret udtalte, at en advokat eller et advokatselskab handler i strid med god advokatskik, hvis advokaten eller advokatselskabet indgår i et samarbejde med andre virksomheder på vilkår eller under omstændigheder, hvor der kan rejses rimeligt begrundet tvivl om, hvorvidt samarbejdet er foreneligt med de nævnte krav om iagttagelse af fortrolighed og bevarelse af uafhængighed og integritet.

Højesteret foretog en samlet vurdering af hele aftalekomplekset og fandt, at KPMG Law i høj grad var integreret i KPMG-netværket og i en række henseender undergivet direktiver fra andre aktører i netværket – herunder vedrørende driften af advokatvirksomheden – således at der var rimeligt begrundet tvivl om, hvorvidt kravene om uafhængighed og integritet var opfyldt. God advokatskik var derfor tilsidesat. Da spørgsmålet ikke var udtrykkeligt reguleret i De Advokatetiske Regler og hidtil havde været uafklaret i praksis, fandt Højesteret dog ikke tilstrækkeligt grundlag for at pålægge en sanktion.

Afgørelsen har direkte betydning for de daglige mekanismer, hvor klientoplysninger deles ud over den enkelte advokatvirksomhed:

- **Konflikttjek på tværs af netværket** – kræver deling af klientnavne og ofte sagens genstand.
- **Sanktions- og hvidvaskscreening** – kræver deling af identitets- og transaktionsoplysninger.
- **Fælles it-, økonomi- og HR-funktioner** – giver adgang for personer, der ikke er advokater, men som er omfattet af [§ 129](#).

De Advokatetiske Regler er også blevet påberåbt direkte i beskikkelsessager: i [SS-938/2019-VLR](#) henviste advokaten til reglernes punkt 12.2, nr. 3, om risiko for spredning af fortrolige oplysninger, og i [BS-1274/2008-VLR](#) anvendte landsretten reglernes bestemmelse om, at advokaten skal udtræde, når en interessekonflikt opstår. Advokatsamfundets formål er efter [vedtægtens § 1](#) bl.a. »at værne om advokaters uafhængighed og integritet« – netop den værdi, KPMG Law-sagen sætter i centrum.

Endelig viser [BS-31709/2024-OLR](#), at organisatoriske og kontraktuelle forhold omkring klientdata – herunder tilbageholdelse af sagsdata i strid med en retskendelse – bedømmes efter [§ 126, stk. 1](#) på linje med de øvrige advokatpligter.

LOV	Retsplejeloven § 124, stk. 1, 2	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 129
PRAKSIS	Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse 01.04.2025 Landsretten · Østre Landsret frifinder KPMG Law i principiel sag om uafhængighed i internationale advokatnetværk 05.07.2024 Landsretten · Kendelse om beskikkelse af forsvarer i sag om bandekonflikt 24.05.2019 Landsretten · Vestre Landsret: Advokatfirma ikke berettiget til fuldt salær grundet interessekonflikt 27.10.2009		

§ 10 Samspillet med databeskyttelsesretten: Datatilsynets kritik af advokaters videregivelse

Advokaters fortrolighedspligt fortrænger ikke databeskyttelsesreglerne – de gælder kumulativt.

Det blev afklaret ved **Datatilsynets afgørelse af 16. november 2022 (j.nr. 2020-31-2882)**, »Kritik af advokats videregivelse af følsomme personoplysninger i forbindelse med retssag«. En advokat, der repræsenterede den ene forælder i en bopælsag, havde videregivet Statsforvaltningens samværsafgørelse og en kommunal børnefaglig undersøgelse til en anden advokat, som førte en injuriesag for en tredje person. Dokumenterne indeholdt oplysninger om forældreevne, adfærd, familieforhold og en underretning. Fordi det var nyt for tilsynet at tage stilling til samspillet mellem databeskyttelsesreglerne og de advokatetiske regler ved videregivelse mellem selvstændige advokater, indhentede Datatilsynet en udtalelse fra Advokatsamfundet og lod sagen afgøre af Datarådet. Advokaten havde påberåbt sig bl.a. samtykke fra sin egen klient efter [databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a](#) – et grundlag, der efter sagens natur ikke kan dække oplysninger om *tredjemand*.

Denne kompetencefordeling blev senere bekræftet disciplinært: i [2025-3330](#) afviste Advokatnævnet den del af klagen, der angik, at advokatens e-mail var sendt til kommunens *hovedmailadresse*, idet dette forhold i hvert fald i første omgang henhører under Datatilsynet – mens nævnet selv tog stilling til, om indholdet gik videre end berettiget efter [§ 126, stk. 1](#).

Den praktiske konsekvens er, at et fortrolighedsbrud kan udløse tre parallelle reaktioner: disciplinær sanktion efter [§ 147 c](#), datatilsynsmæssig kritik eller påbud, og – i grovere tilfælde – strafansvar efter [straffelovens § 152](#), jf. [§ 129](#). Advokatens eventuelle erstatningsansvar over for den krænkede behandles under [advokatansvar](#).

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 147c	Straffeloven § 152
PRAKSIS	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for at videregive fortrolige og følsomme personoplysninger til kommune og i klagesag for Advokatnævnet 13.04.2026 Datatilsynet · Kritik af advokats videregivelse af følsomme personoplysninger i forbindelse med retssag 16.11.2022		

§ 11 EU-retlig ramme: chartrets artikel 7 beskytter både indhold og eksistens af advokat-klient-forholdet

EU-Domstolen har i tre domme fastlagt en beskyttelsesstandard, der er direkte relevant for dansk praksis, fordi den binder både lovgiver og myndigheder ved fastlæggelsen af indgreb i advokaters tavshedspligt.

C-694/20 (Orde van Vlaamse Balies m.fl.) – dom af 8. december 2022. Store Afdeling kendte DAC6-direktivets artikel 8ab, stk. 5, ugyldig i forhold til [chartrets artikel 7](#), for så vidt den forpligtede en advokat, der er fritaget for indberetningspligt på grund af tavshedspligt, til straks at underrette andre mellemmand, som ikke er advokatens klienter. Domstolen fandt et dobbelt indgreb: underretningen afslører direkte, at advokaten er konsulteret, og indirekte kommer advokatens identitet videre til skattemyndighederne. Indgrebet var ikke strengt nødvendigt, bl.a. fordi de øvrige mellemmand har en selvstændig indberetningspligt. Til gengæld var [chartrets artikel 47](#) ikke krænket, fordi advokaten handlede som rådgiver i planlægningsfasen, ikke som forsvarer i en verserende eller forestående sag.

C-623/22 (Belgian Association of Tax Lawyers m.fl.) – dom af 29. juli 2024. Domstolen fastholdt DAC6 som helhed, men præciserede, at ugyldigheden af underretningspligten kun gælder for **advokater**, dvs. personer, der udøver erhvervet under en af de faglige titler i etableringsdirektivets artikel 1, stk. 2, litra a. Andre mellemmand med lovbestemt tavshedspligt – revisorer, skatterådgivere – kan ikke påberåbe sig samme beskyttelse. Begrundelsen er advokatens særlige rolle i et demokratisk retssamfund: forsvaret af borgerne og den frie adgang til uafhængig juridisk rådgivning.

C-432/23 (Ordre des avocats du barreau de Luxembourg) – dom af 26. september 2024. Domstolen fastslog, at den skærpede beskyttelse gælder **ethvert retsområde**, herunder selskabsret, og at et påbud om at udlevere al dokumentation om et klientforhold er et indgreb i chartrets artikel 7. Om forventningen til fortrolighed hedder det:

Personer, der konsulterer en advokat, kan nemlig med rimelighed forvente, at deres kommunikation forbliver privat og fortrolig. Bortset fra i ekstraordinære situationer skal disse personer derfor med rette kunne have tillid til, at deres advokat ikke uden deres samtykke over for nogen person afslører, at de har konsulteret vedkommende.

En national regel, der generelt ophævede tavshedspligten for skatterådgivning, tømte efter Domstolens opfattelse beskyttelsen for sit væsentligste indhold og var derfor uforenelig med [chartrets artikel 7](#) og [artikel 52, stk. 1](#).

Endelig har Domstolen i [C-537/13](#) bemærket, at anvendelsen af forbrugerbeskyttelsesreglerne på advokaters standardkontrakter ikke er til hinder for tavshedspligten, fordi kontrolobjektet er de generelle standardvilkår og ikke individualiserede klientoplysninger.

Samlet er den EU-retlige lære, at fortroligheden dækker **både indholdet af rådgivningen og selve det forhold, at advokaten er konsulteret**, og at indgreb heri kræver klar hjemmel og en streng nødvendighedsprøvelse.

LOV	Retsplejelovent § 129	Straffeloven § 152	
PRAKSIS	EU-Domstolen · Advokaters tavshedspligt og udveksling af skatteoplysninger: Beskyttelse af juridisk rådgivning under EU-retten		26.09.2024
	EU-Domstolen · Skatteundgåelse og indberetningspligt for grænseoverskridende ordninger (DAC6) – Gyldigheden af direktiv 2011/16/EU		29.07.2024
	EU-Domstolen · Advokaters tavshedspligt og indberetning af skatteordninger: EU-Domstolens afgørelse om ugyldighed af underretningspligt i DAC6		08.12.2022
	EU-Domstolen · Advokaters standardkontrakter med forbrugere falder inden for direktivet om urimelige kontraktvilkår		14.01.2015

§ 12 Sanktioner, tilsyn og processuel prøvelse ved brud på fortroligheden

Disciplinærsager om fortrolighedsbrud behandles af Advokatnævnet efter [retsplejelovens § 147 c](#), jf. [bekendtgørelse nr. 1630 af 19. december 2024 om Advokatnævnets virksomhed](#). Sanktionsstigen er:

Sanktion	Hjemmel	Eksempel fra praksis
Irettesættelse	§ 147 c, stk. 1	2015-884
Advarsel	§ 147 c, stk. 1	02-0401-05-2172
Bøde indtil 300.000 kr. (600.000 kr. ved særlig grov karakter)	§ 147 c, stk. 1	2025-3330 (20.000 kr.); BS-57859/2019-OLR (10.000 kr. pr. advokat)
Betinget frakendelse	§ 147 c, stk. 3	–
Frakendelse i 6 måneder til 5 år eller indtil videre	§ 147 c, stk. 8	2024-1946

Advokatnævnets afgørelser efter § 147 c, stk. 1 og 2, kan af advokaten indbringes for retten inden 4 uger, jf. [§ 147 d](#); sagsanlægget har opsættende virkning for afgørelser efter stk. 1. Prøvelsen er reel – landsretterne ophæver Advokatnævnets kendelser, når nævnets vurdering ikke holder, jf. [BS-32024/2023-OLR](#), og stadfæster, når den gør, jf. [BS-31709/2024-OLR](#). Frakendelsessager føres derimod efter [§ 147 e](#) af justitsministeren mod advokaten; om spørgsmålet om opsættende virkning under den sag viser [BS-28125/2023-VLR](#), at kendelsen kæres efter de almindelige regler i kapitel 37, herunder kravet om Procesbevillingsnævnets tilladelse efter [§ 389 a](#).

Tavshedspligten går også den anden vej – ind i tilsynet. Politiets og anklagemyndighedens videregivelse af oplysninger i sager mod advokater til Advokatrådet er reguleret i [§ 143 a](#) og udmøntet i [Rigsadvokatmeddelelsen om videregivelse af oplysninger i sager mod advokater mv. til Advokatrådet](#). Meddelelsen sonderer mellem, hvornår Advokatrådet *kan* indhente oplysninger (§ 143 a, stk. 1, nr. 2 og 3), hvornår anklagemyndigheden *kan* videregive af egen drift (stk. 2), og hvornår den *skal* (stk. 3, nr. 3 – bl.a. når der rejses tiltale eller afsiges dom med påstand om frakendelse efter [§ 138](#), eller i straffesager med tilknytning til advokathvervet). Reglerne gælder tilsvarende for autoriserede fuldmægtige og andre ansatte, jf. § 143 a, stk. 4. Om selve tiltalerspørgsmålet gælder efter [Rigsadvokatmeddelelsen om forelæggelse og indberetning](#), at politikredsen skal forelægge tiltalerspørgsmålet for statsadvokaten i sager mod advokater, hvor der er rejst sigtelse for uredeligt forhold.

De oplysninger, tilsynet modtager, er selv tavshedsbelagte. Efter [§ 143 b](#) finder straffelovens §§ 152 og 152 c-152 f tilsvarende anvendelse for Advokatrådets medlemmer, medlemmer af rådets udvalg, Advokatsamfundets ansatte og rådets kontaktpersoner, og oplysningerne må kun anvendes i forbindelse med tilsynshvervet.

LOV

[Retsplejeloven § 138](#)[Retsplejeloven § 143a](#)[Retsplejeloven § 143b](#)[Retsplejeloven § 147c, stk. 1, 3](#)[Retsplejeloven § 147d](#)[Retsplejeloven § 147e](#)

PRAKSIS

Landsretten · Stadfættelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse

01.04.2025

Landsretten · Landsretten ophæver Advokatnævnets kendelse: Sonderende telefonsamtale udløste ikke interessekonflikt

27.03.2025

Landsretten · Vestre Landsrets afvisning af kæremål om opsættende virkning grundet manglende tilladelse fra Procesbevillingsnævnet

16.06.2023

Landsretten · Advokatfirma dømt for interessekonflikt i udbyttesag – salær bortfalder	23.06.2021
Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for at videregive fortrolige og følsomme personoplysninger til kommune og i klagesag for Advokatnævnet	13.04.2026
Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed i 5 år for grove og gentagne tilsidesættelser af klientkontoreglerne og hvidvasklovgivningen	29.04.2025
Advokatnævnet · Advokat tildelt irrettesættelse for at orientere retten og skønsmand om klage til Advokatnævnet	15.12.2015
Advokatnævnet · Advokat tildelt advarsel for brud på tavshedspligt ved henvendelse til tredjemand uden klientens samtykke	07.06.2006

§ 13 Sammenfatning: fem linjer i praksis om advokaters tavshedspligt

1. Fortrolighed er en kernepligt, ikke en biforpligtelse. Både Advokatnævnet og domstolene behandler diskretionspligten som en del af selve advokathvervet, jf. [§ 126, stk. 1](#), og som en strafsanktioneret pligt via [§ 129](#). Rigsarkivsagen ([Sag 244/2015](#)) viser, at pligten kan udløse egentlig straf, og at advokatens forudgående kendskab til oplysningen ikke gør videregivelsen berettiget.

2. Proportionalitet styrer, hvad der må siges – og til hvem. Uanset om modtageren er en tredjemand ([02-0401-05-2172](#)), en kommune eller Advokatnævnet selv ([2025-3330](#)), er målestokken den samme: kun det, formålet reelt kræver. Advokatens ret til at forsvare sig i en klagesag er bred, men den legitimerer ikke fremlæggelse af stærkt personlige oplysninger uden betydning for besvarelsen.

3. Undtagelserne er få og snævre. Klientens samtykke, pligtmæssig videregivelse og [§ 152 e](#)'s ventil om berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv. Den sidste er anvendt af Højesteret i en sag om anmeldelse til fondsbørsens ledelse, men forudsætter en kvalificeret almeninteresse og en kompetent adressat.

4. Organisering og tidligere klientforhold er den moderne risikozone. [BS-57859/2019-OLR](#) skærper konfliktjekknet ved uvildige undersøgelser og kobler mangelfuld uafhængighed sammen med fuldt salærbortfald; [BS-28276/2022-OLR](#) og Højesterets efterfølgende afgørelse gør netværksintegration til et selvstændigt fortroligheds- og uafhængighedsspørgsmål. Modvægten er [BS-32024/2023-OLR](#), der afviser en generel registreringspligt for indledende henvendelser.

5. Beskyttelsen er forankret i EU-retten. Efter [C-694/20](#), [C-623/22](#) og [C-432/23](#) er både indholdet af og selve eksistensen af advokat-klient-forholdet beskyttet af [chartrets artikel 7](#) på ethvert retsområde. Nationale indgreb i advokaters tavshedspligt skal derfor bestå en streng nødvendighedsprøvelse.

Afgrænsningsmæssigt bemærkes, at advokatens vidnefritagelse og editionspligt behandles under [vidnefritagelse](#), erstatningsansvaret for fortrolighedsbrud under [advokatansvar](#), forsvarerens særlige rammer under [beskikkelse-af-forsvarer](#), og den almindelige forvaltningsretlige tavshedspligt under [tavshedspligt](#). Retsplejeloven er senest konsolideret ved lovbekendtgørelse af 15. november 2025, og der foreligger ingen vedtagne, men endnu ikke konsoliderede ændringer af §§ 126 og 129.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 129	Straffeloven § 152e	
PRAKSIS	Højesteret · Advokats brud på tavshedspligt ved videregivelse af fortrolige oplysninger fra lukket grundlovsforhør (Rigsarkivsagen)			03.05.2016
	EU-Domstolen · Advokaters tavshedspligt og udveksling af skatteoplysninger: Beskyttelse af juridisk rådgivning under EU-retten			26.09.2024

EU-Domstolen · Skatteundgåelse og indberetningspligt for grænseoverskridende ordninger (DAC6) – Gyldigheden af direktiv 2011/16/EU	29.07.2024
EU-Domstolen · Advokaters tavshedspligt og indberetning af skatteordninger: EU-Domstolens afgørelse om ugyldighed af underretningspligt i DAC6	08.12.2022
Landsretten · Landsretten ophæver Advokatnævnets kendelse: Sonderende telefonsamtale udløste ikke interessekonflikt	27.03.2025
Landsretten · Østre Landsret frifinder KPMG Law i principiel sag om uafhængighed i internationale advokatnetværk	05.07.2024
Landsretten · Advokatfirma dømt for interessekonflikt i udbyttesag – salær bortfalder	23.06.2021
Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for at videregive fortrolige og følsomme personoplysninger til kommune og i klagesag for Advokatnævnet	13.04.2026
Advokatnævnet · Advokat tildelt advarsel for brud på tavshedspligt ved henvendelse til tredjemand uden klientens samtykke	07.06.2006

REFERENCE Lovgrundlag

7 paragraffer

Retsplejelovent § 29d	Retsplejelovent § 126 stk. 1
Retsplejelovent § 129	Retsplejelovent § 143b
Retsplejelovent § 147c stk. 1	Straffeloven § 152 stk. 1
Straffeloven § 152e	

MATERIALE Citerede afgørelser

29 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

4

27.03.2026	Højesteret: Indgrebsadvokat har kæreadgang over kendelse om at undlade underretning af sigtedes forsvarere	10793-13854
04.10.2022	Højesterets kendelse om dørlukning ved indenretligt forhør i drabssag	2135-2550
08.07.2020	Forsvarers ret til at udlåne sagsakter til sagkyndig i en straffesag	5-2020
03.05.2016	Advokats brud på tavshedspligt ved videregivelse af fortrolige oplysninger fra lukket grundlovsforhør (Rigsarkivsagen)	Sag 244/2015

EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL

4

26.09.2024	Advokaters tavshedspligt og udveksling af skatteoplysninger: Beskyttelse af juridisk rådgivning under EU-retten	C-432/23
29.07.2024	Skatteundgåelse og indberetningspligt for grænseoverskridende ordninger (DAC6) – Gyldigheden af direktiv 2011/16/EU	C-623/22
08.12.2022	Advokaters tavshedspligt og indberetning af skatteordninger: EU-Domstolens afgørelse om ugyldighed af underretningspligt i DAC6	C-694/20
14.01.2015	Advokaters standardkontrakter med forbrugere falder inden for direktivet om urimelige kontraktvilkår	C-537/13

LANDSRET TEN · ANKEINSTANS

8

01.04.2025	Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse	10425-12275
27.03.2025	Landsretten ophæver Advokatnævnets kendelse: Sonderende telefonsamtale udløste ikke interessekonflikt	10510-12390
05.07.2024	Østre Landsret frifinder KPMG Law i principiel sag om uafhængighed i internationale advokatnetværk	6001-7178
16.06.2023	Vestre Landsrets afvisning af kæremål om opsættende virkning grundet manglende tilladelse fra Procesbevillingsnævnet	5529-6618
23.06.2021	Advokatfirma dømt for interessekonflikt i udbyttesag – salær bortfalder	1701-2042
24.05.2019	Kendelse om beskikkelse af forsvarer i sag om bandekonflikt	5484-6571
27.10.2009	Vestre Landsret: Advokatfirma ikke berettiget til fuldt salær grundet interessekonflikt	6896-8283
11.06.2008	Stadfæstelse af pålæg om vidneforklaring for advokat i sag om ægtepagts gyldighed	7136-8574

ADVOKATNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

12

13.04.2026	Advokat idømt bøde for at videregive fortrolige og følsomme personoplysninger til kommune og i klagesag for Advokatnævnet	2025-3330
04.12.2025	Advokatnævnet afviser klage over advokats rådgivning af egen klient grundet manglende retlig interesse	2025-3307
24.10.2025	Advokat pålagt bøde for at videregive tidligere ægtefælles beskyttede personoplysninger til klienten i forældremyndighedssag	2025-1496
29.04.2025	Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed i 5 år for grove og gentagne tilsidesættelser af klientkontoreglerne og hvidvasklovgivningen	2024-1946
26.03.2024	Advokat frifundet for at indkalde modpartens tidligere advokat som vidne uden forudgående orientering	2023-3724
25.11.2020	Advokat pålagt bøde for uberettiget videregivelse af tredjemands forklaringsrapport som forsvarer i skattestraffesag	2020-2433
15.12.2015	Advokat tildelt irettesættelse for at orientere retten og skønsmand om klage til Advokatnævnet	2015-884
06.07.2006	Advokatnævnets kendelse om advokats tavshedspligt	02-0407-04-1600 pb-jm-dr
07.06.2006	Advokat tildelt advarsel for brud på tavshedspligt ved henvendelse til tredjemand uden klientens samtykke	02-0401-05-2172
11.04.2003	Advokatnævnets forhåndstilsagn om udlevering af fortrolige klientoplysninger	02-0409-02-0991 + 02-0402-02-1483
06.04.2000	Advokatnævnets kendelse om advokats tavshedspligt – sagsnr. 02-0401-99-3531	02-0401-99-3531 Løj-dr

20.11.1997 Advokat frifundet for klage over videregivelse af debtors adresseoplysninger og påstået krænkende adfærd 41-202-97-6

DATATILSYNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 1

16.11.2022 Kritik af advokats videregivelse af følsomme personoplysninger i forbindelse med retssag 2020-31-2882

FORARBEJDE Betænkninger

1 reference

Betænkning om retsplejelovens regler om advokater

nr. 1479 · 2006 · Justitsministeriet

05

PRAKSISOVERSIGT · ADVOKATER

Praksisoversigt over Advokatnævnet – disciplinær- og salærklager

Nævnets kompetence, sanktionsstige og domstolsprøvelse efter retsplejelovens §§ 144-147 e

Version 2 · Opdateret 16. jul. 2026 · 18 afgørelser · 2008-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Advokatnævnet er det lovbestemte disciplinærorgan, der behandler adfærdsklager og salærklager over advokater, fællesskaber af advokater og advokatselskaber. Nævnet måler adfærden mod generalklausulen om god advokatskik i retsplejelovens § 126, stk. 1, og vederlaget mod rimelighedskravet i § 126, stk. 2, og råder over en sanktionsstige fra irrettesættelse over bøder på op til 600.000 kr. til betinget, midlertidig og ubetinget frakendelse. Praksis viser to skarpt adskilte prøvelsesspor: advokaten anlægger selv sag mod nævnet inden 4 uger ved bøder og irrettesættelser (§ 147 d), mens frakendelser kun kan prøves ved, at justitsministeren efter anmodning anlægger sagen (§ 147 e) – og domstolene foretager i begge spor en fuld prøvelse af både skyld og sanktion.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Advokatnævnet består af en dommerformand, 2 dommernæstformænd, 9 advokater og 9 justitsministerudpegede medlemmer, og ved sagernes behandling skal antallet af advokater svare til antallet af ministerudpegede medlemmer – advokaterne kan derfor aldrig udgøre et flertal.
- 02** Adfærdsklager (§ 147 b) og salærklager (§ 146) er to selvstændige sagstyper med hver sin 1-årsfrist: fra kendskab til forholdet henholdsvis fra den endelige afregning.
- 03** Advokatnævnet kan afvise klager fra personer uden retlig interesse og klager, der på forhånd må skønnes åbenbart grundløse, jf. § 147 b, stk. 3.
- 04** I salærklager kan nævnet kun godkende, nedsætte eller lade vederlaget bortfalde – det kan ikke forhøje salæret eller tilkende erstatning.
- 05** Bødemaksimum er 300.000 kr., men kan forhøjes til 600.000 kr., når tilsidesættelsen er af særlig grov karakter; forarbejderne understreger, at det generelle bødeniveau ikke derved skal stige, og at en højere bøde ikke må træde i stedet for en frakendelse.
- 06** Advokatnævnets faste praksis er en normalbøde ved førstegangsovertrædelser, som fordobles ved nye forhold – domstolene tiltræder rutinemæssigt denne gentagelsesvirkning.

- 07** Frakendelse forudsætter grov eller oftere gentagen pligtovertrædelse plus en prognose om, at advokaten ikke fremover vil udøve advokatvirksomhed forsvarligt, og kan ske fra 6 måneder til 5 år eller indtil videre.
- 08** Betinget og midlertidig frakendelse blev indført i 2019 for at give nævnet et mellemtrin og mulighed for at reagere hurtigt ved overhængende fare for fortsatte grove pligtovertrædelser.
- 09** Ved § 147 d-prøvelse kan retten stadfæste, ophæve eller ændre afgørelsen – og ændringsadgangen er reel: domstolene har både nedsat bøder og ændret en bøde til en irrettesættelse.
- 10** Sagsanlæg efter § 147 d har automatisk opsættende virkning for § 147 c, stk. 1-afgørelser, mens opsættende virkning i frakendelsessager efter § 147 e, stk. 3, kræver rettens særskilte kendelse på et forberedende retsmøde inden 4 uger.
- 11** Advokatens oplysningspligt over for nævnet begrænses af retsplejelovens vidnefritagelsesregler og bortfalder ved konkret mistanke om et strafbart forhold, medmindre selvinkriminering kan udelukkes.
- 12** Fællesskaber af advokater (interessentskaber) blev pr. 1. januar 2025 gjort til selvstændigt disciplinært ansvarssubjekt, så både fællesskabet og den enkelte advokat kan indklages.
- 13** En disciplinærbøde er ikke straf i konventionens forstand, og § 126's begrænsning af advokaters ytringsfrihed kan være en proportional indskrænkning efter EMRK art. 10.

Advokatnævnets sammensætning – hvorfor advokaterne aldrig kan udgøre et flertal

§ 1

Advokatnævnet oprettes af Advokatsamfundet, men er ikke et rent standsorgan. Efter [retsplejelovens § 144, stk. 1](#) består nævnet af en formand og 2 næstformænd, **der alle skal være dommere** og udpeges af Højesterets præsident, samt 18 øvrige medlemmer: 9 vælges af Advokatsamfundet blandt advokater, der ikke er medlemmer af Advokatrådet, og 9, **der ikke må være advokater**, udpeges af justitsministeren.

Den afgørende balance ligger i sammensætningen ved den enkelte sags behandling. [§ 144, stk. 2](#) bestemmer:

Ved nævnets behandling af en sag skal deltage et eller flere medlemmer af formandskabet, et eller flere af de medlemmer, der er udpeget af justitsministeren, og et antal advokater, der svarer til antallet af de medlemmer, der er udpeget af justitsministeren.

Der er altså **paritet** mellem advokater og ministerudpegede medlemmer, hvortil kommer et eller flere dommermedlemmer fra formandskabet. Advokaterne kan dermed strukturelt aldrig udgøre et flertal i det organ, der bedømmer deres kollegers adfærd. Ministerens udpegning skal desuden efter § 144, stk. 1, ske efter indstilling fra myndigheder, organisationer og lign., så det sikres, at nævnet rummer kendskab til **både private klienters, erhvervsklienters og offentlige klienters** interesser. Medlemmer udpeges for 4 år med ret til genudpegning i yderligere 2 år og derefter ikke mere.

Denne konstruktion er resultatet af en lang debat om, hvorvidt disciplinærmyndigheden overhovedet burde ligge hos advokatstanden selv. Allerede **Betænkning nr. 871/1979 om revision af retsplejelovens afdeling om advokater** afvejede hensynet mellem et organ uden for Advokatsamfundet og en ordning, hvor

advokatmyndighederne bevarede kompetencen, men hvor afgørelserne kunne påklages til en instans uden for standen. Betænkningen refererer bl.a. Forbrugerrådets modstand mod at overlade klagebehandlingen til standen alene, og udvalgets hovedsynspunkt om, at et helt eksternt organ ville få pålagt »en omfattende og personalekrævende opgave«. Den nugældende model – standsvalgte advokater i paritet med lægmænd under dommerledelse, med adgang til fuld domstolsprøvelse – er kompromiset mellem disse positioner.

En nyskabelse fra nyere tid er, at nævnet i alle sagstyper også bedømmer **kollektive ansvarssubjekter**. Ved ændringsloven af 11. december 2024 (L 22, 2024-25), i kraft 1. januar 2025, blev »et fællesskab af advokater« indsat i §§ 146, stk. 1, 147 b, stk. 1, og 147 c, stk. 1 og 2. Forarbejderne forklarer rækkevidden:

Den foreslåede ændring af retsplejelovens § 147 b, stk. 1, vil medføre, at Advokatnævnet får kompetence til at behandle disciplinærsager over fællesskaber af advokater, som derved bliver et selvstændigt disciplinært ansvarssubjekt.

Det vil ifølge forarbejderne navnlig være relevant, hvor fællesskabet har tilsidesat de advokatpligter, der indgår i Advokatrådets virksomhedstilsyn – fx retningslinjer efter hvidvaskloven eller om interessekonflikter – og både fællesskabet og den enkelte advokat kan indbringes.

LOV

Retsplejeloven § 144, stk. 1, 2

Retsplejeloven § 146, stk. 1

Retsplejeloven § 147b, stk. 1

Retsplejeloven § 147c, stk. 1, 2

§ 2 De fire sagstyper og de to klagespor

Nævnets saglige kompetence er udtømmende afgrænset i § 1, stk. 1, i [bekendtgørelse om Advokatnævnets virksomhed](#):

Advokatnævnet har til opgave at behandle klager over, at en advokat har tilsidesat god advokatskik (disciplinærsager), klager, der vedrører det vederlag, som en advokat har forlangt for sit arbejde (salærklager), sager om ophævelse af en frakendelse efter retsplejelovens § 147 f og sager om valgbarhed efter retsplejelovens § 147 h.

Efter bekendtgørelsens § 1, stk. 2 finder reglerne tilsvarende anvendelse ved klager over fællesskaber af advokater, advokatselskaber og de aktie-/anpartsejende personer i § 124 c, stk. 1, nr. 2.

De to praktisk dominerende spor kan stilles op således:

	Adfærdsklage (disciplinærsag)	Salærklage
Hjemmel	§ 147 b	§ 146
Målestok	God advokatskik, § 126, stk. 1	Rimeligt vederlag, § 126, stk. 2
Klageberettiget	Kan afvises ved manglende retlig interesse, § 147 b, stk. 3	Den, som har retlig interesse heri, § 146, stk. 1
Frist	1 år fra kendskab til forholdet, § 147 b, stk. 2	1 år fra kendskab til vederlagskravet, regnet fra endelig afregning, § 146, stk. 2
Udfald	Irettesættelse, bøde, tvangsbøde, fratagelse af sag, frakendelse, § 147 c	Godkendelse, nedsættelse eller bortfald af vederlaget, § 146, stk. 1
Prøvelse	§ 147 d (bøde/irettesættelse) eller § 147 e (frakendelse)	Ikke til anden administrativ myndighed, § 146, stk. 5

Begge spor har en **fristventil**: nævnet kan behandle for sent indgivne klager, når fristoverskridelsen findes rimeligt begrundet. Og begge spor har siden 1. januar 2025 en **lovfæstet genoptagelsesregel** – §§ 146, stk. 3-4, og 147 b, stk. 4-5 – hvorefter nævnet af egen drift eller på begæring kan genoptage, hvis særlige grunde taler herfor, »herunder særlig hvis der fremkommer nye, væsentlige oplysninger, der forventes at kunne føre til et andet resultat«. Begæringen skal indgives inden 1 år efter, at afgørelsen er meddelt parten, med samme rimelighedsventil. Reglerne blev ved L 22 flyttet op fra bekendtgørelsesniveau til selve loven.

Endelig giver § 147 b, stk. 6 nævnet adgang til at lade parter og vidner afhøre ved byretten på deres bopæl – et bevismiddel, der understreger, at disciplinærsagen ikke blot er en skriftlig forvaltningssag.

LOV

Retsplejeloven § 126, stk. 1, 2

Retsplejeloven § 146, stk. 1-5

Retsplejeloven § 147b, stk. 1-6

§ 3 Adfærdsklagen: hvornår er man »advokat« i § 126, stk. 1's forstand?

Adfærdsklagen forudsætter, at den indklagede handlede i egenskab af advokat. Grænsen er ikke formel, men beror på klientens **berettigede forventning**.

Det illustreres skarpt af [BS-2150/2015-ARH](#). En advokat var daglig leder og bestyrelsesformand for en justitsministerielt finansieret retshjælp og samtidig indehaver af eget advokatfirma. Han bistod en socialt udsat borger med en klage over et kommunalt afslag på beboerindskudslån, men bortkom hendes originale bilag i ca. en måned. Han gjorde gældende, at han havde handlet som retshjælpsleder – ikke som advokat – og derfor kun var undergivet § 126, stk. 4. Retten i Aarhus afviste synspunktet:

Retten tiltræder derfor, at Part 1 i sin korrespondance med Personen har optrådt som advokat, og at hans handlemåde derfor skal bedømmes efter retsplejelovens § 126, stk. 1. Det tiltrædes endvidere, at advokat Part 1 har tilsidesat god advokatskik ved først den 10. januar 2015 og dermed ikke inden for rimelig tid at have sendt Personens bilag tilbage.

Afgørende var, at han konsekvent havde brugt advokattitel og advokatfirmaets mailadresse i korrespondancen, og først efter klagen oplyste, at han optrådte for retshjælpen.

Generelklausulens rækkevidde er heller ikke begrænset af, hvem modparten er. I [BS-31709/2024-OLR](#) havde en advokat efter at have bortvist sin interessentskabspartner uopfordret kontaktet partnerens klienter – bl.a. en erhvervsdirektør og en momsstraffesagstiltalt – med formuleringer som »Hvis du ønsker mig som din advokat ...«. Advokaten anførte, at de advokatetiske reglers pkt. 4.2 om uopfordrede henvendelser kun angår **forbrugere**, og at der ikke var hjemmel i § 126 til at sanktionere henvendelser til erhvervsdrivende. Østre Landsret fastslog det bærende princip:

Advokatopdraget er personligt, og advokater kan ikke aftale, at klienter overgår fra den ene til den anden.

Henvendelserne var derfor i strid med god advokatskik, **uanset om der er tale om erhvervsdrivende**, og hverken interessentskabskontraktens pkt. 4.1 eller det forhold, at advokaten havde sendt klientorienteringen i kopi til Advokatsamfundets fagchef, kunne ændre det. Landsretten bemærkede udtrykkeligt, at en sådan »godkendelse« under alle omstændigheder ikke ville fritage for ansvar.

At § 126, stk. 1, også rammer selve **advokatvirksomhedens tilrettelæggelse**, viser [BS-3110/2008-ARH](#): en inkassoadvokat truede en skyldner med RKI-indberetning for et krav på 414,97 kr., som skyldneren tidligere havde bestridt. Retten i Aarhus fandt det uden betydning, at advokaten generelt havde instrueret klienten i kun at overgive ubestridte krav:

Da advokat Sagsøger ikke har tilrettelagt sin inkassovirksomhed på en sådan måde, at hun har sikret sig, at fordringen ikke var bestridt, finder retten, at hun ved sin trussel om indberetning til RKI Kreditinformation A/S har handlet i strid med god advokatskik.

Også **uafhængighedskravet** prøves i dette spor. Højesteret tog i [BS-35382/2024-HJR](#) stilling til KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik med afsæt i [§ 124](#), [§ 124 c](#) og § 126, stk. 1 – en påmindelse om, at nævnets kompetence rækker ind i advokatselskabers ejer- og organisationsstruktur, og at prøvelsen skete i § 147 d-sporet.

LOV

[Retsplejelovent § 124c, stk. 1](#)[Retsplejelovent § 126, stk. 1, 4](#)[Retsplejelovent § 147b, stk. 1](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik	05.02.2025
	Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse	01.04.2025
	Byretten · Advokat pålagt bøde for tilsidesættelse af god advokatskik i retshjælpssag	20.09.2016
	Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets kendelse om bøde for trussel om RKI-indberetning	29.11.2010

§ 4 Salærklagen efter § 146 – godkende, nedsætte eller lade bortfalde

Salærsporet har en helt anden retsfølge end disciplinærsporet. Efter [§ 146, stk. 1](#) kan nævnet **kun**

- godkende vederlagets størrelse,
- bestemme, at vederlaget skal **nedsættes**, eller
- bestemme, at vederlaget skal **bortfalde**.

Nævnet kan altså hverken forhøje salæret, tilkende erstatning eller pålægge advokaten at betale klientens omkostninger. Kompetencen tilkommer »den, som har retlig interesse heri« – ikke nødvendigvis kun klienten selv.

Fristen i [§ 146, stk. 2](#) er præcis: 1 år efter, at klageren blev bekendt med kravet om vederlag, og **fristen regnes fra den endelige afregning af den pågældende sag**. Det knytter fristens start til afregningen frem for til de enkelte acontooprævninger, hvilket i praksis giver klienten mulighed for at afvente sagens afslutning, før salæret anfægtes.

Nævnets salærpraksis knytter rimelighedsbedømmelsen tæt til advokatens **oplysningspligter over for forbrugerklienter**. I nævnets kendelse i sag **2020-3227** (4. juni 2021) nedsatte nævnet salæret i et ægtefælleskifte netop under henvisning til manglende skriftlig opdrags- og prisoplysning til forbrugeren. Sagen angik et fællesbo på 1.941.202 kr. med to faste ejendomme, og advokaten opgjorde sit arbejde til 25 timer omfattende bodelingsoverenskomst, bodelingsopgørelse, beregning af ægtefællebidrag og overdragelse af ejendom. Mønsteret er, at et i sig selv ikke urimeligt tidsforbrug alligevel kan føre til nedsættelse, når forbrugeren ikke er blevet sat i stand til at forudse omkostningen.

Salærnedsættelser kan få konsekvenser langt ud over salæret selv. I [BS-12694/2022-KBH](#) havde Advokatnævnet i tre forudgående salærsager nedsat advokatens vederlag markant, fordi det ikke stod mål med sagernes kompleksitet og værdi:

Klient	Opkrævet salær	Nedsat salær
Person 1	696.600 kr.	200.000 kr.
Person 2	771.975 kr.	150.000 kr.
Person 3	515.262,50 kr.	100.000 kr.

Nævnet konstaterede, at klienterne slet ikke eller kun begrænset havde indbetalt honoraret, mens SKAT udbetalte omkostningsgodtgørelse efter [skatteforvaltningslovens § 52](#) baseret på det urimeligt høje salærniveau. Salærklagerne blev dermed grundlaget for en efterfølgende **frakendelsessag** – se sanktionsafsnittet nedenfor.

LOV

[Retsplejeloven § 126, stk. 2](#)[Retsplejeloven § 146, stk. 1, 2](#)[Skatteforvaltningsloven § 52, stk. 1](#)

PRAKSIS **Byretten** · Frakendelse af advokatbesikkelse i et år for misbrug af regler om omkostningsgodtgørelse i skattesager 31.10.2025

Advokatnævnet · Salærnedsættelse ved ægtefælleskifte – manglende skriftlig opdrags- og prisoplysning til forbruger 04.06.2021

Sanktionsstigen i § 147 c – fra irettesættelse til frakendelse indtil videre

§ 147 c rummer i dag en finmasket sanktionsstige:

- **Irettesættelse** eller **bøde indtil 300.000 kr.**, jf. [stk. 1, 1. pkt.](#)
- **Bøde op til 600.000 kr.**, hvis tilsidesættelsen er af **særlig grov karakter**, jf. [stk. 1, 2. pkt.](#)
- **Tvangsbøder** til at fremtvinge opfyldelse af en forpligtelse, og **fratagelse af en sag**, som en anden af klienten godkendt advokat kan færdiggøre, jf. [stk. 2](#)
- **Betinget frakendelse** med prøvetid på op til 5 år, jf. [stk. 3](#) (advokater) og [stk. 4](#) (ejere efter § 124 c, stk. 1, nr. 2)
- **Midlertidig frakendelse** under nævnets behandling af en frakendelsessag, jf. [stk. 5](#) og [stk. 6](#)
- **Ubetinget frakendelse** i 6 måneder til 5 år eller indtil videre, jf. [stk. 8](#) og [stk. 9](#)
- **Offentliggørelse** af afgørelsen, jf. [stk. 11](#)

De tre øverste trin er resultatet af **lov nr. 1540 af 18. december 2018** (i kraft 1. januar 2019), der udsprang af mediedækningen i foråret 2017 af forsvarsadvokaters uddeling af gaver og merchandise til indsatte klienter og af EY's efterfølgende undersøgelse af Advokatrådets tilsyn. De almindelige bemærkninger angiver formålet:

Herudover indeholder forslaget en række elementer, der har til formål at gøre Advokatnævnets sanktioner mere effektive. Nævnet får for fremtiden mulighed for – som et alternativ til bødestraf – betinget at frakende en advokat sin beskikkelse. Dette har til formål at virke præventivt over for advokater, da de med en sådan afgørelse bliver bekendt med, at de nærmer sig en frakendelse.

For **600.000 kr.-loftet** er forarbejderne til § 147 c usædvanligt præcise om, hvad forhøjelsen *ikke* skal bruges til:

Det er ikke intentionen, at det generelle bødeniveau i Advokatnævnets afgørelser skal stige. Den foreslåede bestemmelse forventes anvendt i tilfælde, hvor der er tale om forseelser af særlig grov karakter, der dog ikke er grove nok til i sig selv at medføre en frakendelse. [...] Det er ikke intentionen, at ændringen af bødemaksimum skal ændre nævnets praksis vedrørende frakendelse. Det forudsættes derfor, at en højere bødestraf ikke vil træde i stedet for en frakendelse.

Den **betingede frakendelse** har en indbygget skærpsmekanik: begår advokaten et nyt forhold i prøvetiden, fastsætter nævnet efter § 147 c, stk. 3, 4. og 5. pkt., **en fælles frakendelse for dette forhold og det tidligere påkendte forhold**. Forarbejderne tilføjer, at betingelserne for fuldbyrdelse som udgangspunkt vil være opfyldt, netop fordi en ubetinget frakendelse forudsætter samme prognose om fremtidig uforsvarlig virksomhedsudøvelse.

Den **midlertidige frakendelse** i stk. 5-6 er et hastetiltag: det kræver både begrundet mistanke om, at frakendelsesbetingelserne er opfyldt, **og** »overhængende fare for, at advokaten under sagens behandling groft eller oftere gentagent vil overtræde sine pligter«. Fordi indgrebet er så hurtigt, giver [stk. 7](#) justitsministeren hjemmel til at fravige [forvaltningslovens § 8, stk. 1](#) og [§ 21, stk. 1](#) samt officialprincippet. Forarbejderne konkretiserer, at parten forventes at skulle vælge forsvarer inden 7 dage, at forsvarerskifte kun tillades, hvis det ikke forsinker afgørelsen, og at adgangen til at fremkomme med nye oplysninger kan afskæres efter en tidsfrist – men at parten »forventeligt altid vil blive partshørt med en frist på tre uger«.

LOV

[Forvaltningsloven § 8, stk. 1](#)[Forvaltningsloven § 21, stk. 1](#)[Retsplejeloven § 147c, stk. 1-11](#)

§ 6 Bødeniveauet i praksis: normalbøde og fordobling ved gentagelse

Advokatnævnet anvender et fast takstsystem med en **normalbøde** for førstegangsovertrædelser, som forhøjes – i praksis fordobles – når advokaten tidligere er sanktioneret. Domstolene tiltræder dette system.

Normalbøden fremgår direkte af [BS-3110/2008-ARH](#), hvor Retten i Aarhus om RKI-truslen fandt, at bøden på 10.000 kr. var

passende udmålt i overensstemmelse med Advokatnævnets praksis for førstegangsovertrædelser.

Gentagelsesvirkningen ses i [BS-2150/2015-ARH](#). Advokatnævnet fastsatte bøden til 20.000 kr. **under henvisning til en tidligere kendelse af 31. oktober 2014**, hvor samme advokat havde fået 10.000 kr. for overtrædelse af klientkontovedtægten. Retten fandt, at »udmålingen af bøden på 20.000 kr. var passende under hensyn til den tidligere bøde« – altså en ren fordobling, hvor det tidligere forhold angik et helt andet normsæt.

Den samlede bødeskala i den fundne praksis:

Sag	Forhold	Bøde	Udfald ved domstolene
BS-251/2007-HJR	Salær opkrævet hos klienter trods bevilget retshjælpsdækning	5.000 kr.	Stadfæstet af Højesteret

BS-3110/2008-ARH	Trussel om RKI-indberetning på bestridt krav	10.000 kr.	Stadfæstet (normalbøde)
BS-2150/2015-ARH	Manglende returnering af klientens originale bilag	20.000 kr.	Stadfæstet (gentagelse)
BS-33382/2024-HJR	Utilstrækkelig kontradiktion i advokatundersøgelse	20.000 kr.	Stadfæstet af Højesteret
BS-1084/2024-OLR	Utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag	–	Nedsat af landsretten
BS-21844/2020-FRB	Forsinket genoptagelsesansøgning	–	Ændret til irrettesættelse

I [BS-251/2007-HJR](#) havde advokaten indgået forlig, uden at omkostningsspørgsmålet var forelagt forsikringsselskabet, og opkrævede derefter salæret direkte hos klienterne, selv om Codan havde bevilget retshjælpsdækning. Højesteret placerede bevisbyrden hos advokaten:

Forliget i sagen blev indgået den 3. november 2004, uden at spørgsmålet om fordeling af sagsomkostninger var forelagt forsikringsselskabet, og Højesteret tiltræder, at advokat Appellant, tidligere Sagsøger ikke har godtgjort, at hans klienter i forbindelse med forliget havde givet afkald på dækning i henhold til retshjælpsforsikringen.

Bøden på 5.000 kr. blev stadfæstet – men advokaten skulle betale 20.000 kr. i sagsomkostninger til Advokatnævnet. Omkostningsrisikoen ved prøvelse overstiger dermed rutinemæssigt bøden selv; i [BS-33382/2024-HJR](#) blev en bøde på 20.000 kr. ledsaget af 50.000 kr. i sagsomkostninger til nævnet, og i [BS-31709/2024-OLR](#) 20.000 kr. alene for landsretten.

Endelig viser [BS-31709/2024-OLR](#), at indsigelser mod udmålingen sjældent bærer: advokaten gjorde gældende, at bøderne stred mod **proportionalitetsprincippet** og forbuddet mod **skøn under regel**. Landsretten fandt ikke grundlag for at ændre sanktionerne, henviste til, at der forelå »skærpende omstændigheder«, og forkastede begge indsigelser.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 147c, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om advokats tilsidesættelse af god advokatskik ved advokatundersøgelse af sexchikane		07.05.2025
	Højesteret · Højesterets dom om tilsidesættelse af god advokatskik ved salæropkrævning trods retshjælpsdækning		13.02.2008
	Landsretten · Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag		23.05.2025
	Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse		01.04.2025
	Byretten · Ansat advokat groft tilsidesatte ikke god advokatskik ved forsinket genoptagelsesansøgning – bøde ændret til irrettesættelse		24.06.2022
	Byretten · Advokat pålagt bøde for tilsidesættelse af god advokatskik i retshjælpssag		20.09.2016
	Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets kendelse om bøde for trussel om RKI-indberetning		29.11.2010

§ 7 Frakendelse i praksis – klientkontoforhold, urigtige oplysninger og misbrug af offentlige ordninger

Frakendelse efter § 147 c, stk. 8 kræver to kumulative betingelser: **grov eller oftere gentagen** overtrædelse af advokatpligterne, **og** at »de udviste forhold giver grund til at antage, at den pågældende ikke for fremtiden vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde«. Der er altså både et bagudrettet gerningsled og en fremadrettet prognose.

Den strengeste sanktion – **frakendelse indtil videre** – blev stadfæstet i [BS-20068/2023-HOL](#). Sagen angik urigtige oplysninger til retten sammenholdt med tilsidesættelse af god advokatskik, og prøvelsen skete i § 147 e-sporet, jf. sagens henvisninger til § 147 c, stk. 8 og § 147 e, stk. 3.

Et tidsbegrænset eksempel er [BS-12694/2022-KBH](#), hvor advokaten blev frakendt beskikkelsen i **ét år**. Han havde i tre skattesager om registreringsafgift opkrævet salærer, som Advokatnævnet efterfølgende nedsatte drastisk, søgt og modtaget offentlig omkostningsgodtgørelse på grundlag af det urimeligt høje salærniveau – og reelt ikke opkrævet honoraret hos klienterne. Byretten fastslog, at advokaten **havde misbrugt den offentlige tilskudsordning**, og at forholdet udgjorde en grov tilsidesættelse af § 126, stk. 1, der begrundede frakendelse efter § 147 c, stk. 8.

Sagen er instruktiv af to grunde. For det første viser den, at **salærklager kan eskalere til frakendelsessager**: nævnets nedsættelser efter § 146 leverede det faktuelle grundlag for den senere disciplinære vurdering, og dommen påberåber sig både § 126, stk. 1 og stk. 2 samt § 146, stk. 1. For det andet viser den, at det ikke er salærets størrelse i sig selv, men **kombinationen af overfakturering og videreførelse af det urimelige niveau over for en offentlig godtgørelsesordning**, der løfter forholdet fra bøde til frakendelse.

Klientkonto- og hvidvaskforhold indgår som et selvstændigt spor. Rigsadvokatmeddelelsen fremhæver, at oplysninger om strafbare eller disciplinære forhold sætter Advokatrådet i stand til at vurdere, [om advokatens klientkonto skal sættes under øjeblikkelig administration](#) i medfør af klientkontovedtægts § 18 – en tilsynsforanstaltning, der ligger ved siden af nævnets sanktioner, ikke i stedet for dem.

LOV

[Retsplejeloven § 126, stk. 1, 2](#)[Retsplejeloven § 146, stk. 1](#)[Retsplejeloven § 147c, stk. 8](#)[Retsplejeloven § 147e, stk. 3](#)

PRAKSIS **Byretten** · Frakendelse af advokatbesikkelse i et år for misbrug af regler om omkostningsgodtgørelse i skattesager 31.10.2025

Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre 27.03.2024

§ 8 Domstolsprøvelsen efter § 147 d – fuld prøvelse af både skyld og sanktion

§ 147 d, stk. 1 fastslår, at afgørelser efter § 147 c, stk. 1 og 2, kan indbringes for retten af advokaten, fællesskabet, advokatselskabet eller § 124 c-ejeren, og at **retten kan stadfæste, ophæve eller ændre afgørelsen**. Processuelt gælder:

- **4 ugers frist** fra afgørelsens meddelelse, [stk. 2](#)
- **Sagsanlæg har opsættende virkning** for afgørelser efter § 147 c, stk. 1 (irettesættelse og bøde) – automatisk, uden rettens medvirken
- Sagen anlægges **af advokaten mod Advokatnævnet** i den borgerlige retsplejes former ved den ret, i hvis kreds kontoret ligger, [stk. 3](#)
- Nævnets afgørelse skal efter [§ 147 c, stk. 10](#) indeholde oplysning om adgangen til domstolsprøvelse og fristen

Ordet »ændre« er ikke tomt. To afgørelser viser, at prøvelsen omfatter **sanktionsvalget** i fuldt omfang:

- I [BS-21844/2020-FRB](#) fandt Retten på Frederiksberg, at en ansat advokat **ikke groft** havde tilsidesat god advokatskik ved en forsinket genoptagelsesansøgning, og **ændrede bøden til en irettesættelse** – altså et skridt ned ad sanktionsstigen på grundlag af en anden grovhedsbedømmelse end nævnets.
- I [BS-1084/2024-OLR](#) **nedsatte** Østre Landsret bøden til en advokat for utilstrækkelig varetagelse af klientens interesser i en erstatningssag, med henvisning til både [§ 126, stk. 1](#) og [stk. 2](#).

Højesteret har flere gange bekræftet, at prøvelsen efter § 147 d omfatter selve sanktionsfastsættelsen. I [Sag 237/2016](#) af 12. december 2017 tog Højesteret stilling til sanktionsfastsættelsen for en advokats grove tilsidesættelse af god advokatskik på sociale medier, med [§ 126, stk. 1](#), [§ 147 c, stk. 1](#) og [§ 147 d, stk. 1](#) som grundlag. Og i [BS-33382/2024-HJR](#) af 7. maj 2025 – advokatundersøgelsen for TV 2 om sexchikane – stadfæstede Højesteret Østre Landsrets dom af 18. juni 2024 og Advokatnævnets kendelse af 4. november 2021, idet retten udtrykkeligt anførte, at der **ikke var grundlag for at lempe sanktionen**. Dommen opstiller samtidig materielle minimumskrav til advokatundersøgelser: den undersøgte skal som udgangspunkt have adgang til advokatens oplysninger om vedkommende og forud for afrapporteringen have oplyst, hvilke konkrete handlinger advokaten mener er foretaget, og hvilke regler der anses for overtrådt og hvorfor. Advokaten havde kvalificeret adfærden som »sexchikane« og henvist til et sagligt opsigelsesgrundlag uden at præcisere de konkrete handlinger og uden at behandle forældelse og passivitet for hændelser 17-20 år tilbage.

Processuelt skal prøvelsen ske i den **almindelige** civile proces. I [BS-2339/2009-VLR](#) angik prøvelsen af en advokatnævnskendelse netop [§ 400, stk. 1](#) og [§ 402, stk. 1](#) – reglerne om småsagsprocessens anvendelsesområde og om henvisning til behandling efter lovens almindelige regler. Sammenhængen er praktisk vigtig: selv om bøden økonomisk kan ligge under småsagsgrænsen, taler afgørelsens karakter – herunder nævnets adgang til at offentliggøre den efter [§ 147 c, stk. 11](#) – for behandling efter de almindelige regler.

Endelig prøves også nævnets **sagsbehandling** i dette spor – se afsnittet om kapitel 15 b nedenfor – ligesom retten kan tage stilling til tilgrænsende procesretlige spørgsmål: i [BS-31709/2024-OLR](#) afviste Østre Landsret, at der skulle mangle hjemmel til at meddele en advokat et advokatpålæg efter [§ 259, stk. 2](#), og frifandt Advokatnævnet for den påstand.

LOV

[Retsplejelovent § 126, stk. 1, 2](#)[Retsplejelovent § 147d, stk. 1-3](#)[Retsplejelovent § 147c, stk. 1, 10, 11](#)[Retsplejelovent § 259, stk. 2](#)[Retsplejelovent § 402, stk. 1](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom om advokats tilsidesættelse af god advokatskik ved advokatundersøgelse af sexchikane 07.05.2025

Højesteret · Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik 05.02.2025

Højesteret · Højesterets dom om sanktionsfastsættelse for advokats grove tilsidesættelse af god advokatskik på sociale medier 12.12.2017

Landsretten · Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag 23.05.2025

Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse	01.04.2025
Landsretten · Prøvelse af Advokatnævnets kendelse vedrørende tilsidesættelse af god advokatskik	01.12.2009
Byretten · Ansat advokat groft tilsidesatte ikke god advokatskik ved forsinket genoptagelsesansøgning – bøde ændret til irrettesættelse	24.06.2022

§ 9 Frakendelsessporet efter § 147 e – justitsministeren som sagsøger og kampen om opsættende virkning

Frakendelser prøves ikke som bøder. § 147 e opstiller en helt anden mekanik, der adskiller sig fra § 147 d på fire punkter:

	§ 147 d (bøde/irrettesættelse)	§ 147 e (frakendelse)
Omfattede afgørelser	§ 147 c, stk. 1 og 2	§ 147 c, stk. 3, 4, 8 og 9
Hvem anlægges sagen	Advokaten mod Advokatnævnet	Justitsministeren mod advokaten
Frist	Indbringelse inden 4 uger	Anmodning til justitsministeren inden 4 uger
Opsættende virkning	Automatisk ved § 147 c, stk. 1	Rettens kendelse på forberedende retsmøde, § 147 e, stk. 3

Advokaten kan altså ikke selv anlægge frakendelsessagen. Efter § 147 e, stk. 2 fremsættes en **anmodning om sagsanlæg** over for justitsministeren inden 4 uger, hvorefter »justitsministeren anlægges herefter sag i den borgerlige retsplejes former mod advokaten«. Rollerne vendes dermed om: advokaten bliver sagsøgt i den sag, han selv har udløst.

Spørgsmålet om **opsættende virkning** er praktisk det mest indgribende, fordi en frakendelse uden opsættende virkning reelt lukker forretningen, mens sagen verserer. § 147 e, stk. 3 fastlægger en stram procedure:

Retten bestemmer på et forberedende retsmøde ved kendelse, om anmodning om sagsanlæg vedrørende en afgørelse truffet efter § 147 c, stk. 8 eller 9, har opsættende virkning. Retten kan bestemme, om kære af kendelsen har opsættende virkning. Det forberedende retsmøde afholdes inden 4 uger efter sagens anlæg. Retten bestemmer ved dommen, hvis retten helt eller delvis stadfæster Advokatnævnets afgørelse, om anke har opsættende virkning.

Retten skal altså tage aktivt stilling **tre gange**: til sagsanlæggets opsættende virkning, til kærens, og – ved stadfæstelse – til ankens. Netop denne aktive stillingtagen var et erklæret formål med **lov nr. 1540 af 18. december 2018**, hvis almindelige bemærkninger fremhæver, at »retten i videre omfang end hidtil aktivt skal tage stilling til spørgsmålet om opsættende virkning, når Advokatnævnets afgørelser om frakendelse af advokatbeskikkelse indbringes for domstolene«.

Både [BS-20068/2023-HOL](#) og [BS-12694/2022-KBH](#) er ført i dette spor med udtrykkelig henvisning til § 147 e, stk. 3 – og begge endte med, at nævnets frakendelse blev opretholdt. Bemærk, at § 147 c, stk. 3 knytter en særlig virkning til prøvelsen af **betingede** frakendelser: forlanger advokaten afgørelsen indbragt efter § 147 e, og stadfæster retten den betingede frakendelse, regnes prøvetiden først **fra endelig dom** – ikke fra nævnets afgørelse.

Højesterets ældre praksis viser, at § 147 e-sporet også har været anvendt i sager, hvor § 126 mødte grundrettigheder: [BS-178/2007-HJR](#) om grænserne for advokaters ytringsfrihed og kritik af domstolene henviser til både [§ 147 c, stk. 1](#) og [§ 147 e, stk. 1](#).

Efter [§ 147 f](#) kan en frakendelse senere ophæves, og [§ 147 h](#) regulerer valgbarhed – begge sagstyper hører efter bekendtgørelsens § 1, stk. 1, under Advokatnævnet selv.

LOV

[Retsplejeloven § 147e, stk. 1-3](#)[Retsplejeloven § 147c, stk. 3, 8, 9](#)[Retsplejeloven § 147f](#)[Retsplejeloven § 147h](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om grænserne for advokaters ytringsfrihed og kritik af domstole i relation til god advokatskik	03.09.2008
	Byretten · Frakendelse af advokatbesikkelse i et år for misbrug af regler om omkostningsgodtgørelse i skattesager	31.10.2025
	Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre	27.03.2024

§ 10 Nævnets sagsbehandling – kapitel 15 b, oplysningspligten og selvinkriminering

Advokatnævnets sagsbehandling reguleres af [retsplejelovens kapitel 15 b](#) og af bekendtgørelsen udstedt med hjemmel i [§ 144, stk. 3](#), som også giver justitsministeren hjemmel til at fastsætte regler om **klagegebyr** og om honorarer til advokater, der udpeges som anklager, forsvarer eller til at varetage klagerens interesser i disciplinærsager.

Den mest udførlige prøvelse af sagsbehandlingen findes i [BS-3110/2008-ARH](#), hvor advokaten gjorde tre sagsbehandlingsfejl gældende: at hun var afskåret fra at afgive duplik efter klagerens replik, at nævnet ikke havde tilkendegivet, hvilke sanktioner der kunne komme på tale – hvilket hun mente fulgte af sagens **pønale karakter** – og at nævnet egenhændigt havde omformuleret klagerens påstand efter forberedelsens afslutning. Retten forkastede alle tre:

Efter en samlet bedømmelse finder retten således ikke, at der er begået fejl ved sagsbehandlingen af klagesagen, der kan begrunde en ophævelse af Advokatnævnets kendelse.

Retten fastslog, at sagsbehandlingen fulgte kapitel 15 b, at der **ikke er krav om forudgående orientering om sanktionsmuligheder**, at sekretariatet har et lovbestemt skøn over, om yderligere bemærkninger skal indhentes – og at en duplik var unødvendig, fordi replikken ikke tilførte nye oplysninger. Omformuleringen af klagepunktet var alene en sproglig og retlig præcisering uden realitetsændring. Afgørelsen er den centrale hjemmel for, at disciplinærsagens processuelle garantier **ikke** svarer til straffesagens.

Advokatens **oplysningspligt** følger af bekendtgørelsens [§ 15, stk. 1](#):

Advokater er forpligtede til at forsyne Advokatnævnet med dokumenter og oplysninger, som nævnet finder er af betydning for afgørelsen af en sag. Advokater er forpligtede til at fremkomme med udtalelser og at give møde for nævnet for at afgive forklaring om forhold, som nævnet finder er af betydning for afgørelsen af sagen.

Pligten er dobbelt begrænset. Efter [§ 15, stk. 2](#) begrænses den »i overensstemmelse med retsplejelovens regler om vidnefritagelse« – hvilket bl.a. afskærmer den advokatspecifikke tavshedspligt. Og efter [§ 15, stk. 3](#) bortfalder pligten ved **konkret mistanke om et strafbart forhold**:

Hvis der er konkret mistanke om, at en advokat har begået en lovovertrædelse, der kan medføre straf, gælder advokatens forpligtelse efter stk. 1 ikke, medmindre det kan udelukkes, at de oplysninger, der søges tilvejebragt, kan have betydning for bedømmelsen af den formodede lovovertrædelse.

Selvinkrimineringsværet er dermed formuleret som en **udelukkelsesstandard**: nævnet kan kun fastholde pligten, hvis det positivt kan udelukkes, at oplysningerne har betydning for den strafferetlige bedømmelse.

At afgørelserne træffes af et kollegialt organ ses konkret i **BS-2150/2015-ARH**, hvor Advokatnævnet behandlede klagen »på et møde med fem medlemmer«. Efter § 147 c, stk. 11 sendes meddelelse om afgørelsen til klageren, advokaten, fællesskabet, selskabet, § 124 c-ejeren, **Advokatrådet og Justitsministeriet** – og nævnet kan offentliggøre afgørelsen. Efter § 146, stk. 5 og § 147 c, stk. 10 kan afgørelserne ikke indbringes for anden administrativ myndighed; domstolsprøvelse er den eneste vej videre.

LOV

Bekendtgørelse om Advokatnævnets virksomhed ved behandling af klager over advokater m.v. § 15, stk. 1-3

Retsplejeloven § 144, stk. 3

Retsplejeloven § 146, stk. 5

Retsplejeloven § 147c, stk. 10, 11

PRAKSIS **Byretten** · Advokat pålagt bøde for tilsidesættelse af god advokatskik i retshjælpssag 20.09.2016
Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets kendelse om bøde for trussel om RKI-indberetning 29.11.2010

Advokatrådets tilsyn, indklagelsesadgangen og § 143

§ 11 a-videregivelsen

Advokatnævnet er reaktivt – det behandler klager. Den **proaktive** funktion ligger hos Advokatrådet, der efter § 143 fører tilsyn med advokater og deres autoriserede fuldmægtige. Rigsadvokatmeddelelsen beskriver samspillet:

Advokatrådet, der er Advokatsamfundets bestyrelse, fører tilsyn med advokaterne og deres autoriserede fuldmægtige. Finder Advokatrådet, at en advokat ikke har handlet i overensstemmelse med de pligter, stillingen medfører, kan det indklage den pågældende for Advokatnævnet, ligesom Advokatrådet kan iværksætte tilsynsforanstaltninger.

Rådet er dermed en selvstændig **klageberettiget** ved siden af klienter og modparter – hvilket har praktisk betydning i sager, hvor ingen privat part klager. Det fremhæves netop i de almindelige bemærkninger til **lov nr. 1540 af 18. december 2018**, at fx fængselspersonale ikke selv kan klage til nævnet, men kan henvende sig til Advokatrådet, »der kan vælge at rejse en sag for Advokatnævnet«.

En central institutionel skillelinje følger af meddelelsen:

Advokatsamfundet og Advokatrådet er – i modsætning til Advokatnævnet – ikke en del af den offentlige forvaltning. Selv om offentlighedsloven, forvaltningsloven og de almindelige forvaltningsretlige principper, herunder proportionalitets- og saglighedsprincipper, således ikke gælder for Advokatsamfundet og Advokatrådet, har Advokatrådets medlemmer og Advokatsamfundets ansatte mv. tavshedspligt med hensyn til oplysninger, som de får kendskab til gennem tilsynsvirksomheden, jf. retsplejelovens § 143 b.

Advokatnævnet er altså en forvaltningsmyndighed underlagt forvaltningsloven og de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger, mens Advokatrådet ikke er det – men til gengæld er bundet af tavshedspligten i § 143 b. Det forklarer, hvorfor forvaltningsretlige indsigelser om partshøring, begrundelse og skøn under regel rejses mod nævnet – og hvorfor § 147 c, stk. 7, udtrykkeligt måtte give hjemmel til at

fravige forvaltningslovens regler i hastesager om midlertidig frakendelse. Se generelt [begrundelse-forvaltning](#) og [partshøring](#).

§ 143 a leverer tilsynets informationsgrundlag. Anklagemyndigheden **skal** efter § 143 a, stk. 3, nr. 3 videregive oplysninger til Advokatrådet, når der rejses tiltale og afsiges dom i straffesager mod en advokat med påstand om rettighedsfrakendelse efter § 138, eller i straffesager med tilknytning til advokathvervet. § 143 a, stk. 2 giver derudover en **udvidet adgang** til videregivelse – fx hvor en anmeldelse ikke fører til sigtelse, eller hvor påtale opgives, men forholdet kan indebære en overtrædelse af de advokatetiske regler. Meddelelsen angiver vurderingskriterierne:

Ved vurderingen skal der lægges vægt på, om forholdet direkte eller indirekte kan have betydning for advokatens udførelse af sit hverv, eller om forholdet giver grund til at befrygte, at advokaten ikke fremadrettet vil overholde de pligter, der følger af stillingen. Det vil særligt være relevant at videregive oplysninger i sager om alvorlig økonomisk kriminalitet, f.eks. i sager om hvidvask, underslæb og mandatsvig.

Adgangen blev udvidet ved lov nr. 1553 af 12. december 2023, så **alle offentlige myndigheder** – herunder domstolene – kan videregive, og så videregivelsen også kan omfatte oplysninger om en advokats adfærd i en straffesag, hvor vedkommende er forsvarer eller bistandsadvokat. Videregivelsen skal ske via den relevante statsadvokat til Rigsadvokaten, iagttage saglighed og proportionalitet samt dataminimeringskravet i [GDPR art. 5, stk. 1, litra c](#) og behandlingsgrundlaget i [art. 6, stk. 1](#). Uvedkommende oplysninger skal anonymiseres.

Dette spor må ikke forveksles med nævnets. Frakendelse efter § 138, jf. [straffelovens § 79](#), sker ved **dom i straffesagen** efter anklagemyndighedens påstand – og skal efter Rigsadvokatmeddelelsen [forelægges statsadvokaten](#), der bl.a. tager stilling til, om der bør nedlægges påstand om midlertidig udelukkelse efter [straffelovens § 79, stk. 4](#). Advokatnævnets frakendelse efter § 147 c er derimod en **civilretlig disciplinærsanktion**. Se hertil [hvidvasktilsyn](#) og [beskikkelse-af-forsvarer](#).

LOV

[Retsplejeloven § 138](#)[Retsplejeloven § 143](#)[Retsplejeloven § 143a, stk. 1-3](#)[Retsplejeloven § 143b](#)[Straffeloven § 79, stk. 1, 4](#)

§ 12 Ytringsfrihed, EMRK og disciplinærsanktionens karakter

God advokatskik-klausulen i [§ 126, stk. 1](#) er en generalklausul, hvis nærmere indhold – som forarbejderne til 2018-loven udtrykker det – »fastlægges gennem Advokatnævnets og domstolenes praksis«. De **advokatetiske regler**, som Advokatrådet udarbejder i medfør af Advokatsamfundets vedtægter § 31, er kun vejledende:

I medfør af § 31, stk. 3, i Advokatsamfundets vedtægter er disse advokatetiske regler på områder, der ikke er afklarede i Advokatnævnets eller domstolenes praksis, udtryk for Advokatrådets opfattelse af god advokatskik til vejledning for advokater og offentlighed. De advokatetiske regler er ikke bindende for Advokatnævnet eller domstolene.

Dette blev illustreret i [BS-31709/2024-OLR](#), hvor landsretten afviste, at en ændring i 2022 af de advokatetiske reglers pkt. 4.2 kunne indskrænke § 126's rækkevidde – reglerne kan ikke begrænse generalklausulen modsætningsvis.

Fordi generalklausulen er så åben, opstår spændingen mod **EMRK art. 10**. Højesteret behandlede spørgsmålet direkte i [BS-178/2007-HJR](#) af 3. september 2008 om grænserne for advokaters ytringsfrihed og kritik af domstolene i relation til god advokatskik, og igen i [Sag 237/2016](#) af 12. december 2017 om

sanktionsfastsættelse for grov tilsidesættelse af god advokatskik **på sociale medier**. Retsstillingen er, at en disciplinærbøde efter § 147 c ikke er straf i konventionens forstand, men en civilretlig sanktion, og at § 126's begrænsning af advokaters ytringsfrihed kan udgøre en proportional indskrænkning efter art. 10 – begrundet i advokatens særlige rolle i retssystemet. Se nærmere [emrk-artikel-10-ytringsfrihed](#) og [emrk-artikel-6-retfaerdig-rettergang](#).

Kvalificeringen som civilretlig sanktion har konkrete konsekvenser. Den forklarer, hvorfor prøvelsen efter [§ 147 d, stk. 3](#) og [§ 147 e, stk. 2](#) sker »i den borgerlige retsplejes former« med advokaten som sagsøger henholdsvis sagsøgt, hvorfor advokaten pålægges sagsomkostninger ved tab, og hvorfor retten i **BS-3110/2008-ARH** kunne afvise, at sagens »pønale karakter« skulle give krav på forudgående varsel om den mulige sanktion.

Denne ramme forklarer også, hvorfor lovgiver i 2018 lagde vægt på **prævention frem for repression**: den betingede frakendelse blev indført »som et alternativ til bødestraf« for at gøre advokaten »tydeligt opmærksom på, at den udviste adfærd er uønsket og kan lede til en frakendelse, hvis den fortsættes«.

LOV

[Retsplejelovent § 126, stk. 1](#)[Retsplejelovent § 147c, stk. 1, 3](#)[Retsplejelovent § 147d, stk. 3](#)[Retsplejelovent § 147e, stk. 2](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om sanktionsfastsættelse for advokats grove tilsidesættelse af god advokatskik på sociale medier	12.12.2017
	Højesteret · Højesterets dom om grænserne for advokaters ytringsfrihed og kritik af domstole i relation til god advokatskik	03.09.2008
	Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse	01.04.2025
	Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets kendelse om bøde for trussel om RKL-indberetning	29.11.2010

Afgrænsning: disciplinæransvar, erstatningsansvar og rettens egen salærfastsættelse

§ 13

Tre ansvars- og prøvelsesspor forveksles ofte. De skal holdes adskilt:

1. Disciplinæransvaret (denne oversigt). Advokatnævnet bedømmer adfærd mod [§ 126, stk. 1](#) og vederlag mod [§ 126, stk. 2](#) og sanktionerer efter [§ 147 c](#). Nævnet kan **ikke** tilkende klienten erstatning.

2. Det civilretlige professionsansvar. Klientens tab afgøres ved de almindelige domstole efter dansk rets erstatningsregler – uafhængigt af, om nævnet har sanktioneret. [BS-9922/2020-OLR](#) illustrerer forskellen: en beskikket bistandsadvokat havde ikke indsendt dokumentation til Erstatningsnævnet inden 2-årsfristen, hvorefter klientens krav bortfaldt. Østre Landsret tiltrådte, at advokaten skulle anerkende erstatningsansvar over for klienten – en ren erstatningsvurdering uden disciplinær sanktion. Dette spor behandles i [advokatansvar](#).

3. Rettens salærfastsættelse. Når retten fastsætter salær til en beskikket advokat efter fx [§ 334](#), er det ikke en salærklage efter [§ 146](#), men en procesretlig afgørelse i selve sagen med sin egen kæreadgang. [BS-47451/2025-HJR](#) viser konsekvensen: en beskikket advokat kærede Vestre Landsrets salærfastsættelse direkte til Højesteret med påstand om 25.783.500 kr. plus moms, men Højesteret afviste kæremålet, fordi kære af en landsretsafgørelse til Højesteret kræver tilladelse fra Procesbevillingsnævnet efter [§ 392, stk. 3](#). Advokatnævnets salærafgørelser prøves derimod efter [§ 146](#) sammenholdt med § 147 d-systemet.

Dertil kommer, at det **materielle indhold** af god advokatskik – interessekonflikter, tavshedspligt, klientkonto og hvidvask – har sine egne normsæt. Højesteret har fx i [BS-26376/2021-HJR](#) af 1. september 2022 fastslået, at utilstrækkeligt konflikttjek ved uvildige advokatundersøgelser var i strid med [§ 126, stk. 1](#) og udløste sanktion efter [§ 147 c, stk. 1](#). Sådanne afgørelser er relevante her som **eksempler på nævnets kompetence og sanktionsvalg**, mens selve normindholdet hører hjemme i [tavshedspligt](#) og [hvidvask](#).

Endelig kan én og samme adfærd udløse **flere spor parallelt**: i [BS-2901/2024-KBH](#) af 2. februar 2026 stadfæstede Københavns Byret en bøde for brud på god advokatskik ved videregivelse af forligsoplysninger i en dødsbosag, hvor både [§ 126, stk. 1](#), [§ 147 c, stk. 1](#), dødsboskifteloven og [straffelovens § 89](#) indgik i bedømmelsen.

LOV

[Retsplejeloven § 126, stk. 1, 2](#)
[Retsplejeloven § 146](#)
[Retsplejeloven § 147c, stk. 1](#)
[Retsplejeloven § 392, stk. 3](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afvisning af kæremål om advokatsalær grundet manglende tilladelse fra Procesbevillingsnævnet	03.10.2025
	Højesteret · Højesterets dom om interessekonflikt og utilstrækkeligt konflikttjek ved uvildige advokatundersøgelser (Udbytteskat-sagen)	01.09.2022
	Landsretten · Landsrettens dom om erstatningsansvar for advokat ved for sen fremsendelse af dokumentation til Erstatningsnævnet	08.09.2020
	Byretten · Stadfæstelse af bøde til advokat for brud på god advokatskik ved videregivelse af forligsoplysninger	02.02.2026

§ 14 Sammenfatning – hvad praksis viser

Institutionelt er Advokatnævnet konstrueret, så standen aldrig kan beskytte sig selv: dommerledet formandskab, paritet mellem advokater og ministerudpegede lægmedlemmer, og fuld domstolsprøvelse. Nævnet er en del af den offentlige forvaltning – Advokatrådet er det ikke. Denne arbejdsdeling er kernen i det kompromis, som allerede **betænkning nr. 871/1979** kredsede om: standen beholder klagebehandlingen, men under ekstern kontrol.

Materielt er [§ 126, stk. 1](#) en generalklausul, hvis indhold fastlægges af nævnets og domstolenes praksis, ikke af de advokatetiske regler. Praksis viser tre gennemgående træk: bedømmelsen følger klientens **berettigede forventning** om at have med en advokat at gøre ([BS-2150/2015-ARH](#)); den rammer også advokatvirksomhedens **tilrettelæggelse**, ikke kun enkelthandlinger ([BS-3110/2008-ARH](#)); og den beskytter **klientforholdets personlige karakter** uanset klientens status som forbruger eller erhvervsdrivende (- [BS-31709/2024-OLR](#)).

Sanktionsmæssigt er systemet takseret og forudsigeligt: normalbøde ved førstegangsforsøg, fordobling ved nye forhold, og – siden 1. januar 2019 – betinget frakendelse som mellemtrin og et 600.000 kr.-loft, der efter forarbejderne udtrykkeligt **ikke** må erstatte en frakendelse eller løfte det generelle bødeniveau. Frakendelse kræver både grov/gentagen pligtovertrædelse og en prognose om fremtidig uforsvarlig virksomhedsudøvelse; [BS-12694/2022-KBH](#) og [BS-20068/2023-HOL](#) viser, at det navnlig er misbrug af offentlige ordninger og urigtige oplysninger til retten, der løfter forholdet over tærsklen.

Processuelt er den vigtigste sondring de to prøvelsesspor. Ved bøder og irettesættelser anlægger advokaten selv sagen inden 4 uger, og sagsanlægget har **automatisk** opsættende virkning (§ 147 d). Ved frakendelser anmoder advokaten justitsministeren, der anlægger sagen – og opsættende virkning kræver rettens **særskilte kendelse** på et forberedende retsmøde inden 4 uger (§ 147 e, stk. 3).

Prøvelsens intensitet er reel, men udfaldet er skævt. Retten kan stadfæste, ophæve **eller ændre**, og ændringsadgangen bruges: bøder nedsættes (**BS-1084/2024-OLR**), og en bøde er ændret til irettesættelse, fordi retten ikke fandt tilsidesættelsen grov (**BS-21844/2020-FRB**). Men i langt de fleste fundne sager stadfæstes nævnets afgørelse – også af Højesteret (**BS-251/2007-HJR**, **BS-33382/2024-HJR**) – og indsigelser om proportionalitet, skøn under regel og sagsbehandlingsfejl slår sjældent igennem. Hertil kommer, at sagsomkostningerne til nævnet (15.000-50.000 kr. i den fundne praksis) typisk overstiger bøden, og at nævnet efter § 147 c, stk. 11 kan offentliggøre afgørelsen. Den reelle byrde ved en disciplinærsag ligger derfor sjældent i bødens størrelse.

LOV

[Retsplejelovent § 126, stk. 1](#)
[Retsplejelovent § 147c, stk. 8, 11](#)
[Retsplejelovent § 147d](#)
[Retsplejelovent § 147e, stk. 3](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om advokats tilsidesættelse af god advokatskik ved advokatundersøgelse af sexchikane	07.05.2025
	Højesteret · Højesterets dom om tilsidesættelse af god advokatskik ved salæropkrævning trods retshjælpsdækning	13.02.2008
	Landsretten · Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag	23.05.2025
	Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse	01.04.2025
	Byretten · Frakendelse af advokatbesikkelse i et år for misbrug af regler om omkostningsgodtgørelse i skattesager	31.10.2025
	Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre	27.03.2024
	Byretten · Ansat advokat groft tilsidesatte ikke god advokatskik ved forsinket genoptagelsesansøgning – bøde ændret til irettesættelse	24.06.2022
	Byretten · Advokat pålagt bøde for tilsidesættelse af god advokatskik i retshjælpssag	20.09.2016
	Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets kendelse om bøde for trussel om RKI-indberetning	29.11.2010

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Retsplejelovent § 126	stk. 1, 2	Retsplejelovent § 143a
Retsplejelovent § 144		Retsplejelovent § 146
Retsplejelovent § 147b		Retsplejelovent § 147c
Retsplejelovent § 147d		Retsplejelovent § 147e

MATERIALE Citerede afgørelser

18 afgørelser

03.10.2025	Højesterets afvisning af kæremål om advokatsalær grundet manglende tilladelse fra Procesbevillingsnævnet	10429-12280
07.05.2025	Højesterets dom om advokats tilsidesættelse af god advokatskik ved advokatundersøgelse af sexchikane	33382-2024
05.02.2025	Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik	7158-8603
01.09.2022	Højesterets dom om interessekonflikt og utilstrækkeligt konflikttjek ved uvildige advokatundersøgelser (Udbytteskat-sagen)	26376-2021--hjr-og-26377-2021-hjr
12.12.2017	Højesterets dom om sanktionsfastsættelse for advokats grove tilsidesættelse af god advokatskik på sociale medier	237-2016
03.09.2008	Højesterets dom om grænserne for advokaters ytringsfrihed og kritik af domstole i relation til god advokatskik	6117-7328
13.02.2008	Højesterets dom om tilsidesættelse af god advokatskik ved salæropkrævning trods retshjælpsdækning	4833-5824
LANDSRET TEN · ANKEINSTANS		4
23.05.2025	Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag	10512-12393
01.04.2025	Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse	10425-12275
08.09.2020	Landsrettens dom om erstatningsansvar for advokat ved for sen fremsendelse af dokumentation til Erstatningsnævnet	1430-1739
01.12.2009	Prøvelse af Advokatnævnets kendelse vedrørende tilsidesættelse af god advokatskik	281-322
BYRET TEN · FØRSTE INSTANS		6
02.02.2026	Stadfæstelse af bøde til advokat for brud på god advokatskik ved videregivelse af forligsoplysninger	10484-12358
31.10.2025	Frakendelse af advokatbesikkelse i et år for misbrug af regler om omkostningsgodtgørelse i skattesager	10396-12234
27.03.2024	Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre	5440-6523
24.06.2022	Ansæt advokat groft tilsidesatte ikke god advokatskik ved forsinket genoptagelsesansøgning – bøde ændret til irrettesættelse	10901-14025
20.09.2016	Advokat pålagt bøde for tilsidesættelse af god advokatskik i retshjælpssag	229-268
29.11.2010	Stadfæstelse af Advokatnævnets kendelse om bøde for trussel om RKI-indberetning	2828-3358
ADVOKATNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
04.06.2021	Salærnedsættelse ved ægtefælleskifte – manglende skriftlig opdrags- og prisoplysning til forbruger	2020-3227

FORARBEJDE **Betænkninger**

1 reference

Betænkning vedrørende revision af retsplejelovens afsnit om advokater
nr. 871 · 1979 · Justitsministeriet

06

PRAKSISOVERSIGT · ADVOKATER

Praksisoversigt over advokatsalær – rimeligt vederlag og salærklage til Advokatnævnet

Rimelighedsnormen i retsplejelovens § 126, stk. 2, og salærklageordningen i § 146

Version 2 · Opdateret 16. jul. 2026 · 29 afgørelser · 2008-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

En advokat må ikke kræve højere vederlag for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt, jf. [retsplejelovens § 126, stk. 2](#). Normen er en selvstændig advokatpligt inden for god advokatskik, og klienten kan få salæret prøvet af Advokatnævnet efter [§ 146](#), der kan godkende, nedsætte eller lade vederlaget bortfalde. Praksis viser, at nævnet sjældent nedsætter et salær alene på grund af timetallets størrelse – det afgørende er næsten altid, om advokaten har givet klar prisoplysning og orienteret om overskridelse af et overslag. Domstolene prøver salæret fuldt ud efter [§ 147 a](#) og fortolker uklare, advokatkonciperede salæraftaler mod advokaten.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** En advokat må ikke kræve højere vederlag end rimeligt, jf. [retsplejelovens § 126, stk. 2](#) – normen er både en materiel rimelighedsgrænse og en advokatpligt, hvis tilsidesættelse selvstændigt kan udløse disciplinærsanktion.
- 02** Salæret bedømmes efter en samlet vurdering af sagens art og omfang, sagsgenstandens størrelse, den medgåede tid, det forbundne ansvar og det opnåede resultat; ingen enkeltfaktor er i sig selv afgørende.
- 03** Advokatnævnet kan alene godkende, nedsætte eller lade vederlaget bortfalde efter [§ 146, stk. 1](#) – nævnet har ingen hjemmel til at forhøje et salær.
- 04** Har advokaten afgivet mangelfuld prisoplysning over for en forbrugerklient, vender bevisbyrden: advokaten må da godtgøre, at den ydede bistand berettiger salæret.
- 05** Er der givet et prisoverslag, skal klienten orienteres så tidligt som muligt, hvis salæret forventes at overstige overslaget; sker det ikke, nedsættes salæret typisk til overslagets niveau.
- 06** Offentligt annoncerede timepriser kan skabe en berettiget forventning om tidsbaseret afregning, som advokaten er bundet af.
- 07** Uklarhed i en salæraftale, som advokaten selv har konciperet, fortolkes til skade for advokaten.

- 08 Advokaten bærer bevisbyrden både for, at der overhovedet er indgået en aftale om bistand, og for opdragets omfang.
- 09 Ydelser, der er led i almindeligt kontorhold – sagsoprettelse, digitalisering mv. – kan ikke opkræves som selvstændige tillæg ved siden af salæret.
- 10 Salærklage skal indgives inden 1 år regnet fra den endelige afregning af sagen; fristoverskridelse kræver en rimelig begrundelse, og passivitet er ikke tilstrækkelig.
- 11 Advokatnævnets salærafgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, men hver af parterne kan efter § 147 a indbringe sagen for domstolene, som prøver salæret fuldt ud.
- 12 Nævnets salærkendelse kan ikke tvangsfuldbyrdes, men det strider mod god advokatskik ikke at efterleve den uden at anlægge sag.
- 13 Interessekonflikt medfører, at advokaten mister kravet på salær for arbejde udført efter det tidspunkt, hvor han burde være udtrådt af sagen – salæret kan bortfalde helt.
- 14 Genoptagelse efter § 146, stk. 3-4, kræver særlige grunde, typisk nye væsentlige oplysninger, og skal begæres inden 1 år efter meddelelsen af afgørelsen.

Rimelighedsgrænsen i retsplejelovens § 126, stk. 2, som del af god advokatskik

§ 1

Kernereglen står i [retsplejelovens § 126, stk. 2](#):

Stk. 2. En advokat må ikke kræve højere vederlag for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt.

Bestemmelsen står i umiddelbar forlængelse af den generelle adfærdsnorm i [§ 126, stk. 1](#), hvorefter en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik, og udføre sit hverv »grundigt, samvittighedsfuldt og i overensstemmelse med, hvad berettigede hensyn til klienternes tarv tilsiger«. Rimelighedsgrænsen er altså ikke en isoleret prisregel, men en integreret del af advokatens professionsnorm.

Bestemmelsen fik sin nuværende affattelse ved den store advokatreform, der blev gennemført ved **lov af 9. juni 1982 om ændring af lov om rettens pleje m.v. (Advokater m.v. Tilsyn med eksekutorer)** med ikrafttræden 1. juli 1983. Af [lovforslagets bemærkninger i Folketingstidende 1981-82 \(2. samling\), tillæg A](#) fremgår om § 126, stk. 2:

Ifølge stk. 2 må en advokat ikke kræve højere vederlag for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt.

Bestemmelsen svarer i det væsentlige til den gældende bestemmelse i § 134, stk. 1. Bestemmelserne er dog udvidet til også at omfatte vederlag for andet arbejde end udførelse af retssager. Bestemmelsen kan danne grundlag for, at et vederlag nedsættes eller bortfalder, hvis spørgsmålet indbringes for en kredsbestyrelse og eventuelt efterfølgende for advokatnævnet efter forslagets §§ 146 og 147 eller for de almindelige domstole under et civilt søgsmål.

Forarbejderne fastslår dermed tre forhold, der stadig bærer praksis: bestemmelsen gælder **alt** advokatarbejde og ikke blot retssager; retsfølgen er nedsættelse **eller bortfald**; og prøvelsen kan ske både administrativt og ved domstolene.

Forarbejderne understreger dernæst dobbeltsporet – at et urimeligt salær ikke kun er en pengetvist, men også en forseelse:

Bestemmelsen angiver samtidig en advokatpligt, hvis tilsidesættelse efter omstændighederne har karakter af en disciplinærforseelse.

Endelig valgte lovgiver bevidst **ikke** at videreføre de dagældende særlige lovregler om salæraftaler:

Det er ikke fundet nødvendigt at medtage de specielle regler om salæraftaler i den gældende lovs § 134, stk. 2 og 3. Disse forhold må antages at blive tilstrækkeligt reguleret af begrebet god advokatskik og de almindelige aftaleretlige ugyldighedsregler.

Dette valg forklarer, hvorfor salæraftaler i dag bedømmes efter en kombination af god advokatskik og almindelig aftaleret – herunder uklarhedsreglen, jf. nedenfor om **BS-48344/2023-OLR**.

LOV

Retsplejelovent § 126, stk. 1, 2

Retsplejelovent § 146, stk. 1

PRAKSIS

Landsretten · Landsretten frifinder selskab for advokathonorar på baggrund af salæraftale om slutafregning

10.03.2025

Salærfastsættelseskriterierne: art, omfang, sagsgenstand, tid, ansvar og resultat

§ 2

§ 126, stk. 2 indeholder ingen kriterier – den er en åben retlig standard. Kriterierne er udviklet i Advokatnævnets og domstolenes praksis og består af en **samlet vurdering** af:

- sagens art og omfang
- sagsgenstandens (den økonomiske interesses) størrelse
- den medgåede tid
- det med sagen forbundne ansvar
- det opnåede resultat

At netop denne bedømmelse er nævnets kerneopgave, fremgår direkte af 1982-forarbejderne til § 144 om nævnets sammensætning, hvor de ministerudpegede medlemmer skal varetage samfundets interesser ved bl.a.

bedømmelsen af hvad der i den enkelte sag må anses for et »rimeligt vederlag«.

Vurderingen er konkret og skønsmæssig. I **2025-2098** lagde nævnet ved nedsættelsen fra 50.000 kr. til 25.000 kr. udtrykkeligt vægt på både **det medgåede tidsforbrug** og **det opnåede resultat** – at klagen til Familieretshuset var indgivet for sent og derfor blev afvist (**kendelse af 23. december 2025**). Omvendt godkendte nævnet i **2016-2240** salæret i **en stor transaktionssag** uden nedsættelse – sagsgenstandens størrelse og sagens karakter bar salæret.

Når domstolene selv fastsætter et advokatsalær skønsmæssigt, sker det efter samme model. I

[BS-1274/2008-VLR](#) foretog Vestre Landsret et skøn og fastsatte det berettigede salær til 25.000 kr. inkl. moms for arbejdet frem til det tidspunkt, hvor advokaten burde være udtrådt.

Sammenlignelige lovfæstede salærnormer bekræfter modellen. Efter [konkurslovens § 239, stk. 2](#) fastsættes kurators salær efter »en samlet vurdering« af bobehandlingens omfang og besværlighed, kurators særlige ekspertise, den tidsmæssige belastning og udbyttet for kreditorerne – i [B-537/2018-VLR](#) fandt landsretten ikke grundlag for at tilsidesætte skifterettens skøn. Tilsvarende bedømmes bobestyrersalær efter [dødsboskiftelovens § 47](#) ud fra boets beskaffenhed, antallet af arvinger, det opnåede resultat og tidsforbruget; i [BS-165/2019-VLR](#) udtalte Vestre Landsret:

Efter en samlet vurdering finder landsretten, at salæret, der også indbefatter det selvstændige arbejde, der er udført af bobestyrerens sekretær, passende er fastsat til 100.000 kr. plus moms.

Sagen illustrerer samtidig et princip, der også gælder efter § 126, stk. 2: **klientens (her hovedarvingens) godkendelse af et højere salær binder ikke den prøvende instans**, når prøvelsen først er sat i gang.

LOV

[Dødsboskifteloven § 47](#)[Konkursloven § 239, stk. 2](#)[Retsplejelovent § 126, stk. 2](#)[Retsplejelovent § 144, stk. 1](#)

PRAKSIS	Landsretten · Landsretten stadfæster skifterettens salærfastsættelse til bobestyrer	07.06.2019
	Landsretten · Stadfæstelse af kurators salær i konkursbo ved Vestre Landsret	02.01.2019
	Landsretten · Vestre Landsret: Advokatfirma ikke berettiget til fuldt salær grundet interessekonflikt	27.10.2009
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde på 100.000 kr. for fristoverskridelse i klage til Familieretshuset og fakturering før arbejdets udførelse – salær nedsat til 25.000 kr.	23.12.2025
	Advokatnævnet · Advokatsalær i stor transaktionssag ikke nedsat – Advokatnævnet godkender salær	22.12.2016

Advokatnævnets kompetence, sammensætning og kredsen af klageberettigede

§ 3

Kompetencen. Efter [§ 146, stk. 1](#) kan klager over vederlag, som en advokat, et advokatfællesskab eller et advokatselskab har forlangt for sit arbejde, indbringes for Advokatnævnet af »den, som har retlig interesse heri«. Nævnets afgørelsesmuligheder er udtømmende opregnet:

Nævnet kan godkende vederlagets størrelse eller bestemme, at vederlaget skal nedsættes eller bortfalde.

Der er altså **ingen hjemmel til at forhøje** et salær – nævnet er en ensidig beskyttelsesmekanisme for klienten. Det følger også af [§ 1 i bekendtgørelse nr. 1630 af 19. december 2024 om Advokatnævnets virksomhed](#), at nævnet behandler både disciplinærsager og »klager, der vedrører det vederlag, som en advokat har forlangt for sit arbejde (salærklager)«.

Sammensætningen. Efter [§ 144, stk. 1](#) består nævnet af en formand og 2 næstformænd, der alle skal være dommere udpeget af Højesterets præsident, samt 18 andre medlemmer: 9 advokater valgt af Advokatsamfundet (som ikke må være medlemmer af Advokatrådet) og 9 ikke-advokater udpeget af justitsministeren. Justitsministerens udpegning skal sikre kendskab til »både private klienters, erhvervsklienters og offentlige klienters interesser«. Efter [§ 144, stk. 2](#) er der **paritet** ved sagsbehandlingen: der deltager et eller flere medlemmer af formandskabet, et eller flere ministerudpegede medlemmer og et antal advokater, der svarer

til antallet af ministerudpegede. Afgørelser træffes ved simpelt flertal, og formandens stemme er udslagsgivende ved stemmelighed, jf. [bekendtgørelsens § 22](#). I praksis behandles salærsager typisk af 5-7 medlemmer.

Klageberettigelse. Kravet om retlig interesse er reelt. 1982-forarbejderne trak grænsen bredt:

Klager kan indbringes for kredsbestyrelsen af enhver, der har retlig interesse heri. Det vil navnlig gælde en advokats klienter, men også for andre som f.eks. skyldnere i incassosager kan fastsættelsen af et advokatsalær have en sådan økonomisk betydning, at der vil foreligge den fornødne retlige interesse.

Men tredjemænd uden økonomisk berøring afvises. I **2026-1695** afviste nævnet en klage fra en kommunes Familieafdeling over en advokats mandat ([kendelse af 21. maj 2026](#)), jf. [§ 147 b, stk. 3](#):

Nævnet finder, at kommunens Familieafdeling ikke har den fornødne retlige interesse i det forhold, klagen angår. Nævnet har herved lagt vægt på, at spørgsmålet om mandat er et anliggende mellem advokaten og klienten.

Nævnet vejledte samtidig om det alternative spor: enhver kan henvende sig til **Advokatrådet**, der efter [§ 143, stk. 2](#) fører tilsyn og af egen drift kan indklage en advokat for nævnet.

Gebyr. Efter [bekendtgørelsens § 9](#) skal der med klagen følge et gebyr på 500 kr. pr. indklaget advokat, som **dækker både adfærds- og salærklage over samme advokat**. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold, hvis klagen afvises på grund af formelle mangler, eller hvis klagen trækkes tilbage inden afgørelsen. Offentlige myndigheder, domstolene og Advokatrådet betaler ikke gebyr.

LOV

[Retsplejelovent § 143, stk. 2](#)
[Retsplejelovent § 144, stk. 1, 2](#)
[Retsplejelovent § 146, stk. 1](#)
[Retsplejelovent § 147b, stk. 3](#)

PRAKSIS

Advokatnævnet · Kommunes Familieafdeling fik klage over advokat afvist – manglende retlig interesse i mandatspørgsmål

21.05.2026

§ 4 1-årsfristen: endelig afregning, a conto-afregninger og afgrænsningen af selvstændige sager

Fristreglen står i [§ 146, stk. 2](#):

Stk. 2. Klager skal indgives inden 1 år efter, at klageren er blevet bekendt med kravet om vederlag. Fristen regnes fra den endelige afregning af den pågældende sag. Advokatnævnet kan behandle en klage, der er indgivet senere, når fristoverskridelsen er rimeligt begrundet.

Bestemmelsen indeholder tre selvstændige elementer, der ofte forveksles:

Element	Indhold	Konsekvens
Kundskabstidspunktet	Klageren bekendt med kravet om vederlag	Starter fristen
Fikspunktet	Den endelige afregning af den pågældende sag	Fristen regnes herfra
Dispensationen	Fristoverskridelsen »rimeligt begrundet«	Nævnet kan realitetsbehandle

Endelig afregning som fikspunkt. Ordlyden knytter fristen til den *endelige* afregning – ikke til de enkelte a conto-fakturaer undervejs. Det har den praktiske konsekvens, at et a conto-beløb, der isoleret set ligger langt tilbage i tid, kan prøves sammen med slutafregningen. **2018-860** illustrerer mekanikken: advokaten opkrævede

a conto 10.000 kr. inkl. moms ved faktura af 27. december 2015, men fremsendte først slutafregningen på 40.000 kr. den 5. januar 2018. Nævnet prøvede det **samlede** salær på 50.000 kr. inkl. moms og nedsatte det til 12.750 kr. ([kendelse af 25. oktober 2018](#)).

Afgrænsningen af »den pågældende sag«. Fikspunktet forudsætter, at man kan afgrænse, hvad der er én sag, og hvad der er to selvstændige sager. Spørgsmålet er det samme, som afgør, hvad en salæraftale dækker – og her har landsretten placeret risikoen hos advokaten. I [BS-48344/2023-OLR](#) havde advokaten netop gjort gældende, at SKATs efteropkrævninger udgjorde »en ny sag«, og hun havde da også oprettet en ny sag på kontoret. Østre Landsret afviste opdelingen: aftalen afgrænsede ikke på en klar og tydelig måde arbejdet til den oprindelige problemstilling, og det var ikke godtgjort, at klienten var oplyst om, at det videre arbejde ville blive særskilt afregnet. **Advokaten kan altså ikke ensidigt skabe en ny »selvstændig sag« – og dermed et nyt fikspunkt – ved en intern sagsoprettelse.**

Dispensationen er snæver. Passivitet rækker ikke. I **2010-635** blev en salærklage afvist som for sent indgivet, selv om spørgsmålet var henvist fra retten, fordi klageren havde udvist passivitet trods gentagne opfordringer ([kendelse af 22. oktober 2012](#)). I **2018-860** afviste nævnet tilsvarende den del af klagen, der angik et refusionskrav, som klageren havde kendt siden sommeren 2016; at advokaten selv havde afregnet sent, havde ikke afholdt klageren fra at klage tidligere.

Den parallelle 1-årsfrist for adfærdsklager i [§ 147 b, stk. 2](#) løber fra kundskab om **forholdet** (ikke om afregningen), men dispensationspraksis er den samme strenge. I **2025-369** blev en klage over interessekonflikt afvist, fordi klageren havde været bekendt med forholdet siden august 2023, men først klagede i februar 2025 ([kendelse af 16. december 2025](#)):

Det forhold, at klageren i januar 2025 skiftede advokat i forbindelse med retssagens forberedelse, kan efter Advokatnævnets opfattelse ikke anses som en rimelig grund til, at der først herefter blev klaget over, at der forelå en interessekonflikt.

Heller ikke ny juridisk litteratur om forældelsesloven kunne begrunde en fristoverskridelse, jf. **2025-3636** ([kendelse af 11. marts 2026](#)). Fristen gælder også Advokatrådet selv: i **2021-1076** blev rådets egen klage over manglende daglig bogføring af klientkonto afvist som for sent indgivet ([kendelse af 31. januar 2022](#)).

LOV	Retsplejelovent § 146, stk. 2	Retsplejelovent § 147b, stk. 2	
PRAKSIS	Landsretten · Landsretten frifinder selskab for advokathonorar på baggrund af salæraftale om slutafregning		10.03.2025
	Advokatnævnet · Adfærdsklage over renteopgørelse afvist som for sent indgivet – ny litteratur om forældelsesloven begrundede ikke fristoverskridelse		11.03.2026
	Advokatnævnet · Klage over interessekonflikt ved virksomhedsoverdragelse afvist som for sent indgivet – klageren bekendt med forholdet mere end 1 år inden klagens indgivelse		16.12.2025
	Advokatnævnet · Advokatrådets klage over manglende daglig bogføring af klientkonto afvist – indgivet for sent efter 1-års fristen		31.01.2022
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for sen afregning og salær nedsat fra 50.000 kr. til 12.750 kr. efter mangelfuldt prisoverslag		25.10.2018
	Advokatnævnet · Salærklage afvist som for sent indgivet trods henvisning fra retten – klager udviste passivitet trods gentagne opfordringer		22.10.2012

Genoptagelse efter § 146, stk. 3-4, og den afskårne administrative rekurs i stk. 5

Ved [lov nr. 1464 af 10. december 2024](#) om ændring af retsplejeloven, lov om skifte af dødsboer og arveloven (Revision af reglerne om Advokatsamfundets organer m.v.) blev der med virkning fra **1. januar 2025** indsat udtrykkelige genoptagelsesregler i [§ 146, stk. 3 og 4](#). Lovforarbejderne beskriver ændringen således:

Der indføres hjemmel til, at Advokatnævnet kan genoptage behandlingen af en salærklage, hvis særlige grunde taler derfor, og en etårig frist for at begære genoptagelse.

Reglerne lyder nu:

Stk. 3. Advokatnævnet kan af egen drift eller på begæring beslutte at genoptage behandlingen af en klage, hvis særlige grunde taler herfor, herunder særlig hvis der fremkommer nye, væsentlige oplysninger, der forventes at kunne føre til et andet resultat.

Stk. 4. En begæring om genoptagelse af en klage skal indgives, inden 1 år efter at parten er blevet meddelt nævnets afgørelse. Nævnet kan behandle en begæring om genoptagelse, der er indgivet senere, når fristoverskridelsen er rimeligt begrundet.

Tre træk er værd at bemærke. For det første kan nævnet genoptage **af egen drift** – genoptagelse er ikke betinget af en partsbegæring. For det andet er tærsklen »særlige grunde«, med nye væsentlige oplysninger som det typiske, men ikke eneste, eksempel; det er tillige et krav, at oplysningerne »forventes at kunne føre til et andet resultat«. For det tredje er genoptagelsesreglerne for salærklager nu spejlvendte af de tilsvarende regler for adfærdsklager i [§ 147 b, stk. 4 og 5](#) – samme reform gennemførte den ensretning, som har været den røde tråd siden 2007. Ved samme lov blev [§ 145](#) om kredsbestyrelsernes bistand ophævet.

At genoptagelse ikke er en formalitet, ses af **2025-1595**, hvor spørgsmålet blev behandlet under [§ 147 b, stk. 5](#) (kendelse af 13. april 2026).

Afskåret administrativ rekurs. [§ 146, stk. 5](#) er kortfattet og absolut:

Stk. 5. Advokatnævnets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Det samme gentages i [§ 23 i bekendtgørelse nr. 1630 af 19. december 2024](#). Genoptagelse efter stk. 3-4 er dermed den eneste administrative vej tilbage til nævnet – derefter er domstolene eneste mulighed, jf. næste afsnit.

LOV

[Retsplejeloven § 146, stk. 3-5](#)[Retsplejeloven § 147b, stk. 4, 5](#)

PRAKSIS

Advokatnævnet · Advokat pålagt tillægsbøde for utilstrækkelig specifikation af salær i personskadeerstatningssag – salær på 251.250 kr. godkendt

13.04.2026

§ 6 Prisoplysning og prisoverslag – den tungeste enkeltfaktor i nævnets nedsættelsespraksis

Gennemgår man Advokatnævnets salærkendelser, er mønsteret entydigt: **nævnet nedsætter sjældent et salær, fordi timetallet i sig selv er for højt – men næsten altid, når prisoplysningen svigter**. Det er ikke tidsforbruget, men kommunikationen om prisen, der afgør sagen.

Mangelfuld prisoplysning vender bevisbyrden. I **2018-860** havde advokaten i en ordrebekræftelse skrevet:

Jeg vil antage at mit tidsforbrug vil andrage 5-6 timer, men vil orientere dig, hvis dette tidsestimat ikke holder. Jeg beregner mig 1.700 kr. + moms pr. time for min bistand.

Sagen voksede til »ikke under 40 timer«, og advokaten fakturerede 50.000 kr. inkl. moms – efter eget udsagn med betydelig rabat i forhold til et reelt tidsforbrug svarende til 85.000 kr. Nævnet nedsatte alligevel salæret til **12.750 kr. inkl. moms** – præcis overslagets øvre grænse. Nævnet lagde vægt på to selvstændige forhold: dels at klageren var forbruger, hvorfor timeprisen skulle have været oplyst inklusive moms, jf. [markedsføringslovens § 13](#), og at **mangelfuld prisoplysning medfører, at advokaten må bevise, at bistanden berettiger salæret**; dels at en advokat, der har givet et overslag, skal orientere klienten så tidligt som muligt, hvis salæret forventes at overstige det. Advokaten havde ikke underbygget en sådan orientering.

Overskridelse af bindende prisoverslag. Samme princip bar **2024-594**, hvor nævnet nedsatte et salær fra 522.356 kr. til **347.500 kr. ekskl. moms** efter overskridelse af et bindende prisoverslag uden orientering af klienten ([kendelse af 30. oktober 2024](#)). Sagen viser, at princippet ikke er forbeholdt små forbrugersager – også seks-cifrede salærer nedsættes.

Annoncerede timepriser binder. I **2012-2873** blev et salær på 275.000 kr. nedsat til **91.970 kr.**, fordi timepriserne på advokatens egen hjemmeside havde skabt en berettiget forventning om tidsbaseret afregning ([kendelse af 31. oktober 2013](#)). Advokatens egen markedsføring blev dermed målestokken.

For sen eller utilstrækkelig opdrags- og prisoplysning. I **2025-2098** fandt nævnet, at opdrags- og prisoplysningerne var både utilstrækkelige (sagen var fejlagtigt betegnet som en samværssag) og afgivet for sent; salæret blev nedsat fra 50.000 kr. til 25.000 kr. inkl. moms. Nævnet afviste samtidig, at det indbetalte beløb udgjorde et aftalt fast salær – det var alene et **depositum**. Manglende prisoplysning sanktioneres også selvstændigt disciplinært: i **2023-2154** fik en advokat en bøde på 10.000 kr. for gentagne gange at have afgivet opdrags- og prisoplysning for sent i forbrugersager, jf. [forbrugeraftalelovens § 17](#) ([kendelse af 26. april 2024](#)), og i **2026-363** blev en advokat idømt bøde for manglende opdrags- og prisoplysninger til en forbrugerklient ved et grænseoverskridende fritidshussalg ([kendelse af 23. april 2026](#)).

Utilstrækkelig specifikation af selve salæret kan derimod godt sanktioneres disciplinært, uden at salæret nedsættes. I **2025-1595** blev advokaten pålagt en tillægsbøde for utilstrækkelig specifikation af salæret i en personskadeerstatningssag, men salæret på **251.250 kr. blev godkendt**. De to spor er altså adskilte: en formfejl i afregningen udløser ikke automatisk nedsættelse, hvis vederlaget materielt er rimeligt.

Samlet kan mønsteret opstilles således:

Situation	Typisk udfald
Intet/mangelfuldt prisoverslag, forbrugerklient	Nedsættelse; advokaten har bevisbyrden
Overslag overskredet uden orientering	Nedsættelse til overslagets niveau
Annoncerede timepriser fraveget	Nedsættelse til tidsbaseret afregning
Klar prisoplysning, dokumenteret arbejde	Godkendelse
Klar prisoplysning, men mangelfuld specifikation	Godkendelse + disciplinærbøde

LOV

[Forbrugeraftaleloven § 17](#)
[Markedsføringsloven § 13](#)
[Retsplejeloven § 126, stk. 2](#)
[Retsplejeloven § 146, stk. 1](#)

PRAKSIS **Advokatnævnet** · Advokat idømt bøde for manglende opdrags- og prisoplysninger til forbrugerklient ved grænseoverskridende fritidshussalg 23.04.2026

Advokatnævnet · Advokat pålagt tillægsgbøde for utilstrækkelig specifikation af salær i personskaadeerstatningssag – salær på 251.250 kr. godkendt	13.04.2026
Advokatnævnet · Advokat idømt bøde på 100.000 kr. for fristoverskridelse i klage til Familieretshuset og fakturering før arbejdets udførelse – salær nedsat til 25.000 kr.	23.12.2025
Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for sen udtræden af retssag pga. jobskifte, for sen afregning og manglende overholdelse af klientkontoregler – salær nedsat for overskredet prisoverslag	23.12.2025
Advokatnævnet · Advokatnævnet nedsætter salær på 522.356 kr. til 347.500 kr. ekskl. moms efter overskridelse af bindende prisoverslag uden orientering af klient	30.10.2024
Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde på 10.000 kr. for gentagne gange at have afgivet opdrags- og prisoplysning for sent i forbrugersager	26.04.2024
Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for sen afregning og salær nedsat fra 50.000 kr. til 12.750 kr. efter mangelfuldt prisoverslag	25.10.2018
Advokatnævnet · Advokatsalær på 275.000 kr. nedsat til 91.970 kr. – hjemmesidens timepriser skabte berettiget forventning om tidsbaseret afregning	31.10.2013

§ 7 Salæraftalen fortolkes mod advokaten som koncipist

Da lovgiver i 1982 bevidst undlod at videreføre særlige lovregler om salæraftaler og henviste til god advokatskik og »de almindelige aftaleretlige ugyldighedsregler«, blev den almindelige **uklarhedsregel** den centrale kontrolmekanisme over for advokatudformede salæraftaler. Den nyeste og klareste illustration er Østre Landsrets dom af 10. marts 2025 i [BS-48344/2023-OLR](#).

Et bilselskab havde gennem år haft en omfattende skattesag om eksportgodtgørelse. Ved e-mail af 2. februar 2016 med overskriften »Eksportgodtgørelse salæraftale« aftalte parterne, at selskabet skulle betale 100.000 kr. som **endelig opgørelse** af mellemværendet, og at fremtidigt arbejde alene skulle afregnes, hvis selskabet vandt og fik udbetalt et beløb fra SKAT – en bonusordning. Selskabet betalte de 100.000 kr.

Da SKAT i juni 2016 rejste efteropkrævninger på 949.000 kr. vedrørende 205 biler, udførte advokaten 109,5 timers arbejde og sendte i 2018 og 2019 fakturaer herfor. Advokaten forklarede for landsretten, at aftalen var en **bonusaftale**, hvor der ud over en eventuel bonus skulle betales for timeforbruget, og at hun ved tab skulle fakturere den anvendte tid. Hun erkendte samtidig, at dette **ikke fremgik af hendes egen mail**, og at det heller ikke fremgik, at der var tale om to forskellige sager, der skulle faktureres særskilt.

Landsretten lagde til grund, at mailen indeholdt en aftale om slutaftregning, og at skattesagen umiddelbart forud for aftalen **også** omfattede spørgsmålet om opkrævning af for meget udbetalt eksportgodtgørelse – bl.a. fordi advokaten i sit eget brev af 13. januar 2016 selv havde taget stilling til SKATs efteropkrævning. Afgørende blev derefter tre forhold: det var advokaten, der havde konciperet salæraftalen; aftalen afgrænsede ikke på en klar og tydelig måde arbejdet til alene registreringsafgiftsproblemstillingen; og det var ikke godtgjort, at selskabet var oplyst om, at yderligere arbejde ville blive særskilt afregnet efter medgået tid. Advokatfirmaet havde derfor ikke løftet bevisbyrden, og **selskabet blev frifundet** – advokaten fik intet for de 109,5 timer og blev pålagt 65.000 kr. i sagsomkostninger.

Dommen fastslår to praktiske regler for advokatens slutaftregnings- og bonusaftaler:

- **Det, der ikke står i aftalen, kan advokaten ikke støtte ret på.** En forudsætning om timeafregning ved tab må skrives ind.
- **Sagsafgrænsningen skal være klar og tydelig.** En intern sagsoprettelse på kontoret skaber ikke en ny sag i aftalens forstand.

Bevisbyrden for aftalegrundlaget ligger generelt hos advokaten. I **2023-881** fastslog Advokatnævnet, at en advokat har bevisbyrden for, at der er indgået en aftale om bistand, herunder omfanget heraf. Advokaten havde udført og faktureret arbejde 10-18 minutter efter, at en »Velkomsthilsen« med ordrebekræftelse var sendt, og uden at klienten havde bekræftet at have læst den. Nævnet fandt, at han havde tilsidesat god advokatskik ved at påbegynde arbejdet uden aftale og derefter fastholde salærkravet, og pålagde en skærpet bøde på 20.000 kr. ([kendelse af 30. oktober 2023](#)). Selve salærklagen blev afvist på grund af dens beskaffenhed, fordi advokaten havde krediteret salæret inden nævnsbehandlingen – en illustration af, at **kreditering afskærer salærprøvelsen, men ikke disciplinæransvaret**.

LOV	Retsplejelovent § 126, stk. 1, 2	Retsplejelovent § 147c, stk. 1	
PRAKSIS	Landsretten · Landsretten frifinder selskab for advokathonorar på baggrund af salæraftale om slutafregning		10.03.2025
	Advokatnævnet · Advokat idømt skærpet bøde for at udføre og fakturere juridisk arbejde uden aftale med klienten		30.10.2023

§ 8 Kontorhold, gebyrer og sagsoprettelseshonorar – poster der ikke kan lægges oven i salæret

En særskilt og voksende gruppe salærkendelser angår ikke salærets *størrelse*, men dets *sammensætning*: må advokaten fakturere selvstændige tillæg ved siden af timesalæret?

Nævnets svar er nej, når posten reelt dækker almindeligt kontorhold, som timeprisen allerede forudsættes at dække:

- I **2023-3522** fastslog nævnet, at en advokat ikke måtte opkræve et særskilt **digitaliseringsgebyr** oven i salæret ved en virksomhedsoverdragelse ([kendelse af 28. februar 2024](#)), jf. [§ 126, stk. 2](#) og [§ 146, stk. 1](#).
- I **2025-2129** lod nævnet et særskilt **sagsoprettelseshonorar** bortfalde som led i kontorhold, mens det øvrige salær for bodelingssagen blev godkendt ([kendelse af 29. januar 2026](#)).

De to kendelser viser en vigtig nuance i [§ 146, stk. 1](#): nævnets tre reaktionsmuligheder – godkende, nedsætte, lade bortfalde – kan anvendes **delvist og postvis**. Nævnet kan lade én post bortfalde og samtidig godkende resten af vederlaget. Retsfølgen rammer altså præcist den uberettigede del.

Grænsen er ikke, om posten er oplyst, men om den dækker en selvstændig ydelse ud over den bistand, timeprisen honorerer. Advokater, der ønsker at opkræve særskilte administrationsgebyrer, må derfor kunne påvise, at der ligger en reel, adskilt ydelse bag – ellers bortfalder posten.

LOV	Retsplejelovent § 126, stk. 2	Retsplejelovent § 146, stk. 1	
PRAKSIS	Advokatnævnet · Særskilt sagsoprettelseshonorar bortfalder som del af kontorhold – øvrigt advokatsalær for bodelingssag godkendt		29.01.2026
	Advokatnævnet · Advokat måtte ikke opkræve særskilt digitaliseringsgebyr oveni salær ved virksomhedsoverdragelse		28.02.2024

§ 9 Når salæret godkendes: erhvervsklienter, transaktioner og dokumenteret bistand

Billedet ville blive skævt, hvis man kun læste nedsættelseskendelserne. Advokatnævnet godkender salærer i vidt omfang – også høje salærer – når prisgrundlaget er i orden.

- **2016-2240:** salær i en stor transaktionssag blev **ikke nedsat**; nævnet godkendte vederlaget ([kendelse af 22. december 2016](#)).
- **2025-1595:** salær på **251.250 kr.** i en personskaadeerstatningssag blev godkendt, selv om advokaten samtidig fik en tillæggsbøde for utilstrækkelig specifikation.
- **2025-2129:** det øvrige salær for en bodelingssag blev godkendt; alene sagsoprettelseshonoraret bortfaldt.

To forhold går igen i godkendelsessagerne. For det første **sagsgenstandens størrelse og sagens karakter**: i transaktions- og erhvervssager accepterer nævnet et højere absolut niveau, fordi både den økonomiske interesse og det forbundne ansvar er større. Nævnets sammensætning afspejler netop dette hensyn – efter [§ 144, stk. 1](#) skal justitsministerens udpegning sikre kendskab til »både private klienters, erhvervsklienters og offentlige klienters interesser«, og forarbejderne fremhæver, at medlemmerne skal have »en betydelig indsigt i almindelige samfunds- og erhvervsforhold«.

For det andet **klientens karakter**. Den skærpede prisoplysningsnorm i [markedsføringslovens § 13](#) og [forbrugeraftalelovens § 17](#) gælder forbrugerklienter. Over for en professionel erhvervsklient, der selv har forudsætninger for at vurdere omfanget af en transaktion, er nævnet tilbageholdende med at gribe ind i et aftalt eller sædvanligt honorar. Rimelighedsnormen i [§ 126, stk. 2](#) gælder dog **begge** klienttyper – der findes ingen erhvervsundtagelse, kun en anden bevismæssig tyngde.

Konklusionen for praktikerer er, at et højt salær ikke i sig selv er urimeligt. Det bliver først angribeligt, når klienten ikke er blevet sat i stand til at forudse det.

LOV	Forbrugeraftaleloven § 17	Markedsføringsloven § 13	Retsplejeloven § 126, stk. 2
	Retsplejeloven § 144, stk. 1		
PRAKSIS	Advokatnævnet · Advokat pålagt tillæggsbøde for utilstrækkelig specifikation af salær i personskaadeerstatningssag – salær på 251.250 kr. godkendt		13.04.2026
	Advokatnævnet · Særskilt sagsoprettelseshonorar bortfalder som del af kontorhold – øvrigt advokatsalær for bodelingssag godkendt		29.01.2026
	Advokatnævnet · Advokatsalær i stor transaktionssag ikke nedsat – Advokatnævnet godkender salær		22.12.2016

Salærets bortfald ved interessekonflikt og væsentlige mangler ved ydelsen

Den skarpeste retsfølge efter [§ 146, stk. 1](#) er, at vederlaget **bortfalder** helt. Det sker typisk, hvor advokaten har udført arbejdet i en situation, hvor han slet ikke måtte være i sagen – først og fremmest ved interessekonflikt.

Bortfald fra konfliktens indtræden. [BS-1274/2008-VLR](#) er skolebogseksemplet. En advokat repræsenterede efter aftale begge parter i en ejendomshandel, hvilket i starten var uproblematisk, fordi parterne var enige. Den 15. maj 2006 rejste sælgeren tvivl om, hvorvidt han var bundet af aftalen, og interesserne skiltes. Vestre Landsret udtalte:

Der opstod herved en interessekonflikt mellem parterne, som medfører, at advokat Vidne 1 ikke længere kunne repræsentere begge parter og heller ikke en af parterne, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, og Advokatetiske regler 3.2.1. punkt 11, 2. punktum. Advokat Vidne 1 burde derfor på dette tidspunkt være udtrådt af sagen.

Advokatfirmaet fik derfor **intet salær for arbejde udført efter den 15. maj 2006**, mens landsretten skønsmæssigt fastsatte salæret for det forudgående – forsvarligt udførte – arbejde til 25.000 kr. inkl. moms. Bortfaldet er altså tidsmæssigt afgrænset til perioden efter det tidspunkt, hvor udtrædelsespligten indtrådte.

Fuldt bortfald. Østre Landsret nåede i [BS-57859/2019-OLR](#) (dom af 23. juni 2021) frem til, at et advokatfirmas salær for en advokatundersøgelse i en udbyttesag **bortfaldt** som følge af interessekonflikt. Sagen angik bl.a. [§ 126, stk. 1](#), [§ 127 a, stk. 1](#) og [§ 147 c, stk. 1](#). Afgørelsen viser, at bortfaldsreaktionen også rammer store, erhvervsmæssige opdrag – og at advokatundersøgelser er særligt eksponerede, fordi uafhængighed er selve ydelsens værdi. Til sammenligning frifandt Advokatnævnet i **2022-2241 + 2022-2423** advokater for en klage over udarbejdelsen af en advokatundersøgelse ([kendelse af 28. april 2023](#)) – kritik af selve undersøgelsens indhold er ikke i sig selv nok.

Grænsen for konfliktnormen. Interessekonfliktbedømmelsen er ikke ubegrænset. I [BS-32024/2023-OLR](#) (dom af 27. marts 2025) **ophævede** Østre Landsret Advokatnævnets kendelse. Landsretten anerkendte udgangspunktet:

Landsretten finder, at en advokat ved at modtage fortrolige oplysninger efter omstændighederne, også uden at der foreligger et klientforhold, kan bringe sig i en situation, hvor der opstår en interessekonflikt, hvis advokaten efterfølgende påtager sig at repræsentere en modpart.

Men trak samtidig grænsen:

Det er dog i familieretlige tvister ikke enhver sonderende telefonisk henvendelse fra en part, der kan medføre, at advokaten efterfølgende ikke kan påtage sig at repræsentere modparten, og det kan ikke generelt pålægges advokater at registrere samtlige sådanne henvendelser og opbevare registreringerne med henblik på at sikre sig mod fremtidige interessekonflikter.

Mangler ved ydelsen. Væsentlige mangler ved selve bistanden slår igennem på salæret via kriteriet »det opnåede resultat«. I **2025-2098** nedsatte nævnet salæret til det halve, netop fordi advokatens klage til Familieretshuset blev afvist på grund af en fristoverskridelse – ydelsen var reelt værdiløs for klienten. I [BS-1084/2024-OLR](#) (dom af 23. maj 2025) nedsatte landsretten en bøde til en advokat for utilstrækkelig varetagelse af klientens interesser i en erstatningssag; sagen angik både [§ 126, stk. 1](#) og [stk. 2](#).

Et beslægtet tilfælde af salærbortfald ved siden af selve ydelsen ses i Højesterets dom af 13. februar 2008 i [BS-251/2007-HJR](#), hvor en advokat havde opkrævet salæret direkte hos klienterne, selv om retshjælpsdækning var bevilget. Højesteret stadfæstede, at dette stred mod god advokatskik, jf. [§ 126](#), og at **bevisbyrden for et afkald på retshjælpsdækning påhviler advokaten**:

Som anført af landsretten havde advokat Appellant, tidligere Sagsøger på sine klienters vegne søgt om retshjælpsdækning, som blev bevilget ved Codan Forsikrings brev af 10. november 2004. Forliget i sagen blev indgået den 3. november 2004, uden at spørgsmålet om fordeling af sagsomkostninger var forelagt forsikringsselskabet, og Højesteret tiltræder, at advokat Appellant, tidligere Sagsøger ikke har godtgjort, at hans klienter i forbindelse med forliget havde givet afkald på dækning i henhold til retshjælpsforsikringen.

Advokaten blev pålagt en bøde på 5.000 kr. og 20.000 kr. i sagsomkostninger.

LOV

Retsplejeloven § 126, stk. 1, 2

Retsplejeloven § 146, stk. 1

Retsplejeloven § 147c, stk. 1

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om tilsidesættelse af god advokatskik ved salæropkrævning trods retshjælpsdækning	13.02.2008
	Landsretten · Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag	23.05.2025
	Landsretten · Landsretten ophæver Advokatnævnets kendelse: Sonderende telefonsamtale udløste ikke interessekonflikt	27.03.2025
	Landsretten · Advokatfirma dømt for interessekonflikt i udbyttesag – salær bortfalder	23.06.2021
	Landsretten · Vestre Landsret: Advokatfirma ikke berettiget til fuldt salær grundet interessekonflikt	27.10.2009
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde på 100.000 kr. for fristoverskridelse i klage til Familieretshuset og fakturering før arbejdets udførelse – salær nedsat til 25.000 kr.	23.12.2025
	Advokatnævnet · Advokater frifundet for klage over udarbejdelsen af en advokatundersøgelse	28.04.2023

§ 11 Fra nævnskendelse til domstol: prøvelsen sker efter § 147 a – ikke § 147 d

Det er en udbredt misforståelse, at Advokatnævnets salærkendelser prøves efter [§ 147 d](#). Det gør de ikke. § 147 d, stk. 1, angår efter sin ordlyd alene afgørelser **efter § 147 c, stk. 1 og 2** – dvs. irettesættelse, bøde, tvangsbøde og sagsfratagelse i **disciplinærsager** – og indbringelse skal ske af advokaten inden 4 uger. Det bekræftes af [§ 23 i bekendtgørelse nr. 1630 af 19. december 2024](#):

Advokatnævnets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

*Advokatnævnets afgørelse i **disciplinærsager** kan af vedkommende advokat indbringes eller begæres indbragt for retten i overensstemmelse med retsplejelovens § 147 d, § 147 e og § 147 g.*

For **salærafgørelser** er hjemlen i stedet [§ 147 a](#):

Så længe en sag behandles af Advokatnævnet, kan klagesagens parter ikke anlægge sag ved domstolene om de spørgsmål, der er omfattet af klagen. Når Advokatnævnet har truffet afgørelse, kan hver af parterne indbringe sagen for domstolene.

Bestemmelsen har fire konsekvenser, der alle er udtrykkeligt forudsat i 1982-forarbejderne:

1. **Litispændens under nævnsbehandlingen.** Ingen af parterne kan sagsøge, mens klagen verserer.
2. **Begge parter – ikke kun advokaten – kan gå til domstolene.** Dette står i skarp modsætning til § 147 d, hvor kun advokaten er søgsmålsberettiget.
3. **Ingen 4-ugers frist.** Adgangen følger de almindelige regler; det er den underliggende fordrings forældelse, der begrænser.
4. **Kendelsen kan ikke tvangsfuldbyrdes.** Forarbejderne er utvetydige:

Klageordningen er som udgangspunkt ikke til hinder for, at parterne kan vælge at indbringe spørgsmål om salærkrav for de almindelige domstole (...) Når sagen er afsluttet ved klageorganerne, kan en part, der er utilfreds med afgørelsen, frit anlægge en sag ved domstolene. Afgørelser, der er truffet af en kredsbestyrelse eller advokatnævnet, kan således ikke umiddelbart fuldbyrdes.

Forarbejderne lukker dog hullet med et disciplinært greb:

Når advokatnævnets afgørelse foreligger, må det endvidere følge af god advokatskik, at advokaten snarest muligt enten opfylder afgørelsen og udtrykkelig meddeler den anden part, at han affinder sig med advokatnævnets afgørelse, eller anlægger sag ved de almindelige domstole.

Denne konstruktion er levende praksis. I **2025-1761** blev en advokat pålagt bøde for **ikke at efterleve** Advokatnævnets kendelse om nedsat salær ([kendelse af 9. februar 2026](#)). Advokaten kan altså ikke passivt ignorere kendelsen: enten betaler han tilbage, eller også skal han anlægge sag.

Domstolsprøvelsen er **fuld**. Om den tilsvarende prøvelse i disciplinærsager udtaler 1982-forarbejderne, at domstolene – i modsætning til tidligere ret – kan foretage »en udtømmende prøvelse af advokatnævnets afgørelser«. Prøvelsen af salærkravet ved domstolene er da også reelt en selvstændig bedømmelse af, hvad der er et rimeligt vederlag, jf. [BS-48344/2023-OLR](#) og [BS-1274/2008-VLR](#).

At sondringen mellem sporene har reel betydning, ses af [BS-864/2009-OLR](#), hvor Østre Landsret fastslog rækkevidden af den opsættende virkning ved sagsanlæg efter [§ 147 d, stk. 2](#):

Den opsættende virkning må efter bestemmelsens ordlyd og forarbejderne hertil forstås således, at den alene angår fuldbyrdelsen af de sanktioner i form af irettesættelse og almindelig bøde, der knytter sig til Advokatnævnets afgørelse efter retsplejeloens § 147 c, stk. 1, hvorimod der ikke efter bestemmelsen, eller den sammenhæng hvori den indgår, er holdepunkter for at antage, at sagsanlæg suspenderer de pligter, der i tilfælde af tilsidesættelse kan sanktioneres i medfør af retsplejeloens § 147 c, stk. 1.

En advokat, der indbringer en kendelse for retten, er altså ikke fritaget for de underliggende pligter imens.

Responsum som alternativ. Efter [§ 26 i bekendtgørelse om godkendelse af vedtægt for Det Danske Advokatsamfund](#) kan Advokatrådet afgive responsum om et omtvistet salær – dog ikke, hvis der på tidspunktet for behandlingen verserer klagesag for Advokatnævnet. Rådet kan endvidere under en verserende retssag afgive responsum »til vejledning for retten« om et omtvistet salær i en sag, der **ikke** har været påkendt af Advokatnævnet.

LOV

[Retsplejeloen § 146, stk. 5](#)

[Retsplejeloen § 147a](#)

[Retsplejeloen § 147d, stk. 1, 2](#)

[Retsplejeloen § 147c, stk. 1](#)

PRAKSIS	Landsretten · Landsretten frifinder selskab for advokathonorar på baggrund af salæraftale om slutafregning	10.03.2025
	Landsretten · Landsretten stadfæster Advokatnævnets kendelse om irettesættelse af advokat for interessekonflikt	09.04.2010
	Landsretten · Vestre Landsret: Advokatfirma ikke berettiget til fuldt salær grundet interessekonflikt	27.10.2009
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for ikke at efterleve Advokatnævnets kendelse om nedsat salær	09.02.2026

§ 12 Samspillet med disciplinærsporet: ét forhold, to reaktioner

Fordi [§ 126, stk. 2](#) både er en rimelighedsgrænse og en advokatpligt, kan ét og samme forhold udløse to reaktioner: salærnedsættelse efter [§ 146, stk. 1](#) og disciplinærsanktion efter [§ 147 c, stk. 1](#). 1982-forarbejderne forudsatte netop dette dobbeltspor. Efter [bekendtgørelsens § 9](#) dækker ét gebyr på 500 kr. da også »både klage over en advokats adfærd og samme advokats salær«.

De hyppigste kombinationssager angår afregningsadfærd:

Kendelse	Adfærdsdelen	Salærdelen
2018-860	Bøde 10.000 kr. for slutaftregning 15 mdr. efter klientens anmodning	Nedsat fra 50.000 kr. til 12.750 kr.
2025-2098	Bøde 100.000 kr.; grov tilsidesættelse ved fakturering før arbejdets udførelse og manglende fremsendelse af faktura	Nedsat fra 50.000 kr. til 25.000 kr.
2025-1942	Bøde for sen udtræden, sen afregning og brud på klientkontoregler	Nedsat for overskredet prisoverslag
2025-1595	Tillæggsbøde for utilstrækkelig specifikation	Godkendt (251.250 kr.)

Af **2018-860** følger den generelle norm, at **en advokat skal foretage afregning uden unødigt ophold**. I **2025-2098** skærpede nævnet dette: det var groft i strid med god advokatskik at afregne ved faktura af 2. januar 2025, dels fordi arbejdet på det tidspunkt i al væsentlighed ikke var udført, dels fordi fakturaen ikke samtidig blev sendt til klienten, jf. § 9, stk. 4, i **klientkontovedtægten**. Bøden på 100.000 kr. afspejlede både gentagelsesvirkning fra en tidligere bøde på 40.000 kr. og at der forelå to tilsidesættelser, hvoraf den ene var grov.

At de to spor er selvstændige, ses af **2025-1595**: en tillæggsbøde for utilstrækkelig specifikation af salæret ændrede ikke ved, at salæret på 251.250 kr. materielt blev godkendt. Omvendt viser **2023-881**, at en salærklage kan afvises på grund af sin beskaffenhed (fordi advokaten har krediteret salæret), uden at det redder advokaten fra en bøde på 20.000 kr.

Sanktionsskalaen i § 147 c er bred: irettesættelse, bøde indtil 300.000 kr. – ved særligt grov tilsidesættelse op til 600.000 kr. – tvangsbøder og sagsfratagelse, og efter **stk. 3 og 8** betinget eller ubetinget frakendelse. I **2023-4043** blev en advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for 21 grove og gentagne tilsidesættelser (**kendelse af 27. september 2024**). Vedvarende manglende efterlevelse af salærkendelser indgår i dette billede, jf. **2025-1761**.

Endelig følger det allerede af 1982-forarbejderne, at advokaten har en **vejledningspligt** om selve prøvelsesadgangen:

Det følger endvidere af kravet om god advokatskik, at en advokat skal vejlede sin klient om, at et salærkrav kan prøves af kredsbestyrelsen, såfremt klienten giver udtryk for, at han finder, at salærkravet er for stort.

Efter 2007-reformen læses henvisningen som en pligt til at vejlede om prøvelse ved **Advokatnævnet**.

LOV

Retsplejeloven § 126, stk. 2

Retsplejeloven § 146, stk. 1

Retsplejeloven § 147c, stk. 1, 3, 8

PRAKSIS	Advokatnævnet · Advokat pålagt tillæggsbøde for utilstrækkelig specifikation af salær i personskadeerstatningssag – salær på 251.250 kr. godkendt	13.04.2026
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for ikke at efterleve Advokatnævnets kendelse om nedsat salær	09.02.2026
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde på 100.000 kr. for fristoverskridelse i klage til Familieretshuset og fakturering før arbejdets udførelse – salær nedsat til 25.000 kr.	23.12.2025
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for sen udtræden af retssag pga. jobskifte, for sen afregning og manglende overholdelse af klientkontoregler – salær nedsat for overskredet prisoverslag	23.12.2025

Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for 21 grove og gentagne tilsidesættelser af advokatpligterne	27.09.2024
Advokatnævnet · Advokat idømt skærpet bøde for at udføre og fakturere juridisk arbejde uden aftale med klienten	30.10.2023
Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for sen afregning og salær nedsat fra 50.000 kr. til 12.750 kr. efter mangelfuldt prisoverslag	25.10.2018

§ 13 Ordningens udvikling – fra kredsbestyrelse til ét nævn

Salærklageordningen har gennemgået tre reformer, der forklarer den nugældende systematik:

1982/1983 – grundlæggelsen. Ved lov af 9. juni 1982 om ændring af lov om rettens pleje m.v. (Advokater m.v. Tilsyn med eksekutorer) med ikrafttræden 1. juli 1983 blev hele retsplejelovens sjette afsnit om advokater (kap. 12-15 b) nyaffattet. Der blev oprettet et Advokatnævn, og klageordningen blev **toinstansiel** på salærsiden: kredsbestyrelserne traf afgørelse i 1. instans efter § 146, med klageadgang til Advokatnævnet efter § 147. Af [forarbejderne](#) fremgår:

Kredsbestyrelserne skal træffe afgørelse i alle sager om klager over vederlag, som en advokat har forlangt for sit arbejde, med klageadgang til advokatnævnet.

Disciplinærsager gik derimod direkte til nævnet. Der var altså fra begyndelsen **forskellige** regelsæt for salær- og adfærdsklager.

2007 – ensretning og én instans. Ved lov nr. 520 af 6. juni 2007 om ændring af retsplejeloven (Revision af regler om advokaters virksomhed), fremsat som L 163 i folketingssamlingen 2006-07, blev salærklager henlagt til Advokatnævnet som **eneste instans**, og reglerne for salær- og adfærdsklager blev i vidt omfang ensrettet – herunder med indførelsen af den parallelle 1-årsfrist i § 146, stk. 2 og § 147 b, stk. 2. Reformen bygger på **Betænkning nr. 1479/2006 om retsplejelovens regler om advokater**. Sporet af den gamle ordning ses stadig i loven: § 147 – den tidligere klageadgang fra kredsbestyrelse til nævn – står i dag som »(Ophævet)«.

2024/2025 – genoptagelse og afvikling af kredsbestyrelserne. Ved lov nr. 1464 af 10. december 2024 (L 22, 2024-25) blev genoptagelsesreglerne indsat som § 146, stk. 3 og 4 med virkning fra 1. januar 2025, og § 145 om kredsbestyrelsernes bistand blev ophævet. Samtidig blev [bekendtgørelse nr. 1630 af 19. december 2024 om Advokatnævnets virksomhed ved behandling af klager over advokater m.v.](#) udstedt med ikrafttræden 1. januar 2025; den [afløste](#) bekendtgørelse nr. 548 af 28. april 2020 om Advokatnævnets **og kredsbestyrelsernes** virksomhed – også titlen afspejler afviklingen.

Ældre kendelser skal læses i lyset af dette. Henvisninger til bekendtgørelse nr. 548 af 28. april 2020 ses fortsat i nævnspraksis frem til og med 2024 – fx i **2023-881** (afvisning af salærklage på grund af dens beskaffenhed) og **2021-1076** – mens kendelser fra 2025 og frem henviser til bekendtgørelse nr. 1630 af 19. december 2024, fx **2025-369** og **2026-1695**. De materielle regler om afvisning, retlig interesse og frist er dog videreført i det væsentlige uændret.

LOV	Retsplejeloven § 146, stk. 2-4	Retsplejeloven § 147b, stk. 2	
PRAKSIS	Advokatnævnet · Kommunes Familieafdeling fik klage over advokat afvist – manglende retlig interesse i mandatspørgsmål		21.05.2026
	Advokatnævnet · Klage over interessekonflikt ved virksomhedsoverdragelse afvist som for sent indgivet – klageren bekendt med forholdet mere end 1 år inden klagens indgivelse		16.12.2025

Advokatnævnet · Advokat idømt skærpet bøde for at udføre og fakturere juridisk arbejde uden aftale med klienten 30.10.2023

Advokatnævnet · Advokatrådets klage over manglende daglig bogføring af klientkonto afvist – indgivet for sent efter 1-års fristen 31.01.2022

§ 14 Afgrænsning og krydshenvisninger

Denne oversigt dækker advokatens vederlag over for **sin egen klient** – privat eller erhvervsmæssig – og prøvelsen heraf. Følgende nærliggende områder falder uden for:

- **Salær til beskikkede advokater og offentlige forsvarere.** Salær efter [retsplejelovens § 334](#), kapitel 31 og §§ 1007 og 1018 fastsættes af **retten** – ikke af Advokatnævnet – med udgangspunkt i landsretspræsidenternes vejledende takster og de årlige takstbekendtgørelser, og med hensyntagen til det opnåede resultat, sagens beskaffenhed og arbejdets omfang. Her gælder [§ 126, stk. 2](#) ikke som prøvelsesnorm, og klienten er ofte ikke betaler. Se [beskikkelse-af-forsvarer](#).
- **Kæreadgangen og 50.000 kr.-grænsen for salærkære i straffesager.** Se [kaereadgang](#).
- **Advokatens erstatningsansvar for tab ved mangelfuld rådgivning.** Salærnedsættelse efter [§ 146](#) er en **vederlagsreaktion**, ikke en erstatning: nævnet kan aldrig tilkende klienten mere end det betalte salær tilbage, uanset hvor stort klientens tab er. Lider klienten et tab ud over salæret – fx fordi et krav forældes, eller en frist overskrides – må kravet forfølges som et professionsansvarskrav ved domstolene. Se [advokatansvar](#).

Sondringen har praktisk betydning. I **2025-2098** kunne Advokatnævnet nedsætte salæret til 25.000 kr. og pålægge en bøde på 100.000 kr., men nævnet kunne **ikke** kompensere klienten for det retstab, den forspildte klagefrist til Familieretshuset medførte. Tilsvarende kunne nævnet i **2025-3595** pålægge en tillægsbøde på 30.000 kr. for mangelfuld sagsførelse (undladt syn og skøn i en entreprisetvist), men ikke dække det tab, klienten led ved at tabe retssagen. De to spor supplerer altså hinanden: **nævnet renser salæret, domstolene dækker tabet.**

Endelig bemærkes, at også kurator- og bobestyrersalærer fastsættes af skifteretten efter [konkurslovens § 239](#) og [dødsboskiftelovens § 47](#) og altså ikke prøves af Advokatnævnet, selv om kriterierne er beslægtede, jf. [B-537/2018-VLR](#) og [BS-165/2019-VLR](#).

LOV

[Dødsboskifteloven § 47](#)
[Konkursloven § 239, stk. 2](#)
[Retsplejeloven § 126, stk. 2](#)
[Retsplejeloven § 146, stk. 1](#)
[Retsplejeloven § 334, stk. 2](#)

PRAKSIS

Landsretten · Landsretten stadfæster skifterettens salærfastsættelse til bobestyrer 07.06.2019

Landsretten · Stadfættelse af kurators salær i konkursbo ved Vestre Landsret 02.01.2019

Advokatnævnet · Advokat idømt bøde på 100.000 kr. for fristoverskridelse i klage til Familieretshuset og fakturering før arbejdets udførelse – salær nedsat til 25.000 kr. 23.12.2025

REFERENCE Lovgrundlag

7 paragraffer

[Retsplejeloven § 126](#)

stk. 1, 2

[Retsplejeloven § 144](#)

stk. 1, 2

[Retsplejeloven § 146](#)

stk. 1-5

[Retsplejeloven § 147a](#)

[Retsplejeloven § 147b](#)

stk. 3

[Retsplejeloven § 147c](#)

stk. 1

[Retsplejeloven § 147d](#)

stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

29 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

1

13.02.2008	Højesterets dom om tilsidesættelse af god advokatskik ved salæropkrævning trods retshjælpsdækning	4833-5824
------------	---	-----------

LANDSRET TEN · ANKEINSTANS

8

23.05.2025	Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag	10512-12393
27.03.2025	Landsretten ophæver Advokatnævnets kendelse: Sonderende telefonsamtale udløste ikke interessekonflikt	10510-12390
10.03.2025	Landsretten frifinder selskab for advokathonorar på baggrund af salæraftale om slutaftregning	9877-11556
23.06.2021	Advokatfirma dømt for interessekonflikt i udbyttesag – salær bortfalder	1701-2042
07.06.2019	Landsretten stadfæster skifterettens salærfastsættelse til bobestyrer	5700-6813
02.01.2019	Stadfæstelse af kurators salær i konkursbo ved Vestre Landsret	707-802
09.04.2010	Landsretten stadfæster Advokatnævnets kendelse om irettesættelse af advokat for interessekonflikt	4756-5725
27.10.2009	Vestre Landsret: Advokatfirma ikke berettiget til fuldt salær grundet interessekonflikt	6896-8283

ADVOKATNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

20

21.05.2026	Kommunes Familieafdeling fik klage over advokat afvist – manglende retlig interesse i mandatspørgsmål	2026-1695
23.04.2026	Advokat idømt bøde for manglende opdrags- og prisoplysninger til forbruger klient ved grænseoverskridende fritidshussalg	2026-363
13.04.2026	Advokat pålagt tillægsbøde for utilstrækkelig specifikation af salær i personskadeerstatningssag – salær på 251.250 kr. godkendt	2025-1595
11.03.2026	Adfærdsklage over renteopgørelse afvist som for sent indgivet – ny litteratur om forældelsesloven begrundede ikke fristoverskridelse	2025-3636
09.02.2026	Advokat pålagt bøde for ikke at efterleve Advokatnævnets kendelse om nedsat salær	2025-1761
29.01.2026	Særsomt sagsoprettelseshonorar bortfalder som del af kontorhold – øvrigt advokatsalær for bodelingssag godkendt	2025-2129
23.12.2025	Advokat idømt bøde for sen udtræden af retssag pga. jobskifte, for sen afregning og manglende overholdelse af klientkontoregler – salær nedsat for overskredet prisoverslag	2025-1942

23.12.2025	Advokat idømt bøde på 100.000 kr. for fristoverskridelse i klage til Familieretshuset og fakturering før arbejdets udførelse – salær nedsat til 25.000 kr.	2025-2098
16.12.2025	Klage over interessekonflikt ved virksomhedsoverdragelse afvist som for sent indgivet – klageren bekendt med forholdet mere end 1 år inden klagens indgivelse	2025-369
30.10.2024	Advokatnævnet nedsætter salær på 522.356 kr. til 347.500 kr. ekskl. moms efter overskridelse af bindende prisoverslag uden orientering af klient	2024-594
27.09.2024	Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for 21 grove og gentagne tilsidesættelser af advokatpligterne	2023-4043
26.04.2024	Advokat pålagt bøde på 10.000 kr. for gentagne gange at have afgivet opdrags- og prisoplysning for sent i forbrugersager	2023-2154
28.02.2024	Advokat måtte ikke opkræve særskilt digitaliseringsgebyr oveni salær ved virksomhedsoverdragelse	2023-3522
30.10.2023	Advokat idømt skærpet bøde for at udføre og fakturere juridisk arbejde uden aftale med klienten	2023 - 881
28.04.2023	Advokater frifundet for klage over udarbejdelsen af en advokatundersøgelse	2022-2241 + 2022-2423
31.01.2022	Advokatrådets klage over manglende daglig bogføring af klientkonto afvist – indgivet for sent efter 1-års fristen	2021-1076
25.10.2018	Advokat idømt bøde for sen afregning og salær nedsat fra 50.000 kr. til 12.750 kr. efter mangelfuldt prisoverslag	2018-860
22.12.2016	Advokatsalær i stor transaktionssag ikke nedsat – Advokatnævnet godkender salær	2016-2240
31.10.2013	Advokatsalær på 275.000 kr. nedsat til 91.970 kr. – hjemmesidens timepriser skabte berettiget forventning om tidsbaseret afregning	2012-2873
22.10.2012	Salærklage afvist som for sent indgivet trods henvisning fra retten – klager udviste passivitet trods gentagne opfordringer	2010-635

07

PRAKSISOVERSIGT · ADVOKATER

Praksisoversigt over Advokatsamfundet og Advokatrådets tilsyn

Lovbestemt institution, pligtmæssigt medlemskab og risikobaseret tilsyn efter retsplejelovens kapitel 15

Version 2 · Opdateret 21. jul. 2026 · 30 afgørelser · 2000-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Det Danske Advokatsamfund er ikke en forening, men en ved lov oprettet og reguleret institution, der efter [retsplejelovens § 143, stk. 1](#) udgøres af alle danske advokater og ledes af Advokatrådet som bestyrelse og tilsynsmyndighed. Efter reformerne i 2007, 2018 og 2024 er tilsynet blevet risikobaseret, understøttet af en lovfæstet oplysningspligt, en årlig tilsynsplan, offentliggjorte tilsynsrapporter og en omfattende informationsudveksling med politi, anklagemyndighed, domstole og skattemyndigheder. Praksis fra Advokatnævnet viser, at manglende medvirken til tilsynet i sig selv kan føre til bøder og til frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed, mens Højesteret i sager efter [§ 147 d](#) foretager en udtømmende prøvelse af, om god advokatskik er tilsidesat – senest i KPMG Law-sagen af 5. februar 2025.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Advokatsamfundet er efter forarbejderne til 2007-reformen ikke en forening, men en ved lov oprettet og reguleret institution, der udgøres af alle advokater med beskikkelse, og som er tillagt offentligretlige funktioner.
- 02** Medlemskabet er pligtmæssigt og indtræder automatisk ved beskikkelsen; udtræden kan kun ske ved deponering eller ved ophør/frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed.
- 03** Det pligtmæssige medlemskab anses ikke for at krænke den negative foreningsfrihed efter EMRK art. 11, fordi lovregulerede kollegiale professionsorganer med fagetisk regel- og disciplinærmyndighed falder uden for konventionens foreningsbegreb.
- 04** Det pligtmæssige bidrag må kun finansiere opgaver med tilstrækkelig nær sammenhæng til Advokatsamfundets tilsyns- og disciplinærfunktion – brancheforenings-, arbejdsgiver- og arbejdstagerinteresser falder udenfor.
- 05** Advokatrådets tilsyn efter § 143, stk. 2, omfatter advokater, autoriserede fuldmægtige, advokatselskaber efter § 124 og – siden 2025 – også fællesskaber af advokater (interessentskaber).

- 06** Advokatrådet kan efter § 143, stk. 3, kræve alle oplysninger, herunder arbejdspapirer og korrespondance, som skønnes nødvendige for tilsynet, og rådet har en vid skønsbeføjelse ved fastlæggelsen af, hvilke oplysninger der er nødvendige.
- 07** Retssikkerhedslovens kapitel 4 om forbud mod selvinkriminering gælder for oplysningspligten, men en disciplinærsanktion efter § 147 c anses ikke for "straf" i konventionens forstand, jf. UfR 2000.307 H og UfR 2018.1160 H.
- 08** Efter § 143, stk. 4, må advokater ikke foretage eller medvirke til handlinger eller undladelser, som lægger hindringer i vejen for tilsynet eller har til formål at unddrage sig det.
- 09** Advokatrådet skal årligt udarbejde en intern tilsynsplan med risikoklassifikation og afgive en offentliggjort tilsynsrapport til justitsministeren, jf. § 143, stk. 5.
- 10** Ved begrundet risiko eller begrundet mistanke skal Advokatrådet efter § 143, stk. 7, iværksætte passende tilsynsforanstaltninger med det samme og må ikke afvente den planlagte tilsynstur.
- 11** Kollegiale samtaler afholdes af mindst to af Advokatrådets kontaktpersoner fra en anden retskreds end advokatens egen, og der er mødepligt, medmindre der foreligger lovligt forfald.
- 12** Advokatsamfundet og Advokatrådet er – modsat Advokatnævnet – ikke en del af den offentlige forvaltning, og offentlighedsloven og forvaltningsloven gælder derfor ikke for rådet.
- 13** Tavshedspligten efter § 143 b er en selvstændig, strafsanktioneret pligt, og fortrolige tilsynsoplysninger må kun anvendes i tilsynshvervet og kun videregives til Advokatnævnet og relevante offentlige myndigheder.
- 14** Anklagemyndigheden har efter § 143 a, stk. 3, nr. 3, pligt til af egen drift at underrette Advokatrådet, når der rejses tiltale og afsiges dom i sager med påstand om rettighedsfrakendelse eller med tilknytning til advokathvervet.
- 15** Domstolsprøvelsen efter § 147 d er en udtømmende prøvelse af Advokatnævnets vurdering af god advokatskik, men retten må særskilt vurdere, om der er fornødent grundlag for at tilsidesætte nævnets afgørelse.
- 16** Er indholdet af god advokatskik på det pågældende punkt hidtil uafklaret i praksis, kan domstolene fastslå en overtrædelse uden at pålægge sanktion.
- 17** Advokatrådet kan efter vedtægtens § 33 føre retssager i eget navn og indtræde som mandatar for en advokat i sager om advokatreguleringen eller advokatens stilling i retsplejen.

Advokatsamfundet som lovbestemt institution – og hvorfor det ikke er en forening

§ 1

Retsgrundlaget er kort, men bærende: efter [retsplejelovens § 143, stk. 1](#) "udgøres Det Danske Advokatsamfund af alle danske advokater". Bestemmelsen indebærer, at enhver advokat automatisk bliver medlem, når vedkommende modtager beskikkelse. Der finder ingen indmeldelse sted, og et medlem kan ikke ekskluderes; udtræden kan kun ske ved, at retten til at udøve advokatvirksomhed ophører – ved frivillig deponering af beskikkelsen eller ved frakendelse ved dom eller ved kendelse fra Advokatnævnet.

Bestemmelsen går tilbage til **§ 139 i lov nr. 70 af 11. april 1916 om rettens pleje**, der trådte i kraft 1. oktober 1919, med ordlyden »Samtlige Sagførere udgør et Samfund.« Af forarbejderne til den oprindelige bestemmelse fremgår, at formålet var at indføre et tilsyns- og disciplinærsystem, der på én gang varetog det offentlige interesse i en høj faglig og etisk standard og sikrede advokatstandens uafhængighed af statsmagten – ved at lægge kontrollen hos et organ, der udgik fra advokaterne selv, men uden for de statslige myndigheders kompetence. Netop dét forudsatte, at alle udøvende advokater var underlagt organets myndighed. Bestemmelsen fik sin nuværende ordlyd og placering ved **lov nr. 277 af 9. juni 1982**, der byggede på [betænkning nr. 871/1979 om revision af retsplejelovens afsnit om advokater](#), og blev udvidet til advokatselskaber ved **lov nr. 403 af 13. juni 1990**, da forbuddet mod at drive advokatvirksomhed i selskabsform blev ophævet.

Den afgørende ændring kom med advokatreformen i 2007 (lovforslag L 163, folketingsåret 2006-07), der byggede på [Advokatudvalgets betænkning nr. 1479/2006 om retsplejelovens regler om advokater](#). Lovforslagets almindelige bemærkninger angiver som første hovedpunkt:

"Reguleringen af Advokatsamfundet ændres ved, at Advokatsamfundet ikke fremover skal have karakter af en forening, men omdannes til en ved lov oprettet og reguleret institution, der udgøres af alle advokater, og som fortrinsvis varetager tilsyns- og disciplinærfunktioner i forhold til alle advokater."

Udvalget havde opstillet fem løsningsmodeller, og et flertal anbefalede den model (model 1), hvorefter Advokatsamfundet ikke anses for en forening, men for "en organisation, der udgøres af alle advokater med beskikkelse, som er oprettet ved lov, og som i henhold til lovgivningen er tillagt offentligretlige funktioner". Konsekvensen var, at brancheforeningslignende aktiviteter og markedsføringsinitiativer ikke længere kan varetages inden for rammerne af det pligtmæssige medlemskab.

Institutionens formål er i dag fastlagt i **§ 1 i vedtægten for Det Danske Advokatsamfund**, der er godkendt af justitsministeren i medfør af **§ 143, stk. 10**, og som opregner fire søjler: at værne om advokaters uafhængighed og integritet, at påse og håndhæve advokatpligterne, at sikre advokaters faglige kompetence og at virke til gavn for det danske retssamfund. Organerne er efter **vedtægtens § 4** tre: advokatmødet, Advokatrådet og Advokatnævnet.

At konstruktionen har praktiske retsvirkninger, illustreres af **24/2019**, hvor Højesteret tog stilling til inddrivelsen af sagsomkostninger tilkendt Advokatnævnet og gældsinddrivelseslovens anvendelsesområde med udgangspunkt netop i **§ 143, stk. 1** og **§ 144, stk. 1** – jf. **24/2019**.

LOV

[Retsplejeloven § 143, stk. 1, 10](#)[Retsplejeloven § 144, stk. 1](#)

PRAKSIS

Højesteret · Inddrivelse af Advokatnævnets sagsomkostninger og Gældsinddrivelseslovens anvendelsesområde

13.11.2019

§ 2 Det pligtmæssige medlemskab og den negative foreningsfrihed efter EMRK art. 11

Spørgsmålet om, hvorvidt det pligtmæssige medlemskab er foreneligt med den negative foreningsfrihed, blev første gang systematisk behandlet i [betænkning nr. 1419/2002 fra Udvalget om Eksklusivbestemmelser](#). Eksklusivudvalget anbefalede at bevare ordningen og lagde vægt på, at det tvungne medlemskab er "det naturlige grundlag for advokatsamfundets nuværende disciplinærmyndighed over advokater" og for tilsynet med klientkonto-, erstatningsfonds- og ansvarsforsikringspligterne. Udvalget fremhævede, at ordningen adskiller sig afgørende fra eksklusivbestemmelser i kollektive aftaler på arbejdsmarkedet, netop fordi lovgivningsmagten her har tillagt organet udøvende og dømmende beføjelser over for medlemmerne.

Efter Menneskerettighedsdomstolens dom af 11. januar 2006 i sagerne **Sørensen mod Danmark** og **Rasmussen mod Danmark** blev eksklusivaftaler på arbejdsmarkedet forbudt ved **lov nr. 153 af 26. april 2006**, og eksklusivbestemmelser i praksissektoren blev ophævet ved **lov nr. 491 af 7. juni 2006**. Af forarbejderne til 2007-reformen fremgår imidlertid udtrykkeligt, at dommen

"ikke ændrer ved, at foreninger, der er oprettet ved lov, og som udfører offentlig myndighed som f.eks. lovregulerede kollegiale organer blandt visse liberale professioner, der fastsætter fagets regler og håndhæver disse over for deres medlemmer, ikke omfattes af foreningsbegrebet i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 11."

Regeringen besluttede alligevel at afskaffe eksklusivlignende ordninger i de liberale erhverv, og Advokatudvalget blev bedt om at beskrive løsningsmodeller ved en afskaffelse af det pligtmæssige medlemskab. Resultatet blev den institutionsmodel, der er beskrevet ovenfor: medlemskabet består, men Advokatsamfundet ophører med at være en forening. Flertallet fandt, at modellen "bedre end nogen anden model" både sikrer borgere og virksomheder adgang til uafhængig og kvalificeret advokatbistand og respekterer princippet om negativ foreningsfrihed.

Modellens pris er en klar afgrænsning af, hvad de pligtmæssige bidrag må finansiere. Betænkning nr. 1479/2006 beskriver, at Advokatsamfundet er afskåret fra at varetage partipolitiske og fordelingspolitiske interesser samt arbejdsgiver- og arbejdstagerinteresser, og gengiver som eksempel Justitsministeriets udtalelse om, at etableringen af en obligatorisk barselsfond "ikke har tilstrækkelig nær sammenhæng med Advokatsamfundets rolle som disciplinær- og tilsynsmyndighed eller kan karakteriseres som en opgave, der ligger i naturlig forlængelse heraf". De aktiviteter, der ikke direkte knytter sig til tilsyns- og disciplinærfunktionen, blev allerede i 1994 udskilt til Advokaternes Serviceselskab, hvor medlemskabet er frivilligt.

LOV

Retsplejeloven § 143, stk. 1

Advokatrådets tilsynskompetence efter § 143, stk. 2 – hvem og hvad tilsynet omfatter

§ 3

§ 143, stk. 2 er tilsynets grundbestemmelse:

"Advokatrådet, der er Advokatsamfundets bestyrelse, fører tilsyn med advokaterne og deres autoriserede fuldmægtige. Finder rådet, at en advokat ikke har handlet i overensstemmelse med de pligter, stillingen medfører, kan det indklage den pågældende for Advokatnævnet. 1. og 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse for så vidt angår advokatselskaber, jf. § 124, og fællesskaber af advokater."

Tilsynskredsen er dermed fire-delt: den enkelte advokat, den autoriserede fuldmægtig (hvor principalen er ansvarlig for fuldmægtigens handlinger), advokatselskabet efter § 124 og – som noget nyt fra 1. januar 2025 – fællesskaber af advokater, dvs. interessentskaber. Udvidelsen til interessentskaber blev gennemført ved ændringsloven af 11. december 2024 (L 22, folketingsåret 2024-25); af de paragrafspecifikke forarbejder fremgår, at "Advokatrådets pligt til at iværksætte tilsynsforanstaltninger m.v. tillige vil omfatte fællesskaber af advokater (interessentskaber)".

Samme ændringslov nyaffattede § 142 om det såkaldte efter-tilsyn. Forarbejderne beskriver, at klientkontoreglerne fremover også gælder for advokater, der har deponeret beskikkelsen, og for advokater, der er midlertidigt frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed, og at tilsynsperioden forlænges fra 6 til 12 måneder regnet fra det tidspunkt, hvor Advokatrådet blev bekendt med det forhold, der begrunder tilsynet. Formålet er udtrykkeligt at give rådet "bedre mulighed for at føre tilsyn med klientmidlerne efter advokaten er ophørt med at udøve advokatvirksomhed, uanset årsagen til ophøret".

Tilsynets indholdsmæssige rækkevidde er beskrevet i betænkning nr. 1479/2006: Advokatrådet fører tilsyn med advokaters overholdelse af de pligter, som stillingen medfører – både den almindelige lovgivning og de særlige forpligtelser, advokater er underlagt i kraft af hvervet. Det er gentaget i [vedtægts § 24](#), hvorefter rådet fører tilsyn "i overensstemmelse med retsplejelovens kapitel 15" og udøver tilsynet i samarbejde med andre landes kompetente myndigheder, når advokatvirksomheden berører andre lande.

At tilsynet knytter sig til beskikkelsen og ikke til den faktiske udøvelse, blev principielt fastslået i [2014-2736](#), hvor Advokatnævnet udtalte:

"Det afgørende i relation til kravet om deltagelse i efteruddannelse er, at advokat [A] var beskikket som advokat i efteruddannelsesperioden. Det kan således ikke tillægges betydning, at han i perioden ikke udførte advokatarbejde."

At tilsynet også rækker ned i principalansvaret for fuldmægtige, illustreres af [2025-1845](#), hvor en advokat blev pålagt bøde for ikke at sikre en advokatfuldmægtigs lovpligtige efteruddannelse. Omvendt er tilsyns- og klagekompetencen geografisk afgrænset: i [2013-451](#) afviste Advokatnævnet en klage over en advokat, der under dansk advokattitel havde etableret sig i udlandet, fordi sagen ikke havde tilknytning til advokatens advokatudøvelse i Danmark.

LOV	Retsplejeloven § 124	Retsplejeloven § 142	Retsplejeloven § 143, stk. 2
PRAKSIS	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for ikke at sikre advokatfuldmægtigs lovpligtige efteruddannelse 20.04.2026		
	Advokatnævnet · Advokat tildelt irrettesættelse for manglende obligatorisk efteruddannelse 19.12.2014		
	Advokatnævnet · Advokatnævnet afviser klage over advokat etableret i udlandet – manglende tilknytning til dansk advokatudøvelse 28.05.2014		

Det risikobaserede tilsyn: tilsynsplan, arbejdsprogrammer og pligt til at reagere

Den nuværende tilsynsarkitektur blev indført ved ændringsloven af 19. december 2018 om ændring af retsplejeloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (L 18, folketingsåret 2018-19) med ikrafttræden 1. juli 2019. Baggrunden var mediesagerne i foråret 2017 om forsvarsadvokaters uddeling af gaver og merchandise

til indsatte klienter, som fik justitsministeren til at iværksætte en ekstern undersøgelse af Advokatrådets tilsyn. Af lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår:

"Undersøgelsen, der blev gennemført af revisionsvirksomheden EY, konkluderede bl.a., at Advokatrådets redskaber til udførelse af tilsynet på en række punkter er utilstrækkelige, og at rådets tilsyn kan styrkes ved på en række områder at gøre det mere struktureret og ved at stille større krav til dokumentationen for tilsynet."

Lovforslaget lagde derfor op til, at tilsynet "i højere grad end hidtil skal være risikobaseret", således at Advokatrådet klassificerer advokaterne efter, hvor stor risikoen er for, at advokaten ikke overholder sine pligter, og justerer hyppigheden af tilsyn herefter.

De tre bærende bestemmelser står i dag som følger:

Bestemmelse	Indhold
§ 143, stk. 5	Årlig samlet plan for tilsynsvirksomheden + årlig rapport til justitsministeren, som offentliggøres
§ 143, stk. 6	Arbejdsprogrammer, der på detaljeret måde angiver, hvordan tilsynet skal udføres
§ 143, stk. 7	Pligt til at iværksætte passende tilsynsforanstaltninger ved begrundet risiko eller begrundet mistanke

Forarbejderne præciserer indholdet af hvert element. Tilsynsplanen er en **intern** plan, der skal beskrive, hvilke advokater og advokatvirksomheder rådet planlægger tilsyn hos, og indeholde "en beskrivelse af de overvejelser – herunder vedrørende risikoklassifikation – som Advokatrådet har lagt til grund for udvælgelsen". Intentionen er, at der over en årrække sikres tilsyn ved samtlige advokater. Den årlige rapport skal følge op på planen og kan beskrive de overordnede rammer for risikoklassificeringen; formålet er "bl.a. at give offentligheden indblik i det tilsyn, der føres med advokaterne, med henblik på at styrke tilliden til tilsynet og dermed til advokatbranchen", og det forudsættes, at rapporten offentliggøres på Advokatsamfundets hjemmeside.

Arbejdsprogrammerne skal ifølge forarbejderne "medvirke til grundighed og ensartethed samt bedre dokumentation for det faktisk udførte tilsyn", samtidig med at der bevares fleksibilitet til individuelle vurderinger. Det skal efter et tilsyn kunne læses ud af programmet, hvilke kontrolhandlinger der er udført, og hvorfra de modtagne oplysninger stammer.

Den mest indgribende nyskabelse er reaktionspligten i stk. 7. Forarbejderne formulerer den skarpt:

"Det er intentionen med bestemmelsen at understrege, at Advokatrådet, hvis rådet bliver opmærksom på, at en advokat mv. ikke overholder de pligter, stillingen medfører, ikke skal afvente, at det bliver advokatens tur til at blive underkastet tilsyn i medfør af den foreslåede interne tilsynsplan."

Anledningen kan være en underretning via whistleblowerordningen, oplysninger modtaget fra offentlige myndigheder eller "historier i pressen" – det afgørende er, at noget tyder på, at der er behov for at handle her og nu. Foranstaltningen kan være et tilsynsbesøg, men også andre skridt; Rigsadvokatmeddelelsen nævner som eksempler, at klientkontoen sættes under øjeblikkelig administration efter klientkontovedtægts § 18, at der afvikles et spontant tilsyn, eller at der iværksættes en revisorundersøgelse, jf. [afsnittet om Advokatrådets tilsyn](#).

I praksis udmøntes tilsynet i konkrete tilsynsbesøg, hvor rådets sekretariat udtager sager til kontrol. I [2025-1685](#) blev advokaten og virksomheden varslet udtaget til tilsyn den 2. august 2024, tilsynsbesøget gennemført den 22. oktober 2024, og fem sager udtaget til kontrol af kundekendskabsprocedurerne – med mangler i samtlige

fem sager. Tilsvarende havde en advokat i [2016-3074](#) fået sager udtaget under tilsyn, og [2020-114](#) viser, at tilsynet også kan rette sig mod opdrags- og prisoplysninger.

LOV [Retsplejeloven § 143, stk. 5-7](#)

PRAKSIS	Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for mangelfulde hvidvaskprocedurer, systematisk fejlagtig klientkontobogføring og manglende efteruddannelse	04.03.2026
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde på 80.000 kr. og betinget frakendelse for at hindre Advokatrådets tilsyn med opdrags- og prisoplysninger	29.05.2020
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde på 20.000 kr. for utilbørlig henvendelse til centralt vidne i straffesag	26.04.2017

§ 5 Oplysningspligten i § 143, stk. 3, og forbuddet mod selvinkriminering

Før 2019 fandtes der ikke i retsplejeloven noget udtrykkeligt krav om, at advokater skulle udlevere oplysninger til Advokatrådet til brug for tilsynet. Det blev der lavet om på med [§ 143, stk. 3](#), hvorefter rådet kan kræve "alle oplysninger af advokater og deres autoriserede fuldmægtige, herunder arbejds papirer, korrespondance og andre dokumenter, der skønnes at være nødvendige for rådets tilsyn af, om der er sket eller vil ske en overtrædelse" af retsplejeloven eller regler fastsat i medfør heraf. Bestemmelsen gælder tilsvarende for advokatselskaber og fællesskaber af advokater.

Forarbejderne beskriver formålet som at "skabe et sikkert retsgrundlag" for kravet og fastslår, at listen af oplysningstyper ikke er udtømmende:

"Advokatrådet må tillægges en vid skønsmagt i forhold til at fastlægge, hvilke oplysninger rådet har brug for til at udføre tilsynet. Der skal dog være tale om nærmere afgrænsede oplysninger, der kan anses at have betydning for, at rådet kan vurdere, om advokaten mv. overholder de pligter, stillingen som advokat medfører, og som med rimelighed kan forlanges udleveret af advokaten, herunder fordi der ikke er tale om oplysninger, som Advokatrådet ville kunne fremskaffe på anden vis."

Retssikkerhedsventilen ligger i bestemmelsens 3. pkt., hvorefter [kapitel 4 i retssikkerhedsloven](#) gælder for Advokatrådets varetægelse af opgaver efter stk. 3. Det indebærer, at oplysningspligten efter [retsikkerhedslovens § 10](#) ikke gælder, hvis der er konkret mistanke om, at advokaten har begået en lovovertrædelse, der kan medføre straf – medmindre det kan udelukkes, at de søgte oplysninger kan have betydning for bedømmelsen af den konkrete lovovertrædelse.

Afgørende for rækkevidden er, hvad der forstås ved "straf". Forarbejderne fastslår udtrykkeligt:

"I forhold til udtrykket "straf" bemærkes det, at en disciplinærsanktion i medfør af retsplejelovens § 147 c som følge af tilsidesættelse af god advokatskik ikke antages at være en straf i konventionens forstand, jf. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelse af 24. november 1998 i sagen Brown mod Storbritannien, og Højesterets dom af 3. november 1999 (trykt i UfR 2000, side 307) og 12. december 2017 (trykt i UfR 2018, side 1160)."

Selvinkrimineringsforbuddet aktualiseres derfor først, når der ved siden af disciplinæransvaret er konkret mistanke om et strafbart forhold – forarbejderne nævner bedrageri som eksempel. Rene disciplinære tilsynsanmodninger kan advokaten altså ikke afvise under henvisning til selvinkriminering.

Oplysningspligten suppleres af det generelle obstruktionsforbud i § 143, stk. 4: advokater og deres autoriserede fuldmægtige må ikke foretage eller medvirke til handlinger eller undladelser, som lægger hindringer i vejen for tilsynet, eller hvis formål er at unddrage sig tilsynet.

Sanktionssiden er dobbelt. Forarbejderne anfører, at manglende overholdelse af oplysningspligten kan føre til en disciplinærsanktion for overtrædelse af god advokatskik, og at rådet desuden kan anmode Advokatnævnet om at pålægge **tvangsbøder** efter § 147 c, stk. 2 – med den udtrykkelige forudsætning, at "en sådan anmodning kan behandles særskilt ved nævnet for at sikre den fornødne hurtighed".

LOV

Retsplejeloven § 143, stk. 3, 4

Retsplejeloven § 147c, stk. 2

Retssikkerhedsloven § 10

§ 6 Praksis: når tilsynet hindres, forhales eller vildledes

Advokatnævnets praksis viser, at manglende medvirken til tilsynet ikke behandles som en formalitetsforseelse, men som en tilsidesættelse af en fundamental advokatpligt – og at den i sig selv kan koste retten til at udøve advokatvirksomhed.

Den klareste illustration er 2025-1853. Advokatrådet havde indkaldt advokaten og hans selskab til tilsyn den 8. november 2023 og anmodet om bl.a. oversigt over klientbankkonti, kontoudskrifter, udskrift for de enkelte klienters mellemværende og for det samlede klienttilsvar. Trods gentagne rykkere frem til juni 2025 blev materialet aldrig fremsendt, og tilsynet blev aldrig gennemført. Advokatrådet nedlagde påstand om midlertidig frakendelse efter § 147 c, stk. 5, og nævnet fandt begge kumulative betingelser opfyldt. Nævnet lagde vægt på, at advokaten

"i en årrække ikke har medvirket til, at Advokatrådet kunne føre det lovpligtige tilsyn"

og særskilt på, at han med henvisning til sygdomsforløb havde fået udskudt tilsynet over en lang periode "uden på noget tidspunkt at have deponeret sin advokatbeskikkelse". At advokaten umiddelbart før nævnsmødet indsendte nul-erklæringer, kunne ikke føre til en anden vurdering, fordi de sildigt indsendte erklæringer ikke gav det tilsynsmæssige indblik, som han havde forhindret gennem en årrække. Forsvarets synspunkt om, at forholdene alene angik »administrative« advokatpligter uden reel fare for klienter, blev ikke fulgt.

Samme mønster ses i:

- 2020-114, hvor en advokat blev pålagt en bøde på 80.000 kr. og betinget frakendelse for at hindre Advokatrådets tilsyn med opdrags- og prisoplysninger – en kendelse, der bl.a. hviler på § 143, stk. 2-4.
- 2025-1104, hvor **vildledning** af Advokatrådets tilsyn indgik som selvstændigt forhold ved siden af misbrug af klientmidler og manglende ansvarsforsikring.
- 2023-4043, hvor 21 grove og gentagne tilsidesættelser – herunder forhold under § 143, stk. 3 og 4 – førte til frakendelse.
- 2024-2041, hvor frakendelse indtil videre blev pålagt for grove overtrædelser af klientkontovedtægten og hvidvaskloven.
- 2025-1685, hvor nævnet efter et gennemført tilsynsbesøg fandt, at bogføringen skete "efter instruks" frem for på grundlag af de faktiske bankposter, og at der i alle udtagne sager var mindst 180 dage uden overensstemmelse mellem bogført og reelt klienttilsvar.

Begrundelsen for stregheden er formuleret principielt i [2022-2521](#), hvor nævnet gengiver sin tidligere kendelse:

"Reglerne om indgivelse af klientkontoerklæringer og korrekt håndtering af klientmidler er af fundamental betydning for Advokatrådets mulighed for at føre tilsyn med advokater i overensstemmelse med loven og for klienternes tillid til advokatstanden."

Samme kendelse fastlægger kriterierne for ophævelse af en frakendelse efter [§ 147 f, stk. 1](#) med henvisning til **U.2008.474**: omfanget, karakteren og grovheden af de forhold, der begrundede frakendelsen, den forløbne tid, og om der fortsat er grund til at antage, at den pågældende ikke vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde. Nævnet understreger samtidig, at det ikke kan angive en fast tidshorisont.

Endelig viser praksis, at Advokatrådets indklagelse ikke automatisk fører til den påstand, rådet nedlægger: i [2014-2736](#) nedlagde rådet påstand om bøde, men nævnet nøjedes med en irrettesættelse kombineret med et pålæg om supplerende efteruddannelse efter [§ 147 c, stk. 2](#).

LOV

[Retsplejelovent § 143, stk. 2-4](#)[Retsplejelovent § 147c, stk. 1-2, 5](#)[Retsplejelovent § 147f, stk. 1](#)

PRAKSIS	Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for misbrug af klientmidler fra to dødsboer, vildledning af Advokatrådets tilsyn og manglende ansvarsforsikring	08.04.2026
	Advokatnævnet · Advokat midlertidigt frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for årelang manglende medvirken til tilsyn og systematisk tilsidesættelse af fundamentale advokatpligter	04.03.2026
	Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for mangelfulde hvidvaskprocedurer, systematisk fejlagtig klientkontobogføring og manglende efteruddannelse	04.03.2026
	Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed indtil videre for grove overtrædelser af klientkontovedtægten og hvidvaskloven	23.06.2025
	Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for 21 grove og gentagne tilsidesættelser af advokatpligterne	27.09.2024
	Advokatnævnet · Advokatnævnet afslår tredje ansøgning om ophævelse af frakendelse af advokatbeskikkelse	28.11.2022
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde på 80.000 kr. og betinget frakendelse for at hindre Advokatrådets tilsyn med opdrags- og prisoplysninger	29.05.2020
	Advokatnævnet · Advokat tildelt irrettesættelse for manglende obligatorisk efteruddannelse	19.12.2014

§ 7 Den kollegiale samtale med Advokatrådets kontaktpersoner

Ved siden af det dokumentbaserede tilsyn og indklagelsen til Advokatnævnet råder Advokatrådet over et mellemliggende, kollegialt redskab. Efter [§ 143, stk. 8](#) kan rådet bestemme, at en advokat – eller en ikke-advokat, der efter [§ 124 c, stk. 1, nr. 2](#) ejer aktier eller anparter i et advokatselskab – skal indkaldes til en kollegial samtale med mindst to af Advokatrådets kontaktpersoner **fra en anden retskreds end den, hvor advokaten har sin virksomhed**, hvis det må antages, at den pågældende har tilsidesat sine pligter.

Den geografiske forskydning er hele pointen: samtalen skal føres af kolleger, som ikke selv har et konkurrence- eller samarbejdsforhold til den indkaldte. Ordningen udmøntes i [bekendtgørelse om indkaldelse af advokater m.v. til en samtale med Advokatrådets kontaktpersoner](#), der trådte i kraft 1. januar 2025 og afløste den tidligere bekendtgørelse om samtale med kredsbestyrelsen. Efter [§ 1](#) skal der ud over de to kontaktpersoner deltage en

medarbejder fra Advokatrådets sekretariat, og efter § 2 kan indkaldelse ske, uanset at der allerede verserer en sag i Advokatnævnet mod den pågældende.

Deltagelse er ikke frivillig. § 4 fastslår mødepligt på det sted og tidspunkt, Advokatrådet og kontaktpersonerne fastsætter, medmindre der foreligger lovligt forfald på grund af sygdom eller andre særlige omstændigheder – og rådet kan kræve dokumentation, f.eks. lægeerklæring. Efter samtalen udfærdiges efter § 6 et rapportudkast, som sendes til den pågældende med frist for bemærkninger, hvorefter den endelige rapport sendes til Advokatrådet. Rapporten skal indeholde kontaktpersonernes indstilling om det videre forløb, "herunder om der er behov for en revisorundersøgelse, og om der er grundlag for at indbringe sagen for Advokatnævnet".

Kontaktpersonsordningen er selv et resultat af 2024-reformen. Advokatrådet nedsatte i oktober 2022 et strukturudvalg, hvis anbefalinger ifølge lovforslagets almindelige bemærkninger bl.a. gik ud på, "at advokatkredsens kredsbestyrelser nedlægges, og at der indføres et deorumkrav for medlemmer af Advokatsamfundets organer". De paragrafspecifikke forarbejder til § 143, stk. 9 beskriver ændringen kort: "Kredsbestyrelserne nedlægges, og Advokatrådet skal i stedet udpege kontaktpersoner, som bistår rådet."

Kontaktpersonernes funktion er nærmere reguleret i [vedtægtens § 40](#): rådet udpeger efter opslag 1-2 kontaktpersoner i hver retskreds samt i Grønland og på Færøerne, for 2 år ad gangen med mulighed for genudpegning to gange. Ud over deltagelse i kollegiale samtaler skal kontaktpersonen bl.a. fungere som bindeled mellem rådet og advokaterne i retskredsen, kunne afholde kollegialt samråd med henblik på løsning af en konflikt mellem to advokater, virke for at sikre kandidater til valg til Advokatrådet og Advokatnævnet, og – sammen med sekretariatet – foranstalte midlertidig assistance til klientvaretagelsen, f.eks. hvis en virksomheds eneste advokat uden varsel ikke er i stand til at udøve advokatvirksomhed. Rådet kan i øvrigt beslutte, at udpegningen bortfalder, "herunder hvis kontaktpersonen ikke er værdig til den agtelse og tillid, som hvervet som kontaktperson kræver".

LOV

[Retsplejeloven § 124c, stk. 1](#)[Retsplejeloven § 143, stk. 8, 9](#)

§ 8 Informationsudveksling med politi, anklagemyndighed og andre myndigheder – § 143 a

Risikoklassifikationen er kun så god som informationsgrundlaget, og derfor blev der i 2019 indsat en detaljeret bestemmelse om Advokatrådets adgang til myndighedsoplysninger. § 143 a er bygget op i tre lag:

- **Stk. 1 – rådet kan indhente.** Advokatrådet kan indhente og modtage oplysninger om specifikke advokater fra domstolene (om salæranmodninger i beskikkede sager eller om adfærd under en retssag), fra politiet (om aktuel efterforskning mod en sigtet advokat), fra anklagemyndigheden (om verserende eller afsluttede straffesager), fra skattemyndighederne (specificerede skatteoplysninger og oplysninger om omkostningsgodtgørelse) og fra Direktoratet for Kriminalforsorgen (om adfærd under hvervet i kriminalforsorgens institutioner).
- **Stk. 2 – myndighederne kan videregive.** Offentlige myndigheder kan videregive bestemte oplysninger, hvis myndigheden vurderer, at de er relevante for tilsynet.
- **Stk. 3 – myndighederne skal videregive.** Domstolene ved konkurs-, rekonstruktions-, fogedrets-, konkurskarantæne- og tvangsauktionsbegæringer; Direktoratet for Kriminalforsorgen ved politianmeldelse

af en advokat for forseelser begået under hvervet; og anklagemyndigheden, når der rejses tiltale og afsiges dom i straffesager med påstand om rettighedsfrakendelse efter § 138 eller med tilknytning til advokathvervet.

Forarbejderne understreger, at bestemmelsen indeholder "en forpligtelse for de omtalte myndigheder til at udlevere oplysningerne til Advokatrådet", og at videregivelsen derfor altid vil være berettiget. Samtidig fremhæves det, at [forvaltningslovens § 31](#) om videregivelse mellem forvaltningsmyndigheder **ikke** finder anvendelse – netop fordi Advokatrådet ikke er en offentlig myndighed. En forvaltningsmyndighed kan derfor ikke afslå at udlevere oplysninger med henvisning til merarbejde, men skal fortsat iagttage saglighed, proportionalitet og de databeskyttelsesretlige principper. Forarbejderne forudsætter tillige, at rådet kun anmoder om oplysninger, der er relevante for tilsynet, at rådet begrundet sin anmodning og angiver hvilken advokat den angår, og at "det vil således ikke være muligt for rådet at sende en liste over navne til en ret uden nærmere begrundelse".

Den praktiske gennemførelse på anklagemyndighedens side er reguleret i [Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om videregivelse af oplysninger i sager mod advokater mv. til Advokatrådet](#). Meddelelsen fastlægger en fast kanal: den lokale anklagemyndighed sender oplysningerne til den relevante statsadvokat, der – hvis statsadvokaten er enig i, at oplysningerne er relevante for tilsynet – sender dem videre til Advokatrådet, jf. [pkt. 4.2](#). Om den obligatoriske underretning hedder det i [pkt. 4.4](#):

"I sager, hvor en advokat er blevet frifundet for en påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed, skal anklagemyndigheden ligeledes videregive oplysninger herom til Advokatrådet."

Som eksempler nævnes sager om underslæb på klientkontoen, bedrageri mod klienter, stillingsmisbrug og uretmæssig kontakt med varetægtsfængslede. Bestemmelsen fik sin nugældende ordlyd ved **lov nr. 1553 af 12. december 2023**.

[Pkt. 4.5](#) opregner, hvad rådet i relevant omfang kan modtage: advokatens identitet, kopi af sigtelse/anklageskrift, tidspunkt for sigtelse eller tiltalerejsning, oplysning om påstand om rettighedsfrakendelse, retsbøger, sagsfremstilling og afgørelsen. Uvedkommende oplysninger skal anonymiseres, i det omfang videregivelsen vurderes unødvendig for tilsynet.

Også rent disciplinære forhold kan videregives. [Pkt. 4.3.2](#) nævner med henvisning til forarbejderne bl.a. "utilbørlige ytringer mod anklageren, rettens personale, vidner eller andre aktører", tilfælde hvor "en advokat groft og åbenlyst handler i strid med sin klients interesser", og udeblivelse fra retsmøder uden besked – samt tilfælde, hvor der ses "et mønster i eventuelle tilsidesættelser af god advokatskik". Den generelle indberetningspligt er gentaget i [Rigsadvokatmeddelelsen om forelæggelse og indberetning, pkt. 3.2.1.2-](#), hvorefter politikredsen skal sende sagen til Rigsadvokaten, der vurderer, om Advokatrådet skal underrettes med henblik på en eventuel disciplinærsag.

De sagstyper, der udløser underretning, er ikke teoretiske. [Sag 242/2014](#) angik en beskikket forsvarer, der havde indgået en aftale om at afgive en del af sit statsbetalte salær til en forurettet i sagen; Højesteret fandt, at advokaten savnede den fornødne habilitet, og at aftalen "strider mod grundlæggende retsplejemæssige hensyn". Og [2016-3074](#) viser den type adfærd i retten, som anklagemyndigheden efter meddelelsen kan indberette.

LOV

[Retsplejeloven § 138](#)[Retsplejeloven § 143a, stk. 1-3](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesteret stadfæster tilbagekaldelse af advokatbeskikkelse: Salærdelingsaftale med forurettet medfører inhabilitet

26.06.2015

Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde på 20.000 kr. for utilbørlig henvendelse til centralt vidne i straffesag

26.04.2017

§ 9 Tavshedspligt efter § 143 b – og hvorfor offentligheds- og forvaltningsloven ikke gælder for rådet

Modstykket til den brede informationsadgang er en skarp tavshedspligt. § 143 b, stk. 1 gør straffelovens §§ 152 og 152 c-152 f tilsvarende anvendelige for Advokatrådets medlemmer, medlemmer af Advokatrådets udvalg, Advokatsamfundets ansatte og Advokatrådets kontaktpersoner for så vidt angår oplysninger, de får kendskab til gennem tilsynsvirksomheden – og for personer, der udfører serviceopgaver for disse organer. Stk. 2 fastslår et formålsbundethedsprincip: fortrolige oplysninger modtaget i medfør af kapitel 15 må kun anvendes i forbindelse med tilsynshvervet. Stk. 3 afgrænser videregivelsen udtømmende til Advokatnævnet og til relevante offentlige myndigheder, herunder anklagemyndigheden, politiet og justitsministeren.

Forarbejderne til bestemmelsen fra 2019 forklarer begrundelsen præcist:

"Advokatrådet er ikke omfattet af forvaltningslovens regler. ... Der findes ikke særlige regler om rådets tavshedspligt omkring de oplysninger, rådet behandler i forbindelse med udførelsen af sit tilsyn."

Tavshedspligten blev derfor konstrueret som en parallel til forvaltningslovens § 27, og forarbejderne præciserer, at en oplysning, der f.eks. er fortrolig efter skatteforvaltningslovens § 17, stk. 1, forbliver fortrolig, når den er videregivet til Advokatrådet. Om videregivelsen fremadrettet anføres, at rådet skal kunne orientere justitsministeren (i praksis Civilstyrelsen), hvis rådet bliver bekendt med, at betingelserne i § 139, stk. 1 er opfyldt, så der kan anlægges sag om frakendelse af beskikkelsen. Personkredsen blev udvidet til også at omfatte medlemmer af Advokatrådets udvalg ved lov nr. 1553 af 12. december 2023, hvis forarbejder begrundet det med, at udvalgsmedlemmer, der ikke tillige er rådsmedlemmer eller ansatte, ellers ville falde uden for.

Den institutionelle pointe er formuleret utvetydigt i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Advokatrådets tilsyn:

"Advokatsamfundet og Advokatrådet er – i modsætning til Advokatnævnet – ikke en del af den offentlige forvaltning. Selv om offentlighedsloven, forvaltningsloven og de almindelige forvaltningsretlige principper, herunder proportionalitets- og saglighedsprincipper, således ikke gælder for Advokatsamfundet og Advokatrådet, har Advokatrådets medlemmer og Advokatsamfundets ansatte mv. tavshedspligt med hensyn til oplysninger, som de får kendskab til gennem tilsynsvirksomheden, jf. retsplejelovens § 143 b."

Sondringen er praktisk vigtig i to retninger. For det første kan der ikke søges aktindsigt efter offentlighedsloven i Advokatrådets tilsynssager, og forvaltningslovens regler om partshøring og begrundelse gælder ikke direkte for rådets tilsynsvirksomhed. For det andet er det de afgivende myndigheder – politi, anklagemyndighed, domstole, skattemyndigheder – der skal foretage den forvaltnings- og databeskyttelsesretlige vurdering af, om en oplysning må videregives; det er udtrykkeligt forudsat i forarbejderne og gentaget i Rigsadvokatmeddelelsens pkt. 4.5.

Tavshedspligten efter § 143 b skal holdes adskilt fra advokatens egen tavshedspligt over for klienten, der hviler på § 126, stk. 1 og straffelovens § 152 – se hertil bl.a. Advokatnævnets kendelse i sag 02-0401-99-3531 løj-dr og oversigten under tavshedspligt.

§ 10 Advokat kredse, advokatmøde, bidragspligt og Erstatningsfonden

Den organisatoriske infrastruktur følger af § 143, stk. 9-10 og af den godkendte vedtægt.

Advokat kredse. Landet er efter vedtægtens § 39 delt i fem advokat kredse, der følger retskredsene: 1. kreds (Hovedstadskredsen, inkl. Færøerne og Grønland), 2. kreds (Sjælland), 3. kreds (Syddanmark), 4. kreds (Østjylland) og 5. kreds (Nordvestjylland). En advokat hører til den kreds og retskreds, hvorfra erhvervet udøves; for advokater uden erhvervsudøvelse er bopælen afgørende, og advokater uden erhverv eller bopæl i Danmark hører til 1. kreds.

Advokat mødet. Efter § 5 afholdes ordinært advokatmøde hvert andet år i perioden 15. april til 15. juni, med adgang for alle advokater. Ekstraordinært møde afholdes, når Advokatrådet bestemmer det, eller når mindst 200 advokater skriftligt begærer det. Dagsordenen omfatter efter § 10 bl.a. beretning om Advokatrådets, Advokatnævnets og Erstatningsfondens virksomhed, godkendelse af regnskaber og budget samt Advokatrådets forslag til bidrag.

Valg og valgbarhed. Advokatrådet består efter § 13 af en formand og 14 andre medlemmer. Formanden vælges ved elektronisk afstemning blandt alle advokater, mens de øvrige 14 vælges kredsvis efter § 15 (1. kreds 7, 2. kreds 3, 3. kreds 1, 4. kreds 2, 5. kreds 1). Valgperioden er fire år med mulighed for ét genvalg på to år; efter seks sammenhængende år kræves et års karens. Det deorumkrav, som strukturudvalget anbefalede, er udmøntet i § 17, der udelukker bl.a. advokater med fængselsdomme inden for 5 år, advokater under betinget eller egentlig frakendelse, og advokater, der inden for 5 år er pålagt en bøde på mindst 60.000 kr. Ved bøder på over 20.000 kr., men under 60.000 kr., træffes afgørelsen af Advokatnævnet efter retsplejelovens § 147 h, stk. 2, hvorefter nævnet kan fratage valgbarheden, "hvis de udviste forhold i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af Advokatrådet eller Advokatnævnet". Sagen indbringes af Advokatrådet, jf. § 147 h, stk. 1.

Bidragspligten. Efter vedtægtens § 45 skal enhver advokat betale et årligt bidrag til udgifterne ved Advokatsamfundets virksomhed, herunder eventuelt tilskud til Understøttelsesfonden, forsikringsordningen efter §§ 48-51 og Erstatningsfonden. Bidragets størrelse fastsættes af advokatmødet, og bidragene forfalder ved regnskabsårets begyndelse. Advokater modtager efter § 44 som udgangspunkt ikke vederlag for hverv inden for Advokatsamfundet; kun rådsformanden og de advokatmedlemmer, der sidder i Advokatnævnet, modtager vederlag.

Manglende bidragsbetaling er en disciplinærforseelse. I 2025-1853 udgjorde manglende rettidig betaling af 2025-bidraget på 11.625 kr. inkl. moms et selvstændigt anklagepunkt efter § 126, stk. 1, jf. vedtægtens § 45, stk. 1 – og kendelsen dokumenterer et inddrivelsesforløb med rykkere, egen-inkasso og betalingspåkrav i fogedretten.

Erstatningsfonden og forsikringen. Advokatsamfundet tegner efter § 48 en forsikring med en årlig dækning på mindst 25 mio. kr., der helt eller delvis dækker tab, som ikke dækkes af advokatens egen ansvarsforsikring eller garanti, og som skyldes enten fejl/forsømmelse i forbindelse med advokatvirksomhed eller uretmæssigt forbrug af betroede midler. Efter § 49 kan der højst udbetales 2,5 mio. kr. for en enkelt skade ved ansvarspådragende fejl og 5 mio. kr. ved uretmæssigt forbrug af betroede midler, og erstatning ydes kun, hvis det godtgøres, at advokaten er ansvarlig, og at hverken advokaten eller nogen medansvarlig kan dække kravet.

Midler hensat til Erstatningsfonden kan efter § 51 anvendes til præmie, selvrisko og etableringsomkostninger for forsikringen.

Hertil kommer, at Advokatrådet efter § 27 kan bistå klienter med at få opfyldt en kendelse fra Advokatnævnet, som den indklagede ikke har efterlevet – herunder ved at antage advokat til at føre rets- og fogedsag – uden at klienten skal betale omkostningerne, og uden at det påvirker rådets mulighed for at indbringe advokaten for nævnet.

LOV

Retsplejelovent § 126, stk. 1

Retsplejelovent § 143, stk. 9, 10

Retsplejelovent § 147h, stk. 1, 2

PRAKSIS **Advokatnævnet** · Advokat midlertidigt frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for årelang manglende medvirken til tilsyn og systematisk tilsidesættelse af fundamentale advokatpligter 04.03.2026

Advokatrådets øvrige funktioner: advokatetiske regler, responsa, § 11 uddannelse og retssager i eget navn

Tilsynet er kernen, men vedtægten tildeler Advokatrådet flere funktioner, der har betydning for, hvordan tilsynsnormerne bliver til.

De advokatetiske regler. Efter vedtægtens § 25 udarbejder Advokatrådet vejledende retningslinjer for god advokatskik. Reglerne "skal afspejle Advokatnævnets og domstolenes praksis", og på områder, der ikke er afklaret i praksis, udtrykker de "Advokatrådets opfattelse af god advokatskik til vejledning for advokater og offentlighed". De er dermed ikke bindende for Advokatnævnet eller domstolene – et forhold, der blev udslagsgivende i BS-46/2015-OLR, hvor advokaten netop havde gjort gældende, at begrebet ikke burde udvides ud over de skrevne regler. Landsretten tiltrådte, at god advokatskik var tilsidesat, men fandt, at der ikke var anledning til at pålægge nogen sanktion, da spørgsmålet hidtil havde været uafklaret i praksis. Samme afgrænsning genfindes i BS-248/2006-VLR, hvor landsretten afviste, at § 151 skulle indskrænke Advokatnævnets kompetence, og fastslog, at nævnet har hjemmel efter § 147 b, samt at de advokatetiske regler "kun er vejledende og ikke et udtømmende hjemmelsgrundlag".

Responsa. Efter § 26 kan Advokatrådet på begæring afgive responsum om god advokatskik eller om et omtvistet salær – også til vejledning for retten under en verserende sag, hvis sagen ikke har været påkendt af Advokatnævnet. Rådet afgiver dog ikke responsum i en sag, hvor der samtidig verserer klagesag for Advokatnævnet.

Uddannelse og prøver. Efter § 23 forestår Advokatrådet den teoretiske grunduddannelse, advokateksamen og den praktiske prøve i retssagsbehandling samt prøven i regler af særlig betydning for advokathvervet for ikke-advokat-medejere af advokatselskaber. Rådet fører i den forbindelse tilsyn med, at medejerne indstiller sig til og består prøven inden for fristen, og at ejerskabet bringes til ophør, hvis det ikke sker.

Udvalg, henvendelser og retssager i eget navn. Efter § 33 kan Advokatrådet nedsætte udvalg, henvende sig til nationale og internationale myndigheder, føre retssager i eget navn og – i sager, der vedrører advokatreguleringen eller advokatens stilling i retsplejen – indtræde som mandatar for en advokat eller beslutte, at sagsomkostningerne udredes af Advokatsamfundet. Denne beføjelse er baggrunden for, at rådet optræder som part eller biintervenient i de principielle domstolssager om advokatreguleringen. Endelig skal rådet efter § 31 arbejde for adgangen til kvalificeret, uafhængig og fortrolig advokatbistand samt for retssikkerheden i

retsplejen og i den offentlige forvaltning, og efter § 32 informere advokater og borgere om væsentlige afgørelser fra domstolene og Advokatnævnet.

Den materielle standard, tilsynet håndhæver, udvikles gennem samspillet mellem rådet, nævnet og domstolene – se hertil oversigten om [advokatansvar](#). Eksempler på nævnets og domstolenes præcisering af standarden er [BS-2148/2006-OLR](#) og den efterfølgende højesteretsdom [BS-251/2007-HJR](#) om salæropkrævning trods retshjælpsdækning, [BS-1274/2008-VLR](#) om pligten til at udtræde ved opstået interessekonflikt, og [2025-1610](#) om pligten til at videresende en myndighedsafgørelse til klienten.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 147b	Retsplejeloven § 151
PRAKSIS			
	Højesteret · Højesterets dom om tilsidesættelse af god advokatskik ved salæropkrævning trods retshjælpsdækning		13.02.2008
	Landsretten · Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik - spørgsmål om sanktion		28.01.2016
	Landsretten · Vestre Landsret: Advokatfirma ikke berettiget til fuldt salær grundet interessekonflikt		27.10.2009
	Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik vedrørende rådgivning om retshjælpsforsikring og salær		22.05.2007
	Landsretten · Dom om god advokatskik vedrørende udtalelser om dommer i ankestævning		29.03.2007
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for manglende videresendelse af dagpengeafgørelse og utilstrækkelig underretning om ophør af repræsentation		29.01.2026

§ 12 Domstolsprøvelsen efter § 147 d og Advokatrådets rolle som indklager

Advokatrådet afgør ikke selv disciplinærsager. Rådet er **indklager**: finder rådet, at en advokat ikke har handlet i overensstemmelse med pligterne, kan det indklage den pågældende for Advokatnævnet, jf. [§ 143, stk. 2](#).

Nævnets afgørelser efter [§ 147 c, stk. 1 og 2](#) kan af advokaten, fællesskabet, selskabet eller medejeren indbringes for retten efter [§ 147 d](#) inden 4 uger, med opsættende virkning for afgørelser efter [§ 147 c, stk. 1](#). Sagen anlægges mod **Advokatnævnet** i den borgerlige retsplejes former ved den ret, i hvis kreds advokaten har kontor. Frakendelsessager efter [§ 147 c, stk. 3, 4, 8 eller 9](#), følger den anderledes procedure i [§ 147 e](#), hvor anmodningen fremsættes over for justitsministeren, der anlægger sagen, og hvor retten på et forberedende retsmøde inden 4 uger tager stilling til opsættende virkning.

Proceskarakteren af disse sager blev fastlagt i [BS-2339/2009-VLR](#), hvor landsretten fandt, at en disciplinærsag med påstand om bøde og med udsigt til navneoffentliggørelse "ud fra en general betragtning vil have særlig betydning for den pågældende advokat", og at sagen derfor skulle henvises til almindelig proces efter [§ 402, stk. 1, nr. 2](#) – uanset at advokaten selv modsatte sig det. Ved siden af den særlige søgsmålsadgang består den almindelige prøvelsesret; i [Sag 276/2013](#) tog Højesteret stilling til prøvelsen af en kompetenceafvisning fra Advokatnævnet efter [grundlovens § 63, stk. 1](#).

Prøvelsens intensitet. Østre Landsret sammenfattede i KPMG Law-sagen, [BS-28276/2022-OLR](#), retstilstanden med henvisning til [U.2018.1160H](#): domstolene har adgang til en udtømmende prøvelse af Advokatnævnets vurdering af god advokatskik, men må særskilt vurdere, om der er fornødent grundlag for at tilsidesætte nævnets afgørelse. Landsretten henviste tillige til [U.1998.1105/2H](#) for, at adfærd, som medfører en *risiko* for tilsidesættelse af advokatpligterne, efter omstændighederne kan være i strid med god advokatskik.

KPMG Law-sagen er den mest markante illustration af hele kæden fra tilsyn til Højesteret. Advokatrådet iværksatte i februar 2020 en kontrolsag mod det nystiftede KPMG Law Advokatfirma P/S, konkluderede i august 2020, at advokaterne ikke havde bevaret deres uafhængighed i forhold til KPMG-netværket, og indklagede ved anklageskrift af 18. maj 2021 selskabet og tre advokater for Advokatnævnet med 20 kritikpunkter – bl.a. pligt til at dele klient- og modpartsnavne med netværket, tilslutning til netværkets compliance-systemer, henvisningskrav og netværkets adgang til at inspicere og revidere advokatfirmaet. Advokatnævnet pålagde ved kendelse af 9. juni 2022 hver af de fire en bøde på 10.000 kr. Østre Landsret ophævede kendelsen den 5. juli 2024 og lagde afgørende vægt på aftalekompleksets udtrykkelige bestemmelser om, at lokal lovgivning og regulering har forrang:

"Samlet finder landsretten ikke grundlag for at fastslå, at KPMG Law – på trods af aftalekompleksets udtrykkelige bestemmelser om, at medlemsvirksomhederne har det fulde ansvar for deres interne anliggender og drift samt er forpligtet af lokal lovgivning og regulering forud for bestemmelser i aftalekomplekset – har påtaget sig sådanne forpligtelser, at advokatselskabet reelt risikerer ikke at kunne bevare sin uafhængighed og integritet."

Højesteret nåede den 5. februar 2025 til det modsatte resultat i [BS-35382/2024-HJR](#). Som gengivet i Højesterets årsberetning 2025 fandt Højesteret indledningsvis, at der "efter karakteren af den foreliggende sag" måtte foretages en udtømmende prøvelse af Advokatnævnets afgørelse, og at kravet om uafhængighed i [§ 126](#) må ses i sammenhæng med reglerne om advokatvirksomhed i selskabsform i [§§ 124-124 g](#). Højesteret opstillede dernæst normen:

"en advokat eller et advokatselskab handler i strid med god advokatskik, hvis advokaten eller advokatselskabet indgår i et samarbejde med andre virksomheder på vilkår eller under omstændigheder, hvor der kan rejses rimeligt begrundet tvivl om, hvorvidt samarbejdet er foreneligt med de nævnte krav om iagttagelse af fortrolighed og bevarelse af uafhængighed og integritet."

Efter en samlet vurdering af hele aftalekomplekset fandt Højesteret, at KPMG Law i høj grad var integreret i netværket og i en række henseender undergivet direktiver fra andre aktører, og at selskabet havde bundet sig så nært til netværket – herunder vedrørende driften af advokatvirksomheden – at der var rimeligt begrundet tvivl om, hvorvidt kravene om uafhængighed og integritet var opfyldt. God advokatskik var derfor tilsidesat. Men fordi spørgsmålet ikke var udtrykkeligt reguleret i de advokatetiske regler og hidtil havde været uafklaret i praksis, fandt Højesteret "ikke tilstrækkeligt grundlag for at pålægge KPMG Law en sanktion" – samme sanktionsfrihed ved uafklaret praksis som i [BS-46/2015-OLR](#).

Sammenligning af udfaldene i de principielle domstolsprøvelser:

Sag	Instans/dato	Nævnets afgørelse	Udfald
BS-57859/2019-OLR	Østre Landsret, 23.06.2021	4 × 10.000 kr. + salær på 3,5 mio. kr. bortfaldet	Stadfæstet
BS-26376/2021-HJR	Højesteret, 01.09.2022	Samme	Stadfæstet
BS-28276/2022-OLR	Østre Landsret, 05.07.2024	4 × 10.000 kr.	Kendelsen ophævet
BS-35382/2024-HJR	Højesteret, 05.02.2025	Samme	God advokatskik tilsidesat, men ingen sanktion
BS-33382/2024-HJR	Højesteret, 07.05.2025	Bøde 20.000 kr.	Stadfæstet
BS-1084/2024-OLR	Østre Landsret, 23.05.2025	Bøde 40.000 kr.	Nedsat til 20.000 kr.
BS-314/2007-HJR	Højesteret, 08.04.2009	Bøde	Nedsat til 5.000 kr.

I udbytteskatsagen fastslog Højesteret i [BS-26376/2021-HJR](#), at opdragets karakter af en politisk aftalt, uvildig undersøgelse medførte skærpede krav til advokatens uafhængighed, og at et konflikttjek baseret på Google-søgninger og uformelle drøftelser var utilstrækkeligt. I [BS-33382/2024-HJR](#) opstillede Højesteret tilsvarende principielle kontradiktionskrav til advokatundersøgelser rettet mod enkeltpersoner. At udfaldet ikke er givet på forhånd, viser [2022-2241 + 2022-2423](#), hvor Advokatnævnet frifandt to advokater for en klage over udarbejdelsen af en advokatundersøgelse. Endelig illustrerer [BS-314/2007-HJR](#), at ytringsfriheden ikke fritager for disciplinæransvar: Højesteret fandt, at en trussel om personligt erstatningsansvar mod en navngiven embedsmand havde "chikanøs karakter" og gik ud over, hvad der var berettiget til varetagelse af klienternes interesse, og at "reglerne om ytringsfrihed ikke kan føre til et andet resultat" – men nedsatte bøden til 5.000 kr., da forholdet måtte bedømmes som et førstegangstilfælde.

LOV	Grundloven § 63, stk. 1	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 147d, stk. 1-3
	Retsplejeloven § 147e		
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om advokats tilsidesættelse af god advokatskik ved advokatundersøgelse af sexchikane		07.05.2025
	Højesteret · Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik		05.02.2025
	Højesteret · Højesterets dom om interessekonflikt og utilstrækkeligt konflikttjek ved uvildige advokatundersøgelser (Udbytteskat-sagen)		01.09.2022
	Højesteret · Prøvelse af Advokatnævnets kompetenceafvisning efter Grundlovens § 63		12.08.2014
	Højesteret · Højesteret nedsætter bøde til advokat for chikanøse trusler mod embedsmand		08.04.2009
	Landsretten · Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag		23.05.2025
	Landsretten · Østre Landsret frifinder KPMG Law i principiel sag om uafhængighed i internationale advokatnetværk		05.07.2024
	Landsretten · Advokatfirma dømt for interessekonflikt i udbyttesag – salær bortfalder		23.06.2021
	Landsretten · Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik - spørgsmål om sanktion		28.01.2016
	Landsretten · Prøvelse af Advokatnævnets kendelse vedrørende tilsidesættelse af god advokatskik		01.12.2009
	Advokatnævnet · Advokater frifundet for klage over udarbejdelsen af en advokatundersøgelse		28.04.2023

§ 13 Sammenfatning: tilsynets logik og de retlige knudepunkter

Advokatsamfundets konstruktion hviler på en enkelt idé, der har været bærende siden 1916: kontrollen med advokaterne skal udgå fra advokaterne selv for at holde standen uafhængig af statsmagten, men den skal til gengæld være obligatorisk, ensartet og reelt forpligtende for alle. Reformerne i 2007, 2018 og 2024 har hver især justeret balancen mellem de to hensyn.

2007 flyttede Advokatsamfundet fra forening til lovreguleret institution og skar brancheforeningsaktiviteterne fra, så det pligtmæssige medlemskab kun bærer tilsyns-, disciplinær- og uddannelsesopgaverne. Det er dét greb, der bærer foreneligheden med den negative foreningsfrihed.

2018 gjorde tilsynet risikobaseret og efterprøvbart: intern tilsynsplan med risikoklassifikation, offentliggjort årlig rapport, detaljerede arbejdsprogrammer, en udtrykkelig oplysningspligt med retssikkerhedslovens kapitel 4 som ventil, et obstruktionsforbud, en pligt til at reagere straks ved begrundet risiko eller mistanke, og en systematisk informationskanal fra politi, anklagemyndighed, domstole, skattemyndigheder og kriminalforsorg – modsvaret af en strafsanktioneret tavshedspligt i [§ 143 b](#).

2024 nedlagde kredsbestyrelserne til fordel for kontaktpersoner, udvidede tilsynet til fællesskaber af advokater, forlængede efter-tilsynet med klientmidler fra 6 til 12 måneder og indførte et dekorumkrav for medlemskab af Advokatsamfundets organer med Advokatnævnet som afgørelsesorgan i tvivlstilfælde, jf. § 147 h.

De retlige knudepunkter, en praktiker skal holde styr på, er fire:

- Oplysningspligten er reel, og selvinkrimineringsforbuddet er smalt.** Kun konkret mistanke om et *strafbart* forhold suspenderer pligten; disciplinæransvaret efter § 147 c er ikke "straf" i konventionens forstand.
- Manglende medvirken er ikke en formalitet.** Praksis fra 2020-114 over 2023-4043 til 2025-1853 viser, at årelang forhaling af tilsynet i sig selv kan begrunde midlertidig frakendelse, og at sen berigtigelse ikke reparerer den mistede tilsynsindsigt.
- Advokatrådet er ikke en forvaltningsmyndighed.** Offentlighedsloven og forvaltningsloven gælder ikke for rådet, og den forvaltningsretlige vurdering af, hvad der må videregives, ligger hos den afgivende myndighed – mens tavshedspligten hos rådet følger af § 143 b.
- Domstolsprøvelsen er udtømmende, men ikke ubegrænset.** Retten prøver fuldt ud, om god advokatskik er tilsidesat, men må særskilt vurdere grundlaget for at tilsidesætte nævnets afgørelse – og kan, som i KPMG Law-sagen BS-35382/2024-HJR, fastslå en overtrædelse uden at sanktionere den, når normen hidtil har været uafklaret.

Oversigten dækker ikke Advokatnævnets konkrete disciplinær- og salærsagsbehandling, det materielle indhold af god advokatskik, reglerne om advokatbeskikkelse, advokatselskabers ejerskabsforhold eller de materielle klientkonto- og hvidvaskkrav; for statsligt hvidvasktilsyn henvises til [hvidvask](#), for professionsansvaret til [advokatansvar](#) og for tavshedspligten til [tavshedspligt](#).

LOV

[Retsplejeloven § 143, stk. 1-10](#)
[Retsplejeloven § 143b](#)
[Retsplejeloven § 147c](#)
[Retsplejeloven § 147h](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik	05.02.2025
	Advokatnævnet · Advokat midlertidigt frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for årelang manglende medvirken til tilsyn og systematisk tilsidesættelse af fundamentale advokatpligter	04.03.2026
	Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for 21 grove og gentagne tilsidesættelser af advokatpligterne	27.09.2024
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde på 80.000 kr. og betinget frakendelse for at hindre Advokatrådets tilsyn med opdrags- og prisoplysninger	29.05.2020

REFERENCE Lovgrundlag

4 paragraffer

[Retsplejeloven § 143](#)

stk. 1, 2, 3

[Retsplejeloven § 143a](#)
[Retsplejeloven § 143b](#)
[Retsplejeloven § 147d](#)

MATERIALE Citerede afgørelser

30 afgørelser

07.05.2025	Højesterets dom om advokats tilsidesættelse af god advokatskik ved advokatundersøgelse af sexchikane	33382-2024
05.02.2025	Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik	7158-8603
01.09.2022	Højesterets dom om interessekonflikt og utilstrækkeligt konflikttjek ved uvildige advokatundersøgelser (Udbytteskat-sagen)	26376-2021--hjr-og-26377-2021-hjr
13.11.2019	Inddrivelse af Advokatnævnets sagsomkostninger og Gældsinddrivelseslovens anvendelsesområde	24-2019
26.06.2015	Højesteret stadfæster tilbagekaldelse af advokatbeskikkelse: Salærdelingsaftale med forurettet medfører inhabilitet	Sag 242/2014
12.08.2014	Prøvelse af Advokatnævnets kompetenceafvisning efter Grundlovens § 63	276-2013
08.04.2009	Højesteret nedsætter bøde til advokat for chikanøse trusler mod embedsmand	4511-5412
13.02.2008	Højesterets dom om tilsidesættelse af god advokatskik ved salæropkrævning trods retshjælpsdækning	4833-5824
LANDSRET TEN · ANKEINSTANS		8
23.05.2025	Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag	10512-12393
05.07.2024	Østre Landsret frifinder KPMG Law i principiel sag om uafhængighed i internationale advokatnetværk	6001-7178
23.06.2021	Advokatfirma dømt for interessekonflikt i udbyttesag – salær bortfalder	1701-2042
28.01.2016	Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik - spørgsmål om sanktion	23-23
01.12.2009	Prøvelse af Advokatnævnets kendelse vedrørende tilsidesættelse af god advokatskik	281-322
27.10.2009	Vestre Landsret: Advokatfirma ikke berettiget til fuldt salær grundet interessekonflikt	6896-8283
22.05.2007	Stadfæstelse af Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik vedrørende rådgivning om retshjælpsforsikring og salær	4823-5810
29.03.2007	Dom om god advokatskik vedrørende udtalelser om dommer i ankestævning	6115-7326
ADVOKATNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		14
20.04.2026	Advokat pålagt bøde for ikke at sikre advokatfuldmægtigs lovpligtige efteruddannelse	2025-1845
08.04.2026	Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for misbrug af klientmidler fra to dødsboer, vildledning af Advokatrådets tilsyn og manglende ansvarsforsikring	2025-1104
04.03.2026	Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for mangelfulde hvidvaskprocedurer, systematisk fejlagtig klientkontobogføring og manglende efteruddannelse	2025-1685
04.03.2026	Advokat midlertidigt frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for årelang manglende medvirken til tilsyn og systematisk tilsidesættelse af fundamentale advokatpligter	2025-1853

29.01.2026	Advokat idømt bøde for manglende videresendelse af dagpengeafgørelse og utilstrækkelig underretning om ophør af repræsentation	2025-1610
23.06.2025	Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed indtil videre for grove overtrædelser af klientkontovedtægten og hvidvaskloven	2024-2041
27.09.2024	Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for 21 grove og gentagne tilsidesættelser af advokatpligterne	2023-4043
28.04.2023	Advokater frifundet for klage over udarbejdelsen af en advokatundersøgelse	2022-2241 + 2022-2423
28.11.2022	Advokatnævnet afslår tredje ansøgning om ophævelse af frakendelse af advokatbeskikkelse	2022-2521
29.05.2020	Advokat pålagt bøde på 80.000 kr. og betinget frakendelse for at hindre Advokatrådets tilsyn med opdrags- og prisoplysninger	2020-114
26.04.2017	Advokat pålagt bøde på 20.000 kr. for utilbørlig henvendelse til centralt vidne i straffesag	2016-3074
19.12.2014	Advokat tildelt irettesættelse for manglende obligatorisk efteruddannelse	2014-2736
28.05.2014	Advokatnævnet afviser klage over advokat etableret i udlandet – manglende tilknytning til dansk advokatudøvelse	2013-451
06.04.2000	Advokatnævnets kendelse om advokats tavshedspligt – sagsnr. 02-0401-99-3531	02-0401-99-3531 Løj-dr

FORARBEJDE Betænkninger

3 referencer

Betænkning nr. 1419 - Udvalget om Eksklusivbestemmelser

nr. 1419 · 2002 · Beskæftigelsesministeriet

Betænkning om retsplejelovens regler om advokater

nr. 1479 · 2006 · Justitsministeriet

Betænkning vedrørende revision af retsplejelovens afsnit om advokater

nr. 871 · 1979 · Justitsministeriet

08

PRAKSISOVERSIGT · ADVOKATER

Praksisoversigt over advokatselskaber – selskabsform, ejerskab og hæftelse

Retsplejelovens §§ 124-124 g: selskabsformer, lukket ejerkreds, ledelseskrav og personlig hæftelse

Version 2 Opdateret 16. jul. 2026 21 afgørelser · 2007-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Advokatvirksomhed må efter [retsplejelovens § 124, stk. 1](#) kun drives i tre former: enkeltmandsvirksomhed, fællesskab af advokater eller et advokatselskab i aktie-, anparts- eller kommanditaktieselskabsform. Bag denne udtømmende opregning – og bag den lukkede ejerkreds i § 124 c, advokatflertallet i ledelsen efter § 124 e og den personlige hæftelse i § 124 b – ligger ét gennemgående hensyn: at advokatens uafhængighed og det personlige tillidsforhold til klienten ikke må udhules af, at virksomheden drives i selskabsform. Praksis er sparsom, men skarp: Advokatnævnet sanktionerer overtrædelser af selskabsformen og formålsbegrænsningen med bøde, Højesteret har i KPMG Law-sagen brugt §§ 124-124 g som fortolkningsramme for uafhængighedsnormen, og bekendtgørelsen om advokatselskaber leverer det operationelle apparat om aktiebog, afhændelsespligt og tvangsopløsning.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Advokatvirksomhed må kun udøves i enkeltmandsvirksomhed, i et fællesskab af advokater eller i et advokatselskab drevet som A/S, ApS eller P/S (kommanditaktieselskab) – enhver anden organisationsform er strafbar efter § 124 g, stk. 1.
- 02** Et advokatselskab kan ikke selv beskikkes som advokat; beskikkelse er personlig og forudsætter en fysisk person efter § 119.
- 03** En advokat ansat i en ikke-advokatvirksomhed må kun virke som advokat i arbejdsgiverens egne forhold – repræsentation af et andet koncernselskab er udøvelse af advokatvirksomhed i strid med § 124, stk. 1.
- 04** Et advokatselskab må alene have advokatvirksomhed til formål; kun et holdingselskab, der udelukkende ejes af advokater og udelukkende ejer andele i et andet advokatselskab, kan eje kapitalandele i et advokatselskab.
- 05** Sædvanlig formueanbringelse er tilladt, men et advokat- eller advokatholdingselskab må ikke placere bestemmende eller i øvrigt væsentlig kapital i andre erhvervsvirksomheder end advokatvirksomheder.

- 06 Den advokat, der yder bistanden, hæfter personligt og solidarisk med selskabet for ethvert krav, der udspringer af bistanden – selskabsformen giver ingen ansvarsbegrænsning over for klienten.
- 07 Ejerkredsen er lukket: kun aktivt arbejdende advokater i selskabet, dets moder- eller datterselskab, andre ansatte i selskabet, eller et andet advokatselskab må eje kapitalandele.
- 08 Ikke-advokat-ansatte må tilsammen eje under en tiendedel af både kapitalen og stemmerne – passiv kapitalinvestering og multidisciplinære partnerskaber (MDP) er dermed udelukket.
- 09 Vedtægts- eller aktionæroverenskomstbestemmelser, der begrænser selskabslovens regler om indløsning af aktier, er ikke tilladt, jf. § 124 c, stk. 2, 2. pkt.
- 10 Ikke-advokat-ejere skal bestå en prøve i reglerne af særlig betydning for advokaterhvervet og er underlagt Advokatnævnets kompetence – herunder frakendelse af retten til at eje andele i et advokatselskab.
- 11 Flertallet af bestyrelsen skal til enhver tid udgøres af advokater, der aktivt driver advokatvirksomhed i selskabet eller koncernen; kravene gælder ikke for advokatholdingselskaber.
- 12 Ophører en selskabsdeltager med at opfylde ejerbetingelserne, skal andelene afhændes – ellers skal generalforsamlingen inden 4 måneder beslutte opløsning eller kapitalnedsættelse ved indløsning, og rettighederne til andelen bortfalder derefter.
- 13 Deponering på grund af alder, sygdom eller midlertidigt fravær under 12 måneder tillader bevarelse af andelen med de øvrige deltagers samtykke, men stemmeretten suspenderes.
- 14 §§ 125-127 om klientmidler, sikkerhedsstillelse og god advokatskik gælder også for advokatselskaber, for fællesskaber af advokater og for ansatte medejere efter § 124 c, stk. 1, nr. 2.
- 15 Forsikringspligten påhviler selskabet, og forsikringen skal dække både hver advokat og hver ikke-advokat-medejer med mindst grundbeløbet på 2,5 mio. kr.
- 16 Ved omkostningsfastsættelse er det uden betydning, om den mødende advokat er ejer, medejer eller alene ansat i det advokatselskab, der er part i sagen.
- 17 Overholdelse af §§ 124-124 g er en formel minimumsramme – den udelukker ikke, at et advokatselskab gennem netværksbindinger alligevel kompromitterer sin uafhængighed efter § 126, stk. 1.

§ 1 Tre lovlige organisationsformer – og kun tre

Retsplejelovens § 124, stk. 1 opstiller en udtømmende opregning af, hvordan advokatvirksomhed lovligt kan organiseres:

Advokatvirksomhed må ud over i enkeltmandsvirksomhed eller i et fællesskab af advokater kun udøves af et advokatselskab, der drives i aktie-, anparts- eller kommanditaktieselskabsform (partnerselskabsform).

De tre tilladte former er dermed:

- **enkeltmandsvirksomhed** – den personligt drevne advokatpraksis,
- **fællesskab af advokater** – i praksis advokatinteressentskabet,
- **advokatselskabet** – A/S, ApS eller P/S (kommanditaktieselskab). Hertil kommer SE-selskabet, som forudsætningsvis er tilladt efter § 124 a, 2. pkt. og udtrykkeligt nævnes i [advokatselskabsbekendtgørelsens § 9](#).

Opregningen er ikke vejledende. Overtrædelse af § 124 straffes med bøde efter [§ 124 g, stk. 1](#), og Advokatnævnet behandler medvirken hertil som en selvstændig tilsidesættelse af god advokatskik. I [2014-820](#) blev en advokat pålagt en bøde på 10.000 kr. for at have udøvet advokatvirksomhed gennem et selskab, der ikke var et advokatselskab. Nævnet fastholdt linjen i [2017-644](#), hvor en virksomhedsansat advokat under anvendelse af sin advokattitel og arbejdsgiverens brevpapir repræsenterede et andet selskab i en retssag:

Nævnet lagde indledningsvis til grund, at kun advokater, fællesskaber af advokater og advokatselskaber må udøve advokatvirksomhed. En advokat, der er ansat i en virksomhed, kan alene virke som advokat og benytte sin advokattitel i forbindelse med virksomhedens egne forhold, herunder ved repræsentation af arbejdsgiveren under en retssag.

At de to selskaber havde samme direktør med bestemmende indflydelse, ændrede intet: advokaten var alene ansat i det ene selskab, som ikke var et advokatselskab. Bøden blev 10.000 kr.

Navnet er reguleret. Efter [§ 124 a](#) er et advokatselskab både *pligtigt og eneberettiget* til i navnet at benytte betegnelserne advokataktieselskab, advokatanpartsselskab, advokatkommanditaktieselskab, advokatpartnerselskab eller forkortelser heraf. [Bekendtgørelsens § 5, stk. 2](#) skærper dette ved registrering hos Erhvervsstyrelsen, og navneændringer skal straks indberettes til Advokatrådet, jf. [§ 5, stk. 3](#).

Selskabet kan ikke beskikkes. Beskikkelse som advokat meddeles efter [§ 119](#) til fysiske personer, der opfylder krav om myndighed, uddannelse, praktisk virksomhed og prøver. Advokatselskabet er derfor aldrig selv advokat – det er den ramme, hvori beskikkede advokater udøver deres hverv. Det er netop denne konstruktion, der gør den personlige hæftelse i § 124 b nødvendig.

Én undtagelse. Efter [§ 124, stk. 3](#) må foreninger, interesseorganisationer og lignende uanset stk. 1 og 2 som mandatar udføre retssager for deres medlemmer inden for foreningens interesseområde.

LOV

[Bekendtgørelse om advokatselskaber § 5, stk. 2, 3](#)

[Bekendtgørelse om advokatselskaber § 9](#)

[Retsplejeloven § 119, stk. 2](#)

[Retsplejeloven § 124, stk. 1-3](#)

[Retsplejeloven § 124a](#)

[Retsplejeloven § 124g, stk. 1](#)

PRAKSIS

Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for at repræsentere andet selskab end arbejdsgiver som virksomhedsansat

24.05.2017

Advokatnævnet · Advokat idømt bøde på 10.000 kr. for at udøve advokatvirksomhed gennem ikke-advokatselskab

25.09.2014

§ 2 Formålsbegrænsningen og advokatholdingselskabet

[§ 124, stk. 2](#) indeholder to led – en hovedregel og en snæver undtagelse:

Et advokatselskab må alene have til formål at drive advokatvirksomhed. Et advokatselskab, der alene ejes af advokater, og hvis eneste formål og aktivitet er at eje aktier eller anparter i et andet advokatselskab, kan dog eje aktier eller anparter i et advokatselskab.

Hovedreglen udelukker, at advokatselskabet driver anden erhvervsvirksomhed ved siden af advokatvirksomheden. **Undtagelsen** er advokatholdingselskabet, der blev tilladt ved liberaliseringen i 2007. [Advokatselskabsbekendtgørelsens § 4](#) definerer det og trækker samtidig den afgørende grænse for, hvad selskabet må foretage sig med sin kapital:

Ved et advokatholdingselskab forstås et advokatselskab, der alene ejes af advokater eller af advokatselskaber, der alene ejes af advokater, og som alene har til formål og aktivitet at eje aktier eller anparter i et andet advokatselskab eller advokatholdingselskab.

Et advokatholdingselskab må i lighed med advokatselskaber foretage sædvanlig formueanbringelse. Det er dog en betingelse herfor, at sådan formueanbringelse ikke strider mod bestemmelsen i retsplejelovens § 124, stk. 1, 3. pkt., hvorefter advokatholdingselskaber alene må have som formål og aktivitet at eje aktier eller anparter i et advokatselskab. Et advokatholdingselskab må således f.eks. ikke placere en bestemmende eller i øvrigt væsentlig kapital i andre erhvervsvirksomheder end advokatvirksomheder.

Grænsen er dermed dobbelt: **sædvanlig formueanbringelse er tilladt** (selskabet må placere overskudslikviditet), men **bestemmende eller i øvrigt væsentlig kapital i andre erhvervsvirksomheder er ikke**. Det er en væsentlighedsgrænse, ikke et absolut forbud mod enhver kapitalplacering.

Den grænse er blevet håndhævet. I [2016-1751](#) af 23. december 2016 pålagde Advokatnævnet en advokat bøde for et advokatselskabs ulovlige investeringer i selskaber uden for advokatbranchen. Kendelsen hviler på [§ 124, stk. 2](#) sammenholdt med [§ 126, stk. 1](#) og [§ 147 c, stk. 1](#) – dvs. formålsovertrædelsen kanaliseres ind i disciplinærsystemet via god advokatskik, parallelt med den selvstændige bødehemmel i [§ 124 g, stk. 1](#).

Bemærk, at [§ 124 e, stk. 5](#) friholder advokatholdingselskaber fra ledelseskravene i [§ 124 e, stk. 1-4](#). Begrundelsen er strukturel: holdingselskabet ejes per definition kun af advokater og har ingen anden aktivitet end at eje andele, hvorfor der ikke er nogen uafhængighedsrisiko at afværge gennem ledelsessammensætningen.

LOV

[Bekendtgørelse om advokatselskaber § 4](#)
[Retsplejeloven § 124, stk. 2](#)
[Retsplejeloven § 124e, stk. 5](#)
[Retsplejeloven § 124g, stk. 1](#)
[Retsplejeloven § 126, stk. 1](#)
[Retsplejeloven § 147c, stk. 1](#)

PRAKSIS

Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for advokatselskabs ulovlige investeringer i selskaber uden for advokatbranchen 23.12.2016

§ 3 Uafhængighedshensynet bag ejerkreds- og hæftelsesreglerne

Reglerne om advokatselskaber hviler ikke på selskabsretlige, men på **professionsretlige** hensyn. Forarbejderne til den oprindelige hjemmel – lovforslag nr. L 150, 1989-90 – udtrykker det direkte, og Højesteret gengav passagen i [BS-35382/2024-HJR](#):

Bestemmelsen indeholder i stk. 3 en begrænsning af den kreds, der kan besidde aktier eller anparter i et advokatselskab. Baggrunden for disse regler er ønsket om at sikre, at det personlige tillidsforhold, der består mellem

klient og advokat, og som hviler på den enkelte advokats uafhængighed og loyale varetagelse af klientens interesser, ikke afsvækkes som følge af, at advokaten virker i et advokatselskab.

Det dybe forarbejdsgrundlag er Advokatudvalgets [betænkning nr. 1479/2006 om retsplejelovens regler om advokater](#). Af kommissoriet (s. 16) fremgår formålet præcist:

Bestemmelsen om advokatselskaber i retsplejelovens § 124, der blev indført i 1990, og de tilhørende regler i advokatselskabsbekendtgørelsen, har til formål at sikre, at et advokatselskab – i samme omfang som en personligt drevet advokatvirksomhed – er uafhængig af interesser, der er advokatvirksomheden uvedkommende, og som kan være stridende mod klientens interesser.

Det blev ved lovændringen således tillagt stor betydning, at advokatvirksomheder ikke på grund af finansieringen af virksomhedernes kapitalgrundlag kan domineres af interesser, der vil kunne svække den generelle tillid til advokaters uafhængighed.

Udvalgets kapitel 8 om ejerskabsforholdene (s. 290) knytter de to bærende regelsæt sammen – ejerkredsen og hæftelsen:

Bestemmelsen tilsigter at tilgodese ønsket om at sikre, at rammerne for advokatens virksomhed sikrer uafhængighed af interesser, herunder til fremmede investorer, der kan tænkes at påvirke rådgivningens uafhængighed. Advokatens loyalitet over for klienten skal sikres.

Om § 124 b's hæftelsesregel bemærker udvalget lakonisk, men centralt:

Den direkte hæftelse sikrer, at advokaten virkelig "står bag" sin rådgivning.

Det er nøglen til at forstå hele konstruktionen: selskabsformen er tilladt som **organisatorisk og skattemæssig ramme**, men den må ikke ændre på, at det er en identificerbar, personligt hæftende og uafhængig advokat, klienten møder.

Modhensynet – konkurrence og MDP. Presset for liberalisering kom udefra. Allerede i 1993 rettede Konkurrencerådet henvendelse til justitsministeren om advokatselskabsreglerne, gengivet i [betænkning nr. 1297/1995 om konkurrencelovgivningen i Danmark, bind 2, s. 208](#):

Herved afskæres advokater fra samarbejde med f.eks. andre erhvervsrådgivere om at udvikle nye og mere fremtidsorienterede virksomhedsformer, som i højere grad opfylder kundernes behov. Desuden afskæres såvel advokater som potentielle samarbejdspartnere fra gennem oprettelse af "multi-disciplinary partnerships" at styrke deres konkurrenceevne internationalt.

Advokatudvalget noterede, at flere landes ordninger – herunder Norge og Tyskland – tillader multidisciplinære partnerskaber (MDP), men fremhævede samtidig, at de norske regler i praksis havde haft begrænset betydning: Den Norske Advokatforening kunne i 2005 oplyse, at der på det tidspunkt kun var to ikke-advokat-partnere i norske advokatfirmaer. Betænkningen refererer endvidere EU-Domstolens dom i sag C-309/99 (*Wouters*), hvor Domstolen anerkendte nødvendigheden af krav om organisationstilknytning, faglig etik, kontrol og ansvar for at sikre advokaternes uafhængighed og en ordnet retspleje.

Resultatet af afvejningen blev en **halv liberalisering**: holdingselskaber og partnerselskaber blev tilladt, ikke-advokat-ansatte fik adgang til medejerskab under en tiendedel – men MDP-forbuddet og forbuddet mod ekstern kapital blev opretholdt.

LOV

[Retsplejelovent § 124](#)[Retsplejelovent § 124b](#)[Retsplejelovent § 124c, stk. 1](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik

05.02.2025

§ 4 Fra selskabsforbud til partnerselskab: udviklingen 1990-2024

Advokatselskabet er en forholdsvis ung konstruktion i dansk ret. Indtil 1990 var det **forbudt** at drive advokatvirksomhed i selskabsform. Reglernes udvikling siden da falder i fem trin:

År	Ændringslov	Hvad den gjorde
1990	LOV nr 403 af 13/06/1990 – <i>Dommeres habilitet, SSP-samarbejdet og advokatselskaber m.v.</i>	Ophævede forbuddet mod selskabsform. Nyaffattede § 124 med regler om A/S og ApS, formålsbegrænsning, lukket advokat-ejerkreds, personlig hæftelse og advokatkrav til ledelsen. Indsatte § 127 a, så §§ 125-127 også gjaldt advokatselskaber, og udvidede Advokatsamfundets tilsyns- og sanktionsbeføjelser til selskaberne. Ikrafttræden 1. juli 1990.
2007	LOV nr 520 af 06/06/2007 – <i>Revision af regler om advokaters virksomhed</i>	Liberalisering. Ikke-advokat- ansatte kan blive medejere (tilsammen under 1/10 af kapital og stemmer), skal bestå en prøve i advokatreglerne, og klager over dem kan indbringes for Advokatnævnet. Kommanditaktieselskabet (partnerselskabet) og holdingselskabskonstruktionen blev tilladt, og omdannelse af et advokatselskab til andet formål blev muliggjort. Byggede på betænkning nr. 1479/2006.
2009	LOV nr 187 af 18/03/2009 – <i>Advokatselskabers navn, sammensætningen af advokatselskabers bestyrelse og direktion m.v.</i>	Den lovtekniske opdeling af den lange § 124 (stk. 1-10) i §§ 124-124 g. Materielt: ansatte medejere kan nu sidde i bestyrelse og direktion, men flertallet af bestyrelsen skal til enhver tid være aktivt arbejdende advokater ; navnereglerne blev udvidet med advokatpartnerselskab og SE-betegnelserne. Ikrafttræden 1. april 2009.
2015	LOV nr 1867 af 29/12/2015	Konsekvensændring: henvisningen i § 124 c, stk. 2, til aktieselskabslovens indløsningsregler blev ændret til selskabsloven. Ikrafttræden 1. januar 2016.
2024	Lov nr. 1464 af 10. december 2024 (L 22 A, 2024-25) – <i>Revision af reglerne om Advokatsamfundets organer m.v.</i>	Gjorde fællesskaber af advokater (interessentskaber) til selvstændigt ansvarssubjekt: §§ 125-127 udvides til fællesskaber, Advokatrådet kan rette virksomhedstilsynet mod interessentskabet i stedet for mod de enkelte interessenter, og Advokatnævnet har fået kompetence til at træffe afgørelse over for interessentskabet, som selv kan indbringe afgørelsen for domstolene. Ikrafttræden 1. januar 2025.

Om 2009-opdelingen bemærker forarbejderne udtrykkeligt, at der er tale om ren teknik for §§ 124 b og 124 c:

Den foreslåede bestemmelse i § 124 b er en uændret videreførelse af den gældende bestemmelse i § 124, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse i § 124 c er en uændret videreførelse af de gældende bestemmelser i § 124, stk. 3 og 4.

Det betyder, at ældre praksis og litteratur om § 124, stk. 2-4, fortsat er retligt relevant for §§ 124 b og 124 c – men at man skal oversætte henvisningerne. Det er kun § 124 e, der indeholder en materiel nyskabelse:

Den foreslåede § 124 e, stk. 1 og 2, indebærer, at ansatte i et advokatselskab, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2 (i dag § 124, stk. 3, nr. 2), ejer aktier eller anparter i selskabet, fremover har mulighed for at blive medlemmer af det pågældende advokatselskabs bestyrelse eller direktion.

2024-reformen er den vigtigste nyskabelse i nyere tid, fordi den fjerner en asymmetri: hvor advokatselskabet siden 1990 havde været et selvstændigt ansvarssubjekt, var interessentskabet det ikke – tilsyn og disciplinærsager måtte rettes mod de enkelte interessenter. Efter 1. januar 2025 er fællesskabet af advokater sidestillet med advokatselskabet i § 127 a, stk. 1, § 143, stk. 2 og 3 og § 147 c, stk. 1.

LOV

Retsplejeloven § 124

Retsplejeloven § 124b

Retsplejeloven § 124c, stk. 1, 2

Retsplejeloven § 124e, stk. 1, 2

Retsplejeloven § 127a, stk. 1

Retsplejeloven § 143, stk. 2, 3

§ 5 Ejerkredsen efter § 124 c: hvem må eje, og hvor meget

§ 124 c, stk. 1 definerer en **lukket ejerkreds** med tre – og kun tre – kategorier:

Aktier eller anparter i et advokatselskab må, jf. dog § 124 f, kun ejes af

- 1. advokater, der aktivt driver advokatvirksomhed i selskabet, dets moderselskab eller dets datterselskab,*
- 2. andre ansatte i selskabet eller*
- 3. et andet advokatselskab.*

Hver kategori har sin egen logik:

- **Nr. 1 – aktivt arbejdende advokater.** Kravet er ikke blot beskikkelse, men *aktiv* udøvelse af advokatvirksomhed i selskabet eller i koncernen (moder- eller datterselskab). Den passive advokat-investor er udelukket. Koncernudvidelsen er det, der gør holdingstrukturen praktisk anvendelig.
- **Nr. 2 – andre ansatte i selskabet.** Bemærk to begrænsninger indbygget i ordlyden: personen skal være *ansat*, og ansættelsen skal være *i selskabet* – ikke i moder- eller datterselskabet. Kategorien blev indført i 2007 og er indgangen for f.eks. en økonomidirektør eller en it-chef.
- **Nr. 3 – et andet advokatselskab.** Hjemlen for holdingstrukturen, jf. sammenhængen med § 124, stk. 2, 2. pkt.

Tiendedelsgrænsen. § 124 c, stk. 2, 1. pkt. begrænser nr. 2-kredsen dobbelt:

De personer, der er nævnt i stk. 1, nr. 2, må alene tilsammen eje under en tiendedel af aktierne eller anparterne i selskabet og må alene tilsammen have under en tiendedel af stemmerne i selskabet.

Tre træk fortjener opmærksomhed. For det første er grænsen **kollektiv** ("tilsammen") – ikke individuel. For det andet er den **dobbelt**: både kapital og stemmer skal ligge under 1/10, hvilket afskærer den konstruktion, hvor ikke-advokater får en større kapitalandel mod færre stemmer, eller omvendt. For det tredje er grænsen formuleret som "under en tiendedel" – altså skarpt under 10 %, ikke op til og med.

Sammenholdt indebærer § 124 c, at:

- **passiv kapitalinvestering** i advokatselskaber er udelukket – ingen ekstern investor, ingen kapitalfond, ingen børsnotering,

- **multidisciplinære partnerskaber (MDP)** er udelukket – en revisor, en økonom eller en ingeniør kan kun blive medejer *som ansat* i advokatselskabet og kun under tiendedelsgrænsen,
- **koncernstrukturer** er tilladt, men kun inden for advokatbranchen.

Højesteret har lagt § 124 c til grund som fortolkningsdatum ud over selskabsretten. I [BS-6234/2021-HJR](#) af 14. juli 2021 tog Højesteret stilling til vidnefritagelse for ikke-advokater i advokatselskaber og fortolkede § 170, stk. 1 og 4 i sammenhæng med § 124 c, stk. 1, § 129, § 168 og straffelovens § 152. Afgørelsen viser, at ejerkredsdefinitionen i § 124 c ikke kun er en selskabsretlig adgangsbillet, men også bruges til at afgrænse den personkreds, der er omfattet af advokatprofessionens processuelle og strafferetlige særregler.

En instruktiv kontrast findes i revisorretten. I [BS-40991/2023-OLR](#) af 12. marts 2026 ophævede Østre Landsret Revisornævnets bøder på 300.000 kr. og 150.000 kr. og fastslog, at uafhængighedsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 5, efter sin ordlyd alene regulerer revisors forbindelser med *den reviderede virksomhed* – ikke indirekte forbindelser via fælles medinvestering med virksomhedens ejere. Landsretten lagde vægt på hjemmelskravet ved ikendelse af disciplinærbøder. Sammenligningen er nyttig: også ved § 124 c er ordlyden udgangspunktet, og bødehjemlen i § 124 g skærper kravet til, at en overtrædelse kan læses ud af bestemmelsen.

LOV

[Retsplejeloven § 124c, stk. 1, 2](#)[Retsplejeloven § 124, stk. 2](#)[Retsplejeloven § 124g](#)[Retsplejeloven § 170, stk. 1, 4](#)[Straffeloven § 152](#)

PRAKSIS

Højesteret · Vidnefritagelse for ikke-advokater i advokatselskaber: Højesterets fortolkning af retsplejelovens § 170

14.07.2021

Landsretten · Ophævelse af Revisornævnets bøder – passiv medinvestering med erklæringskundens ledelse udgør ikke forretningsmæssig forbindelse i uafhængighedsreglernes forstand

12.03.2026

Kapitalstrukturen: indløsning, aktieklasser, stemmeret og

§ 6 konvertible instrumenter

Ejerkredsbegrænsningen ville være virkningsløs, hvis den kunne omgås gennem kapitalstrukturen. § 124 c, stk. 2, 2. pkt. lukker det centrale hul:

Det er ikke tilladt i selskabets vedtægter eller ved aktionæroverenskomst at fastsætte bestemmelser, der begrænser selskabslovens bestemmelser om indløsning af aktier.

Henvisningen var oprindeligt til aktieselskabsloven og blev ændret til selskabsloven ved [LOV nr 1867 af 29/12/2015](#). Forarbejderne er nøgterne om, at det udelukkende er teknik:

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at reglerne om indløsning af aktier som tidligere fremgik af aktieselskabsloven nu fremgår af selskabsloven (lovbekendtgørelse nr. 610 af 28. april 2015 om aktie- og anpartsselskaber med senere ændringer).

Realiteten bag bestemmelsen er derimod substantiel: hvis majoriteten kunne fratage sig selv eller minoriteten indløsningsadgangen, ville den pligtmæssige afhændelsesmekanisme i bekendtgørelsens §§ 14-19 kunne blokeres i praksis.

Advokatselskabsbekendtgørelsen supplerer med et sammenhængende værn:

-

§ 10 – navneaktier, ikke omsætningspapir. Aktier i et advokataktieselskab skal udstedes på navn og må ikke være omsætningspapir; er der udstedt aktiebrev, skal det indeholde en "utvetydig og iøjnefaldende" angivelse heraf. Formålet er at hindre anonym eller uovervåget omsætning af andele.

- **§ 11 – stemmeret kun for ejeren.** Stemmeretten kan alene udøves af ejeren, og fuldmagt kan kun gives til en selvstændigt virkende advokat eller en anden aktionær/anpartshaver i selskabet. Dermed kan stemmemagt ikke lægges ud til udenforstående gennem fuldmagtskonstruktioner.
- **§ 12 – konvertible instrumenter.** Konvertible obligationer, tegningsrettigheder (warrants) og udbytte-/overskudsafhængige gældsbreve må kun udstedes, hvis långiveren opfylder betingelserne for at eje andele. Ophører långiveren med at opfylde dem, forfalder gældsbrevet til indfrielse senest efter 6 måneder, og uudnyttede warrants **bortfalder straks**. Bestemmelsen forhindrer, at ekstern kapital får en syntetisk ejerposition.
- **§ 13 – overdragelse og rettighedsspaltning.** Overdragelse til eje må kun ske til en person eller et selskab, der opfylder ejerbetingelserne, og de til andelene knyttede rettigheder "må kun overdrages samlet". Det udelukker, at økonomiske og forvaltningsmæssige rettigheder splittes op.
- **§ 14 – samtykkekrav.** Enhver overdragelse eller anden overgang til eje kræver selskabets forudgående samtykke, dog med undtagelse for dødsboer efter § 17, stk. 1.

Gennemsigthed over for Advokatrådet. § 6 pålægger den øverste ledelse straks efter registreringen at indsende aktiebog eller anpartshaverfortegnelse til Advokatrådet, ledsaget af en erklæring på godkendt blanket om hver selskabsdeltagers navn, CPR-/CVR-nummer, nominelle ejerandel og stemmeandel, selskabets samlede kapital og stemmetal, og – hvis der er aktieklassedeling – hvad denne beror på, og hvordan kapitalen er fordelt mellem klasserne. Har selskabet ikke-advokat-deltagere efter § 3, stk. 1, nr. 2, skal dette anføres udtrykkeligt, ligesom det skal oplyses, hvis aktionæraftalen indeholder bestemmelser, der begrænser indløsningsreglerne, eller **stemmeoverførsels- og stemmebindingsaftaler**; i så fald skal kopi af overenskomsterne indsendes. Ejes selskabet ikke udelukkende af fysiske personer, skal der tillige indsendes en **grafisk oversigt over ejer- og stemmestrukturer** med relative andele og identifikation af hver aktionær.

§ 7 supplerer med løbende noteringspligt: ejerskifte skal noteres senest 1 måned efter, og enhver ændring skal straks meddeles Advokatrådet. Pligten påhviler ledelsen i det advokatselskab, der **ikke** er selskabsdeltager i et andet advokatselskab – dvs. driftsselskabet i bunden af strukturen.

Samlet betyder dette, at ejer- og stemmestrukturen i et advokatselskab er en løbende tilsynsgenstand, ikke blot en registreringsformalitet. Overtrædelse af §§ 3-10 og §§ 12-18 straffes med bøde efter § 23, stk. 1, og der kan pålægges selskabet strafansvar efter straffelovens 5. kapitel.

LOV

[Bekendtgørelse om advokatselskaber § 6](#)[Bekendtgørelse om advokatselskaber § 7](#)[Bekendtgørelse om advokatselskaber § 10](#)[Bekendtgørelse om advokatselskaber § 11](#)[Bekendtgørelse om advokatselskaber § 12](#)[Bekendtgørelse om advokatselskaber § 13](#)[Bekendtgørelse om advokatselskaber § 14](#)[Bekendtgørelse om advokatselskaber § 23, stk. 1](#)[Retsplejeloven § 124c, stk. 2](#)

§ 7 Ikke-advokat-ejere: prøvekrav, tilsyn og sanktionsspor

Adgangen for ikke-advokater til at eje andele blev i 2007 ledsaget af et **kompenserende regelsæt**, der skal sikre, at de pågældende er underlagt samme normer som advokaterne. Advokatudvalget forklarede baggrunden i [betænkning nr. 1479/2006, s. 367](#):

Det fastsættes i stk. 5, at ejere af et advokatselskab, der ikke selv er advokater, inden 1 år fra optagelsen i ejerkredsen skal bestå en prøve i de regler, som omgiver advokatprofessionen, f.eks. regler om advokaters pligter med hensyn til behandling af betroede midler, pligter i henhold til hvidvasklovgivningen og de advokatetiske regler. Baggrunden herfor er at sikre, at disse personer er bekendt med de regler, som regulerer advokatprofessionen, bl.a. reglerne om god advokatskik, herunder reglerne om uafhængighed, tavshedspligt, interessekonflikter, salærfastsættelse mv. Disse ejere er nemlig underkastet samme regulering som advokaterne i virksomheden, men kan som følge af, at de ikke har gennemført advokatuddannelsen, ikke forventes at kende de regler, der regulerer advokaters adfærd.

Om sanktionssporet hedder det videre:

Advokatnævnet kan pålægge disse ejere de samme sanktioner som advokaterne, dog naturligvis ikke frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed. Nævnet kan i stedet frakende vedkommende retten til at være medejere af en advokatvirksomhed.

Bestemmelsen tilsigter at skabe lighed mellem de forskellige ejere af en advokatvirksomhed, også selv om disse tilhører forskellige professioner.

Det blev til fire sammenhængende mekanismer:

1. Prøvekravet – § 124 d, stk. 1. Ikke-advokat-ejere skal bestå en prøve i de regler, der er af særlig betydning for advokaterhvervet. Advokatsamfundet forestår prøven. [Vedtægten for Det Danske Advokatsamfund § 23, stk. 2](#) præciserer håndhævelsen – og den er hård:

Advokatrådet forestår prøven i regler af særlig betydning for advokathvervet for personer, som ikke er advokater, men som er medejere af et advokatselskab. Advokatrådet fører i den forbindelse tilsyn med, at disse medejere indstiller sig til og består prøven inden for den fastsatte tidsfrist, og at deres ejerskab bringes til ophør, hvis dette ikke sker.

En bestået prøve er dermed en **vedvarende betingelse for ejerskabet**, ikke en engangsformalitet – består man ikke, skal ejerskabet ophøre.

2. Materiel normunderkastelse – § 127 a, stk. 2. God advokatskik (§ 126, stk. 1), rimeligt vederlag (stk. 2), forbuddet mod uværdig adfærd uden for virksomheden (stk. 4) og klientkontoreglerne (§ 127) gælder også for ansatte medejere efter § 124 c, stk. 1, nr. 2.

3. Klageadgang og sanktion – § 124 d, stk. 2 og § 147 c. Klager over ikke-advokat-ejere kan indbringes for Advokatnævnet efter kapitel 15 a og 15 b. Nævnet kan tildele irrettesættelse eller bøde indtil 300.000 kr. – og ved særligt grov tilsidesættelse op til 600.000 kr., jf. § 147 c, stk. 1. Efter § 147 c, stk. 4 og [stk. 9](#) kan nævnet **betinget eller ubetinget frakende retten til at eje aktier eller anparter i et advokatselskab** i 6 måneder til 5 år eller indtil videre, og efter [stk. 6](#) endog midlertidigt under sagens behandling.

4. Tilsyn – § 143. Advokatrådet fører tilsyn med advokatselskaber og fællesskaber af advokater, jf. [stk. 2 og 3](#), og kan efter [stk. 8](#) indkalde både advokater og ikke-advokat-medejere til kollegial samtale. [Bekendtgørelsens § 21](#) fastslår kort, at Advokatrådet fører tilsyn med bekendtgørelsens overholdelse.

At frakendelsessporet er reelt, illustreres af [2023-4043](#) af 27. september 2024, hvor Advokatnævnet frakendte en advokat retten til at udøve advokatvirksomhed for 21 grove og gentagne tilsidesættelser af advokatpligterne

efter § 147 c, stk. 8. Den tilsvarende hjemmel over for ikke-advokat-ejere findes i stk. 9 – med den forskel, at det, der frakendes, er *ejerretten*, ikke retten til at udøve advokatvirksomhed.

Det er værd at bemærke, at Advokatsamfundet og Advokatrådet – i modsætning til Advokatnævnet – **ikke er en del af den offentlige forvaltning**, jf. [Rigsadvokatmeddelelsen om videregivelse af oplysninger i sager mod advokater mv. til Advokatrådet](#). Offentlighedsloven og forvaltningsloven gælder derfor ikke for rådets tilsyn, men rådets medlemmer har tavshedspligt efter § 143 b.

LOV

Bekendtgørelse om advokatselskaber § 21

Bekendtgørelse om godkendelse af vedtægt for Det Danske Advokatsamfund § 23, stk. 2

Retsplejeloven § 124d, stk. 1, 2

Retsplejeloven § 124c, stk. 1

Retsplejeloven § 127a, stk. 2

Retsplejeloven § 143, stk. 2, 3

Retsplejeloven § 147c, stk. 1, 4

PRAKSIS **Advokatnævnet** · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for 21 grove og gentagne tilsidesættelser af advokatpligterne 27.09.2024

§ 8 Ledelsen: advokatflertal i bestyrelse og direktion

§ 124 e sikrer, at den faktiske styring af advokatselskabet forbliver hos aktivt arbejdende advokater.

Bestemmelsen har fem lag:

Stk.	Regel	Undtagelse
1	Bestyrelsesmedlemmer skal aktivt drive advokatvirksomhed i selskabet, dets moder- eller datterselskab	Medarbejdervalgte medlemmer; ansatte medejere efter § 124 c, stk. 1, nr. 2
2	Direktionsmedlemmer skal aktivt drive advokatvirksomhed i selskabet (ikke i koncernen)	Ansatte medejere efter § 124 c, stk. 1, nr. 2
3	Flertallet af bestyrelsen skal til enhver tid være advokater, der aktivt driver advokatvirksomhed i selskabet eller koncernen – samme krav gælder direktionen i et ApS, hvis ledelsen kun består af en direktion	–
4	Ansatte medejere skal have bestået § 124 d-prøven forinden de indtræder i ledelsen	–
5	Kravene i stk. 1-4 gælder ikke advokatholdingselskaber omfattet af § 124, stk. 2, 2. pkt.	–

Asymmetrien mellem stk. 1 og stk. 2 er bevidst: et **bestyrelses**medlem må drive sin advokatvirksomhed andetsteds i koncernen, mens et **direktions**medlem skal drive den i selskabet selv. Direktionen er den daglige ledelse, og kravet om tilstedeværelse er derfor skarpere.

Forarbejderne til [LOV nr 187 af 18/03/2009](#) forklarer, hvorfor prøven skal være bestået *inden* indtræden:

Bestemmelsen tager sigte på at sikre, at disse partnere, der er ansatte i et advokatselskab uden at være advokater, har det fornødne kendskab til reglerne på advokatområdet, inden de begynder i ledelsen i et advokatdriftsselskab.

Og om holdingundtagelsen i stk. 5:

Det foreslås dog i § 124 e, stk. 5, at kravene i bestemmelsens stk. 1-4 til sammensætningen af et advokatselskabs bestyrelse eller direktion ikke skal gælde for advokatholdingselskaber omfattet af § 124, stk. 2, 2. pkt. (svarende til den gældende § 124, stk. 1, 3. pkt.), der er karakteriseret ved, at de kun ejes af advokater, og at de alene har som formål og aktivitet at eje aktier eller anparter i et andet advokatselskab.

Øjeblikkelig udtræden ved bortfald. Advokatselskabsbekendtgørelsens § 8, stk. 2 er kategorisk:

En advokat, der har deponeret sin beskikkelse eller på anden måde har mistet retten til at udøve advokatvirksomhed, skal straks udtræde af advokatselskabets bestyrelse og direktion.

Der er ingen frist og intet skøn – udtræden sker *straks*. Tilsvarende gælder efter § 8, stk. 3 for medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer, der ikke længere er ansat. Det er en vigtig kontrast til ejerandelen, hvor deponering under visse betingelser kan tåles i op til 12 måneder efter § 16. Ledelsesposten og ejerandelen behandles altså forskelligt: **ledelsen skal forlades straks, ejerandelen kan afvikles over tid.**

Overtrædelse af § 124 e, stk. 1-4, er selvstændigt strafbart med bøde efter § 124 g, stk. 1.

For SE-selskaber med tostrengt ledelsessystem indeholder bekendtgørelsens § 2, stk. 2 en oversættelsesregel, hvorefter bestyrelseskravet finder anvendelse på tilsynsorganet og direktionskravet på ledelsesorganet.

LOV

Bekendtgørelse om advokatselskaber § 2, stk. 2

Bekendtgørelse om advokatselskaber § 8, stk. 2, 3

Retsplejeloven § 124e, stk. 1-5

Retsplejeloven § 124, stk. 2

Retsplejeloven § 124d, stk. 1

Retsplejeloven § 124g, stk. 1

§ 9 Den personlige og solidariske hæftelse efter § 124 b

§ 124 b er den bestemmelse, der gør advokatselskabet retligt anderledes end ethvert andet kapitalselskab:

En advokat, der udøver virksomhed i et advokatselskab, eller en anden ansat i selskabet, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter heri, hæfter personligt sammen med selskabet for ethvert krav, der er opstået som følge af vedkommendes bistand til en klient.

Fire træk er afgørende:

- **Personlig hæftelse ved siden af selskabets.** Ordet "sammen med" betyder solidarisk hæftelse – klienten kan rette kravet mod selskabet, mod advokaten, eller mod begge. Kapitalselskabets normale ansvarsafskærmning gælder ikke over for klienten.
- **Personkredsen er handlingsbestemt, ikke ejerbestemt.** Hæftelsen påhviler den advokat, der *udøver virksomhed* i selskabet – uanset om vedkommende er partner, ansat eller fuldmægtig. Ejerskab er ikke en betingelse for advokater.
- **Ansatte medejere er ligestillet.** En ikke-advokat, der ejer andele efter § 124 c, stk. 1, nr. 2, hæfter på samme måde. Det er den logiske konsekvens af, at vedkommende også er underlagt god advokatskik efter § 127 a, stk. 2.
-

Kravet skal udspringe af vedkommendes bistand. Hæftelsen er ikke kollektiv for hele selskabets virksomhed – den følger den enkeltes egen rådgivning. Der er altså ikke tale om en interessentskabslignende krydshæftelse mellem partnerne for hinandens fejl.

Advokatudvalget sammenfattede rationalet i [betænkning nr. 1479/2006, s. 290](#):

Den direkte hæftelse sikrer, at advokaten virkelig ”står bag” sin rådgivning.

Hæftelsens praktiske konsekvens. Fordi hæftelsen er personlig, føres ansvarssager i praksis mod advokaten personligt, selv om bistanden er ydet i selskabsregi. Det ses gennemgående i Højesterets praksis om advokatansvar: i [Sag 141/2014](#) blev en advokat personligt dømt til at betale 5.543.106 kr. for mangelfuld rådgivning om finansieringsrisiko; i [BS-17375/2025-HJR](#) blev en advokat personligt dømt til at betale 1.990.602,65 kr. for grove fejl i en advokatundersøgelse; og i [BS-18297/2025-HJR](#) blev en advokat personligt dømt til at betale 16.650.200 kr. for medvirken til kreditorsvig ved overførsel fra klientkonto. Sammenhold med [BS-7613/2023-OLR](#), hvor landsretten stadfæstede frifindelsen af en advokat i en parallel klientmiddel-situation. Det materielle indhold af dette ansvar hører under [advokatansvar](#) – pointen her er alene, at **selskabsformen ikke afskærer det**.

At hæftelse også kan opstå uden for § 124 b's klientforhold, viser [BS-27162/2025-HJR](#), hvor Højesteret fandt en advokat fuldt personligt ansvarlig for skønsmandens honorar efter [§ 208, stk. 3](#), fordi han mødte til skønsforretningen som rettergangsfuldmægtig for et selskab, der var gået konkurs. Retten understregede, at det er uden betydning for hæftelsen, om advokaten er direkte antaget af parten eller fungerer som forbindelsesadvokat.

Også salærkravet kan rammes af selskabets forhold. I [BS-57859/2019-OLR](#) lod Østre Landsret et advokatfirmas salær bortfalde på grund af interessekonflikt, med udtrykkelig henvisning til bl.a. [§ 127 a, stk. 1](#) – dvs. det er selskabet, der er normadressat. Tilsvarende fandt Vestre Landsret i [BS-1274/2008-VLR](#), at et advokatfirma ikke var berettiget til fuldt salær som følge af interessekonflikt.

LOV

[Retsplejeloven § 124b](#)[Retsplejeloven § 124c, stk. 1](#)[Retsplejeloven § 127a, stk. 1, 2](#)[Retsplejeloven § 208, stk. 3](#)

PRAKSIS	Højesteret · Advokat erstatningsansvarlig for medvirken til kreditorsvig ved overførsel fra klientkonto	04.02.2026
	Højesteret · Advokats hæftelse for omkostninger til syn og skøn ved optræden som rettergangsfuldmægtig	18.12.2025
	Højesteret · Erstatningsansvar for advokat i forbindelse med mangelfuld advokatundersøgelse af seksuel chikane (A mod Advokat B)	09.12.2025
	Højesteret · Højesteretsdom om advokatansvar ved mangelfuld rådgivning om finansieringsrisiko ved køb af erhvervsejendom	25.08.2015
	Landsretten · Landsretten stadfæster frifindelse af advokat i sag om erstatningsansvar for overførsel af klientmidler i insolvenssituation	05.11.2024
	Landsretten · Advokatfirma dømt for interessekonflikt i udbyttesag – salær bortfalder	23.06.2021
	Landsretten · Vestre Landsret: Advokatfirma ikke berettiget til fuldt salær grundet interessekonflikt	27.10.2009

§ 10 Ansvarsforsikring, klientmidler og god skik i selskabsregi

[§ 127 a, stk. 1](#) er kort, men bærende:

§§ 125-127 gælder også for fællesskaber af advokater og advokatselskaber.

Det betyder, at § 126 om god advokatskik og § 127 om behandling af betroede midler, sikkerhed mod økonomisk ansvar og oplysningspligt over for Advokatsamfundet **gælder direkte for selskabet som sådant** – ikke blot for de enkelte advokater. Henvisningen til fællesskaber af advokater blev indsat ved [lov nr. 1464 af 10. december 2024](#) med virkning fra 1. januar 2025; forarbejdernes resumé er, at

De særlige advokatpligter i §§ 125-127, herunder reglerne om behandling af betroede midler, udvides til også at gælde for fællesskaber af advokater.

Forsikringspligten flyttes til selskabet. Hvor [vedtægten for Det Danske Advokatsamfund § 46, stk. 1](#) pålægger enhver advokat at tegne ansvarsforsikring med en forsikringssum på mindst 2,5 mio. kr., flytter [§ 46, stk. 6](#) pligten til selskabet, når virksomheden drives i selskabsform:

Pligten til at tegne ansvarsforsikring efter stk. 1 påhviler for så vidt angår advokatselskaber, der driver advokatvirksomhed, selskabet. Forsikringen skal i disse tilfælde tegnes af selskabet, men således at forsikringen tillige omfatter ansvaret for de advokater, der virker i selskabet, samt personer, som i medfør af retsplejelovens § 124 c, stk. 1, nr. 2, er medejere af selskabet, med en forsikringssum for hver advokat eller medejer på ikke under det efter stk. 1 fastsatte grundbeløb.

Konstruktionen spejler § 124 b nøjagtigt: fordi hver advokat og hver ikke-advokat-medejer hæfter *personligt*, skal forsikringen dække hver af dem med **et selvstændigt grundbeløb** – ikke ét samlet beløb for hele selskabet. Forsikringen skal dække i mindst 5 år efter beskikkelsens ophør, jf. stk. 1.

Efter [§ 46, stk. 5](#) kan Advokatrådet, hvis præmien ikke betales, holde forsikringen i kraft i op til et år med **fuld regresret over for advokaten og/eller det advokatselskab, hvori advokaten udøver virksomhed**. Også her hæfter selskabet ved siden af den enkelte.

Klientmidler. Klientkontoreglerne udstedes af Advokatsamfundet efter [§ 127](#) og godkendes af justitsministeren. At klientkontoen er en selvstændig formuemasse med sin egen retlige logik – uafhængigt af selskabsformen – er fastslået i [Sag 65/2020](#) af 15. marts 2021, hvor Højesteret opretholdt et pantefogedudlæg i et indestående på en klientkonto:

A kan efter det anførte ikke selv råde over sit indestående på klientkontoen. Det er imidlertid ubestridt, at han kan bringe klientforholdet til advokat B til ophør, og at han i så fald vil have krav på opgørelse af kontoen og udbetaling af indeståendet med fradrag af salær for udført arbejde. Indeståendet kan i den henseende sidestilles med midler, som A selv har stående på en bankkonto til brug for advokatbistand. Højesteret finder herefter, at indeståendet må henregnes til As formue, således at der i overensstemmelse med retsplejelovens almindelige regler kan gøres udlæg heri.

De nærmere regler om klientkontomidler og hvidvask falder uden for denne oversigt.

LOV

[Bekendtgørelse om godkendelse af vedtægt for Det Danske Advokatsamfund § 46, stk. 1, 5, 6](#)[Retsplejeloven § 124c, stk. 1](#)[Retsplejeloven § 125](#)[Retsplejeloven § 126](#)[Retsplejeloven § 127a, stk. 1, 2](#)[Retsplejeloven § 127](#)PRAKSIS **Højesteret** · Udlæg i indestående på advokats klientkonto til dækning af skattegæld

15.03.2021

Når ejerbetingelserne bortfalder: afhændelse, tvangsopløsning og rettighedsbortfald

§ 11

Den lukkede ejerkreds ville være illusorisk uden en mekanisme, der virker, når en ejer *ophører* med at opfylde betingelserne – ved deponering, frakendelse, jobskifte, dødsfald eller konkurs. § 124 f bemyndiger justitsministeren til at fastsætte disse regler:

Justitsministeren fastsætter nærmere regler om udøvelse af advokatvirksomhed i selskabsform, herunder regler om omdannelse af et advokatselskab til andet formål og regler om afhændelse af aktier og anparter.

Advokatselskabsbekendtgørelsen udmønter bemyndigelsen i en trappe af stadig hårdere retsvirkninger:

Trin 1 – underretningspligt (1 måned). § 15, stk. 1: En selskabsdeltager, der ikke længere opfylder ejerbetingelserne, skal underrette selskabet inden 1 måned.

Trin 2 – afhændelse eller tvangsopløsning (4 måneder). § 15, stk. 2 er skarp:

Medmindre aktierne eller anparterne afhændes med samtykke efter § 14, påhviler det selskabets bestyrelse at indkalde til en ekstraordinær generalforsamling, hvor selskabets aktionærer eller anpartshavere er pligtige at vedtage beslutning om selskabets opløsning. Generalforsamlingen kan dog i stedet træffe beslutning om kapitalnedsættelse ved indløsning af aktierne eller anparterne, såfremt dette kan ske i overensstemmelse med lovgivningens regler herom. Generalforsamlingen skal afholdes inden 4 måneder efter afgivelsen af den i stk. 1 nævnte meddelelse.

Bemærk konstruktionen: udgangspunktet er **pligtsmæssig opløsning af hele selskabet**; kapitalnedsættelse ved indløsning er alternativet – og det er præcis derfor, § 124 c, stk. 2, 2. pkt. forbyder vedtægts- og aktionæroverenskomstbestemmelser, der begrænser indløsningsreglerne. Uden indløsningsadgang ville selskabet være tvunget til opløsning. Efter § 15, stk. 3 løber fristen fra bestyrelsens kundskabstidspunkt, hvis bestyrelsen på anden vis bliver bekendt med forholdet.

Trin 3 – rettighedsbortfald. § 19: Efter udløbet af 4-månedersfristen har den pågældende "ikke de rettigheder, der er knyttet til aktie eller anpartsbesiddelsen, herunder stemmeret og ret til udbytte eller udlodning". Andelen bliver reelt en tom skal.

Trin 4 – tvangsopløsning. § 22: Erhvervsstyrelsen kan efter anmodning fra Advokatrådet beslutte, at et advokatselskab skal opløses, hvis selskabet trods opfordring ikke opfylder sine forpligtelser efter retsplejeloven eller bekendtgørelsen. Advokatrådet underretter samtidig Justitsministeriet.

To modificerende undtagelser.

- **§ 16 – deponering pga. alder, sygdom eller midlertidigt fravær.** En advokat, der deponerer sin beskikkelse på grund af alder, sygdom eller andet midlertidigt fravær, der ikke overstiger 12 måneder, kan **med de øvrige selskabsdeltageres samtykke** bevare sine andele uanset § 15. Genoptager advokaten erhvervsmæssig virksomhed som selvstændig eller ansat, skal andelen afvikles efter § 15 – medmindre vedkommende på ny aktivt driver advokatvirksomhed i selskabet eller koncernen. Stemmeretten kan **ikke** udøves i deponeringsperioden, jf. § 16, stk. 2, men de øvrige rettigheder – herunder udbytteretten – bevares. Kontrasten til § 8, stk. 2 er skarp: ledelsesposten skal forlades *straks*, ejerandelen kan bevares i op til 12 måneder.

§ 17 – dødsfald. Dødsbo, efterlevende ægtefælle eller arvinger kan eje afdødes andele indtil udløbet af det efter dødsfaldet følgende fulde regnskabsår. Herefter finder § 15, stk. 2, anvendelse. Også her er stemmeretten suspenderet, mens de øvrige rettigheder bevares.

Tvangssalg. § 18, stk. 1: Ved panthveres eller retsforfølgende kreditorers tvangssalg af andele finder § 15, stk. 2, tilsvarende anvendelse – dvs. tvangssalg til nogen uden for ejerkredsen udløser samme opløsnings-/indløsningspligt; afhændelse efter § 14 kræver her tillige pantsætters samtykke.

Omdannelse frem for opløsning. § 20 åbner en tredje vej: når et advokatselskab ikke længere opfylder betingelserne for at være advokatselskab, skal det "straks ændre sit navn og formål eller indlede likvidation", med straks-meddelelse til Advokatrådet. Det er den omdannelsesadgang, § 124 f hjemler, og som blev indført i 2007 – selskabet kan altså fortsætte som almindeligt kapitalselskab, blot ikke som advokatselskab.

Konkurs. Konkurs udløser bortfald ad flere kanaler. For den enkelte advokat er det § 119, stk. 2, nr. 2, hvorefter ret til beskikkelse forudsætter, at man ikke er under rekonstruktionsbehandling eller konkurs. Østre Landsret tog i BS-1522/2006-OLR af 15. juni 2007 stilling til nægtelse af udlevering af advokatbeskikkelse efter konkurs med henvisning til § 119, stk. 2, § 137 og § 140, stk. 3. Mister advokaten dermed beskikkelsen, ophører vedkommende med at opfylde § 124 c, stk. 1, nr. 1, og §§ 15-19 aktiveres – ligesom § 8, stk. 2, kræver øjeblikkelig udtræden af ledelsen.

Advokatudvalget var opmærksom på netop denne risikogruppe og foreslog i [betænkning nr. 1479/2006](#), at

de advokater, som har været medejere af et advokatselskab, der er gået konkurs, og som efterfølgende fortsætter med at drive advokatvirksomhed i personligt regi, sættes under skærpet overvågning.

LOV

Bekendtgørelse om advokatselskaber § 15, stk. 1-3

Bekendtgørelse om advokatselskaber § 16, stk. 1, 2

Bekendtgørelse om advokatselskaber § 17, stk. 1, 2

Bekendtgørelse om advokatselskaber § 18, stk. 1

Bekendtgørelse om advokatselskaber § 19

Bekendtgørelse om advokatselskaber § 20

Bekendtgørelse om advokatselskaber § 22

Retsplejeloven § 119, stk. 2

Retsplejeloven § 124f

Retsplejeloven § 124c, stk. 1, 2

PRAKSIS Landsretten · Afgørelse om nægtelse af udlevering af advokatbeskikkelse efter konkurs

15.06.2007

Advokatselskabsbekendtgørelsen: en forskrift der ikke er fulgt med § 12 loven

Et praktisk forhold, som enhver, der arbejder med området, må have for øje: **bekendtgørelse om advokatselskaber** er fra **21. december 2007** og har ikke været ændret siden. Den trådte i kraft 1. januar 2008 og ophævede den oprindelige bekendtgørelse nr. 824 af 10. december 1990, jf. § 24.

Den er dermed ældre end tre efterfølgende regelændringer, og dens henvisninger er systematisk forskudt:

Bekendtgørelsen henviser til	Skal i dag læses som	Årsag
"retsplejelovens § 124, stk. 3" (§§ 3, 13, 15, 16, 19)	§ 124 c, stk. 1	Opdelingen ved LOV nr 187 af 18/03/2009
"retsplejelovens § 124, stk. 7" (§ 2, stk. 2)	§ 124 e, stk. 1 og 2	Samme
"retsplejelovens § 124, stk. 1, 3. pkt." (§ 4)	§ 124, stk. 2, 2. pkt.	Samme

"aktieselskabsloven" (§§ 1, 3, stk. 2, 16, stk. 3, 17, stk. 3, 22)	Selskabsloven	Selskabslovens ikrafttræden; jf. for lovens vedkommende LOV nr 1867 af 29/12/2015
"Erhvervs- og Selskabsstyrelsen" (§§ 5, stk. 2, 22)	Erhvervsstyrelsen	Myndighedsomlægning

Mest markant er [§ 8, stk. 1](#), der fortsat lyder:

Bestyrelsesmedlemmer, bortset fra medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer, i et advokatselskab skal være advokater, der aktivt driver advokatvirksomhed i selskabet eller dets moderselskab eller dets datterselskab. Medlemmer af direktionen i et advokatselskab skal være advokater, der aktivt driver advokatvirksomhed i selskabet.

Det svarer til retstilstanden **før** 2009. Efter [§ 124 e, stk. 1 og 2](#) kan ansatte medejere efter § 124 c, stk. 1, nr. 2, i dag *også* sidde i bestyrelse og direktion, forudsat de har bestået § 124 d-prøven. Bekendtgørelsens § 8, stk. 1, er på dette punkt derogeret af den senere lov – en bekendtgørelse kan ikke opretholde en begrænsning, som lovgiver udtrykkeligt har ophævet. Det praktisk anvendelige i § 8 er derfor navnlig **stk. 2 og 3** om øjeblikkelig udtræden.

Forarbejderne forudså i øvrigt allerede i 2006, at bekendtgørelsen skulle revideres. Advokatudvalget bemærkede:

Som følge af ændringen af reglerne om udøvelse af advokatvirksomhed i selskabsform, vil bekendtgørelse nr. 824 af 10. december 1990 om advokatselskaber, som ændret ved bekendtgørelse nr. 984 af 1. oktober 2004, skulle ændres.

Den revision blev gennemført i 2007 – men ikke fulgt op efter 2009. Konsekvensen er, at bekendtgørelsen fortsat er **gældende ret på alle punkter, hvor den ikke strider mod loven**, men at dens paragrafhenvisninger må oversættes. Bødehjemlen i [§ 23, stk. 1](#) – overtrædelse af §§ 3-10, §§ 12-18 og § 20 straffes med bøde, og der kan pålægges selskaber strafansvar efter straffelovens 5. kapitel – hviler på [§ 124 g, stk. 2](#). Netop fordi der er tale om en straffebestemmelse, må forskydningen mellem bekendtgørelsens og lovens henvisninger tages alvorligt; sammenlign Østre Landsrets vægtning af hjemmelskravet ved disciplinærbøder i [BS-40991/2023-OLR](#).

LOV

[Bekendtgørelse om advokatselskaber § 8, stk. 1](#)
[Bekendtgørelse om advokatselskaber § 23, stk. 1](#)
[Bekendtgørelse om advokatselskaber § 24](#)
[Retsplejeloven § 124c, stk. 1](#)
[Retsplejeloven § 124e, stk. 1, 2](#)
[Retsplejeloven § 124g, stk. 2](#)

PRAKSIS **Landsretten** · Ophævelse af Revisornævnets bøder – passiv medinvestering med erklæringskundens ledelse udgør ikke forretningsmæssig forbindelse i uafhængighedsreglernes forstand 12.03.2026

§ 13 Advokatselskabet som part og retssubjekt

Fordi advokatselskabet er en selvstændig juridisk person, opstår spørgsmålet, hvordan det stilles processuelt, når det selv er part.

Sagsomkostninger ved repræsentation af egne advokater. Det principielle spørgsmål blev afgjort i [Sag 213/2016](#) af 4. april 2017 (ProLex Advokaterne ApS). Modparten gjorde gældende, at et advokatselskab, der møder ved egne advokater, må behandles som **selvmøder** og derfor kun kan få dækket positive udgifter og tabt arbejdsfortjeneste. Højesteret afviste det og tog udgangspunkt i, at ordlydsændringen i [§ 316, stk. 1](#) i 2005 fra

"udgifter til advokatsalær" til "udgifter til advokatbistand" havde til formål at gøre omkostningsfastsættelsen afhængig af *repræsentationsformen*, ikke af advokatens ansættelses- eller ejerforhold:

Højesteret finder, at det er bedst stemmende med disse forarbejder, at det ved omkostningsfastsættelsen ikke skal tillægges betydning, om den mødende advokat er ejer, medejer eller alene ansat i det advokatselskab, som er part i sagen.

Selskabet fik derfor tilkendt de sædvanlige standardiserede sagsomkostninger på 21.140 kr. Dommen er registreret med udtrykkelig henvisning til [§ 124, stk. 1](#) – netop fordi spørgsmålet forudsætter en stillingtagen til, hvad et advokatselskab *er*. Højesteret understregede, at princippet gælder "for advokatvirksomheder, uanset selskabsform", og fandt spørgsmålet så principielt for advokatstanden, at ingen part skulle betale kæremålsomkostninger.

Afgørelsen ligger i forlængelse af [BS-1802/2016-VLR](#), hvor Vestre Landsret tillod erstatning for advokatbistand til en koncernadvokat ved indlevering af betalingspåkrav, jf. [§ 477 c, stk. 4](#) og [§ 316, stk. 1](#). Fællesnævneren er, at det er *advokatrepræsentationen*, ikke ansættelses- eller ejerkonstruktionen, der udløser omkostningsdækning.

Selskabet som kreditor og rekvirent. Et advokatselskab optræder også som almindelig erhvervsdrivende. I [BS-3590/2013-OLR](#) indgav et advokataktieselskab konkursbegæring på grundlag af sit eget salærkrav, og Østre Landsret fandt, at kravet havde fornøden klarhed, da Advokatnævnet allerede havde taget stilling til de indsigelser, skyldneren gentog i skifteretten.

Selskabet som tilsyns- og disciplinærobjekt. Efter [§ 143, stk. 2](#) fører Advokatrådet tilsyn med advokatselskaber og fællesskaber af advokater og kan indklage dem for Advokatnævnet. Efter [§ 143, stk. 3](#) kan rådet kræve alle oplysninger – herunder arbejds papirer og korrespondance – af selskaber og fællesskaber, og efter [stk. 7](#) skal rådet iværksætte passende tilsynsforanstaltninger ved begrundet risiko eller mistanke om pligtovertrædelse. Advokatnævnet kan efter [§ 147 c, stk. 1](#) pålægge selskabet irrettesættelse eller bøde indtil 300.000 kr. – og op til 600.000 kr. ved særligt grov tilsidesættelse. Frakendelse efter [stk. 3](#) og [8](#) er derimod forbeholdt *advokater*; selskabet kan ikke frakendes retten til at udøve advokatvirksomhed, men kan tvangsopløses ad selskabsretlig vej efter [bekendtgørelsens § 22](#).

Selskabets rådgivning ved konkursnære dispositioner. At advokatselskabets rådgivere kan pådrage sig ansvar over for tredjemand, illustreres af [BS-16892/2019-VLR](#), hvor Vestre Landsret fandt, at en advokat havde "handlet ansvarspådragende" ved at koncipere en overdragelsesaftale alene på klientens oplysninger, men frifandt ham, fordi handlingen ikke havde påført konkursboet et yderligere tab.

LOV

[Bekendtgørelse om advokatselskaber § 22](#)[Retsplejeloven § 124, stk. 1](#)[Retsplejeloven § 143, stk. 2, 3](#)[Retsplejeloven § 147c, stk. 1](#)[Retsplejeloven § 316, stk. 1](#)

PRAKSIS

Højesteret · Fastsættelse af sagsomkostninger for advokatvirksomhed repræsenteret ved egne advokater

04.04.2017

Landsretten · Dom om erstatningsansvar ved virksomhedsoverdragelse forud for konkurs

23.06.2021

Landsretten · Landsretten tillader erstatning for advokatbistand til koncernadvokat ved indlevering af betalingspåkrav

05.01.2017

Landsretten · Landsretten hjemviser konkursbegæring grundet kravets klarhed efter Advokatnævnets kendelse

13.12.2013

KPMG Law-sagerne: §§ 124-124 g som formel ramme – og dens

§ 14 grænser

KPMG Law-sagskomplekset er den vigtigste nyere afklaring af forholdet mellem **selskabsformen** og **uafhængighedsnormen** – og det centrale budskab for denne oversigt er, at de to ikke er det samme.

KPMG Law Advokatfirma P/S blev stiftet 11. januar 2020 og var **100 % ejet af danske advokater**. Som Østre Landsret konstaterede i [BS-28276/2022-OLR](#) af 5. juli 2024, opfyldte selskabet **ubestridt** kravene i [retsplejelovens § 124](#) om ejerskab, ledelse og formål. Selskabsformen – partnerselskabet – er netop den, § 124, stk. 1, udtrykkeligt tillader.

Desuagtet indklagede Advokatrådet selskabet og tre advokater for Advokatnævnet med 20 kritikpunkter om aftalekomplekset med det globale KPMG-netværk (sublicens-, deltagelses- og serviceaftaler). Nævnet pålagde ved kendelse af 9. juni 2022 hver en bøde på 10.000 kr. Et flertal på 11 fandt:

Efter en vurdering af det samlede aftalekompleks har KPMG Law og de tre advokater reelt bragt sig i et sådant forhold til KPMG, at der er risiko for, at de på trods af det formelle ejerskab ikke lever op til kravene om fornøden uafhængighed og integritet.

Formuleringen "**på trods af det formelle ejerskab**" er sagens kerne for denne oversigt: § 124 c-overholdelse er en nødvendig, men ikke tilstrækkelig betingelse.

Instansernes vej. Østre Landsret ophævede nævnets kendelse. Retten lagde afgørende vægt på, at aftalekomplekset udtrykkeligt bestemte, at medlemsvirksomhederne har det fulde ansvar for interne anliggender og er bundet af lokal lovgivning forud for aftalerne:

Samlet finder landsretten ikke grundlag for at fastslå, at KPMG Law – på trods af aftalekompleksets udtrykkelige bestemmelser om, at medlemsvirksomhederne har det fulde ansvar for deres interne anliggender og drift samt er forpligtet af lokal lovgivning og regulering forud for bestemmelser i aftalekomplekset – har påtaget sig sådanne forpligtelser, at advokatselskabet reelt risikerer ikke at kunne bevare sin uafhængighed og integritet.

Højesteret nåede i [BS-35382/2024-HJR](#) af 5. februar 2025 det modsatte resultat på skyldsspørgsmålet og opstillede målestokken:

En advokat eller et advokatselskab handler i strid med god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, hvis advokaten eller advokatselskabet indgår i et samarbejde med andre virksomheder på vilkår eller under omstændigheder, hvor der kan rejses rimeligt begrundet tvivl om, hvorvidt samarbejdet er foreneligt med de nævnte krav om iagttagelse af fortrolighed og bevarelse af uafhængighed og integritet.

Afgørende var, at Højesteret **placerede §§ 124-124 g som fortolkningsramme** for § 126. Retten fremhævede, at [§ 126, stk. 1](#) må ses i sammenhæng med reglerne om advokatvirksomhed i selskabsform i [§ 124–§ 124 g](#), herunder [§ 124 c](#), der begrænser aktie- og anpartsejerskabet til advokater og andre advokatselskaber, og at forarbejderne understreger, at disse regler skal sikre advokaters uafhængighed af uvedkommende interesser og bevare det personlige tillidsforhold mellem klient og advokat.

Højesteret fandt tilsidesættelsen begået, men lod sanktionen bortfalde, fordi spørgsmålet ikke var udtrykkeligt reguleret i de advokatetiske regler og praksis hidtil havde været uafklaret. Landsrettens dom blev dermed ændret på skyldsspørgsmålet, mens bøden alligevel bortfaldt. Prøvelsen skete som en fuldstændig og udtømmende prøvelse af Advokatnævnets afgørelse, jf. [§ 147 d, stk. 1](#).

Hvad sagen betyder for selskabsretten. Tre lærdomme kan udledes for denne oversigts emne:

1. **Formel compliance er ikke nok.** Et 100 % advokatejet P/S, der opfylder §§ 124-124 e til punkt og prikke, kan alligevel have kompromitteret sin uafhængighed gennem aftaleretlige bindinger, der ligger *uden for* ejerkredsreguleringen.
2. **§ 124 c fortolker § 126.** Ejerkredsbegrænsningen er ikke blot en teknisk adgangsregel, men et udtryk for et retspolitisk hensyn, der farver den generelle adfærdsnorm.
3. **Reguleringen har en blind vinkel.** § 124 c rammer *kapital og stemmer*. Den rammer ikke licensaftaler, kvalitetsstandarder, review-adgang, brandbindinger eller udtrædelsesbod – instrumenter, der kan skabe reel afhængighed uden at flytte en eneste aktie. Netop derfor måtte sagen afgøres på § 126, ikke på § 124 c.

Det materielle indhold af uafhængighedsnormen som adfærdsstandard – herunder den konkrete vurdering af netværksbindingerne – behandles under [god-advokatskik-retsplejeloven-126](#) og [advokat-interessekonflikt-og-konflikttjek](#).

LOV	Retsplejeloven § 124, stk. 1, 2	Retsplejeloven § 124c, stk. 1	Retsplejeloven § 124g
	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 147c, stk. 1	Retsplejeloven § 147d, stk. 1
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik 05.02.2025 Landsretten · Østre Landsret frifinder KPMG Law i principiel sag om uafhængighed i internationale advokatnetværk 05.07.2024		

§ 15 Hovedlinjer og afgrænsning

Systemet i fem greb. Retsplejelovens §§ 124-124 g regulerer advokatselskabet gennem fem indbyrdes afhængige greb, som hver især ville være virkningsløse alene:

1. **Formen** ([§ 124, stk. 1](#)) – kun enkeltmandsvirksomhed, fællesskab eller A/S/ApS/P/S (samt SE).
2. **Formålet** ([§ 124, stk. 2](#)) – kun advokatvirksomhed, med holdingselskabet som eneste undtagelse.
3. **Ejerkredsen** ([§ 124 c](#)) – kun aktivt arbejdende advokater, ansatte under 1/10 af kapital og stemmer, og andre advokatselskaber.
4. **Ledelsen** ([§ 124 e](#)) – advokatflertal i bestyrelsen til enhver tid.
5. **Hæftelsen** ([§ 124 b](#)) – personlig og solidarisk for den, der yder bistanden.

Hele konstruktionen er sanktioneret ad tre spor samtidig: **bøde** efter [§ 124 g](#) og [bekendtgørelsens § 23](#), **disciplinært** via [§ 126, stk. 1](#), jf. [§ 127 a](#) og [§ 147 c](#), og **selskabsretligt** via afhændelsespligt, rettighedsbortfald og tvangsopløsning efter [bekendtgørelsens § 15](#) til [§ 22](#).

Retstilstandens udvikling. Danmark har bevæget sig fra totalforbud (før 1990) over en snæver advokat-ejet selskabsmodel (1990) til en delvis liberalisering (2007-2009) – men har konsekvent fastholdt de to grundpiller: **ingen ekstern kapital** og **ingen MDP**. Konkurrencerådets kritik fra 1993, gengivet i [betænkning nr. 1297/1995](#), førte ikke til, at MDP-forbuddet faldt; Advokatudvalget valgte i [betænkning nr.](#)

[1479/2006](#) mellemvejen: holding, partnerselskab og ansatte medejere under en tiendedel – mod prøvekrav, disciplinæransvar og forsikringsdækning. Seneste skridt er [lov nr. 1464 af 10. december 2024](#), der fra 1. januar 2025 løftede fællesskabet af advokater op på niveau med selskabet som selvstændigt ansvarssubjekt.

Praksisbilledet. Retspraksis om selve selskabsformen er sparsom, og tyngden ligger hos Advokatnævnet, hvor overtrædelser af §§ 124-124 e rutinemæssigt kanaliseres ind via god advokatskik og typisk udløser bøder omkring 10.000 kr. – jf. [2014-820](#), [2017-644](#) og [2016-1751](#). Domstolene bidrager med de principielle afklaringer: [Sag 213/2016](#) om selskabets processuelle stilling, [BS-6234/2021-HJR](#) om ikke-advokat-medejeres processuelle status, og KPMG Law-komplekset ([BS-28276/2022-OLR](#) og [BS-35382/2024-HJR](#)) om forholdet mellem formel selskabsstruktur og reel uafhængighed.

Det uafklarede. To spørgsmål står åbne. For det første er **advokatselskabsbekendtgørelsen ikke opdateret siden 2007** og henviser fortsat til § 124, stk. 3 og 7, og til aktieselskabsloven – en forskydning, der er særligt betænkelig, fordi bekendtgørelsen indeholder en bødehjemmel. For det andet har KPMG Law-sagerne blotlagt, at **§ 124 c's kapital- og stemmefokus ikke fanger aftaleretlige afhængighedsforhold**; den regulering må derfor ske gennem § 126, hvor Højesteret selv konstaterede, at praksis hidtil havde været uafklaret – og derfor lod sanktionen bortfalde.

Afgrænsning. Denne oversigt behandler strukturen: selskabsform, ejerkreds, ledelse og hæftelse. Den behandler **ikke** det materielle indhold af god advokatskik og uafhængighedsnormen som adfærdsstandard ([god-advokatskik-retsplejelovent-126](#) og [advokat-interessekonflikt-og-konflikttjek](#)), ikke advokatens og selskabets erstatningsansvar over for klient og tredjemand ([advokatansvar](#)), ikke Advokatnævnets organisation, proces og sanktionsudmåling ([advokatnaevnet-disciplinaer-og-salaerklager](#)), ikke Advokatsamfundets tilsyn som sådant ([advokatsamfundet-organisation-og-tilsyn](#)), ikke beskikkelsen som licens ([advokatbeskikkelse-betingelser-naegtelse-frakendelse](#)), ikke selskabets konkurs som sådan ([konkurs-](#)) og ikke klientkontomidler og hvidvask. De bærende principper bag advokaters adfærd behandles under [almindelige-principper-advokaters-adfaerd](#).

LOV

[Bekendtgørelse om advokatselskaber § 23](#)[Retsplejelovent § 124, stk. 1, 2](#)[Retsplejelovent § 124b](#)[Retsplejelovent § 124c](#)[Retsplejelovent § 124e](#)[Retsplejelovent § 124g](#)[Retsplejelovent § 127a](#)[Retsplejelovent § 147c](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik	05.02.2025
	Højesteret · Vidnefritagelse for ikke-advokater i advokatselskaber: Højesterets fortolkning af retsplejelovens § 170	14.07.2021
	Højesteret · Fastsættelse af sagsomkostninger for advokatvirksomhed repræsenteret ved egne advokater	04.04.2017
	Landsretten · Østre Landsret frifinder KPMG Law i principiel sag om uafhængighed i internationale advokatnetværk	05.07.2024
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for at repræsentere andet selskab end arbejdsgiver som virksomhedsansat	24.05.2017
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for advokatselskabs ulovlige investeringer i selskaber uden for advokatbranchen	23.12.2016
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde på 10.000 kr. for at udøve advokatvirksomhed gennem ikke-advokatselskab	25.09.2014

Bekendtgørelse om advokatselskaber § 15	stk. 1-3	Retsplejelovent § 124	stk. 1-3
Retsplejelovent § 124b		Retsplejelovent § 124c	stk. 1, 2
Retsplejelovent § 124e	stk. 1-5	Retsplejelovent § 127a	stk. 1, 2

MATERIALE Citerede afgørelser

21 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

8

04.02.2026	Advokat erstatningsansvarlig for medvirken til kreditorsvig ved overførsel fra klientkonto	18297-2025
18.12.2025	Advokats hæftelse for omkostninger til syn og skøn ved optræden som rettergangsfuldmægtig	27162-2025
09.12.2025	Erstatningsansvar for advokat i forbindelse med mangelfuld advokatundersøgelse af seksuel chikane (A mod Advokat B)	17375-2025
05.02.2025	Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik	7158-8603
14.07.2021	Vidnefritagelse for ikke-advokater i advokatselskaber: Højesterets fortolkning af retsplejelovens § 170	bs-6234-2021-hjr
15.03.2021	Udlæg i indestående på advokats klientkonto til dækning af skattegæld	65-2020
04.04.2017	Fastsættelse af sagsomkostninger for advokatvirksomhed repræsenteret ved egne advokater	213-2016
25.08.2015	Højesteretsdom om advokatansvar ved mangelfuld rådgivning om finansieringsrisiko ved køb af erhvervsjendom	141-2014

LANDSRETTE · ANKEINSTANS

9

12.03.2026	Ophævelse af Revisornævnets bøder – passiv medinvestering med erklæringskundens ledelse udgør ikke forretningsmæssig forbindelse i uafhængighedsreglernes forstand	10739-12763
05.11.2024	Landsretten stadfæster frifindelse af advokat i sag om erstatningsansvar for overførsel af klientmidler i insolvenssituation	9509-11074
05.07.2024	Østre Landsret frifinder KPMG Law i principiel sag om uafhængighed i internationale advokatnetværk	6001-7178
23.06.2021	Dom om erstatningsansvar ved virksomhedsoverdragelse forud for konkurs	1459-1770
23.06.2021	Advokatfirma dømt for interessekonflikt i udbyttesag – salær bortfalder	1701-2042
05.01.2017	Landsretten tillader erstatning for advokatbistand til koncernadvokat ved indlevering af betalingspåkrav	5487-6574
13.12.2013	Landsretten hjemviser konkursbegæring grundet kravets klarhed efter Advokatnævnets kendelse	6024-7208

27.10.2009	Vestre Landsret: Advokatfirma ikke berettiget til fuldt salær grundet interessekonflikt	6896-8283
15.06.2007	Afgørelse om nægtelse af udlevering af advokatbeskikkelse efter konkurs	4824-5811
ADVOKATNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		4
27.09.2024	Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for 21 grove og gentagne tilsidesættelser af advokatpligterne	2023-4043
24.05.2017	Advokat pålagt bøde for at repræsentere andet selskab end arbejdsgiver som virksomhedsansat	2017-644
23.12.2016	Advokat idømt bøde for advokatselskabs ulovlige investeringer i selskaber uden for advokatbranchen	2016-1751
25.09.2014	Advokat idømt bøde på 10.000 kr. for at udøve advokatvirksomhed gennem ikke-advokatselskab	2014-820

FORARBEJDE Betænkninger

2 referencer

Konkurrencelovgivningen i Danmark, Bind 2 - Bilag (Betænkning nr. 1297)

nr. 1297 · 1995 · Erhvervsministeriet

Betænkning om retsplejelovens regler om advokater

nr. 1479 · 2006 · Justitsministeriet

09

PRAKSISOVERSIGT · ADVOKATER

Praksisoversigt over almindelige principper for advokaters adfærd

God advokatskik, uafhængighed og tilsyn efter retsplejelovens § 126

Version 2 · Opdateret 21. jul. 2026 · 49 afgørelser · 1997-2026

[Læs online](#)**INTRODUKTION**

Retsplejelovens § 126 er den bærende adfærdsnorm for danske advokater: en retlig standard, hvis nærmere indhold fastlægges gennem Advokatnævnets og domstolenes praksis, suppleret af De Advokatetiske Regler og CCBE's fælles etiske normer som vejledende fortolkningsbidrag. Praksis viser et fast mønster: uafhængighed og loyalitet over for klienten er ufravigelige, men de er ikke ubegrænsede – advokaten må ikke gå videre, end berettigede hensyn til klientens interesser tilsiger, og skal samtidig respektere retten, modparten og tredjemand. Håndhævelsen sker gennem Advokatrådets risikobaserede tilsyn og Advokatnævnets sanktionssystem (irrettesættelse, bøde op til 600.000 kr. og frakendelse), med fuld – men tilbageholdende – domstolsprøvelse efter §§ 147 d og 147 e.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01 God advokatskik i retsplejelovens § 126, stk. 1, er en retlig standard, hvis indhold fastlægges løbende gennem Advokatnævnets og domstolenes praksis og tilpasses samfundsudviklingen.
- 02 De Advokatetiske Regler er Advokatrådets vejledende retningslinjer og er hverken bindende for Advokatnævnet eller for domstolene – de er et fortolkningsbidrag, ikke en retskilde med selvstændig bindende virkning.
- 03 Den gennemgående prøvelsesformel i nævnspraksis er, om advokaten er gået videre, end en berettiget varetagelse af klientens interesser tilsiger; er svaret nej, frifindes advokaten, uanset at adfærden er ubehagelig for modparten.
- 04 Advokatens uafhængighed er både en organisatorisk og en funktionel norm: § 122 udelukker som udgangspunkt offentlig ansættelse, og §§ 124 og 124 c begrænser ejerkredsen i advokatselskaber, så virksomheden ikke domineres af interesser, der er advokatvirksomheden uvedkommende.
- 05 Uafhængighedskravet skærpes, når advokaten påtager sig hvervet som uvildig undersøger – utilstrækkeligt konflikttjek forud for en advokatundersøgelse kan i sig selv være en tilsidesættelse af god advokatskik.

-
- 06** Den, der undersøges i en advokatundersøgelse, skal som udgangspunkt have adgang til advokatens oplysninger om vedkommende og forud for afrapporteringen have oplyst, hvilke konkrete handlinger og hvilke regler advokaten mener er overtrådt – og hvorfor.
-
- 07** Bevisbyrden for, at den fornødne rådgivning faktisk er ydet, påhviler advokaten; klientens egne faglige forudsætninger fritager ikke for rådgivningspligten.
-
- 08** En advokat må kun påtage sig en sag efter anmodning fra klienten selv, fra en anden advokat på klientens vegne eller fra en offentlig myndighed – uopfordrede henvendelser til en kollegas klienter er klientfiskeri i strid med § 126, stk. 1.
-
- 09** Aktiv modarbejdelse af en eksigibel retsafgørelse – fx nægtelse af at udlevere sagsakter trods landsretskendelse – er en særlig grov tilsidesættelse af god advokatskik.
-
- 10** Advokatens ytringsfrihed er beskyttet af EMRK artikel 10, men § 126 udgør en i et demokratisk samfund nødvendig begrænsning; grove, offentligt fremsatte beskyldninger mod vidner i en verserende sag er intimiderende og sanktioneres hårdt.
-
- 11** Beskyldninger om, at en dommer bevidst har tilsidesat sine pligter, overskrider grænsen for det tilladte frisprog i procesførelsen, men sagen kan efter omstændighederne afgøres med en irettesættelse.
-
- 12** Forbuddet i § 126, stk. 6, mod at forsvarsadvokater giver gaver til klienter og disses nærtstående blev indført, fordi bevisbyrden for klientfiskeri i praksis var vanskelig at løfte; gavebegrebet skal forstås bredt og omfatter også reklamegenstande og tjenesteydelser.
-
- 13** Efter § 126, stk. 4, kan også adfærd uden for advokatvirksomheden i forretningsforhold og andre økonomiske forhold være disciplinært relevant, hvis den er uværdig for en advokat.
-
- 14** Vederlagsnormen i § 126, stk. 2, om kun rimeligt vederlag håndhæves selvstændigt: Advokatnævnet kan efter § 146 nedsætte eller lade salæret bortfalde, også i meget betydelige beløb.
-
- 15** Advokatrådets tilsyn skal efter § 143, stk. 2, være risikobaseret, planlagt og dokumenteret, og rådet skal efter § 143, stk. 7, iværksætte passende tilsynsforanstaltninger ved begrundet risiko eller mistanke – uden at afvente den planlagte tilsynstur.
-
- 16** Advokatsamfundet og Advokatrådet er ikke en del af den offentlige forvaltning, men er undergivet lovbestemt tavshedspligt efter § 143 b med henvisning til straffelovens §§ 152 og 152 c-152 f.
-
- 17** Sanktionsvalget følger en trappe fra irettesættelse over bøde (normalt 10.000 kr. i førstegangstilfælde, 20.000 kr. ved grove forhold) til betinget og ubetinget frakendelse, med fordobling ved gentagelse efter princippet i straffelovens § 89.
-
- 18** Gentagelsesvirkning forudsætter ikke ligeartede forhold – tidligere sanktioner af anden karakter tæller med ved bødefastsættelsen.
-

- 19** En disciplinærbøde efter § 147 c er ikke straf for et strafbart forhold i konventionens forstand, men afgørelsen kan efter § 147 d, stk. 2, indbringes for retten inden 4 uger med opsættende virkning for bøder og irrettesættelser.
- 20** Domstolene foretager efter § 147 d, stk. 1, en udtømmende prøvelse af både skyld og sanktion, men udviser tilbageholdenhed og tilsidesætter ikke nævnets vurdering, blot fordi der kan rejses tvivl om den.
- 21** Er Advokatnævnets afgørelse truffet på et utilstrækkeligt oplyst grundlag, kan retten hjemvise sagen til fornyet behandling frem for at ophæve den eller frifinde advokaten.
- 22** Politi og anklagemyndighed kan og skal i nærmere angivne tilfælde videregive oplysninger om advokaters strafbare og uetiske adfærd til Advokatrådet efter § 143 a – kanaliseret gennem Rigsadvokaten henholdsvis statsadvokaten.

§ 1 Kernenormen: retsplejelovens § 126 som retlig standard

Advokaters adfærdsnorm er samlet i én bestemmelse. Efter [retsplejelovens § 126, stk. 1](#) skal en advokat »udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik«, og herunder udføre sit hverv »grunddigt, samvittighedsfuldt og i overensstemmelse med, hvad berettigede hensyn til klienternes tarv tilsiger«, ligesom sagerne »skal fremmes med fornøden hurtighed«. De øvrige stykker udbygger normen:

Bestemmelse	Indhold
§ 126, stk. 1	Generalklausulen om god advokatskik: grundighed, samvittighedsfuldhed, klientens tarv, fornøden hurtighed
§ 126, stk. 2	Kun rimeligt vederlag
§ 126, stk. 3	Pligt til at muliggøre og betale fuldmægtigens grunduddannelse, eksamen og praktiske prøve
§ 126, stk. 4	Forbud mod uværdig adfærd uden for advokatvirksomheden i økonomiske forhold
§ 126, stk. 5	Løbende obligatorisk efteruddannelse for advokater og fuldmægtige
§ 126, stk. 6	Gaveforbud for forsvarsadvokater over for klienter og deres nærtstående

Sammenskrivningen af de tidligere spredte pligtbestemmelser til én norm blev foreslået af Advokatudvalget i [betænkning nr. 871/1979 om revision af retsplejelovens afsnit om advokater, s. 56](#), hvor begrebet blev defineret således:

Ved »god advokatskik« må forstås den adfærd, som gode og omhyggelige, fagligt kompetente advokater udviser, og som opfylder de faglige og etiske krav, der på grundlag af lovgivningens regler om advokaters funktioner må opstilles.

Udvalget tilføjede, at indholdet »vil være afhængigt af den til enhver tid rådende opfattelse«, men »altid rumme en fast kerne af normer«. Samme dynamiske karakter fremhæves i Advokatudvalgets senere [betænkning nr. 1479/2006 om retsplejelovens regler om advokater](#), hvor det hedder, at bestemmelsen »er en retlig standard,

og indholdet heraf bestemmes af den til enhver tid bestående opfattelse af, hvorledes advokaters adfærd bør være«, og at det bindende indhold fastsættes gennem Advokatnævnets praksis og domstolsprøvelsen heraf.

De Advokatetiske Regler udstedes af Advokatrådet i medfør af Advokatsamfundets vedtægter. Deres retskildemæssige status er præcist beskrevet i forarbejderne til gaveforbuddet, jf. [LOV nr 1540 af 18. december 2018](#): reglerne er på områder, der ikke er afklarede i nævns- eller domspraksis, »udtryk for Advokatrådets opfattelse af god advokatskik til vejledning for advokater og offentlighed«, og de er »ikke bindende for Advokatnævnet eller domstolene«. De indgår altså som fortolkningsbidrag – på linje med CCBE's fælles adfærdsregler – men afgør ikke sagen. I praksis påberåbes de dog rutinemæssigt af parterne, jf. [2023-3724](#), hvor klagerens advokat henviste til de advokatetiske reglers artikel 50, stk. 3, om orientering af modpartens advokat, uden at dette førte til domfældelse.

LOV

[Retsplejeloven § 126, stk. 1-6](#)

PRAKSIS

Advokatnævnet · Advokat frifundet for at indkalde modpartens tidligere advokat som vidne uden forudgående orientering

26.03.2024

Uafhængighed og integritet: § 122, §§ 124-124 c og KPMG

§ 2 Law-dommen

Uafhængighed er efter dansk ret ikke blot en etisk fordring, men en organisatorisk konstruktion. [Retsplejelovens § 122, stk. 2](#) bestemmer, at advokatvirksomhed ikke kan forenes med nogen stilling i det offentlige tjeneste, medmindre justitsministeren dispenserer, og at der ved dispensationsafgørelser » navnlig [skal] lægges vægt på, at en advokat skal være uafhængig af det offentlige«. Efter [§ 124](#) må advokatvirksomhed kun udøves i enkeltmandsvirksomhed, i et fællesskab af advokater eller i et advokatselskab, hvis eneste formål er at drive advokatvirksomhed, og efter [§ 124 c, stk. 1](#) må aktier og anparter kun ejes af advokater, der aktivt driver virksomhed i selskabet, af andre ansatte i selskabet eller af et andet advokatselskab – hvor de ansatte efter [stk. 2](#) tilsammen kun må eje under en tiendedel af kapitalen og stemmerne.

[Betænkning nr. 1479/2006](#) forklarer sammenhængen:

Princippet om advokaters uafhængighed hviler på en grundlæggende forudsætning om, at en advokat udelukkende skal virke til gavn for sin klient og i den sammenhæng være fri af uvedkommende interesser. Advokaten skal således være uafhængig af statsmagten, ligesom advokaten i sin rådgivning ikke må være under indflydelse af sin egen eller tredjemands interesse i sagen.

Betænkningen understreger samtidig, at »uafhængighed er et relativt begreb og må bestemmes specifikt i forhold til den enkelte person eller opgave«, og at driften af en advokatvirksomhed derfor »ikke [kan] sammenlignes med driften af anden privat virksomhed«, som lovligt kan lade sig styre af investorernes interesser.

Den principielle prøvelse af, hvor langt uafhængighedskravet rækker for et advokatselskab, der indgår i et internationalt rådgivningsnetværk, skete i [BS-35382/2024-HJR](#), hvor Højesteret ved dom af 5. februar 2025 tog stilling til [KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik](#). Sagen blev afgjort som en prøvelse af Advokatnævnets afgørelse efter [§ 147 d, stk. 1](#) med [§ 124](#), [§ 124 c](#) og [§ 126, stk. 1](#) som retsgrundlag – og illustrerer dermed, at ejerskabs- og strukturreglerne i praksis håndhæves gennem den samme disciplinære kanal som de klassiske adfærdsnormer.

Uafhængigheden har også en institutionel side i forhold til selve advokatvirksomhedens organisering. I **Sag 213/2016** fastslog Højesteret ved kendelse af 4. april 2017 i [sagen om sagsomkostninger til advokatvirksomhed repræsenteret ved egne advokater](#), at det ved omkostningsfastsættelsen ikke skal tillægges betydning, om den mødende advokat er ejer, medejer eller alene ansat i det advokatselskab, som er part i sagen.

EU-retligt er uafhængighed og fortrolighed ligeledes anerkendte hensyn. I **C-739/19** accepterede EU-Domstolen ved dom af 10. marts 2021 i [sagen om advokaters frie udveksling af tjenesteydelser](#), at værtsstatens særlige fagetske pligter – herunder pligten til at forelægge retten alle relevante retskilder, uanset om det gavner klienten – kan begrunde krav om samarbejde med en lokal advokat, men at et ufravigeligt krav uden hensyn til advokatens erfaring er uproportionalt. Og i **C-865/24** anerkendte Domstolens præsident ved kendelse af 1. august 2025 i [interventionssagen om sanktioner mod Rusland](#), at spørgsmål om advokaternes uafhængighed, tavshedspligt og adgangen til juridisk bistand er af principiel betydning for hele standen.

LOV

[Retsplejeloven § 122, stk. 2](#)[Retsplejeloven § 124](#)[Retsplejeloven § 124c, stk. 1, 2](#)[Retsplejeloven § 126, stk. 1](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik	05.02.2025
	Højesteret · Fastsættelse af sagsomkostninger for advokatvirksomhed repræsenteret ved egne advokater	04.04.2017
	EU-Domstolen · Kendelse om intervention: Den tyske advokatforenings adgang til at intervenere i sag om sanktioner mod Rusland vedrørende juridisk rådgivning	01.08.2025
	EU-Domstolen · Advokaters frie udveksling af tjenesteydelser og kravet om samarbejde med en lokal advokat i sager med ret til selvrepræsentation	10.03.2021

§ 3 Grundighed, samvittighedsfuldhed og fornøden hurtighed – pligtens indre kerne

Kravet om at udføre hvervet »grundigt, samvittighedsfuldt« og med »fornøden hurtighed« er det hyppigst anvendte led i [§ 126, stk. 1](#). Praxis er kasuistisk, men mønstret er klart: normen krænkes, når advokatens sagsbehandling reelt afskærer klienten fra en retsstilling, klienten kunne have opnået.

- **Bevisbyrden for rådgivning ligger hos advokaten.** I **BS-2899/2011-KBH** stadfæstede Københavns Byret den 11. januar 2012 en bøde på 10.000 kr. til en advokat, der ikke kunne godtgøre at have rådgivet sine klienter om en tilstandsrapports bemærkninger om ulovlige el-installationer, jf. [dommen om mangelfuld rådgivning om tilstandsrapport](#). Retten formulerede princippet skarpt:

En advokat, der yder rådgivning og bistand i øvrigt ved en hushandel, har pligt til at rådgive sine klienter om den udarbejdede tilstandsrapport. Bevisbyrden for, at en sådan rådgivning er ydet, påhviler advokaten. [...] Advokatens pligter gælder, uanset om en klient selv har mulighed for at tilegne sig de informationer, som advokaten er forpligtet til at oplyse og rådgive om.

- **Manglende bevissikring.** I **2025-3595** pålagde Advokatnævnet en tillægsbøde for [mangelfuld sagsførelse i en entreprisvist, hvor advokaten undlod syn og skøn](#).
- **Frister og udtræden.** Allerede i **02-0401-98-1655** pålagde nævnet en bøde til en advokat, der [udtrådte af en erstatningssag på forældelsesdagen uden tilstrækkeligt varsel](#). Modsat frifandt nævnet i **2012-141** en advokat, der [udtrådte af en sommerhusmangelsag](#) – udtræden er ikke i sig selv en overtrædelse, det er den utilstrækkelige varsling, der er det.

- **Manglende orientering og urigtige oplysninger til klienten.** I **2024-3586** blev en advokat **idømt en bøde på 20.000 kr., og salæret bortfaldt, for urigtige oplysninger og manglende orientering af klienten**, og i **2025-1218** blev der pålagt bøde for **gentagne og grove tilsidesættelser – for sen anke, manglende afregning af sagsomkostninger og vildledning af klienter**.
- **Prøvelse af grovhedsvurderingen.** I **BS-1084/2024-OLR** nedsatte Østre Landsret den 23. maj 2025 bøden i **sagen om utilstrækkelig varetagelse af klientens interesser i en erstatningssag**, afgjort efter **§ 126, stk. 1** og **stk. 2**. Og i **BS-21844/2020-FRB** ændrede Retten på Frederiksberg den 24. juni 2022 en bøde til en irettesættelse, fordi en ansat advokat **ikke groft havde tilsidesat god advokatskik ved en forsinket genoptagelsesansøgning**.

Omvendt er tonen over for klienten ikke i sig selv disciplinært relevant. I **2021-1623** blev en advokat **frifundet for tilsidesættelse af god advokatskik efter at have brugt ordet »fjols« over for sin klient**. Utilbørlig omtale af klienten over for tredjemand bedømmes derimod strengere, jf. **2025-365**, hvor nævnet sanktionerede både **forsinket afregning af sagsomkostninger og utilbørlig omtale af klientens mentale tilstand**.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1, 2	Retsplejeloven § 147c, stk. 1	
PRAKSIS	Landsretten · Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag		23.05.2025
	Byretten · Ansat advokat groft tilsidesatte ikke god advokatskik ved forsinket genoptagelsesansøgning – bøde ændret til irettesættelse		24.06.2022
	Byretten · Københavns Byret stadfæster bøde til advokat for manglende rådgivning om tilstandsrapport		11.01.2012
	Advokatnævnet · Advokat pålagt tillægsbøde for mangelfuld sagsførelse i entreprisvist – undlod syn og skøn		13.07.2026
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde på 20.000 kr. og salær bortfaldet for urigtige oplysninger og manglende orientering af klient		07.11.2025
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for forsinket afregning af sagsomkostninger og utilbørlig omtale af klients mentale tilstand		05.11.2025
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for gentagne og grove tilsidesættelser af god advokatskik – for sen anke, manglende afregning af sagsomkostninger og vildledning af klienter		02.10.2025
	Advokatnævnet · Advokat frifundet for tilsidesættelse af god advokatskik efter brug af ordet "fjols" over for klient		27.08.2021
	Advokatnævnet · Advokat frifundet for tilsidesættelse af god advokatskik ved udtræden af sommerhusmangelsag – begge salærer godkendt		03.09.2013
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for at udtræde af erstatningssag på forældelsesdagen uden tilstrækkeligt varsel		31.08.1999

Loyalitet over for klienten – og grænsen mod advokatens egne interesser

§ 4

Loyalitetspligten forpligter advokaten til at sætte klientens interesse foran sin egen. De klareste sager angår situationer, hvor advokatens salærinteresse kolliderer med klientens økonomiske dækning.

I **BS-251/2007-HJR** stadfæstede Højesteret den 13. februar 2008 en bøde på 5.000 kr. i **sagen om salæropkrævning trods bevilget retshjælpsdækning**:

Forliget i sagen blev indgået den 3. november 2004, uden at spørgsmålet om fordeling af sagsomkostninger var forelagt forsikringsselskabet, og Højesteret tiltræder, at advokat Appellant [...] ikke har godtgjort, at hans klienter i forbindelse med forliget havde givet afkald på dækning i henhold til retshjælpsforsikringen.

Underinstansen, **BS-2148/2006-OLR**, havde ved Østre Landsrets dom af 22. maj 2007 formuleret det tilsvarende krav om rådgivning i [sagen om retshjælpsforsikring og salær](#): advokaten havde ikke godtgjort, at klienterne forstod, at de ved forligsvilkåret om egne omkostninger også frasagde sig retshjælpsdækningen.

Samme mønster ses i nyere nævnspraksis. I **2024-771** blev en advokat pålagt bøde for [at nægte at anmelde et erstatningskrav til forsikringen og for at kræve ansvarsfrihed som betingelse for fortsat bistand](#) – en betingelse, der direkte tjener advokatens egen interesse. I **2024-3684** kulminerede linjen i en bøde på 200.000 kr. med bortfald af salærer på 824.000 kr. for [skjult opkrævning og uberettiget depositum i et dødsbo](#).

Misbrug af regelsæt, der er indrettet til klientens fordel, rammes hårdest. I **BS-12694/2022-KBH** frakendte Københavns Byret den 31. oktober 2025 en advokat beskikkelsen i et år for [misbrug af reglerne om omkostningsgodtgørelse i skattesager](#), afgjort efter [§ 126, stk. 1](#) og [stk. 2](#) samt [§ 147 c, stk. 8](#).

Loyalitetspligten gælder derimod kun over for egne klienter. Advokatnævnet afviste i **2025-3307** en klage over en advokats rådgivning af sin egen klient, fordi klageren ikke havde retlig interesse; spørgsmålet var [et internt anliggende mellem advokaten og klienten](#), jf. [§ 147 b, stk. 3](#). Og i **2011-2933** frifandt nævnet en advokat, der havde anvendt oplysninger fra en [afvist klienthenvendelse til at få udlæg i fogedretten](#), fordi der ikke var etableret et klientforhold, og advokaten straks havde afvist opgaven på grund af interessekonflikten.

Loyalitetens modstykke er fortroligheden. I **BS-46/2015-HJR** fritog Højesteret ved kendelse af 7. oktober 2015 en advokat for [at afgive vidneforklaring i en dødsboskiftesag](#), mens Vestre Landsret i **BS-676/2008-VLR** pålagde vidneforklaring i [sagen om en ægtepagts gyldighed](#), fordi rådgivningen var ydet til begge parter i fællesskab. Den nærmere afgrænsning af professionsfortroligheden hører under [tavshedspligt](#).

LOV

[Retsplejelovent § 126, stk. 1, 2](#)
[Retsplejelovent § 147b, stk. 3](#)
[Retsplejelovent § 147c, stk. 8](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesteret ændrer landsrettens kendelse: Advokat fritages for at afgive vidneforklaring i dødsboskiftesag	07.10.2015
	Højesteret · Højesterets dom om tilsidesættelse af god advokatskik ved salæropkrævning trods retshjælpsdækning	13.02.2008
	Landsretten · Stadfæstelse af pålæg om vidneforklaring for advokat i sag om ægtepagts gyldighed	11.06.2008
	Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik vedrørende rådgivning om retshjælpsforsikring og salær	22.05.2007
	Byretten · Frakendelse af advokatbesikkelse i et år for misbrug af regler om omkostningsgodtgørelse i skattesager	31.10.2025
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde på 200.000 kr. og mister salærer på 824.000 kr. for skjult opkrævning og uberettiget depositum i dødsbo	26.01.2026
	Advokatnævnet · Advokatnævnet afviser klage over advokats rådgivning af egen klient grundet manglende retlig interesse	04.12.2025
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for at nægte forsikringsanmeldelse af erstatningskrav og for at kræve ansvarsfrihed som betingelse for fortsat bistand	30.10.2024
	Advokatnævnet · Advokat frifundet for tilsidesættelse af god advokatskik – anvendelse af oplysninger fra afvist klienthenvendelse til udlæg i fogedret	13.12.2012

§ 5 Advokaten som uvildig undersøger: skærpet uafhængighed og kontradiktion

Advokatundersøgelser er ikke lovregulerede, og iværksættelse kræver ikke lovhjemmel. Folketingets Ombudsmand har i udtalelsen [2021-24 om aktindsigt i materiale til en kommende advokatundersøgelse](#) redegjort for undersøgelsesformen og for, at advokaten – modsat en undersøgelses- eller granskningskommission – hverken kan kræve vidner afhørt eller kræve materiale udleveret ud over aktindsigtsreglerne. Netop fordi retssikkerhedsgarantierne ikke følger af lov, er det § 126, stk. 1, der bærer normen.

To højesteretsdomme har på få år fastlagt rammen.

I **BS-26376/2021-HJR** afgjorde Højesteret den 1. september 2022 [sagen om interessekonflikt og utilstrækkeligt konflikttjek ved uvildige advokatundersøgelser \(udbytteskat-sagen\)](#), afgjort efter § 126, stk. 1 og § 147 c, stk. 1. Dommen knæsætter, at den advokat, der påtager sig hvervet som uvildig undersøger, er underlagt en skærpet forpligtelse til på forhånd at afdække sine og kontorets bindinger til de involverede.

I **BS-33382/2024-HJR** stadfæstede Højesteret den 7. maj 2025 en bøde på 20.000 kr. i [sagen om advokatundersøgelsen af sexchikane hos TV 2](#). Dommen opstiller principielle kontradiktionskrav:

Den undersøgte skal som udgangspunkt have adgang til advokatens oplysninger om vedkommende. Forud for advokatens afrapportering til opdragsgiveren skal den undersøgte få oplyst, hvilke konkrete handlinger advokaten mener er foretaget, og hvilke regler der i givet fald anses for overtrådt og hvorfor.

Konkret var det utilstrækkeligt, at advokaten ved den mundtlige afrapportering kvalificerede adfærden som »sexchikane« uden at præcisere de konkrete handlinger, og uden at redegøre for det retlige grundlag for, at hændelser 17-20 år tilbage kunne begrunde en afskedigelse i 2020 – herunder spørgsmål om forældelse og passivitet. Den undersøgte fik dermed ikke rimelig mulighed for at varetage sine interesser.

De to domme udgør tilsammen den nuværende minimumsstandard for advokatundersøgelser: uafhængighed sikret ved forudgående konflikttjek, og kontradiktion sikret ved konkret, retligt begrundet forelæggelse inden afrapportering. Den nærmere kasuistik om interessekonflikter og konflikttjek behandles under subjectet interessekonflikter-advokater.

LOV	Retsplejelovent § 126, stk. 1	Retsplejelovent § 147c, stk. 1	Retsplejelovent § 147d, stk. 1
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om advokats tilsidesættelse af god advokatskik ved advokatundersøgelse af sexchikane 07.05.2025 Højesteret · Højesterets dom om interessekonflikt og utilstrækkeligt konflikttjek ved uvildige advokatundersøgelser (Udbytteskat-sagen) 01.09.2022		

§ 6 Adfærd over for retten, modparten og tredjemand – ytringsfrihedens grænser

God advokatskik regulerer også advokatens optræden uden for klientforholdet. Her er den bærende afvejning forholdet mellem advokatens ytringsfrihed efter EMRK artikel 10 og hensynet til retssystemets integritet.

I **Sag 237/2016** (UFR 2018.1160) stadfæstede Højesteret den 12. december 2017 en bøde på 100.000 kr. i [sagen om en advokats grove tilsidesættelse af god advokatskik på sociale medier](#):

Højesteret tiltræder Advokatnævnets vurdering, hvorefter forholdet skal bedømmes som en grov overtrædelse af god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1. Højesteret lægger i den forbindelse vægt på den intimidering af vidnerne i en verserende retssag, som As facebook-udtalelser er udtryk for.

Højesteret fastslog samtidig, at [§ 126](#) indebærer en begrænsning af advokaters ytringsfrihed, men at begrænsningen generelt må anses for nødvendig i et demokratisk samfund til beskyttelse af andres rettigheder og retssystemets integritet, og at indgrebet skal være proportionalt i det enkelte tilfælde.

Grænsen for kritik af dommere er trukket i **BS-178/2007-HJR**, hvor Højesteret den 3. september 2008 afgjorde [sagen om advokaters ytringsfrihed og kritik af domstolene](#). Flertallet fandt, at bemærkningen om, at det »lykkedes for Retten i Aabenraa at tilpasse resultatet efter Rettens følelser«, måtte forstås som en ytring om, at dommeren »i strid med sine pligter som dommer bevidst har ladet sine følelser og ikke en juridisk vurdering styre sin afgørelse«. Under hensyn til de konkrete omstændigheder – dommeren havde selv anvendt emotionelle vendinger, og advokaten var selv part – kunne sagen dog afgøres med en irettesættelse. To dommere dissenterede og fandt, at ytringen ikke overskred grænserne for »det friskeprog, som må tillades for ytringer, der fremsættes i procesforhold«. Underinstansen er **BS-248/2006-VLR**, Vestre Landsrets dom af 29. marts 2007 om [udtalelser om en dommer i en ankestævning](#).

Beskyttelsen går begge veje. I **23/42354** udtalte Den Særlige Klageret den 26. juni 2024 [alvorlig misbilligelse af en dommer, der havde sagt, at et advokatfirma havde »fusket«](#), fordi udtalelsen fik det til at fremstå, som om advokatfirmaet havde opført sig dadelværdigt.

Over for modparter og tredjemand er normen, at advokaten ikke må gå videre end en berettiget varetægelse af klientens interesser. Advokatnævnet frifandt i **2024-1612** en advokat, der havde [indgivet politianmeldelse for hæleri på vegne af sin klient](#), men opstillede samtidig kravet om, at advokaten forud skal undersøge, om der er »rimelig formodning« for, at der er begået et strafbart forhold. Modsat blev en advokat i **2025-2427** idømt en bøde på 40.000 kr. bl.a. for [systematisk undladelse af kopi til modpartsadvokaten, uberettiget skatteanmeldelse og grov trussel om politianmeldelse med sigte på klagerens udvisning](#). Og i **2022-2814** blev en advokat pålagt en bøde på 10.000 kr. for [at afholde en samtale med modpartens børn på sit kontor i en konfliktfyldt forældreansvarssag](#), selv om børnene selv havde taget initiativet – advokaten måtte have indset risikoen for påvirkning og burde i stedet have anmodet retten om en børnesamtale.

Processuelle rammer for advokatens virke prøves i samme spor: **Sag 36/2018** om, at en [fransk advokat uden dansk prøve i retspleje ikke havde møderet for landsretten](#), og **BS-47906/2024-VLR** om [advokatens personlige hæftelse for skønsmændshonorar som rettergangsfuldmægtig](#).

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 147c, stk. 1	Retsplejeloven § 147e, stk. 1
PRAKSIS			
	Højesteret · Fransk advokat uden dansk prøve i retspleje havde ikke møderet for landsretten		10.08.2018
	Højesteret · Højesterets dom om sanktionsfastsættelse for advokats grove tilsidesættelse af god advokatskik på sociale medier		12.12.2017
	Højesteret · Højesterets dom om grænserne for advokaters ytringsfrihed og kritik af domstole i relation til god advokatskik		03.09.2008
	Landsretten · Landsretsdom om advokats personlige hæftelse for skønsmændshonorar som rettergangsfuldmægtig		18.12.2024
	Landsretten · Dom om god advokatskik vedrørende udtalelser om dommer i ankestævning		29.03.2007

Den Særlige Klageret · Alvorlig misbilligelse til dommer for udtalelse om "fusket" advokatfirma	26.06.2024
Advokatnævnet · Advokat idømt bøde på 40.000 kr. for systematisk undladelse af kopi til modpartsadvokat, uberettiget skatteanmeldelse og grov trussel om politianmeldelse med sigte på klagerens udvisning	08.06.2026
Advokatnævnet · Advokat frifundet for tilsidesættelse af god advokatskik ved politianmeldelse for hæleri på vegne af klient	31.10.2024
Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde på 10.000 kr. for børnesamtale på kontor i konfliktfyldt forældreansvarssag	27.02.2023

Klientfiskeri, trods mod retsafgørelser og gaveforbuddet i § 126, stk.

§ 7 6

Forbuddet mod klientfiskeri er et af de mest markante udslag af § 126, stk. 1. Normen er, at en advokat alene må påtage sig en sag efter direkte anmodning fra klienten, fra en anden advokat på klientens vegne eller efter anmodning fra en offentlig myndighed.

I **BS-2034/2022-KBH** stadfæstede Københavns Byret den 22. maj 2024 tre af Advokatnævnets kendelser i [sagen om klientfiskeri og uretmæssig tilbageholdelse af sagsakter](#). Efter et brud i et advokatinteressentskab havde advokaten uopfordret kontaktet sin tidligere partners klienter med tilbud om at overtage sagerne:

Retten tiltræder, at Sagsøger (advokat) ved sine direkte henvendelser til advokat Person 1's klienter har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

Endnu grovere var det tredje forhold, hvor advokaten nægtede at udlevere klientdata trods en eksigibel landsretskendelse:

Sagsøger (advokat) har ikke godtgjort, at han – uanset Vestre Landsrets kendelse af 10. maj 2021 – var berettiget til at tilbageholde sagsmaterialet til sikkerhed for salærkrav.

Bøderne blev fastsat til 10.000 kr., 10.000 kr. og 20.000 kr., og Østre Landsret stadfæstede den 1. april 2025 sanktionerne i **BS-31709/2024-OLR** om [klientfiskeri og manglende efterlevelse af retskendelse](#). Aktiv modarbejdelse af en retsafgørelse er dermed etableret som en selvstændig skærpende omstændighed.

Gaveforbuddet i [§ 126, stk. 6](#) blev indsat ved [LOV nr 1540 af 18. december 2018](#) med virkning fra 1. januar 2019, netop fordi klientfiskeri-normen ikke rakte. Af de almindelige bemærkninger fremgår, at Advokatnævnet i tre kendelser af 28. maj 2014 frifandt forsvarsadvokater, der havde udleveret reklameeffekter til klienter i arresthuse, da der var tale om »almindelige markedsføringstiltag over for egen klient«, og at det derfor »har vist sig at være vanskeligt at løfte bevisbyrden for, at der er tale om »klientfiskeri« i praksis«. De specielle bemærkninger fastlægger rækkevidden:

Gavebegrebet skal forstås bredt. Gaver omfatter således gaver i traditionel forstand, såsom fysiske genstande, men også tjenesteydelser kan være omfattet. [...] Det bemærkes dog, at almindelig forplejning som f.eks. en kop kaffe eller en sandwich, som advokaten giver klienten i forbindelse med et møde mellem de to, ikke anses for at være gaver [...]. Reklamegenstande for advokaten vil derimod være omfattet af bestemmelsen.

Begrebet »nærtstående« skal ifølge forarbejderne forstås med udgangspunkt i retsplejelovens § 60, stk. 1, nr. 2, men er ikke udtømmende – også venner kan efter en konkret vurdering være omfattet, hvis advokaten er opmærksom på relationen. Tilsynet med forbuddet er henlagt til Advokatrådet, jf. § 143, stk. 2, ved siden af den almindelige klageadgang efter § 147 b.

LOV

Retsplejeloven § 126, stk. 1, 6

Retsplejeloven § 143, stk. 2

Retsplejeloven § 147b, stk. 1

Retsplejeloven § 147c, stk. 1

PRAKSIS

Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse 01.04.2025

Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets bøder til advokat for klientfiskeri og uretmæssig tilbageholdelse af sagsakter 22.05.2024

§ 8 Uværdig adfærd uden for advokatvirksomheden – § 126, stk. 4, og frakendelse ved dom

Retsplejelovens § 126, stk. 4 rækker ud over selve advokatgerningen: en advokat må ikke »uden for sin advokatvirksomhed i forretningsforhold eller i andre forhold af økonomisk art udvise en adfærd, der er uværdig for en advokat«. Bestemmelsen videreførte den tidligere retsplejelovs § 144, stk. 1, jf. [betænkning nr. 871/1979, s. 56](#), hvor udvalget udtrykkeligt foreslog at gentage reglen om, at advokaten »kan drages til ansvar af advokatmyndighederne« for sådan adfærd.

Den økonomiske vandelsnorm har været prøvet ved domstolene. I **BS-3366/1994-OLR** stadfæstede landsretten den 4. juni 1997 en [frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed på grund af betydelig gæld](#), hvor både retsplejelovens dagældende § 139 og grundlovens § 74 indgik i prøvelsen. Og i **BS-1522/2006-OLR** blev der ved dom af 15. juni 2007 taget stilling til [nægtelse af udlevering af advokatbeskikkelse efter konkurs](#).

Ved siden af det disciplinære spor står den strafferetlige frakendelse. Efter § 138 kan retten til at udøve advokatvirksomhed frakendes under en straffesag efter reglerne i [straffelovens § 79](#), »såfremt forholdet begrundet en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller gør den pågældende uværdig til den agtelse og tillid, der må kræves til udøvelse af advokatvirksomhed«. Anvendelsen illustreres af **SS-1279/2008-OLR**, hvor landsretten den 20. maj 2009 afsagde [dom om frakendelse af advokatvirksomhed efter dom for bedrageri](#).

Rigsadvokatmeddelelsen fastlægger anklagemyndighedens praksis. Efter afsnittet om [forelæggelse af tiltalespørgsmålet i sager mod advokater](#) skal politikredsen forelægge tiltalespørgsmålet for statsadvokaten i sager mod advokater, hvor der er rejst sigtelse for uredeligt forhold, med indstilling om, hvorvidt der bør nedlægges påstand om rettighedsfrakendelse, om frakendelsen bør ske helt eller delvist, og om den bør ske på tid fra 1 til 5 år eller indtil videre.

LOV

Retsplejeloven § 126, stk. 4

Retsplejeloven § 138

Straffeloven § 79, stk. 1

PRAKSIS

Landsretten · Landsrettens dom om frakendelse af advokatvirksomhed efter dom for bedrageri 20.05.2009

Landsretten · Afgørelse om nægtelse af udlevering af advokatbeskikkelse efter konkurs 15.06.2007

Landsretten · Frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed grundet betydelig gæld 04.06.1997

§ 9 Vederlagsnormen i § 126, stk. 2, og salærklager efter § 146

§ 126, stk. 2 indeholder en selvstændig norm: »En advokat må ikke kræve højere vederlag for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt.« Den håndhæves ad to spor, der ofte forenes i samme kendelse.

Det ene spor er den disciplinære bedømmelse efter § 126, stk. 2, jf. § 147 c, stk. 1. Det andet er den rene salærklage efter § 146, stk. 1, hvorefter Advokatnævnet kan »godkende vederlagets størrelse eller bestemme, at vederlaget skal nedsættes eller bortfalde«. Klagefristen er efter § 146, stk. 2 1 år fra den endelige afregning, og nævnets afgørelse kan efter stk. 5 ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Bekendtgørelsen om nævnets virksomhed præciserer i § 11, at fristen ved adfærdsklager regnes fra kendskabet til forholdet, men ved salærklager fra kendskabet til den endelige afregning.

At bortfald kan være en meget indgribende sanktion viser 2024-3684, hvor nævnet ud over en bøde på 200.000 kr. lod salærer på 824.000 kr. bortfalde for [skjult opkrævning og uberettiget depositum i et dødsbo](#). Tilsvarende blev salæret bragt til bortfald sammen med en bøde på 20.000 kr. i 2024-3586 om [urigtige oplysninger og manglende orientering af klienten](#). Omvendt kan nævnet godkende salæret, selv om der klages over både adfærd og vederlag, jf. 2012-141, hvor [begge salærer blev godkendt](#).

Vederlagsnormen efter § 126, stk. 2, må holdes adskilt fra salærfastsættelsen for beskikkede advokater efter retsplejelovens § 334, som fastsættes af retten og hviler på de vejledende salærtakster med korrektion for resultat, sagens beskaffenhed og arbejdets omfang. Den detaljerede salærpraksis behandles under subjectene advokatsalær og salaer-beskikkede.

LOV

Retsplejeloven § 126, stk. 2

Retsplejeloven § 146, stk. 1, 2

Retsplejeloven § 147c, stk. 1

PRAKSIS	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde på 200.000 kr. og mister salærer på 824.000 kr. for skjult opkrævning og uberettiget depositum i dødsbo	26.01.2026
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde på 20.000 kr. og salær bortfaldet for urigtige oplysninger og manglende orientering af klient	07.11.2025
	Advokatnævnet · Advokat frifundet for tilsidesættelse af god advokatskik ved udtræden af sommerhusmangelsag – begge salærer godkendt	03.09.2013

§ 10 Efteruddannelse og ansvaret for fuldmægtige – § 126, stk. 3 og 5

Kompetencekravet er gjort til en pligtenorm. Efter § 126, stk. 5 skal enhver advokat og advokatfuldmægtig »løbende deltage i efteruddannelse af betydning for advokaterhvervet«, og advokaten skal afholde udgifterne for sin autoriserede fuldmægtig. Efter § 126, stk. 3 skal advokaten desuden medvirke til – og betale for – at fuldmægtigen kan gennemføre den teoretiske grunduddannelse, eksamen og den praktiske prøve i retssagsbehandling.

Pligten blev indført ved LOV nr 520 af 6. juni 2007 (Revision af regler om advokaters virksomhed). Af lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår, at formålet med reformen var »at skabe en mere tidssvarende regulering af advokaters forhold, at styrke borgernes retssikkerhed og at skabe øget konkurrence på advokatområdet«, og at et af hovedpunkterne var, at »[a]dvokater og advokatfuldmægtige skal fremover løbende deltage i efteruddannelse af betydning for advokaterhvervet«. Loven byggede på [betænkning nr. 1479/2006](#), hvor udvalgsflertallet lagde vægt på, at efteruddannelsen bør kunne udbydes af enhver fagligt

kompetent udbyder, men at kontrollen med, at uddannelseskravene efterleves, mest hensigtsmæssigt placeres hos Advokatsamfundet som led i tilsynet.

De nærmere krav findes i [bekendtgørelsen om løbende obligatorisk efteruddannelse for advokater og advokatfuldmægtige](#), der trådte i kraft 1. januar 2008. Efter § 1 omfatter pligten også EU-advokater, der varigt udøver advokatvirksomhed her i landet under hjemlandets titel, og efter § 2 forstås ved efteruddannelse undervisning, der er af generel betydning for erhvervet eller af konkret betydning for varetagelsen af arbejdsopgaverne; grunduddannelsen tæller ikke med. Advokatrådet kan efter § 10 undtagelsesvis dispensere helt eller delvist fra kravet om 54 lektioner, når vægtige personlige eller helbredsmæssige forhold begrundet det, og kan efter § 14 kræve dokumentation – også for de fuldmægtige, der er autoriseret under advokaten.

Sanktionsvejen er den samme som for alle andre pligter. § 15 bestemmer udtrykkeligt, at tilsidesættelse af bekendtgørelsen eller af påbud meddelt af Advokatrådet »anses som en overtrædelse af god advokatskik, for hvilken Advokatrådet kan indklage den pågældende for Advokatnævnet, jf. retsplejelovens § 143, stk. 2« – og det samme gælder, hvis advokaten ikke i rimeligt omfang har søgt at sikre fuldmægtigens deltagelse.

LOV

[Retsplejeloven § 126, stk. 3, 5](#)[Retsplejeloven § 143, stk. 2](#)

§ 11 Advokatrådets tilsyn: §§ 143, 143 a og 143 b efter 2018-reformen

Håndhævelsen af § 126 hviler på et selvregulerende, men lovbundet tilsyn. Efter § 143, stk. 1 udgøres Det Danske Advokatsamfund af alle danske advokater, og efter stk. 2 fører Advokatrådet tilsyn med advokaterne og deres autoriserede fuldmægtige samt med advokatselskaber og fællesskaber af advokater, med adgang til at indklage for Advokatnævnet.

Tilsynsordningen blev grundlæggende skærpet ved LOV nr 1540 af 18. december 2018. Baggrunden var ifølge lovforslagets almindelige bemærkninger mediernes omtale i foråret 2017 af forsvarsadvokaters uddeling af gaver og merchandise til indsatte klienter samt en ekstern undersøgelse gennemført af EY, der konkluderede, at »Advokatrådets redskaber til udførelse af tilsynet på en række punkter er utilstrækkelige«. Forarbejderne til nyaffattelsen af § 143, stk. 2, forklarer den valgte model:

Formålet med den foreslåede ændring er at understrege, at Advokatrådet skal tilrettelægge sin tilsynsvirksomhed på en måde, der sikrer, på den ene side at alle advokater og advokatvirksomheder bliver underkastet tilsyn med passende mellemrum, og på den anden side at tilsynets intensitet og hyppighed i forhold til den enkelte advokat og advokatvirksomhed påvirkes af en risikovurdering.

Forarbejderne nævner udtrykkeligt, at en særlig risiko kan udledes af mønstre i Advokatnævnets kendelser, og at visse specialer – »som f.eks. advokater, der ofte fungerer som forsvarsadvokater« – kan vurderes at indebære større risiko og derfor kræve hyppigere og mere intensivt tilsyn.

De konkrete redskaber er:

- **Oplysningspligt.** Efter § 143, stk. 3 kan rådet kræve alle oplysninger, herunder arbejds papirer og korrespondance. Retssikkerhedslovens kapitel 4 om selvinkriminering finder anvendelse. Forarbejderne bemærker herved, at en disciplinærsanktion efter § 147 c ikke antages at være »straf« i konventionens forstand, jf. bl.a. Højesterets dom af 12. december 2017 (UfR 2018.1160).
- **Obstruktionsforbud.** Efter § 143, stk. 4 må advokater ikke lægge hindringer i vejen for tilsynet.

- **Plan, rapport og arbejdsprogrammer.** Efter § 143, stk. 5 og stk. 6 skal rådet årligt udarbejde en tilsynsplan og afgive en offentliggjort rapport til justitsministeren samt udfærdige detaljerede arbejdsprogrammer.
- **Reaktionspligt.** Efter § 143, stk. 7 skal rådet iværksætte passende tilsynsforanstaltninger ved begrundet risiko eller mistanke – forarbejderne understreger, at rådet ikke skal afvente, »at det bliver advokatens tur til at blive underkastet tilsyn«.
- **Kollegial samtale.** Efter § 143, stk. 8 kan rådet indkalde til kollegial samtale med kontaktpersoner fra en anden retskreds.

Informationsstrømmen fra det offentlige er reguleret i § 143 a. Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om [videregivelse af oplysninger i sager mod advokater mv. til Advokatrådet](#) beskriver, at politi og anklagemyndighed via Rigsadvokaten kan videregive oplysninger om en advokats adfærd i retten – f.eks. »utilbørlige ytringer mod anklageren, rettens personale, vidner eller andre aktører«, tilfælde hvor »en advokat groft og åbenlyst handler i strid med sin klients interesser«, eller udeblivelse fra retsmøder uden besked. Efter § 143 a, stk. 3, nr. 3 har anklagemyndigheden desuden en pligt til af egen drift at videregive oplysninger, når der rejses tiltale og afsiges dom med påstand om frakendelse efter § 138 eller i straffesager med tilknytning til advokathvervet – som eksempler nævner meddelelsen »underslæb på klientkontoen, bedrageri mod klienter, stillingsmisbrug, uretmæssig kontakt med varetægtsfængslede og lignende«. Den parallelle ordning for politikredsene fremgår af [Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om disciplinærsager mod advokater](#).

Selv om Advokatsamfundet og Advokatrådet – modsat Advokatnævnet – ikke er en del af den offentlige forvaltning, gælder der lovbestemt tavshedspligt. Efter § 143 b finder [straffelovens § 152](#) og [§§ 152 c-152 f](#) tilsvarende anvendelse for rådets medlemmer, udvalgsmedlemmer, ansatte og kontaktpersoner, oplysningerne må kun anvendes i tilsynshvervet, og videregivelse kan alene ske til Advokatnævnet og relevante offentlige myndigheder.

At tilsynet er sanktionsbærende i sig selv, ses af **2025-1104**, hvor Advokatnævnet frakendte retten til at udøve advokatvirksomhed bl.a. for [vildledning af Advokatrådets tilsyn](#), med § 143, stk. 2 og stk. 4 blandt hjemlerne. Tilsvarende indgik § 143, stk. 3 og 4, i **2023-4043** om [frakendelse for 21 grove og gentagne tilsidesættelser](#).

LOV

[Retsplejelovent § 143, stk. 1-8](#)[Retsplejelovent § 143a, stk. 2, 3](#)[Retsplejelovent § 143b, stk. 1](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om sanktionsfastsættelse for advokats grove tilsidesættelse af god advokatskik på sociale medier	12.12.2017
	Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for misbrug af klientmidler fra to dødsboer, vildledning af Advokatrådets tilsyn og manglende ansvarsforsikring	08.04.2026
	Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for 21 grove og gentagne tilsidesættelser af advokatpligterne	27.09.2024

§ 12 Advokatnævnet: klageadgang, gebyr og afvisningsgrunde

Advokatnævnet oprettes af Advokatsamfundet, jf. § 144, stk. 1, og består af en formand og to næstformænd, der alle skal være dommere udpeget af Højesterets præsident, samt 18 øvrige medlemmer – 9 advokater valgt af Advokatsamfundet og 9 ikke-advokater udpeget af justitsministeren efter indstilling, så både private klients, erhvervsklients og offentlige klients interesser er repræsenteret. Efter [stk. 2](#) skal der ved sagens behandling deltage mindst ét medlem af formandskabet og lige mange ministerudpegede medlemmer og advokater.

Klageadgangen følger af [§ 147 b, stk. 1](#), der omfatter klager over advokater, fællesskaber af advokater, advokatselskaber og de i [§ 124 c, stk. 1, nr. 2](#), nævnte medejere. Fristen er efter [stk. 2](#) 1 år fra kendskabet, med mulighed for at behandle for sent indgivne klager, når fristoverskridelsen er rimeligt begrundet. Efter [stk. 3](#) kan nævnet afvise klager fra personer uden retlig interesse samt åbenbart grundløse klager – anvendt i **2025-3307** om [afvisning af en klage over advokatens rådgivning af egen klient](#).

De processuelle rammer er udmøntet i [bekendtgørelse nr. 1630 af 19. december 2024 om Advokatnævnets virksomhed](#). Centrale elementer:

- Efter [§ 3](#) skal sager af principiel karakter, sager hvor der kan opstå spørgsmål om frakendelse efter [§ 147 c, stk. 8](#) eller [9](#), og sager om ophævelse af frakendelse efter [§ 147 f](#) så vidt muligt behandles af det samlede nævn.
- Efter [§ 9](#) betales et gebyr på 500 kr., der tilbagebetales ved helt eller delvist medhold, ved afvisning på grund af formelle mangler eller ved tilbagekaldelse af klagen; offentlige myndigheder, domstolene og Advokatrådet betaler ikke gebyr.
- Efter [§ 16](#) udpeges der forsvarer i frakendelsessager, hvis den indklagede ikke selv har valgt en, og Advokatrådet kan udpege en advokat som anklager.
- Efter [§ 24](#) skal afgørelser være skriftlige og begrundede, indeholde oplysning om dissens og stemmefordeling samt om adgangen til domstolsprøvelse.

At kontradiktionsprincippet og officialprincippet også binder nævnet, blev illustreret i **BS-32242/2022-ROS**, hvor Retten i Roskilde den 11. december 2023 [hjemviste sagen til fornyet behandling i Advokatnævnet](#), fordi nævnet ikke havde fremlagt sagens akter, og advokaten som fratrådt ikke længere havde adgang til dem.

En verserende klage til Advokatnævnet giver derimod ikke i sig selv adgang til at få en advokat afbeskikket i en straffesag, jf. **S-0654-26**, hvor Vestre Landsret den 29. maj 2026 [stadfæstede afslaget på afbeskikkelse trods klage til Advokatnævnet](#). Spørgsmål om forsvarerbeskikkelse hører under [beskikkelse-af-forsvarer](#).

LOV

[Retsplejelovent § 144, stk. 1, 2](#)[Retsplejelovent § 147b, stk. 1-3](#)[Retsplejelovent § 147f, stk. 1](#)

PRAKSIS	Landsretten · Vestre Landsret stadfæster afslag på afbeskikkelse af beskikket forsvarer trods klage til Advokatnævnet	29.05.2026
	Byretten · Hjemvisning af sag om disciplinærstraf til Advokatnævnet grundet utilstrækkelig oplysning	11.12.2023
	Advokatnævnet · Advokatnævnet afviser klage over advokats rådgivning af egen klient grundet manglende retlig interesse	04.12.2025

§ 13 Sanktionssystemet i § 147 c: fra irettesættelse til frakendelse

Sanktionerne er trinvis. Efter [§ 147 c, stk. 1](#) kan Advokatnævnet tildele en irettesættelse eller pålægge en bøde på indtil 300.000 kr., og ved tilsidesættelser »af særlig grov karakter« forhøjes bødemaksimum til 600.000 kr. Efter [stk. 2](#) kan nævnet anvende tvangsbøder og fratage advokaten en sag. Efter [stk. 3](#) kan der ske betinget frakendelse med en prøvetid på op til 5 år, efter [stk. 5](#) midlertidig frakendelse under sagens behandling, og efter [stk. 8](#) egentlig frakendelse i 6 måneder til 5 år eller indtil videre, når advokaten har gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen overtrædelse, og forholdene giver grund til at antage, at den pågældende ikke fremover vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde. Bøde- og frakendelsesniveauet blev senest hævet og udvidet ved reformerne i 2007 og 2018 – bødemaksimum blev forhøjet fra 200.000 kr. til 300.000 kr. ved [LOV nr 520 af](#)

6. juni 2007, og adgangen til betinget frakendelse blev indført ved [LOV nr 1540 af 18. december 2018](#) med det formål »at virke præventivt over for advokater, da de med en sådan afgørelse bliver bekendt med, at de nærmer sig en frakendelse«.

Det praktiske bødeniveau fremgår af **BS-121/2016-HRS**, hvor Retten i Horsens den 16. maj 2017 gennemgik nævnets takster i [sagen om manglende daglig bogføring af klientkonto](#): normalbøden er 10.000 kr., og ved gentagelse stiger den – i den konkrete sag til 20.000 kr. som andengangstilfælde. Retten nedsatte dog bøden til 10.000 kr. på grund af væsentlige formildende omstændigheder, herunder at Advokatrådet efterfølgende havde meddelt dispensation fra bogføringsreglerne. Af sagen fremgår også, at gentagelsesvirkningen ikke forudsætter ligartede forhold.

Gentagelsesvirkningens tyngde ses klart i **Sag 237/2016**, hvor Højesteret opretholdt en bøde på 100.000 kr.:

Under hensyn til gentagelsesvirkningen af de tidligere sanktioner, navnlig Højesterets dom af 28. november 2011, og til grovheden af overtrædelsen af god advokatskik i det foreliggende tilfælde finder Højesteret ikke grundlag for at ændre Advokatnævnets afgørelse om sanktionen og nedsætte bøden på 100.000 kr.

Hverken advokatens økonomiske forhold eller en samtidig frakendelse i en anden sag begrundede lempelse. I nævnspraksis anvendes princippet i [straffelovens § 89](#) om tillægsstraf, når der efterfølgende pådømmes forhold begået før en tidligere sanktion – jf. bl.a. **2025-3595** og **2025-1104**.

Frakendelse er i praksis forbeholdt systematiske eller tillidsødelæggende forhold:

Afgørelse	Forhold	Sanktion
2023-4043	21 grove og gentagne tilsidesættelser af advokatpligterne	Frakendelse
2024-2041	Grove overtrædelser af klientkontovedtægten og hvidvaskloven	Frakendelse indtil videre
2025-1104	Misbrug af klientmidler fra to dødsboer, vildledning af tilsynet, manglende ansvarsforsikring	Frakendelse
BS-20068/2023-HOL	Urigtige oplysninger til retten m.v.	Frakendelse indtil videre – stadfæstet af byretten
BS-12694/2022-KBH	Misbrug af reglerne om omkostningsgodtgørelse i skattesager	Frakendelse i 1 år

Se kendelserne i [2023-4043](#), [2024-2041](#) og [2025-1104](#) samt domstolsprøvelsen i [BS-20068/2023-HOL](#) og [BS-12694/2022-KBH](#). Klientkonto- og hvidvaskforholdene behandles nærmere under [hvidvask](#) og subjectet klientkonto-og-hvidvask.

Efter [§ 147 c, stk. 11](#) sendes afgørelsen til klageren, advokaten, Advokatrådet og Justitsministeriet, og nævnet kan offentliggøre den. En frakendelse kan efter [§ 147 f](#) til enhver tid ophæves af nævnet; er frakendelsen sket indtil videre, kan afslag på ophævelse indbringes for retten efter 5 år.

LOV	Retsplejelovent § 147c, stk. 1-11	Retsplejelovent § 147f, stk. 1, 2	Straffeloven § 89
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om sanktionsfastsættelse for advokats grove tilsidesættelse af god advokatskik på sociale medier 12.12.2017 Byretten · Frakendelse af advokatbesikkelse i et år for misbrug af regler om omkostningsgodtgørelse i skattesager 31.10.2025		

Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre	27.03.2024
Byretten · Advokat får nedsat bøde for manglende daglig bogføring af klientkonto	16.05.2017
Advokatnævnet · Advokat pålagt tillægsbøde for mangelfuld sagsførelse i entreprisetvist – undlod syn og skøn	13.07.2026
Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for misbrug af klientmidler fra to dødsboer, vildledning af Advokatrådets tilsyn og manglende ansvarsforsikring	08.04.2026
Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed indtil videre for grove overtrædelser af klientkontovedtægten og hvidvaskloven	23.06.2025
Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for 21 grove og gentagne tilsidesættelser af advokatpligterne	27.09.2024

§ 14 Domstolsprøvelsen efter §§ 147 d og 147 e – intensitet, opsættende virkning og procesform

Prøvelsesordningen er todelt. Afgørelser om irettesættelse, bøde og tvangsbøder m.v. efter [§ 147 c, stk. 1 og 2](#) indbringes af advokaten selv efter [§ 147 d, stk. 1](#), hvorefter »[r]etten kan stadfæste, ophæve eller ændre afgørelsen«. Fristen er 4 uger, og efter [§ 147 d, stk. 2](#) har sagsanlægget opsættende virkning for afgørelser efter [§ 147 c, stk. 1](#). Sagen anlægges efter [stk. 3](#) mod Advokatnævnet i den borgerlige retsplejes former ved den ret, i hvis kreds advokaten har kontor.

Frakendelsesafgørelser efter [§ 147 c, stk. 3, 4, 8 eller 9](#) følger derimod [§ 147 e](#): advokaten anmoder justitsministeren om sagsanlæg inden 4 uger, hvorefter ministeren anlægger sagen. Her er der ikke automatisk opsættende virkning – efter [§ 147 e, stk. 3](#) bestemmer retten på et forberedende retsmøde ved kendelse, om anmodningen har opsættende virkning, og mødet skal afholdes inden 4 uger efter sagens anlæg.

Prøvelsens intensitet. Domstolene prøver både skyld og sanktion udtømmende, men med tilbageholdenhed. Højesteret fastslog i **Sag 237/2016**:

Det ligger endvidere i prøvelsesordningen, at domstolene udtømmende kan prøve Advokatnævnets fastsættelse af sanktionen i den konkrete sag. Som fastslået i Højesterets dom af 13. november 2009 (UfR 2010.423) er en disciplinærbøde ikke en straf for et strafbart forhold...

Samtidig fandt Højesteret ikke grundlag for at tilsidesætte nævnets praksis om sanktionsfastsættelse.

Byretspraksis har omsat dette til en tilbageholdenhedsnorm: i **BS-32242/2022-ROS** lagde Retten i Roskilde til grund, at [§ 147 d, stk. 1](#) giver adgang til udtømmende prøvelse, men at der skal udvises tilbageholdenhed, jf. Højesterets dom i UfR 2018.1160 H – og [hjemviste sagen](#), da der var skabt usikkerhed om nævnets grundlag, men ikke grundlag for frifindelse.

Udfaldsmønsteret. Prøvelsen er reel. Retterne stadfæster (fx **BS-2034/2022-KBH** og **BS-31709/2024-OLR** om [klientfiskeri](#)), nedsætter (**BS-121/2016-HRS** og **BS-1084/2024-OLR**), ændrer sanktionsart (- **BS-21844/2020-FRB**, hvor [bøden blev ændret til irettesættelse](#)) eller hjemviser. Også Højesteret har ændret sanktionsarten, jf. **BS-178/2007-HJR**, hvor bøden blev erstattet af en irettesættelse, jf. [§ 147 e, stk. 1](#) og [§ 147 c, stk. 1](#). Sanktionsspørgsmålet var også omdrejningspunktet i **BS-46/2015-OLR** om [Advokatnævnets kendelse og spørgsmålet om sanktion](#).

Procesformen. Disciplinærsager kan ikke uden videre køres som småsag. I **BS-2339/2009-VLR** stadfæstede Vestre Landsret den 1. december 2009 henvisningen til almindelig proces i [sagen om prøvelse af Advokatnævnets kendelse](#):

Landsretten finder, at en disciplinærsag i forbindelse med tilsidesættelse af god advokatskik, hvor der er nedlagt påstand om bødestraf, og hvor afgørelsen i tilfælde af, at retten stadfæster afgørelsen, vil blive offentliggjort med oplysning om advokatens navn, ud fra en general betragtning vil have særlig betydning for den pågældende advokat.

At advokaten selv ikke ønskede almindelig proces, kunne ikke tillægges betydning.

LOV

Retsplejelovent § 147d, stk. 1-3

Retsplejelovent § 147e, stk. 1-3

Retsplejelovent § 147c, stk. 1

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om sanktionsfastsættelse for advokats grove tilsidesættelse af god advokatskik på sociale medier	12.12.2017
	Højesteret · Højesterets dom om grænserne for advokaters ytringsfrihed og kritik af domstole i relation til god advokatskik	03.09.2008
	Landsretten · Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag	23.05.2025
	Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse	01.04.2025
	Landsretten · Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik - spørgsmål om sanktion	28.01.2016
	Landsretten · Prøvelse af Advokatnævnets kendelse vedrørende tilsidesættelse af god advokatskik	01.12.2009
	Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets bøder til advokat for klientfiskeri og uretmæssig tilbageholdelse af sagsakter	22.05.2024
	Byretten · Hjemvisning af sag om disciplinærstraf til Advokatnævnet grundet utilstrækkelig oplysning	11.12.2023
	Byretten · Ansat advokat groft tilsidesatte ikke god advokatskik ved forsinket genoptagelsesansøgning – bøde ændret til irrettesættelse	24.06.2022
	Byretten · Advokat får nedsat bøde for manglende daglig bogføring af klientkonto	16.05.2017

§ 15 Sammenfatning: hvad praksis siger om advokaters adfærdsnorm

Praksis efter [retsplejelovent § 126](#) tegner et sammenhængende billede.

Normen er dynamisk, men ikke uforudsigelig. Generalklausulen udfyldes gennem Advokatnævnets kendelser og domstolens prøvelse, med De Advokatetiske Regler og CCBE's normer som vejledende – ikke bindende – fortolkningsbidrag. Den tilbagevendende formel er, om advokaten er gået videre, end en berettiget varetagelse af klientens interesser tilsiger.

Uafhængigheden er både strukturel og funktionel. [§ 122](#) holder advokaten fri af det offentlige, [§§ 124 og 124 c](#) holder advokatselskabet fri af uvedkommende ejerinteresser, og [§ 126, stk. 1](#) holder den enkelte opgave fri af advokatens egne interesser. Kravet skærpes, når advokaten optræder som uvildig undersøger – her kræves både forudgående konflikttjek og reel kontradiktion inden afrapportering.

Loyaliteten har en ydre grænse. Advokaten skal forfølge klientens sag energisk, men må ikke intimidere vidner, fremsætte grundløse beskyldninger mod dommere, udøve klientfiskeri eller modarbejde retsafgørelser. Ytringsfriheden efter EMRK artikel 10 beskytter advokatens faglige kritik, men ikke angreb, der undergraver retssystemets integritet.

Sanktionerne er graduerede og kumulative. Fra irrettesættelse over normalbøden på 10.000 kr. – fordoblet ved gentagelse, uanset om forholdene er ligeartede – til bøder i seks cifre, salærbortfald og frakendelse. Gentagelsesvirkningen er den enkeltfaktor, der oftest afgør sanktionsniveauet.

Tilsynet er selvregulering under lovbunden kontrol. Advokatrådet skal efter 2018-reformen føre et risikobaseret, planlagt, dokumenteret og reaktivt tilsyn, understøttet af oplysningspligt, obstruktionsforbud og en informationsstrøm fra domstole, politi, anklagemyndighed, skattemyndigheder og kriminalforsorg. Advokatsamfundet er ikke en del af den offentlige forvaltning, men er bundet af tavshedspligten i § 143 b.

Retssikkerheden ligger i domstolsprøvelsen. Efter § 147 d og § 147 e kan afgørelserne prøves udtømmende, med opsættende virkning for bøder og irettesættelser og med rettens konkrete stillingtagen til opsættende virkning i frakendelsessager. Domstolene udviser tilbageholdenhed over for nævnets faglige vurdering, men griber ind, når grundlaget er utilstrækkeligt oplyst, eller sanktionen er uproportional.

Oversigten er paraply-/principoversigten for advokaters adfærd. Den detaljerede kasuistik om god advokatskik i de enkelte sagstyper, interessekonflikter, tavshedspligt i snæver forstand, salær, klientkonto, advokatselskaber og beskikkelse behandles i de særskilte oversigter, ligesom advokaternes civilretlige erstatningsansvar hører under [advokatansvar](#).

LOV

[Retsplejeloven § 126, stk. 1-6](#)
[Retsplejeloven § 143, stk. 2](#)
[Retsplejeloven § 147c, stk. 1](#)
[Retsplejeloven § 147d, stk. 1](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om advokats tilsidesættelse af god advokatskik ved advokatundersøgelse af sexchikane	07.05.2025
	Højesteret · Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik	05.02.2025
	Højesteret · Højesterets dom om interessekonflikt og utilstrækkeligt konflikttjek ved uvildige advokatundersøgelser (Udbytteskat-sagen)	01.09.2022
	Højesteret · Højesterets dom om sanktionsfastsættelse for advokats grove tilsidesættelse af god advokatskik på sociale medier	12.12.2017
	Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets bøder til advokat for klientfiskeri og uretmæssig tilbageholdelse af sagsakter	22.05.2024
	Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for 21 grove og gentagne tilsidesættelser af advokatpligterne	27.09.2024

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

Retsplejeloven § 122	stk. 2	Retsplejeloven § 124	
Retsplejeloven § 126	stk. 1	Retsplejeloven § 143	stk. 2
Retsplejeloven § 147c	stk. 1	Retsplejeloven § 147d	stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

49 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

9

07.05.2025	Højesterets dom om advokats tilsidesættelse af god advokatskik ved advokatundersøgelse af sexchikane	33382-2024
05.02.2025	Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik	7158-8603

01.09.2022	Højesterets dom om interessekonflikt og utilstrækkeligt konflikttjek ved uvildige advokatundersøgelser (Udbytteskat-sagen)	26376-2021-- hjr-og-26377-2021-hjr
10.08.2018	Fransk advokat uden dansk prøve i retspleje havde ikke møderet for landsretten	36-2018
12.12.2017	Højesterets dom om sanktionsfastsættelse for advokats grove tilsidesættelse af god advokatskik på sociale medier	237-2016
04.04.2017	Fastsættelse af sagsomkostninger for advokatvirksomhed repræsenteret ved egne advokater	213-2016
07.10.2015	Højesteret ændrer landsrettens kendelse: Advokat fritages for at afgive vidneforklaring i dødsboskiftesag	672-767
03.09.2008	Højesterets dom om grænserne for advokaters ytringsfrihed og kritik af domstole i relation til god advokatskik	6117-7328
13.02.2008	Højesterets dom om tilsidesættelse af god advokatskik ved salæropkrævning trods retshjælpsdækning	4833-5824
EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL		2
01.08.2025	Kendelse om intervention: Den tyske advokatforenings adgang til at intervenere i sag om sanktioner mod Rusland vedrørende juridisk rådgivning	C-865/24
10.03.2021	Advokaters frie udveksling af tjenesteydelser og kravet om samarbejde med en lokal advokat i sager med ret til selvrepræsentation	C-739/19
LANDSRET TEN · ANKEINSTANS		12
29.05.2026	Vestre Landsret stadfæster afslag på afbeskikkelse af beskikket forsvarer trods klage til Advokatnævnet	S-0654-26
23.05.2025	Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag	10512-12393
01.04.2025	Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse	10425-12275
18.12.2024	Landsretsdom om advokats personlige hæftelse for skønsmandshonorar som rettergangsfuldmægtig	9588-11175
28.01.2016	Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik - spørgsmål om sanktion	23-23
01.12.2009	Prøvelse af Advokatnævnets kendelse vedrørende tilsidesættelse af god advokatskik	281-322
20.05.2009	Landsrettens dom om frakendelse af advokatvirksomhed efter dom for bedrageri	6416-7697
11.06.2008	Stadfæstelse af pålæg om vidneforklaring for advokat i sag om ægtepagts gyldighed	7136-8574
15.06.2007	Afgørelse om nægtelse af udlevering af advokatbeskikkelse efter konkurs	4824-5811
22.05.2007	Stadfæstelse af Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik vedrørende rådgivning om retshjælpsforsikring og salær	4823-5810
29.03.2007	Dom om god advokatskik vedrørende udtalelser om dommer i ankestævning	6115-7326

04.06.1997	Frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed grundet betydelig gæld	5738-6853
BYRETTE · FØRSTE INSTANS		7
31.10.2025	Frakendelse af advokatbesikkelse i et år for misbrug af regler om omkostningsgodtgørelse i skattesager	10396-12234
22.05.2024	Stadfæstelse af Advokatnævnets bøder til advokat for klientfiskeri og uretmæssig tilbageholdelse af sagsakter	10377-12207
27.03.2024	Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre	5440-6523
11.12.2023	Hjemvisning af sag om disciplinærstraf til Advokatnævnet grundet utilstrækkelig oplysning	10447-12302
24.06.2022	Ansæt advokat groft tilsidesatte ikke god advokatskik ved forsinket genoptagelsesansøgning – bøde ændret til irrettesættelse	10901-14025
16.05.2017	Advokat får nedsat bøde for manglende daglig bogføring af klientkonto	924-1122
11.01.2012	Københavns Byret stadfæster bøde til advokat for manglende rådgivning om tilstandsrapport	2148-2565
DEN SÆRLIGE KLAGERET · SPECIALRET		1
26.06.2024	Alvorlig misbilligelse til dommer for udtalelse om "fusket" advokatfirma	23/42354
ADVOKATNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		18
13.07.2026	Advokat pålagt tillæggsbøde for mangelfuld sagsførelse i entreprisetvist – undlod syn og skøn	2025-3595
08.06.2026	Advokat idømt bøde på 40.000 kr. for systematisk undladelse af kopi til modpartsadvokat, uberettiget skatteanmeldelse og grov trussel om politianmeldelse med sigte på klagerens udvisning	2025-2427
08.04.2026	Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for misbrug af klientmidler fra to dødsboer, vildledning af Advokatrådets tilsyn og manglende ansvarsforsikring	2025-1104
26.01.2026	Advokat idømt bøde på 200.000 kr. og mister salærer på 824.000 kr. for skjult opkrævning og uberettiget depositum i dødsbo	2024-3684
04.12.2025	Advokatnævnet afviser klage over advokats rådgivning af egen klient grundet manglende retlig interesse	2025-3307
07.11.2025	Advokat idømt bøde på 20.000 kr. og salær bortfaldet for urigtige oplysninger og manglende orientering af klient	2024-3586
05.11.2025	Advokat idømt bøde for forsinket afregning af sagsomkostninger og utilbørlig omtale af klients mentale tilstand	2025-365
02.10.2025	Advokat pålagt bøde for gentagne og grove tilsidesættelser af god advokatskik – for sen anke, manglende afregning af sagsomkostninger og vildledning af klienter	2025-1218
23.06.2025	Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed indtil videre for grove overtrædelser af klientkontovedtægten og hvidvaskloven	2024-2041

31.10.2024	Advokat frifundet for tilsidesættelse af god advokatskik ved politianmeldelse for hæleri på vegne af klient	2024-1612
30.10.2024	Advokat pålagt bøde for at nægte forsikringsanmeldelse af erstatningskrav og for at kræve ansvarsfrihed som betingelse for fortsat bistand	2024-771
27.09.2024	Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for 21 grove og gentagne tilsidesættelser af advokatpligterne	2023-4043
26.03.2024	Advokat frifundet for at indkalde modpartens tidligere advokat som vidne uden forudgående orientering	2023-3724
27.02.2023	Advokat pålagt bøde på 10.000 kr. for børnesamtale på kontor i konfliktfyldt forældreansvarssag	2022-2814
27.08.2021	Advokat frifundet for tilsidesættelse af god advokatskik efter brug af ordet "fjols" over for klient	2021-1623
03.09.2013	Advokat frifundet for tilsidesættelse af god advokatskik ved udtræden af sommerhusmangelsag – begge salærer godkendt	2012-141
13.12.2012	Advokat frifundet for tilsidesættelse af god advokatskik – anvendelse af oplysninger fra afvist klienthenvendelse til udlæg i fogedret	2011-2933
31.08.1999	Advokat pålagt bøde for at udtræde af erstatningssag på forældelsesdagen uden tilstrækkeligt varsel	02-0401-98-1655

FORARBEJDE Betænkninger

2 referencer

Betænkning om retsplejelovens regler om advokater

nr. 1479 · 2006 · Justitsministeriet

Betænkning vedrørende revision af retsplejelovens afsnit om advokater

nr. 871 · 1979 · Justitsministeriet

10

PRAKSISOVERSIGT · ADVOKATER

Praksisoversigt over god advokatskik (retsplejelovent § 126)

Generalklausulen, Advokatnævnets disciplinærpraksis og domstolsprøvelsen

Version 3 · Opdateret 4. sep. 2026 · 69 afgørelser · 2001-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

God advokatskik er en retlig generalklausul i [retsplejelovent § 126, stk. 1](#), hvis bindende indhold ikke fastlægges i lovteksten, men udfyldes løbende gennem Advokatnævnets kendelser og domstolenes prøvelse efter [§ 147 d](#) og [§ 147 e](#). Praksis kredser om fire hovedspor: mangelfuld og forsinket varetagelse af klientens sag, illoyal adfærd over for ret, modpart og kolleger (herunder klientfiskeri og brud på forligsfortrolighed), advokatundersøgelers krav til retsgrundlag og kontradiktion, samt de skærpede pligter for forsvarsadvokater. Sanktionsstigen i [§ 147 c](#) går fra irrettesættelse over bøde (indtil 300.000 kr., ved særlig grov karakter 600.000 kr.) til betinget, midlertidig og endelig frakendelse, og bødeniveauet fastsættes efter et normalbødesystem med kraftig gentagelsesvirkning efter princippet i [straffelovent § 89](#). Domstolene prøver nævnets afgørelser udtømmende, men med tilbageholdenhed over for nævnets faglige skøn.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Retsplejelovent § 126, stk. 1, er en retlig standard, hvis konkrete indhold fastlægges gennem Advokatnævnets praksis – de advokatetiske regler er fortolkningsbidrag, ikke selvstændigt sanktionsgrundlag.
- 02** Adfærd uden for advokatvirksomheden bedømmes ikke efter § 126, stk. 1, men efter den snævrere norm i § 126, stk. 4, om adfærd uværdig for en advokat – det gælder både virksomhedsadvokaters ansættelsesretlige beslutninger og advokater ansat i Advokatsamfundets sekretariat.
- 03** Adfærd udøvet i egenskab af medlem af Advokatnævnet falder helt uden for både § 126, stk. 1, og stk. 4, og kan ikke gøres til genstand for disciplinærsag.
- 04** Enhver bestallingshavende advokat har et selvstændigt ansvar for god advokatskik, uanset at en kollega formelt er beskikket eller sagsansvarlig – men manglende erfaring og uklare arbejdsgange kan føre til, at forholdet ikke kvalificeres som groft.
- 05** Længerevarende passivitet kombineret med henholdende eller misvisende svar til klienten udgør en grov tilsidesættelse af god advokatskik, selv om forsømmelsen ikke har medført et retstab.

-
- 06** At lade et klientkrav forælde er en tilsidesættelse af god advokatskik, men sanktioneres ikke nødvendigvis hårdere end med en irrettesættelse, når forholdet står alene.
-
- 07** Advokatopdraget er personligt; uopfordrede henvendelser til en kollegas klienter med henblik på at overtage sagerne er klientfiskeri i strid med § 126, stk. 1 – uanset om klienten er forbruger eller erhvervsdrivende.
-
- 08** Forsvarsadvokater må efter § 126, stk. 6, ikke give gaver til klienter eller deres nærtstående; gavebegrebet omfatter også reklamegenstande og tjenesteydelser, men ikke almindelig forplejning eller et enkelt visitkort.
-
- 09** Advokatundersøgelser er ikke undtaget fra god advokatskik: den undersøgende advokat skal ved afrapporteringen redegøre for det retsgrundlag, konklusionen hviler på, og behandle forældelse og passivitet, når forholdene ligger mange år tilbage.
-
- 10** Tilsidesættelse af god advokatskik i en advokatundersøgelse medfører ikke i sig selv erstatningsansvar over for den undersøgte tredjemand.
-
- 11** Fortroligheden om forligsdrøftelser rækker videre end til retten: også videregivelse til en bobestyrer kan være i strid med god advokatskik, og ekstrahering skal omfatte de præmisser, der er en integreret del af forligstilbuddet.
-
- 12** En advokat handler i strid med god advokatskik, hvis samarbejdet med andre virksomheder sker på vilkår, hvor der kan rejses rimeligt begrundet tvivl om foreneligheden med kravene til fortrolighed, uafhængighed og integritet.
-
- 13** Sanktionen kan bortfalde, hvis retstilstanden på området har været uafklaret, selv om adfærden objektivt er i strid med god advokatskik.
-
- 14** Gentagelsesvirkningen er central: nævnets normalbøde fordobles i gentagelsestilfælde inden for 5 år, og en fejl i beregningen af gentagelsestilfælde fører til nedsættelse – også ved nævnets genoptagelse af egen drift.
-
- 15** Frakendelse efter § 147 c, stk. 8, kræver både grov eller oftere gentagen pligtovertrædelse og en prognose om, at advokaten ikke fremover vil udøve advokatvirksomhed forsvarligt.
-
- 16** Domstolene foretager en udtømmende prøvelse af Advokatnævnets afgørelser, men tilsidesætter ikke nævnets vurdering, blot fordi der kan rejses en vis tvivl om den.
-
- 17** Er nævnets afgørelsesgrundlag utilstrækkeligt oplyst, kan retten hjemvise sagen til fornyet behandling i stedet for at ophæve kendelsen.
-
- 18** Søgsmålsfristen på 4 uger i § 147 d, stk. 2, er absolut; overskridelse fører til afvisning uden realitetsprøvelse.
-

- 19** Klagefristen efter § 147 b, stk. 2, og § 146, stk. 2, er 1 år, og nævnet kan afvise klager fra personer uden retlig interesse.
- 20** Spørgsmålet om, hvorvidt en advokat har handlet i strid med god advokatskik, skal i første række afgøres af Advokatnævnet og kan ikke uden en nævnsbehandling indbringes for domstolene under en verserende retssag.

§ 1 Generalklausulen i § 126, stk. 1 – indhold og udfyldning

Kernebestemmelsen har en kort og bevidst åben ordlyd. [Retsplejelovens § 126, stk. 1](#) lyder:

En advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik. Advokaten skal herunder udføre sit hverv grundigt, samvittighedsfuldt og i overensstemmelse med, hvad berettigede hensyn til klienternes tarv tilsiger. Sagerne skal fremmes med fornøden hurtighed.

Bestemmelsen indeholder dermed tre selvstændige normelementer – grundighed, samvittighedsfuldhed og hurtighed – samt en overordnet standard, hvis indhold ikke er udtømmende reguleret nogen steder. Standardens bindende indhold fastlægges gennem Advokatnævnets kendelser, mens de advokatetiske regler udgør et fortolkningsbidrag, som nævnet og domstolene henviser til, men ikke behandler som selvstændigt sanktionsgrundlag.

At reglerne kun er et bidrag, illustreres af Østre Landsrets dom i [BS-31709/2024-OLR](#). Den indklagede advokat gjorde gældende, at de advokatetiske reglers pkt. 4.2 om uopfordrede henvendelser kun omfatter forbrugere, og at der derfor ikke var hjemmel i § 126 til at sanktionere henvendelser til erhvervsdrivende. Landsretten forkastede argumentet: adfærden var i strid med god advokatskik »uanset om der er tale om erhvervsdrivende«, og ændringen i 2022 af de advokatetiske regler kunne ikke føre til et andet resultat. Standarden i loven rækker altså videre end den skrevne kodeks.

Højesteret har i [BS-35382/2024-HJR](#) formuleret en generel målestok for, hvornår samarbejdsrelationer krænker standarden:

En advokat eller et advokatselskab handler i strid med god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, hvis advokaten eller advokatselskabet indgår i et samarbejde med andre virksomheder på vilkår eller under omstændigheder, hvor der kan rejses rimeligt begrundet tvivl om, hvorvidt samarbejdet er foreneligt med de nævnte krav om iagttagelse af fortrolighed og bevarelse af uafhængighed og integritet.

Dommen viser samtidig standardens dynamiske karakter fra en anden side: Højesteret fastslog, at KPMG Law havde tilsidesat god advokatskik gennem sit aftalekompleks med KPMG-netværket, men lod sanktionen bortfalde, fordi spørgsmålet ikke var udtrykkeligt reguleret i de advokatetiske regler, og praksis hidtil havde været uafklaret. Når standarden udfyldes med et nyt indhold, kan der altså konstateres en overtrædelse uden disciplinær følge.

Standardens indhold suppleres af de administrative forskrifter på området. Rammerne for klagebehandlingen findes i [bekendtgørelse om Advokatnævnets virksomhed ved behandling af klager over advokater m.v.](#), der trådte i kraft 1. januar 2025, mens Advokatsamfundets og Advokatrådets organisation reguleres i [bekendtgørelse om godkendelse af vedtægt for Det Danske Advokatsamfund](#).

LOV	Retsplejeloven § 124c	Retsplejeloven § 126, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik		05.02.2025
	Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse		01.04.2025

§ 2 Hvornår handler man »som advokat«? Afgrænsningen mellem § 126, stk. 1, og stk. 4

Disciplinærnormen i stk. 1 gælder kun adfærd udøvet som led i advokatvirksomhed. Uden for advokatvirksomheden gælder den langt snævrere norm i [§ 126, stk. 4](#), hvorefter en advokat ikke i forretningsforhold eller andre forhold af økonomisk art må udvise en adfærd, der er uværdig for en advokat. Afgrænsningen har stor praktisk betydning, fordi frifindelse efter stk. 4 er hovedreglen i grænsetilfælde.

Advokatnævnets praksis tegner tre typetilfælde:

- **Virksomhedsadvokater i arbejdsgiverrollen.** I [2024-1628](#) klagede en jurist over sin nærmeste leder, en virksomhedsansat advokat med titel af Head of Legal, for at have afskediget hende under graviditet i strid med ligestillingsloven. Nævnet fastslog, at afskedigelsen var en ansættelsesretlig beslutning uden for advokatvirksomhed, og at forholdet derfor skulle bedømmes efter stk. 4 – hvorefter advokaten blev frifundet.
- **Advokater i tilsyns- og sekretariatsroller.** I [2015-4740](#) fandt nævnet, at en advokat ansat i Advokatsamfundets sekretariat, som varetog sekretariatsfunktioner for Advokatrådets tilsyn, ikke var underlagt § 126, stk. 1, men alene stk. 4.
- **Advokater som nævnsmedlemmer.** I [2026-458](#) blev en klage over en advokats adfærd i egenskab af medlem af Advokatnævnet afvist: adfærden faldt hverken under stk. 1 eller stk. 4. Afgørelsen markerer den ydre grænse for nævnets disciplinære kompetence.

Omvendt kan advokaten ikke unddrage sig normen ved at henvise til, at opdraget formelt kom fra en anden. I [BS-2150/2015-ARH](#) stadfæstede Retten i Aarhus en bøde på 20.000 kr., fordi advokatens brug af advokattitel og advokatmail forpligtede ham efter § 126, stk. 1, uanset at klageren oprindeligt havde henvendt sig til en retshjælp. Modsat fastslog Advokatnævnet i [2015-1428](#), at en retshjælpsinstitution ikke kan sidestilles med en advokat i relation til reglerne om partsrepræsentation.

Også kuratorhvervet er omfattet. I [2025-1123](#) fandt nævnet med stemmeflertal, at en kurator groft havde tilsidesat god advokatskik ved at sælge konkursboets aktiver til et selskab med samme ledelse som det konkursramte, og pålagde en bøde på 20.000 kr.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1, 4	Retsplejeloven § 147c, stk. 1	
PRAKSIS	Byretten · Advokat pålagt bøde for tilsidesættelse af god advokatskik i retshjælpssag		20.09.2016
	Advokatnævnet · Kurator pålagt bøde af Advokatnævnet for grov tilsidesættelse af god advokatskik ved salg af konkursboets aktiver til køberselskab med sammenfaldende ledelse		03.03.2026
	Advokatnævnet · Klage over advokats adfærd som Advokatnævnsmedlem afvist – adfærd falder uden for retsplejelovens § 126, stk. 1 og stk. 4		23.02.2026
	Advokatnævnet · Virksomhedsadvokats afskedigelse af gravid medarbejder faldt uden for god advokatskik – frifundet efter § 126, stk. 4		31.10.2024

Advokatnævnet · Advokat ansat i Advokatsamfundets sekretariat frifundet for klage over tilsidesættelse af god advokatskik – adfærd som led i tilsynsvirksomhed bedømt efter retsplejelovens § 126, stk. 4	27.04.2016
Advokatnævnet · Advokat frifundet for interessekonflikt og direkte henvendelse til modpart repræsenteret af Københavns Retshjælp	26.08.2015

§ 3 Mangelfuld varetagelse af klientens interesser, passivitet og fristforsømmelse

Den talmæssigt største gruppe af adfærdssager angår, at advokaten ikke har fremmet sagen eller ikke har varetaget klientens interesser grundigt nok. Kravet gælder uafhængigt af, om klienten har lidt et tab – disciplinæransvaret er selvstændigt i forhold til erstatningsansvaret, der behandles under [advokatansvar](#).

Passivitet og henholdende svar. Det skærpende element i praksis er kombinationen af manglende sagsskridt og misvisende orientering af klienten. I [BS-18199/2023-OLR](#) stadfæstede Østre Landsret, at en nyuddannet advokat groft havde tilsidesat god advokatskik ved i næsten seks måneder ikke at foretage effektive sagsskridt i en genoptagelsessag:

Landsretten finder herefter, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte Advokatnævnets afgørelse, hvorefter advokat Appellindstævnte, tidligere Sagsøger groft har tilsidesat god advokatskik ved først den 7. august 2019 at indlevere genoptagelsesanmodningen til Københavns Politi, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

Landsretten afviste udtrykkeligt, at den ringe udsigt til medhold i genoptagelsesanmodningen – altså fraværet af retstab – kunne føre til et andet resultat.

Det selvstændige ansvar for den ansatte advokat. Samme sagskompleks illustrerer et centralt princip: enhver bestallingshavende advokat har et selvstændigt ansvar for god advokatskik, uanset at en kollega formelt er beskikket eller sagsansvarlig. Retten på Frederiksberg nåede i første instans i [BS-21844/2020-FRB](#) samme konklusion om ansvarets placering, men nedsatte sanktionen fra bøde til irettesættelse, fordi advokaten var nyuddannet og nyansat og arbejdsgangene på kontoret uklare – landsretten stadfæstede senere nævnets oprindelige kvalifikation som grov.

Typiske forsømmelsesformer. Advokatnævnets nyere praksis dækker et bredt register:

Sag	Forsømmelse	Sanktion
2024-2031	Lod klientens erstatningskrav mod forsikringsselskab forælde	Irettesættelse
2025-50	Månedslang tavshed, intet processkrift, ingen reaktion på ønske om afbeskikkelse	Bøde 10.000 kr.
2025-1610	Videresendte ikke styrelsesafgørelse – klagefristen gik tabt	Bøde 10.000 kr.
2025-1204	Smøl med fri proces-ansøgning; arbejdsgiver gik konkurs inden dom	Tillægsbøde 20.000 kr.
2024-3604	Manglende videresendelse af AES-breve og urigtige oplysninger om sagens status	Bøde 30.000 kr.
2025-3595	Undlod syn og skøn i mangelsag – sagen tabt på bevis	Delvis tillægsbøde 30.000 kr.

2026-526	Besvarede ikke Udlændingenævnets anmodning om afgørende dokumentation	Tillægsbøde 40.000 kr., salær bortfaldt
----------	---	---

Faglige fejl i sagsførelsen. Nævnet går ind i sagsførelsens indhold, når fejlen er åbenbar. I [2021-747](#) undlod advokaten at fremlægge sammenlignelige lejemaal i en boligretssag om huslejenedsættelse, hvorved sagen blev tabt – tillægsbøde 10.000 kr.

Urigtige oplysninger til klienten vejer tungt og kvalificeres jævnligt som grovt. I [2024-3586](#) og [2025-1650](#) blev der i begge tilfælde pålagt bøder på 20.000 kr. for grov tilsidesættelse, og i den første lod nævnet tillige hele salæret bortfalde, fordi bistanden reelt havde været uden værdi.

Udtræden af sagen på uheldigt tidspunkt kan i sig selv være en tilsidesættelse: i [2010-790](#) udtrådte advokaten en uge før fristen for påstandsdokument og tre uger før hovedforhandlingen, hvorefter sagen blev afvist og klienten pålagt sagsomkostninger – bøde 10.000 kr. med dissens 6-1.

Endelig fastholder domstolene, at bevisbyrden for at have foretaget relevante sagsskridt påhviler advokaten. I [BS-1084/2024-OLR](#) afviste Østre Landsret advokatens indsigelse om, at han ikke kunne dokumentere sine sagsskridt, fordi akterne lå hos hans tidligere firma – han havde ikke engang anmodet om adgang til dem og havde derfor ikke løftet sin bevisbyrde.

LOV	Retsplejelovent § 126, stk. 1	Retsplejelovent § 147c, stk. 1	
PRAKSIS	Landsretten · Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag Landsretten · Advokat findes at have groft tilsidesat god advokatskik ved seks måneders passivitet i genoptagelsessag Byretten · Ansat advokat groft tilsidesatte ikke god advokatskik ved forsinket genoptagelsesansøgning – bøde ændret til irettesættelse Advokatnævnet · Tidligere advokat pålagt tillægsbøde for forsømt visumsag hos Udlændingenævnet og manglende aktudlevering – salær bortfaldt Advokatnævnet · Advokat pålagt tillægsbøde for mangelfuld sagsførelse i entreprisvist – undlod syn og skøn Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for manglende videresendelse af breve og urigtige oplysninger til klient i personskadesag – salær godkendt Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for manglende videresendelse af dagpengeafgørelse og utilstrækkelig underretning om ophør af repræsentation Advokatnævnet · Advokat pålagt tillægsbøde for smøl med fri proces-ansøgning i lønsag, der medførte tab af krav ved arbejdsgivers konkurs Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for urigtige oplysninger om fodedretssag og manglende sagsfremme i inkassosag Advokatnævnet · Advokat idømt bøde på 20.000 kr. og salær bortfaldet for urigtige oplysninger og manglende orientering af klient Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for manglende kommunikation og passivitet over for klient i erstatningssag efter genoptagelse af klagesag Advokatnævnet · Advokat irettesat for at lade klients erstatningskrav mod forsikringsselskab forælde efter brandskadesag Advokatnævnet · Advokat pålagt tillægsbøde for manglende bevisførelse i boligretssag om huslejenedsættelse Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for udtræden af sag kort før frist for påstandsdokument		23.05.2025 17.01.2025 24.06.2022 01.09.2026 13.07.2026 09.02.2026 29.01.2026 12.12.2025 17.11.2025 07.11.2025 24.10.2025 09.12.2024 31.08.2021 12.06.2012

§ 4 Klientfiskeri og uanmodet henvendelse til kollegers klienter

Praksis om klientfiskeri hviler på et enkelt, men konsekvent gennemført princip, som Østre Landsret formulerede i [BS-31709/2024-OLR](#):

Advokatopdraget er personligt, og advokater kan ikke aftale, at klienter overgår fra den ene til den anden.

Sagen udsprang af et brud i et advokatinteressentskab, hvor den ene partner efter at have bortvist den anden uopfordret ringede til og skrev til dennes klienter – herunder en erhvervsdrivende direktør og en tiltalt i en momsstraffesag – med formuleringer som »Hvis du ønsker mig som din advokat ...«. Landsretten fandt, at henvendelserne hverken var berettigede efter interessentskabskontrakten eller varetog klienternes interesser, og at forholdet var i strid med § 126, stk. 1, uanset om modtageren var forbruger eller erhvervsdrivende. At advokaten havde sendt kopi af klientorienteringen til Advokatsamfundets fagchef, ændrede intet. Københavns Byret var nået samme resultat i [BS-2034/2022-KBH](#) med bøder på 10.000 kr., 10.000 kr. og 20.000 kr.

Den skarpeste form for klientfiskeri findes på straffesagsområdet. I [2009-1321](#) kontaktede en advokat gentagne gange – blandt andet gennem seks sms-beskeder – familien til en fængslet person for at få denne til at skifte fra sin beskikkede forsvarer. Nævnet karakteriserede det som en grov overtrædelse og udmålte, under hensyn til tidligere bøder for lignende forhold, en bøde på 40.000 kr.

En beslægtet variant er beskikkelse uden klientens reelle ønske. I [2017-3226](#) anmodede advokaten retten om ombeskikkelse på grundlag af oplysninger fra en medindsat uden først at sikre sig den varetægtsfængsledes eget ønske – bøde 10.000 kr.

Grænsen går ved almindelig markedsføring og ved saglige henvendelser i eget ærinde. Nævnet frifandt således i [2013-3176](#) en advokat, der under et arresthusbesøg havde udleveret hue, kalender, visitkort og cigaretter til sin **egen** klient – effekterne var almindelige markedsføringstiltag, ikke en henvendelse til potentielle klienter. Tilsvarende frifandt nævnet i [2019-214](#) en advokat, der havde kontaktet klientens nye advokat om et udestående salær, og i [2011-2933](#) en advokat, der havde anvendt oplysninger fra en afvist klienthenvendelse, da der ikke var etableret noget klientforhold.

Det er værd at bemærke, at reklameeffekt-sagen fra 2014 senere blev det direkte afsæt for lovgivers indgreb over for forsvarsadvokater – se næste afsnit.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 147c, stk. 1
PRAKSIS		
	Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse	01.04.2025
	Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets bøder til advokat for klientfiskeri og uretmæssig tilbageholdelse af sagsakter	22.05.2024
	Advokatnævnet · Advokat frifundet for klage over henvendelse til klients nye advokat om udestående salær	29.05.2019
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for ombeskikkelse som forsvarer uden klientens reelle ønske	26.01.2018
	Advokatnævnet · Advokat frifundet for klientfiskeri ved udlevering af reklameeffekter til egen klient i arresthus	28.05.2014
	Advokatnævnet · Advokat frifundet for tilsidesættelse af god advokatskik – anvendelse af oplysninger fra afvist klienthenvendelse til udlæg i fagedret	13.12.2012
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde på 40.000 kr. for gentagen uanmodet kontakt til fængslet persons familie med henblik på forsvarerskifte	24.10.2001

Forsvarsadvokaters særlige pligter og gaveforbuddet i § 126, stk. 6

Ved lov nr. 1540 af 18. december 2018 (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn) blev der indsat et nyt § 126, stk. 6:

Advokater, der fungerer som forsvarsadvokater i en straffesag, må ikke give gaver til deres klienter i sagen eller disses nærtstående.

Baggrunden var netop, at Advokatnævnets praksis havde tilladt reklameeffekter. Af de specielle bemærkninger fremgår udtrykkeligt:

Praksis fra Advokatnævnet fra 2014 viser, at forsvarsadvokater kan markedsføre deres forretning på samme vilkår som andre erhvervsdrivende, og at udlevering af i hvert fald mindre reklameeffekter til klienter derfor ikke er i strid med god advokatskik.

Forarbejderne afgrænser gavebegrebet præcist. Det skal forstås bredt og omfatter både fysiske genstande og tjenesteydelser:

Gaver omfatter således gaver i traditionel forstand, såsom fysiske genstande, men også tjenesteydelser kan være omfattet. Således vil det være omfattet af bestemmelsen, at en advokat giver en gave i form af eksempelvis cigaretter til sin klient i forbindelse med et fængselsbesøg. Det bemærkes dog, at almindelig forplejning som f.eks. en kop kaffe eller en sandwich, som advokaten giver klienten i forbindelse med et møde mellem de to, ikke anses for at være gaver og derfor ikke er omfattet af bestemmelsen. Udlevering af et enkelt visitkort fra advokaten til klienten vil heller ikke være omfattet. Reklamegenstande for advokaten vil derimod være omfattet af bestemmelsen.

Kredsen af »nærtstående« skal ifølge forarbejderne forstås med udgangspunkt i [retsplejelovens § 60, stk. 1, nr. 2](#), men listen er ikke udtømmende – også klientens venner kan være omfattet, hvis advokaten er opmærksom på relationen. Klientforholdet består efter forarbejderne i hvert fald indtil påtaleopgivelse eller endelig dom, men kan efter en konkret vurdering række videre, fx ved ansøgning om tredjeinstansbevilling.

Også uden for gaveforbuddet stilles der skærpede krav til forsvarere, fordi klienten typisk befinder sig i en presset situation. I [2015-4770](#) aflagde en advokat arrestbesøg hos en varetægtsfængslet tre dage efter, at retten havde tilbagekaldt hans beskikkelse, og agerede derefter på dennes vegne over for retten. Nævnet lagde vægt på klientens »yderst pressede situation« og udmålte en bøde på 40.000 kr. for grov tilsidesættelse.

Forsvarerens rådighed over sagens materiale er ligeledes strengt reguleret. I [2020-2433](#) udleverede en forsvarer i en skattestraffesag uden samtykke en fortrolig forklaringsrapport om en tredjemand til repræsentanter for det klientselskab, han forsvarede – bøde 20.000 kr. for grov tilsidesættelse.

Omvendt har nævnet anerkendt forsvarerens ret til fortrolighed over for andre end klienten selv. I [2023-898](#) blev en forsvarer frifundet for at have holdt en fortrolig del af et klientmøde med en mindreårig tiltalt uden værgens tilstedeværelse, mens værgens klage over sagens førelse blev afvist på grund af manglende retlig interesse.

Bemærk, at spørgsmål om selve beskikkelsen, valg og skift af forsvarer behandles under [beskikkelse-af-forsvarer](#).

LOV

[Retsplejeloven § 60, stk. 1](#)[Retsplejeloven § 126, stk. 6](#)[Retsplejeloven § 143, stk. 2](#)[Retsplejeloven § 147b, stk. 1](#)

PRAKSIS	Advokatnævnet · Forsvarer frifundet for at holde fortroligt møde med mindreårig tiltalt uden værgens tilstedeværelse – klage over sagens førelse afvist grundet manglende retlig interesse	21.12.2023
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for uberettiget videregivelse af tredjemands forklaringsrapport som forsvarer i skattestraffesag	25.11.2020
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde på 40.000 kr. for arrestbesøg og ageren for klient efter tilbagekaldt forsvarerbeskikkelse	27.06.2017
	Advokatnævnet · Advokat frifundet for klientfiskeri ved udlevering af reklameeffekter til egen klient i arresthus	28.05.2014

§ 6 Adfærd over for ret, modpart og kolleger – hvor går grænsen for »berettiget varetagelse«?

Den centrale afvejningsformel i denne sagsgruppe er, om advokaten er gået videre, end en berettiget varetagelse af klientens interesser tilsiger. Praxis er forholdsvis rummelig – men rummeligheden ophører, hvor adfærden bliver intimiderende eller vildledende over for retten.

Ytringer og intimidering. Højesteret afgjorde i [Sag 237/2016](#) sagen om en forsvarer, der på et dagblads facebookside havde skrevet, at to vidner havde løjet i retten og måtte forvente ubetinget fængsel for falsk forklaring, mens sagen stadig verserede:

Højesteret tiltræder Advokatnævnets vurdering, hvorefter forholdet skal bedømmes som en grov overtrædelse af god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1. Højesteret lægger i den forbindelse vægt på den intimidering af vidnerne i en verserende retssag, som As facebook-udtalelser er udtryk for.

Højesteret fastslog samtidig, at § 126 indebærer en begrænsning af advokaters ytringsfrihed, men at begrænsningen generelt er nødvendig i et demokratisk samfund for at beskytte andres rettigheder og retssystemets integritet; indgrebet skal blot være proportionalt i det konkrete tilfælde, og bøden på 100.000 kr. var det ikke i strid med EMRK artikel 10.

Skarp procedure er derimod tilladt. Advokatnævnet frifandt i [2020-4095](#) en advokat, der under hovedforhandling havde kaldt sagen »den værste retssag af den karakter« i sin karriere og draget paralleller til en kendt svindeldømt – advokaten var ikke gået videre end en berettiget interessevaretagelse. Tilsvarende blev advokater i [02-0401-06-0569](#) frifundet for skarpe udtalelser i et svarskrift, mens **klageren** blev pålagt en bøde på 10.000 kr. for udokumenterede beskyldninger mod en navngiven embedsmand i selve klageskriftet.

Urigtige oplysninger til retten ligger i den grove ende. I [BS-20068/2023-HOL](#) tiltrådte Retten i Holstebro nævnets vurdering af, at advokaten havde givet retten urigtige eller vildledende oplysninger om, at han fortsat repræsenterede en klient, der havde skiftet advokat, og havde foretaget et uberettiget retsskridt ved at anke på hendes vegne – særdeles grov tilsidesættelse.

Trusler om selvtægt. I [2024-513](#) varslede en udlejeradvokat, at klienten selv ville rydde lejemålet og flytte lejerens effekter – bøde 10.000 kr., fordi hun gik videre end klientens berettigede interesser kunne begrunde. Omvendt blev en advokat i [2024-1612](#) frifundet for at have indgivet politianmeldelse for hæleri på klientens vegne, og i [2023-3893](#) for et forligstilbud med kort frist til en modpart uden advokat.

Kollegiale hensyn og direkte henvendelse til modparten. Forbuddet mod at gå uden om modpartens advokat håndhæves konsekvent, men mildt. I [2012-1479](#) fik en kurator en irettesættelse for at sende et stævningsudkast direkte til en repræsenteret part – men det var ikke kritisabelt at bruge »svar alle«, når modpartens advokat selv

havde sat sin klient som cc. I [2013-3170](#) blev en advokat irettesat for ikke at sende kopi af et brev til modpartens advokat i en familiesag.

Loyalitet over for retten som institution. I [2019-1813 + 2019-2409](#) blev en beskikket forsvarer irettesat for at have accepteret en nævningsagsdato, der kolliderede med en berammet ankesag, og først reageret tre måneder senere – fejlen var utilsigtet, men den sene reaktion udgjorde en tilsidesættelse. Og i [2025-1761](#) blev det at fortsætte inddrivelsen af et salær, som nævnet havde nedsat, uden at indbringe kendelsen for domstolene, anset for grov tilsidesættelse – bøde 20.000 kr. som andengangstilfælde.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 147c, stk. 1
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om sanktionsfastsættelse for advokats grove tilsidesættelse af god advokatskik på sociale medier	12.12.2017
	Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre	27.03.2024
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for ikke at efterleve Advokatnævnets kendelse om nedsat salær	09.02.2026
	Advokatnævnet · Advokat frifundet for tilsidesættelse af god advokatskik ved politianmeldelse for hæleri på vegne af klient	31.10.2024
	Advokatnævnet · Advokat for modpart i varemærketvist frifundet for klage om manglende opfordring til advokatbistand og for vidtgående forligstilbud	31.05.2024
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for at true med egenhændig rydning af erhvervslejemål uden fогedrettens medvirken	26.04.2024
	Advokatnævnet · Advokat frifundet for ytringer om "værste retssag" og sammenligning med svindeldømt under hovedforhandling	29.03.2021
	Advokatnævnet · Advokat tildelt irettesættelse for dobbeltberammelse af retsmøder i to straffesager	04.12.2019
	Advokatnævnet · Advokat tildelt irettesættelse for manglende kopi til modpartens advokat i familiesag	24.04.2014
	Advokatnævnet · Advokat irettesat for direkte henvendelse til modpart repræsenteret af advokat	09.12.2013
	Advokatnævnet · Advokat frifundet for skarpe udtalelser i svarskrift – modpart pålagt bøde for udokumenterede beskyldninger mod embedsmand	13.04.2007

§ 7 Fortrolighed om forligsdrøftelser og kravet om korrekt ekstrahering

Fortroligheden om forligsdrøftelser er et selvstændigt element i god advokatskik, og praksis fra 2024-2026 har præciseret dens rækkevidde i to retninger: hvem fortroligheden gælder over for, og hvor grundigt der skal ekstraheres.

Københavns Byret tog i [BS-2901/2024-KBH](#) stilling til begge spørgsmål. En advokat i en dødsbotvist havde dels sendt kopi af sit svar på et forligstilbud til den udpegede bobestyrer, dels fremlagt modpartens forligsbrev for skifteretten i en version, hvor passager om ejerlejlighedens markedsværdi ikke var overstreget. Retten tiltrådte nævnets bedømmelse på begge punkter:

- **Bobestyreren er en afgørende instans.** Retten lagde vægt på, at bobestyrerens skriftlige vurdering af tvisten kan blive lagt til grund for boets endelige behandling, hvis ingen arving indbringer spørgsmålet for domstolene, jf. [dødsboksiftelovens § 54, stk. 2](#). Fortroligheden om forligsdrøftelser gælder derfor fuldt ud over for bobestyreren.
- **Ekstraheringen skal omfatte forligets præmisser.** De bevarede passager om markedsværdi og beregning af forskelsværdi udgjorde »præmisserne for og en integreret del af selve forligsforslaget« og skulle have været fjernet. Det er altså ikke tilstrækkeligt at fjerne selve beløbstilbuddet.

Bøden på 20.000 kr. blev stadfæstet med gentagelsesvirkning efter princippet i [straffelovens § 89](#).

Omvendt er fortroligheden ikke absolut. I [2025-3612](#) frifandt Advokatnævnet en advokat, der under en konkursbegæringssag havde fremlagt et selskabs tidligere forligskorrespondance som dokumentation for insolvens. Nævnet lagde vægt på, at den del af tvisten, korrespondancen vedrørte, allerede var afklaret og derfor ikke kunne påvirke skifterettens materielle afgørelse – klageren havde dog retlig interesse i at få spørgsmålet prøvet.

Et beslægtet spor angår håndteringen af fortroligt materiale i øvrigt:

- I [2024-1503](#) blev en advokat pålagt en bøde på 10.000 kr. for forud for hovedforhandlingen at sende **hele** ekstrakten til et vidne, som klienten skulle føre; ekstrakten indeholdt intern korrespondance og materiale, der skulle indgå i et andet vidnes forklaring.
- I [2019-15](#) blev den sagsansvarlige advokat pålagt en bøde på 10.000 kr., fordi en fuldmægtig havde udleveret kontoudskrifter, som klienten udtrykkeligt havde markeret som kun til internt brug, til modparten – principaladvokaten blev derimod frifundet.
- I [2025-3330](#) blev en advokat pålagt en bøde på 20.000 kr. for uden grund at videregive fortrolige oplysninger om parternes tvister til en kommune og for i sit svar til Advokatnævnet at fremlægge unødvendige følsomme personoplysninger om klageren.
- Modsat frifandt nævnet i [2012-3216](#) en advokat, der havde anvendt fortrolige salgstal, som modpartens advokat selv ved en fejl havde sendt – afsenderens egen fejl og den synlige cc-angivelse var afgørende.

Selve tavshedspligten efter [retsplejelovens § 129](#) behandles under det særskilte emne om tavshedspligt for advokater; her er alene medtaget den del, der udspringer af den processuelle loyalitet i § 126, stk. 1.

LOV	Dødsboskifteloven § 54, stk. 2	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Straffeloven § 89
PRAKSIS	Byretten · Stadfæstelse af bøde til advokat for brud på god advokatskik ved videregivelse af forligsoplysninger 02.02.2026 Advokatnævnet · Advokat frifundet for fremlæggelse af afsluttet forligskorrespondance som bevis for insolvens i konkursbegæringssag 29.06.2026 Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for at videregive fortrolige og følsomme personoplysninger til kommune og i klagesag for Advokatnævnet 13.04.2026 Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for at sende hele ekstrakten til vidne forud for hovedforhandling 27.09.2024 Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for udlevering af fortrolige klientdokumenter – principaladvokat frifundet 27.06.2019 Advokatnævnet · Advokat frifundet for tilsidesættelse af god advokatskik ved brug af fejlsendte fortrolige salgstal 28.01.2014		

§ 8 Advokatundersøgelser: kravet om retsgrundlag, forældelse og kontradiktion

Advokatundersøgelser – og navnlig #MeToo-undersøgelser – er ikke reguleret i lovgivningen, men landsretspraksis fra 2024-2025 har fastlagt en klar minimumsnorm i medfør af § 126, stk. 1.

I [BS-10998/2022-OLR](#) havde en advokat for en medievirksomhed undersøgt to indberetninger mod en kendt tv-vært om forhold fra 2001 og 2003 og på et afrapporteringsmøde konkluderet, at han »overvejende

sandsynligt« havde udøvet sexchikane. Hun henviste hverken til nogen konkret lovbestemmelse eller retspraksis og behandlede ikke forældelse eller passivitet. Østre Landsret fastslog indledningsvis, at advokater også er underlagt § 126, stk. 1, i forbindelse med advokatundersøgelser, og at advokaten var forpligtet til at give den undersøgte relevant mulighed for at varetage sine interesser:

Under de anførte omstændigheder finder landsretten, at oplysninger herom var relevante for Vidnes muligheder for at varetage sine interesser, idet det herved tillige bemærkes, at oplysning om det retlige grundlag var af betydning for Vidnes mulighed for at vurdere det beviskrav, advokat Sagsøger havde formuleret som grundlag for sine konklusioner om det passerede.

Retten opstillede to konkrete pligter. Først pligten til at angive retsgrundlaget:

Landsretten finder, at advokat Sagsøger i forbindelse med afrapporteringen af undersøgelsens resultat til Vidne i overensstemmelse med sin tilkendegivelse over for ham var forpligtet til at redegøre for det retsgrundlag, hvorpå hun støttede undersøgelsens resultat.

Og dernæst pligten til at behandle tidsfaktoren:

Under henvisning til, at advokatundersøgelsen omfattede forhold fra 2001 og 2003, og idet der i den mellemliggende periode var sket lovændringer på området, finder landsretten endvidere, at advokat Sagsøger var forpligtet til at redegøre for de særlige juridiske problemstillinger, der relaterer sig til vurdering af forhold, som har fundet sted for mange år siden, herunder spørgsmål om forældelse og passivitet.

Bøden på 20.000 kr. – udmålt med gentagelsesvirkning fra en sanktion i 2018 – blev stadfæstet. Et vigtigt element i begrundelsen var, at advokaten i sin egen procesbeskrivelse havde forpligtet sig til at vurdere, om der forelå krænkelse »i strid med lovgivningen«, og at hun måtte formidle inden for de rammer, hun selv havde kommunikeret.

Den disciplinære og den erstatningsretlige bedømmelse falder imidlertid ikke sammen. I den parallelle erstatningssag [BS-44441/2023-OLR](#) frifandt landsretten samme advokat for tv-værtens erstatningskrav: tilsidesættelsen af god advokatskik ved ikke at redegøre for retsgrundlag og forældelse indebar ikke i sig selv et erstatningsansvar over for tredjemand, og der var ikke grundlag for at fastslå, at advokaten havde handlet usagligt eller undertrykt oplysninger.

Et tredje krav til advokatundersøgelser er habiliteten. Højesteret fastslog i [BS-26376/2021-HJR](#) (udbytteskat-sagen), at fire advokater havde tilsidesat god advokatskik ved at påtage sig en uvildig advokatundersøgelse for Skatteministeriet uden at have identificeret en interessekonflikt fra firmaets tidligere rådgivning af en involveret tysk bank. Højesteret stadfæstede nævnets bødepålæg og fastslog, at advokatfirmaets salærkrav for undersøgelsen bortfaldt som følge af den væsentlige habilitetsmangel. De nærmere interessekonfliktregler behandles under det særskilte emne herom.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 147c, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om interessekonflikt og utilstrækkeligt konflikttjek ved uvildige advokatundersøgelser (Udbytteskat-sagen)		01.09.2022
	Landsretten · Advokat frifundet for erstatningsansvar i sag om MeToo-advokatundersøgelse		17.03.2025
	Landsretten · Østre Landsret stadfæster bøde til advokat for tilsidesættelse af god advokatskik i forbindelse med en #MeToo-undersøgelse		18.06.2024

§ 9 Uddannelses- og efteruddannelsespligten i § 126, stk. 3 og 5

Ud over adfærdsnormerne indeholder § 126 to positive uddannelsespligter, hvis tilsidesættelse behandles som almindelige disciplinærsager.

Efter § 126, stk. 3 skal en advokat medvirke til, at en autoriseret fuldmægtig kan deltage i den teoretiske grunduddannelse, eksamen og den praktiske prøve i retssagsbehandling – og advokaten skal afholde udgifterne hertil. Bestemmelsen blev indsat ved en ændringslov af 10. juni 1997 med den begrundelse, at der skulle fastsættes udtrykkelige forpligtelser for advokater i forbindelse med fuldmægtiges teoretiske efteruddannelse.

Efter § 126, stk. 5 skal enhver advokat og advokatfuldmægtig løbende deltage i efteruddannelse af betydning for advokaterhvervet, og advokaten skal afholde udgifterne for sin fuldmægtig. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler – hvilket er sket ved **bekendtgørelse om løbende obligatorisk efteruddannelse for advokater og advokatfuldmægtige**.

Manglende efteruddannelse optræder i praksis sjældent alene, men indgår som et selvstændigt forhold i de tunge tilsynssager, hvor Advokatrådet indbringer en advokat med anklageskrift. To nyere frakendelseskendelser illustrerer det:

- I [2025-1685](#) udgjorde manglende opfyldelse af et påbud om 14 lektioners efteruddannelse forhold 1 af fem anklagede forhold. Nævnet – der behandlede sagen med 12 medlemmer – frakendte retten til at udøve advokatvirksomhed indtil videre og pålagde en tillægsbøde på 40.000 kr.
- I [2025-2425](#) indgik manglende indberetning og gennemførelse af obligatorisk efteruddannelse blandt otte forhold. Nævnet frakendte efter afstemning 14 mod 5 retten til at udøve advokatvirksomhed indtil videre og pålagde en delvis tillægsbøde på 80.000 kr.

Mønsteret er, at efteruddannelsessvigt tillægges vægt som indikator for, at advokaten ikke fremover vil udøve advokatvirksomhed forsvarligt, jf. frakendelseskriteriet i § 147 c, stk. 8.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 3, 5	Retsplejeloven § 147c, stk. 8	
PRAKSIS	Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for gentagne tilsidesættelser af klientkontoregler, efteruddannelseskrav og tilsynspligter		19.08.2026
	Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for mangelfulde hvidvaskprocedurer, systematisk fejlagtig klientkontobogføring og manglende efteruddannelse		04.03.2026

§ 10 Sanktionsstigen i § 147 c – irettesættelse, bøde, tvangsbøder og frakendelse

[Retsplejelovens § 147 c](#) rummer hele sanktionsapparatet, og bestemmelsen er blevet væsentligt udbygget i de senere år.

Irettesættelse og bøde. Efter § 147 c, stk. 1 kan nævnet tildele en irettesættelse eller pålægge en bøde på indtil 300.000 kr., og »Er tilsidesættelsen af pligterne af særlig grov karakter, kan Advokatnævnet forhøje bøden op til 600.000 kr.« Forhøjelsesadgangen blev indsat ved **lov nr. 1540 af 18. december 2018**. Af de almindelige bemærkninger fremgår formålet og den tilsigtede rækkevidde:

Det er ikke intentionen med forslaget generelt at forhøje bødeniveauet i Advokatnævnets afgørelser. Den foreslåede bødeforhøjelse forudsættes anvendt i tilfælde, hvor der er tale om forseelser af særlig grov karakter, der dog ikke er grove nok til i sig selv at medføre en frakendelse. Bødepålæggelsen vil eventuelt kunne kombineres med en betinget frakendelse [...] Der er ikke tilsigtet med indførelsen af muligheden for højere bøder, at bøde i nogle tilfælde skal træde i stedet for ubetinget frakendelse.

Normalbødesystemet og gentagelsesvirkningen. Nævnet anvender et normalbødesystem, som Højesteret har accepteret i [Sag 237/2016](#): udgangspunktet er 10.000 kr. for en førstegangsovertrædelse og 20.000 kr. for en grov overtrædelse, og ved gentagelse inden for 5 år fordobles den seneste sanktion med kumulerende virkning. Højesteret fandt ikke grundlag for at tilsidesætte denne praksis og stadfæstede bøden på 100.000 kr. under henvisning til gentagelsesvirkningen af tidligere sanktioner. Gentagelsesvirkningen anvendes efter princippet i [straffelovens § 89](#), og der udmåles i praksis ofte **tillægsbøder** og **delvise tillægsbøder**, når et nyt forhold er begået før en tidligere kendelse.

Beregningen af gentagelsestilfælde er ikke uden retssikkerhedsmæssig betydning. I [2023-3432](#) genoptog nævnet af egen drift en kendelse, efter at det under domstolsbehandlingen blev opmærksom på en fejl i beregningen af advokatens gentagelsestilfælde – bøden blev nedsat fra 40.000 kr. til 30.000 kr.

Tvangsbøder og fratagelse af sagen. Efter [§ 147 c, stk. 2](#) kan nævnet under anvendelse af tvangsbøder pålægge opfyldelse af en forpligtelse og om nødvendigt fratage advokaten sagen og lade en anden, af klienten godkendt advokat færdiggøre den.

Betinget og midlertidig frakendelse. Ved 2018-reformen blev der indsat både betinget frakendelse (stk. 3-4) og midlertidig frakendelse under sagens behandling (stk. 5-6). Formålet fremgår af forarbejderne:

Formålet med den foreslåede indførelse af en mulighed for betinget frakendelse er at gøre den pågældende advokat [...] tydeligt opmærksom på, at den udviste adfærd er uønsket og kan lede til en frakendelse, hvis den fortsættes.

Om den midlertidige frakendelse hedder det, at formålet er »at kunne reagere hurtigt i tilfælde, hvor der er overhængende risiko for, at den pågældende under sagens behandling groft eller oftere gentagent vil overtræde sine pligter«. Prøvetiden ved betinget frakendelse er op til 5 år, og forarbejderne forudsætter, at betingelserne for at fuldbyrde frakendelsen »som udgangspunkt« vil være opfyldt, hvis der begås et nyt forhold i prøvetiden. Midlertidig frakendelse er anvendt i praksis, jf. [2024-2041](#), hvor advokaten allerede var midlertidigt frakendt under sagens behandling og herefter blev frakendt indtil videre med en tillægsbøde på 100.000 kr.

Endelig frakendelse. Efter [§ 147 c, stk. 8](#) forudsætter frakendelse to kumulative betingelser: grov eller oftere gentagen overtrædelse af advokatpligterne **og** at de udviste forhold giver grund til at antage, at den pågældende ikke fremover vil udøve advokatvirksomhed forsvarligt. Frakendelse kan ske fra 6 måneder til 5 år eller indtil videre. Praksis viser hele spektret:

Sag	Forhold	Frakendelse
BS-12694/2022-KBH	Misbrug af omkostningsgodtgørelse i tre skattesager	1 år (stadfæstet)
BS-20068/2023-HOL	Urigtige oplysninger til retten; 14 tidligere kendelser siden 2017	Indtil videre (stadfæstet)
2023-4043	21 klagepunkter, herunder manglende efterlevelse af otte tidligere kendelser	Indtil videre + bøde 100.000 kr.

2025-1104	Uberettigede hævnninger på over 700.000 kr. fra to dødsboer; vildledning af tilsynet	Indtil videre + tillæggsbøde 80.000 kr.
-----------	--	---

I [BS-20068/2023-HOL](#) formulerede retten prognosekravet præcist ved at tiltræde, »at der er grund til at antage, at Sagsøgte ikke for fremtiden vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde«, og at der ikke var grundlag for at begrænse frakendelsen til den konkrete sagstype.

En frakendelse kan efter [§ 147 f](#) til enhver tid ophæves af nævnet; er frakendelsen sket indtil videre, kan et afslag på ophævelse kræves indbragt for retten efter 5 års forløb.

Nye ansvarssubjekter. Ved **lov nr. 1464 af 11. december 2024**, i kraft 1. januar 2025, blev *fællesskaber af advokater* selvstændigt inddraget i sanktionssystemet: nævnet kan nu tildele et fællesskab af advokater en irettesættelse eller pålægge det en bøde og tvangsbøder, ligesom afgørelser skal sendes til indklagede fællesskaber. Advokatselskaber har været omfattet siden 1990. At det ikke blot er en formalitet, viser [2025-1869](#), hvor fire advokatselskaber hver blev pålagt en individuel bøde på 30.000 kr. – nævnet afviste udtrykkeligt Advokatrådets påstand om solidarisk hæftelse.

LOV	Retsplejelovent § 147c, stk. 1-9	Retsplejelovent § 147f, stk. 1, 2	Straffeloven § 89
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om sanktionsfastsættelse for advokats grove tilsidesættelse af god advokatskik på sociale medier 12.12.2017 Byretten · Frakendelse af advokatbesikkelse i et år for misbrug af regler om omkostningsgodtgørelse i skattesager 31.10.2025 Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre 27.03.2024 Advokatnævnet · Fire advokatselskaber bødelagt for tre klientkontoovertrædelser: driftsmidler fra kontorfællesskab på klientkonto, ulovlig bogholderimæssig afskrivning af klienttilsvar og manglende daglig regulering af separate klientkonti 21.05.2026 Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for misbrug af klientmidler fra to dødsboer, vildledning af Advokatrådets tilsyn og manglende ansvarsforsikring 08.04.2026 Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed indtil videre for grove overtrædelser af klientkontovedtægten og hvidvaskloven 23.06.2025 Advokatnævnet · Advokat får nedsat bøde fra 40.000 kr. til 30.000 kr. efter genoptagelse – fejl i beregning af gentagelsesvirkning ved tilsidesættelse af god advokatskik i ejendomshandel 09.12.2024 Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for 21 grove og gentagne tilsidesættelser af advokatpligterne 27.09.2024		

§ 11 Klage- og fristregler, genoptagelse og retlig interesse

Adgangen til Advokatnævnet er reguleret af to parallelle bestemmelser: [§ 147 b](#) for adfærdsklager og [§ 146](#) for salærklager. Begge indeholder en 1-årsfrist og en genoptagelsesadgang.

Fristen. Efter [§ 147 b, stk. 2](#) skal en adfærdsklage indgives inden 1 år efter, at klageren blev bekendt med forholdet; nævnet kan dog behandle en senere klage, »når fristoverskridelsen findes rimeligt begrundet«. For salærklager løber fristen efter [§ 146, stk. 2](#) fra den endelige afregning af den pågældende sag. Sondringen er gengivet i [§ 11 i bekendtgørelsen om Advokatnævnets virksomhed](#).

Fristen håndhæves konsekvent. I [2024-3686](#) traf nævnet delafgørelse om, at alle forhold fra før 20. december 2023 var for sent påklaget, og behandlede alene det rettidige klagepunkt om efterprocedure – hvorefter advokaten blev frifundet. I [2020-4095](#) blev klagen over ytringer under byretsbehandlingen afvist som forældet,

mens de tilsvarende ytringer under landsretsbehandlingen blev realitetsbehandlet og førte til frifindelse. Og i 2025-1610 blev salærklagen afvist som forældet, mens adfærdsklagen blev fremmet og førte til bøde.

Retlig interesse. Efter § 147 b, stk. 3 kan nævnet afvise klager fra personer uden retlig interesse samt åbenbart grundløse klager. I 2025-3307 blev en klage over, at en advokat skulle have handlet i strid med sin egen klients interesser, afvist, fordi klageren ikke havde retlig interesse – nævnet tog dermed ikke stilling til realiteten. Tilsvarende blev værgens klage over sagens førelse afvist i 2023-898.

Genoptagelse. Efter § 147 b, stk. 4-5 kan nævnet af egen drift eller efter begæring genoptage en klage, hvis særlige grunde taler herfor – særlig hvis der fremkommer nye, væsentlige oplysninger, der forventes at kunne føre til et andet resultat. Begæringen skal som udgangspunkt indgives inden 1 år efter meddelelsen af afgørelsen. Genoptagelsesadgangen anvendes reelt i begge retninger:

- Til fordel for **klageren**: i 2025-50 genoptog nævnet en tidligere afvist klage, efter at klienten fremlagde nye oplysninger om det tidsmæssige forløb, og pålagde herefter en bøde på 10.000 kr.
- Til fordel for **advokaten**: i 2023-3432 genoptog nævnet af egen drift og nedsatte bøden på grund af en fejl i gentagelsesberegningen. Samme mekanisme ses i 2025-1218, hvor bøden ved genoptagelse i februar 2026 blev nedsat fra 100.000 kr. til 80.000 kr.

Nævnets fortrinsstilling. Så længe nævnet behandler en sag, kan klagesagens parter efter § 147 a ikke anlægge sag ved domstolene om de spørgsmål, klagen omfatter. Højesteret har i 15876/2026 trukket konsekvensen af nævnets primære kompetence: en anmodning om at afskære en advokat fra at repræsentere modparten på grund af en påstået interessekonflikt blev afvist, fordi spørgsmålet om, hvorvidt en advokat har handlet i strid med god advokatskik, i første række skal afgøres af Advokatnævnet – og der forelå ingen klage fra parten selv. Der var derfor heller ikke grundlag for at indhente et responsum fra Advokatrådets Responsumudvalg.

Den ydre ramme sættes af grundloven. I Sag 276/2013 tog Højesteret stilling til forholdet mellem de begrænsede prøvelsesregler i retsplejeloven og den almindelige domstolsprøvelsesret efter grundlovens § 63 i en sag, hvor en klager ønskede nævnets kompetenceafvisning prøvet.

LOV

Grundloven § 63, stk. 1

Retsplejeloven § 146, stk. 2-4

Retsplejeloven § 147b, stk. 2-5

Retsplejeloven § 147a

PRAKSIS	Højesteret · Højesteret: Spørgsmål om advokats interessekonflikt skal først afgøres af Advokatnævnet	12.08.2026
	Højesteret · Prøvelse af Advokatnævnets kompetenceafvisning efter Grundlovens § 63	12.08.2014
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for manglende videresendelse af dagpengeafgørelse og utilstrækkelig underretning om ophør af repræsentation	29.01.2026
	Advokatnævnet · Advokatnævnet afviser klage over advokats rådgivning af egen klient grundet manglende retlig interesse	04.12.2025
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for manglende kommunikation og passivitet over for klient i erstatningssag efter genoptagelse af klagesag	24.10.2025
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for gentagne og grove tilsidesættelser af god advokatskik – for sen anke, manglende afregning af sagsomkostninger og vildledning af klienter	02.10.2025
	Advokatnævnet · Advokat frifundet for påstået efterprocedure og interessekonflikt i ejerforeningssag – klage delvis afvist som for sent indgivet	24.09.2025
	Advokatnævnet · Advokat får nedsat bøde fra 40.000 kr. til 30.000 kr. efter genoptagelse – fejl i beregning af gentagelsesvirkning ved tilsidesættelse af god advokatskik i ejendomshandel	09.12.2024
	Advokatnævnet · Forsvarer frifundet for at holde fortroligt møde med mindreårig tiltalt uden værgens tilstedeværelse – klage over sagens førelse afvist grundet manglende retlig interesse	21.12.2023

§ 12 Domstolsprøvelsen efter §§ 147 d og 147 e – udtømmende, men tilbageholdende

Prøvelsesordningen er delt i to spor. Afgørelser om irrettesættelse, bøde og tvangsbøder indbringes af advokaten selv efter [§ 147 d](#) ved sagsanlæg mod Advokatnævnet i den borgerlige retsplejes former. Frakendelsesafgørelser efter [§ 147 c](#), stk. 3, 4, 8 og 9, indbringes derimod efter [§ 147 e](#) ved, at advokaten anmoder justitsministeren om sagsanlæg – hvorefter ministeren (i praksis Civilstyrelsen, jf. [cirkulæreskrivelsen om overførelse til Civilstyrelsen af kompetencen på advokatområdet](#)) anlægger sagen mod advokaten.

Prøvelsens intensitet. Den ledende afgørelse er Højesterets dom i [Sag 237/2016](#) (U.2018.1160H), hvorefter det ligger i prøvelsesordningen, at domstolene udtømmende kan prøve nævnets fastsættelse af sanktionen. Underinstanserne har imidlertid konsekvent læst dommen sådan, at den udtømmende prøvelse ikke betyder fri efterprøvelse. Retten på Frederiksberg formulerede det i [BS-21844/2020-FRB](#) sådan, at domstolene har adgang til at prøve nævnets vurdering af »god advokatskik«, herunder om en tilsidesættelse må anses for grov, men at dette ikke automatisk indebærer, at nævnets afgørelse skal tilsidesættes, blot fordi der kan rejses en vis tvivl om vurderingen. Samme standard anvendte Højesteret selv i [BS-35382/2024-HJR](#).

Retten kan stadfæste, ophæve eller ændre. Praksis viser alle tre udfald samt hjemvisning:

- **Stadfæstelse:** [BS-31709/2024-OLR](#), [BS-18199/2023-OLR](#), [BS-140/2017-VLR](#) (bøde 20.000 kr. for fejlplacerede dokumenter og overskridelse af en kort klagefrist) og [BS-2148/2006-OLR](#) (rådgivning om retshjælpsforsikring).
- **Ændring af sanktionen:** i [BS-1084/2024-OLR](#) ophævede Østre Landsret den del af kendelsen, der angik en anmodning om revurdering hos et udenlandsk nævn – retten fandt ikke, at det udgjorde en overtrædelse – og nedsatte som følge heraf bøden fra 40.000 kr. til 20.000 kr. I [BS-21844/2020-FRB](#) blev bøden ændret til irrettesættelse, fordi grovhedskvalifikationen ikke holdt.
- **Bortfald af sanktion:** i [BS-35382/2024-HJR](#) stadfæstedes konstateringen af tilsidesættelse, men sanktionen bortfaldt på grund af uafklaret retstilstand.
- **Hjemvisning ved utilstrækkelig oplysning:** i [BS-32242/2022-ROS](#) havde nævnet ikke fremlagt de fulde sagsakter, og den fratrådte advokat havde ikke selv adgang til dem. Retten fandt, at der var skabt en sådan usikkerhed om grundlaget, at kendelsen ikke kunne stadfæstes – men heller ikke ophæves, da spørgsmål om grundighed fortsat var uafklarede: »Derimod foreligger der efter det anførte det fornødne grundlag for at hjemvise sagen til Advokatnævnet til fornyet behandling.«

Søgsmålsfristen er absolut. Efter [§ 147 d](#), stk. 2 skal indbringelse ske inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. I [BS-21844/2020-FRB](#) blev sagen afvist alene på grund af fristoverskridelse, uden nogen stillingtagen til bødens berettigelse – en afvisning, som Østre Landsret dog senere ophævede med hjemvisning til realitetsbehandling.

Opsættende virkning. Sagsanlæg har efter [§ 147 d](#), stk. 2 automatisk opsættende virkning for afgørelser efter [§ 147 c](#), stk. 1. Ved frakendelse gælder derimod [§ 147 e](#), stk. 3, hvorefter retten på et forberedende retsmøde inden 4 uger efter sagens anlæg ved kendelse bestemmer, om anmodningen om sagsanlæg har opsættende virkning, og ved dommen bestemmer, om anke har opsættende virkning. De to udfald ses side

om side: i [BS-20068/2023-HOL](#) bestemte retten, at anke **ikke** skulle have opsættende virkning, mens retten i [BS-12694/2022-KBH](#) tillagde anken opsættende virkning.

Processuelle rammer. Sagen anlægges efter [§ 147 d, stk. 3](#) ved den ret, i hvis kreds advokaten har kontor, og behandles i den borgerlige retsplejes former – en afgrænsning, der har givet anledning til selvstændig procesretlig stillingtagen, jf. [BS-2339/2009-VLR](#) og [BS-46/2015-OLR](#).

LOV

[Retsplejeloven § 147d, stk. 1-3](#)[Retsplejeloven § 147e, stk. 1-3](#)[Retsplejeloven § 147c, stk. 1](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik	05.02.2025
	Højesteret · Højesterets dom om sanktionsfastsættelse for advokats grove tilsidesættelse af god advokatskik på sociale medier	12.12.2017
	Landsretten · Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag	23.05.2025
	Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse	01.04.2025
	Landsretten · Advokat findes at have groft tilsidesat god advokatskik ved seks måneders passivitet i genoptagelsessag	17.01.2025
	Landsretten · Stadfæstelse af byrettens afgørelse om bøde for tilsidesættelse af god advokatskik	23.02.2018
	Landsretten · Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik - spørgsmål om sanktion	28.01.2016
	Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik vedrørende rådgivning om retshjælpsforsikring og salær	22.05.2007
	Byretten · Frakendelse af advokatbesikkelse i et år for misbrug af regler om omkostningsgodtgørelse i skattesager	31.10.2025
	Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre	27.03.2024
	Byretten · Hjemvisning af sag om disciplinærstraf til Advokatnævnet grundet utilstrækkelig oplysning	11.12.2023
	Byretten · Ansat advokat groft tilsidesatte ikke god advokatskik ved forsinket genoptagelsesansøgning – bøde ændret til irrettesættelse	24.06.2022
	Byretten · Advokats sag om formildelse af Advokatnævnets bøde afvist på grund af overskredet søgsmålsfrist	25.06.2021

Advokatrådets tilsyn og anklagemyndighedens indberetningspligt

§ 13 (§§ 143, 143 a og 143 b)

Disciplinærsystemet forudsætter et fungerende tilsyn. Efter [§ 143, stk. 2](#) fører Advokatrådet tilsyn med advokater, deres autoriserede fuldmægtige, advokatselskaber og fællesskaber af advokater og kan indklage dem for Advokatnævnet. Rådet kan efter [§ 143, stk. 3](#) kræve alle oplysninger, herunder arbejds papirer og korrespondance, og efter [§ 143, stk. 4](#) må advokater ikke lægge hindringer i vejen for tilsynet eller søge at unddrage sig det. Rådet skal årligt udarbejde en tilsynsplan og afgive en offentliggjort rapport til justitsministeren, jf. [§ 143, stk. 5](#), og kan efter [§ 143, stk. 8](#) indkalde til kollegial samtale med kontaktpersoner fra en anden retskreds.

Tilsynssporet producerer en betydelig del af de tunge disciplinærsager: [2024-2041](#), [2025-1104](#) og [2023-4043](#) er alle indbragt af Advokatrådet ved anklageskrift. I den sidste indgik manglende medvirken til tilsynsbesøg og manglende efterlevelse af otte tidligere nævnskendelser som selvstændige forhold.

Oplysningsudveksling. § 143 a regulerer, hvornår Advokatrådet kan indhente oplysninger fra domstole, politi, anklagemyndighed, skattemyndigheder og Direktoratet for Kriminalforsorgen (stk. 1), hvornår offentlige myndigheder **kan** videregive oplysninger af egen drift (stk. 2), og hvornår de **skal** (stk. 3). Retningslinjerne er udmøntet i [Rigsadvokatmeddelelsen om videregivelse af oplysninger i sager mod advokater mv. til Advokatrådet](#). Om den obligatoriske videregivelse hedder det i [meddelelsens pkt. 4.4](#), at anklagemyndigheden skal videregive oplysninger, når der rejses tiltale og afsiges dom i en straffesag med påstand om frakendelse efter § 138 eller med tilknytning til advokathvervet – og at dette også gælder ved frifindelse. Som eksempler nævnes »sager om underslæb på klientkontoen, bedrageri mod klienter, stillingsmisbrug, uretmæssig kontakt med varetægtsfængslede og lignende«.

Særligt relevant for god advokatskik er [meddelelsens pkt. 4.3.2](#) om videregivelse af oplysninger om *uetisk adfærd*. Her anføres, at der kan videregives oplysninger om en advokats adfærd i retten:

Sådanne oplysninger vil f.eks. kunne dreje sig om utilbørlige ytringer mod anklageren, rettens personale, vidner eller andre aktører. Desuden vil anklagemyndigheden kunne videregive oplysninger om en advokats dispositioner i forbindelse med retssager, hvilket f.eks. vil kunne være relevant i tilfælde, hvor det er åbenbart, at en advokat groft og åbenlyst handler i strid med sin klients interesser, eller hvor en advokat udebliver fra retsmøder uden at give retten besked herom eller giver tilsagn om at kunne møde i retten uden at have mulighed for det.

Meddelelsen præciserer, at der efter bestemmelsen »som udgangspunkt alene [vil] kunne videregives oplysninger, der kan have betydning for, om en advokat har handlet i strid med god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1«. Den beskriver dermed netop de sagstyper, der genfindes i nævnspraksis om ytringer, dobbeltberømmelse og udeblivelse. Proceduren er, at politikredsen sender sagen til Rigsadvokaten via den relevante statsadvokat, jf. også [Rigsadvokatmeddelelsen om forelæggelse og indberetning, pkt. 3.2.1.2](#).

Tavshedspligt for tilsynet. Efter § 143 b finder [straffelovens §§ 152](#) og 152 c-152 f tilsvarende anvendelse på Advokatrådets medlemmer, udvalgsmedlemmer, Advokatsamfundets ansatte og rådets kontaktpersoner for oplysninger, de får kendskab til gennem tilsynsvirksomheden. Fortrolige oplysninger må kun anvendes i tilsynshvervet og må kun videregives til Advokatnævnet og relevante offentlige myndigheder. Rigsadvokatmeddelelsen fremhæver netop dette som modvægt til, at Advokatsamfundet og Advokatrådet – i modsætning til Advokatnævnet – ikke er en del af den offentlige forvaltning, og at offentlighedsloven og forvaltningsloven derfor ikke gælder for dem.

LOV	Retsplejeloven § 138	Retsplejeloven § 143, stk. 2-8	Retsplejeloven § 143a, stk. 1-3
	Retsplejeloven § 143b, stk. 1-3		
PRAKSIS	Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for misbrug af klientmidler fra to dødsboer, vildledning af Advokatrådets tilsyn og manglende ansvarsforsikring		
	Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed indtil videre for grove overtrædelser af klientkontovedtægten og hvidvaskloven		
	Advokatnævnet · Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for 21 grove og gentagne tilsidesættelser af advokatpligterne		
	Advokatnævnet · Advokat ansat i Advokatsamfundets sekretariat frifundet for klage over tilsidesættelse af god advokatskik – adfærd som led i tilsynsvirksomhed bedømt efter retsplejelovens § 126, stk. 4		

§ 14 Sammenfatning: hvad kan man udlede af praksis?

Praksis om god advokatskik lader sig sammenfatte i seks iagttagelser.

For det første er § 126, stk. 1, en ægte generalklausul, hvis indhold ikke kan aflæses af de advokatetiske regler alene. Landsretten afviste i [BS-31709/2024-OLR](#) et argument, der byggede på reglernes ordlyd, og Højesteret formulerede i [BS-35382/2024-HJR](#) en ny målestok for uafhængighed uden dækning i regelsættet. Modstykket til denne dynamik er, at sanktionen kan bortfalde, når retstilstanden har været uafklaret.

For det andet er den praktisk vigtigste sagsgruppe fortsat den udramatiske: sager, der ikke bliver fremmet, breve der ikke bliver videresendt, frister der bliver forsømt, og klienter der bliver holdt hen med henholdende svar. Her ligger normalbøden på 10.000-20.000 kr., og retstab er ikke en betingelse – jf. [BS-18199/2023-OLR](#). Urigtige oplysninger til klienten trækker konsekvent i retning af grov kvalifikation.

For det tredje er ansvaret personligt og kan ikke afskrives til principalen. Både byret og landsret har i sagskomplekset [BS-21844/2020-FRB](#) og [BS-18199/2023-OLR](#) fastholdt den ansatte advokats selvstændige ansvar – uerfarenhed kan påvirke grovhedsvurderingen, men ikke ansvarsgrundlaget.

For det fjerde rummer standarden en betydelig tolerance over for skarp interessevaretagelse – jf. frifindelserne i [2020-4095](#), [2024-1612](#) og [2023-3893](#) – men ingen tolerance over for adfærd, der intimiderer vidner eller vildleder retten, jf. [Sag 237/2016](#) og [BS-20068/2023-HOL](#).

For det femte er gentagelsesvirkningen den mest indgribende faktor i sanktionsudmålingen. Fordoblingen af den seneste sanktion inden for 5 år fører hurtigt fra 10.000 kr. til sekscifrede bøder og videre til frakendelse, når prognosekravet i [§ 147 c, stk. 8](#) er opfyldt. Til gengæld håndhæves beregningen præcist – også til advokatens fordel, jf. [2023-3432](#).

For det sjette er domstolskontrollen reel, men afmålt. Retterne prøver udtømmende, ophæver enkeltforhold, nedsætter bøder, ændrer bøde til irettesættelse, lader sanktionen bortfalde og hjemviser ved utilstrækkelig oplysning – jf. [BS-1084/2024-OLR](#) og [BS-32242/2022-ROS](#) – men tilsidesætter ikke nævnets faglige vurdering, blot fordi der kan rejses tvivl om den.

En advokat, der ønsker at holde sig inden for standarden, kan omsætte praksis til få operative krav: dokumentér sagsskridt løbende, orientér klienten korrekt også når intet sker, overhold frister og reagér straks på kollisioner, gå aldrig uden om modpartens advokat, henvend dig aldrig uopfordret til en kollegas klienter, ekstrahér forligskorrespondance fuldstændigt, og redegør – ved undersøgelsesopgaver – udtrykkeligt for retsgrundlag, forældelse og passivitet.

LOV	Retsplejelovent § 126, stk. 1	Retsplejelovent § 147c, stk. 1, 8
	Retsplejelovent § 147d, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik	05.02.2025
	Højesteret · Højesterets dom om sanktionsfastsættelse for advokats grove tilsidesættelse af god advokatskik på sociale medier	12.12.2017
	Landsretten · Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag	23.05.2025
	Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse	01.04.2025
	Landsretten · Advokat findes at have groft tilsidesat god advokatskik ved seks måneders passivitet i genoptagelsessag	17.01.2025
	Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre	27.03.2024
	Byretten · Hjemvisning af sag om disciplinærstraf til Advokatnævnet grundet utilstrækkelig oplysning	11.12.2023

Byretten · Ansat advokat groft tilsidesatte ikke god advokatskik ved forsinket genoptagelsesansøgning – bøde ændret til irrettesættelse	24.06.2022
Advokatnævnet · Advokat får nedsat bøde fra 40.000 kr. til 30.000 kr. efter genoptagelse – fejl i beregning af gentagelsesvirkning ved tilsidesættelse af god advokatskik i ejendomshandel	09.12.2024
Advokatnævnet · Advokat frifundet for tilsidesættelse af god advokatskik ved politianmeldelse for hæleri på vegne af klient	31.10.2024
Advokatnævnet · Advokat for modpart i varemærketvist frifundet for klage om manglende opfordring til advokatbistand og for vidtgående forligstilbud	31.05.2024
Advokatnævnet · Advokat frifundet for ytringer om "værste retssag" og sammenligning med svindeldømt under hovedforhandling	29.03.2021

REFERENCE Lovgrundlag

5 paragraffer

Retsplejelovent § 126	stk. 1, 4, 6	Retsplejelovent § 143	stk. 2
Retsplejelovent § 147c	stk. 1, 8	Retsplejelovent § 147b	stk. 2
Retsplejelovent § 147d	stk. 1		

MATERIALE Citerede afgørelser

69 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

5

12.08.2026	Højesteret: Spørgsmål om advokats interessekonflikt skal først afgøres af Advokatnævnet	15876-2026
05.02.2025	Højesterets dom om KPMG Laws uafhængighed og overholdelse af god advokatskik	7158-8603
01.09.2022	Højesterets dom om interessekonflikt og utilstrækkeligt konflikttjek ved uvildige advokatundersøgelser (Udbytteskat-sagen)	26376-2021--hjr-og-26377-2021-hjr
12.12.2017	Højesterets dom om sanktionsfastsættelse for advokats grove tilsidesættelse af god advokatskik på sociale medier	237-2016
12.08.2014	Prøvelse af Advokatnævnets kompetenceafvisning efter Grundlovens § 63	276-2013

LANDSRET TEN · ANKEINSTANS

8

23.05.2025	Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag	10512-12393
01.04.2025	Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse	10425-12275
17.03.2025	Advokat frifundet for erstatningsansvar i sag om MeToo-advokatundersøgelse	9408-10935
17.01.2025	Advokat findes at have groft tilsidesat god advokatskik ved seks måneders passivitet i genoptagelsessag	10921-14055
18.06.2024	Østre Landsret stadfæster bøde til advokat for tilsidesættelse af god advokatskik i forbindelse med en #MeToo-undersøgelse	5785-6909

23.02.2018	Stadfæstelse af byrettens afgørelse om bøde for tilsidesættelse af god advokatskik	230-269
28.01.2016	Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik - spørgsmål om sanktion	23-23
22.05.2007	Stadfæstelse af Advokatnævnets kendelse om tilsidesættelse af god advokatskik vedrørende rådgivning om retshjælpsforsikring og salær	4823-5810

BYRET TEN · FØRSTE INSTANS	8
----------------------------	---

02.02.2026	Stadfæstelse af bøde til advokat for brud på god advokatskik ved videregivelse af forligsoplysninger	10484-12358
31.10.2025	Frakendelse af advokatbesikkelse i et år for misbrug af regler om omkostningsgodtgørelse i skattesager	10396-12234
22.05.2024	Stadfæstelse af Advokatnævnets bøder til advokat for klientfiskeri og uretmæssig tilbageholdelse af sagsakter	10377-12207
27.03.2024	Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre	5440-6523
11.12.2023	Hjemvisning af sag om disciplinærstraf til Advokatnævnet grundet utilstrækkelig oplysning	10447-12302
24.06.2022	Ansæt advokat groft tilsidesatte ikke god advokatskik ved forsinket genoptagelsesansøgning – bøde ændret til irrettesættelse	10901-14025
25.06.2021	Advokats sag om formildelse af Advokatnævnets bøde afvist på grund af overskredet søgsmålsfrist	10901-14026
20.09.2016	Advokat pålagt bøde for tilsidesættelse af god advokatskik i retshjælpssag	229-268

ADVOKATNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS	48
-------------------------------------	----

01.09.2026	Tidligere advokat pålagt tillæggsbøde for forsømt visumsag hos Udlændingenævnet og manglende aktudlevering – salær bortfaldet	2026-526
19.08.2026	Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for gentagne tilsidesættelser af klientkontoregler, efteruddannelseskra v og tilsynspligter	2025-2425
13.07.2026	Advokat pålagt tillæggsbøde for mangelfuld sagsførelse i entreprisetvist – undlod syn og skøn	2025-3595
29.06.2026	Advokat frifundet for fremlæggelse af afsluttet forligskorrespondance som bevis for insolvens i konkursbegæringssag	2025-3612
21.05.2026	Fire advokatselskaber bødelagt for tre klientkontoovertrædelser: driftsmidler fra kontorfællesskab på klientkonto, ulovlig bogholderimæssig afskrivning af klienttilsva r og manglende daglig regulering af separate klientkonti	2025-1869
13.04.2026	Advokat idømt bøde for at videregive fortrolige og følsomme personoplysninger til kommune og i klagesag for Advokatnævnet	2025-3330
08.04.2026	Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for misbrug af klientmidler fra to dødsboer, vildledning af Advokatrådets tilsyn og manglende ansvarsforsikring	2025-1104

04.03.2026	Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for mangelfulde hvidvaskprocedurer, systematisk fejlagtig klientkontobogføring og manglende efteruddannelse	2025-1685
03.03.2026	Kurator pålagt bøde af Advokatnævnet for grov tilsidesættelse af god advokatskik ved salg af konkursboets aktiver til køberselskab med sammenfaldende ledelse	2025-1123
23.02.2026	Klage over advokats adfærd som Advokatnævnsmedlem afvist – adfærd falder uden for retsplejelovent § 126, stk. 1 og stk. 4	2026-458
09.02.2026	Advokat pålagt bøde for ikke at efterleve Advokatnævnets kendelse om nedsat salær	2025-1761
09.02.2026	Advokat pålagt bøde for manglende videresendelse af breve og urigtige oplysninger til klient i personskadesag – salær godkendt	2024-3604
29.01.2026	Advokat idømt bøde for manglende videresendelse af dagpengeafgørelse og utilstrækkelig underretning om ophør af repræsentation	2025-1610
12.12.2025	Advokat pålagt tillægsbøde for smøl med fri proces-ansøgning i lønsag, der medførte tab af krav ved arbejdsgivers konkurs	2025-1204
04.12.2025	Advokatnævnet afviser klage over advokats rådgivning af egen klient grundet manglende retlig interesse	2025-3307
17.11.2025	Advokat pålagt bøde for urigtige oplysninger om fodedretssag og manglende sagsfremme i inkassosag	2025-1650
07.11.2025	Advokat idømt bøde på 20.000 kr. og salær bortfaldet for urigtige oplysninger og manglende orientering af klient	2024-3586
24.10.2025	Advokat idømt bøde for manglende kommunikation og passivitet over for klient i erstatningssag efter genoptagelse af klagesag	2025-50
02.10.2025	Advokat pålagt bøde for gentagne og grove tilsidesættelser af god advokatskik – for sen anke, manglende afregning af sagsomkostninger og vildledning af klienter	2025-1218
24.09.2025	Advokat frifundet for påstået efterprocedure og interessekonflikt i ejerforeningssag – klage delvis afvist som for sent indgivet	2024-3686
23.06.2025	Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed indtil videre for grove overtrædelser af klientkontovedtægten og hvidvaskloven	2024-2041
09.12.2024	Advokat irettesat for at lade klients erstatningskrav mod forsikringsselskab forælde efter brandskadesag	2024-2031
09.12.2024	Advokat får nedsat bøde fra 40.000 kr. til 30.000 kr. efter genoptagelse – fejl i beregning af gentagelsesvirkning ved tilsidesættelse af god advokatskik i ejendomshandel	2023-3432
31.10.2024	Virksomhedsadvokats afskedigelse af gravid medarbejder faldt uden for god advokatskik – frifundet efter § 126, stk. 4	2024-1628
31.10.2024	Advokat frifundet for tilsidesættelse af god advokatskik ved politianmeldelse for hæleri på vegne af klient	2024-1612
27.09.2024	Advokat idømt bøde for at sende hele ekstrakten til vidne forud for hovedforhandling	2024-1503

27.09.2024	Advokat frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for 21 grove og gentagne tilsidesættelser af advokatpligterne	2023-4043
31.05.2024	Advokat for modpart i varemærketvist frifundet for klage om manglende opfordring til advokatbistand og for vidtgående forligstilbud	2023-3893
26.04.2024	Advokat idømt bøde for at true med egenhændig rydning af erhvervslejemål uden fogedrettens medvirken	2024-513
21.12.2023	Forsvarer frifundet for at holde fortroligt møde med mindreårig tiltalt uden værgens tilstedeværelse – klage over sagens førelse afvist grundet manglende retlig interesse	2023 - 898
31.08.2021	Advokat pålagt tillægsbøde for manglende bevisførelse i boligretssag om huslejenedsættelse	2021-747
29.03.2021	Advokat frifundet for ytringer om "værste retssag" og sammenligning med svindeldømt under hovedforhandling	2020-4095
25.11.2020	Advokat pålagt bøde for uberettiget videregivelse af tredjemands forklaringsrapport som forsvarer i skattestraffesag	2020-2433
04.12.2019	Advokat tildelt irettesættelse for dobbeltberammelse af retsmøder i to straffesager	2019-1813 + 2019-2409
27.06.2019	Advokat pålagt bøde for udlevering af fortrolige klientdokumenter – principaladvokat frifundet	2019-15
29.05.2019	Advokat frifundet for klage over henvendelse til klients nye advokat om udestående salær	2019-214
26.01.2018	Advokat pålagt bøde for ombesikkelse som forsvarer uden klientens reelle ønske	2017-3226
27.06.2017	Advokat idømt bøde på 40.000 kr. for arrestbesøg og ageren for klient efter tilbagekaldt forsvarerbesikkelse	2015-4770
27.04.2016	Advokat ansat i Advokatsamfundets sekretariat frifundet for klage over tilsidesættelse af god advokatskik – adfærd som led i tilsynsvirksomhed bedømt efter retsplejelovens § 126, stk. 4	2015-4740
26.08.2015	Advokat frifundet for interessekonflikt og direkte henvendelse til modpart repræsenteret af Københavns Retshjælp	2015-1428
28.05.2014	Advokat frifundet for klientfiskeri ved udlevering af reklameeffekter til egen klient i arresthus	2013-3176
24.04.2014	Advokat tildelt irettesættelse for manglende kopi til modpartens advokat i familiesag	2013-3170
28.01.2014	Advokat frifundet for tilsidesættelse af god advokatskik ved brug af fejlsendte fortrolige salgstal	2012-3216
09.12.2013	Advokat irettesat for direkte henvendelse til modpart repræsenteret af advokat	2012-1479
13.12.2012	Advokat frifundet for tilsidesættelse af god advokatskik – anvendelse af oplysninger fra afvist klienthenvendelse til udlæg i fogedret	2011-2933
12.06.2012	Advokat pålagt bøde for udtræden af sag kort før frist for påstandsdokument	2010-790

13.04.2007	Advokat frifundet for skarpe udtalelser i svarskrift – modpart pålagt bøde for udokumenterede beskyldninger mod embedsmand	02-0401-06-0569
24.10.2001	Advokat idømt bøde på 40.000 kr. for gentagen uanmodet kontakt til fængslet persons familie med henblik på forsvarerskifte	2009-1321

11

PRAKSISOVERSIGT · ADVOKATER

Praksisoversigt over interessekonflikter hos advokater

Dobbeltrepræsentation, smitte i advokatfirmaet og pligten til systematisk konflikttjek

Version 2 · Opdateret 22. jul. 2026 · 37 afgørelser · 2008-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Forbuddet mod, at en advokat bistår klienter med modstridende interesser, er forankret i kravet om god advokatskik i [retsplejeloven § 126, stk. 1](#) og udmøntet i de advokatetiske reglers bestemmelser om uafhængighed og interessekonflikter. Praksis fra Advokatnævnet, by- og landsretterne og Højesteret viser tre gennemgående spor: den klassiske dobbeltrepræsentation af parter med modstående interesser, den konflikt der opstår gennem en tidligere klient eller gennem firma-, kæde- og jobskiftesmitte, samt pligten til at tilrettelægge virksomheden med effektive konflikttjek. Sanktionssporet løber fra irettesættelse og bøde efter [§ 147 c, stk. 1](#) over salærbortfald efter [§ 146, stk. 1](#) til frakendelse – med fuld domstolsprøvelse efter [§ 147 d](#).

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01 En advokat må ikke bistå en klient i en situation, hvor en interessekonflikt er opstået, eller hvor der foreligger nærliggende risiko for, at en sådan konflikt opstår – allerede risikoen er tilstrækkelig.
- 02 Dobbeltrepræsentation af parter med modstående interesser – køber og sælger, begge ægtefæller i en bodeling, forældre og barn – er som klart udgangspunkt i strid med god advokatskik.
- 03 Informeret samtykke fra samtlige berørte parter skal indhentes, før opdraget påtages, og kan kun bære interessemodsætninger af ubetydelig karakter.
- 04 Et fast og bestående klientforhold afskærer advokatvirksomheden fra at føre sag mod klienten, selv i en anden sag end den, klientforholdet angår.
- 05 Interessekonflikten smitter hele fællesskabet: advokatfirmaet, kontorfællesskabet og et kædesamarbejde, der udadtil fremtræder som ét fællesskab.
- 06 Chinese walls, it-spærringer og den omstændighed, at det behandlende team allerede er fratrådt, bringer ikke firmaet ud af smitten ved jobskifte.
- 07 Når konflikten er opstået, skal advokaten straks udtræde – og udtræde i forhold til alle involverede klienter.

- 08** Sagsanlæg mod Advokatnævnet har opsættende virkning for selve sanktionen efter § 147 c, stk. 1, men suspenderer ikke den underliggende pligt til at udtræde af sagen.
- 09** En sonderende, uformel henvendelse uden sagsoprettelse udløser ikke i sig selv en interessekonflikt og medfører ingen generel pligt til at registrere enhver henvendelse.
- 10** Ved uvildige advokatundersøgelser gælder et skærpet uafhængighedskrav, og konflikttjekket skal være systematisk – advarselssignaler skal følges op.
- 11** Utilstrækkeligt konflikttjek kan udgøre en så væsentlig mangel ved ydelsen, at hele salæret bortfalder – i udbytteskat-sagen 3,5 mio. kr.
- 12** Salær bortfalder også, når advokaten udtræder på grund af egne forhold, fordi den udførte bistand da ikke tilfører klienten værdi.
- 13** En advokat må ikke bistå klienten i en sag, der udspringer af advokatens egen rådgivning, når klienten potentielt har et erstatningskrav mod advokaten selv.
- 14** Domstolene prøver Advokatnævnets afgørelser fuldt ud – både spørgsmålet om pligttilsidesættelse og valget og udmålingen af sanktionen.
- 15** Gentagelse skærper: tillægsbøder fastsættes efter princippet i straffeloven § 89, og grove eller oftere gentagne overtrædelser kan føre til betinget, midlertidig eller ubetinget frakendelse.
- 16** EU-retten opstiller en formodning for advokaters uafhængighed, som kun afkræftes ved et egentligt underordningsforhold eller konkrete holdepunkter for afhængighed.

Retsgrundlaget: god advokatskik som retlig standard og uafhængighed som kerneværdi

§ 1

Interessekonfliktreglerne har ikke deres eget lovbud. De udspringer af den retlige standard i [retsplejelovent § 126, stk. 1](#):

Stk. 1. En advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik. Advokaten skal herunder udføre sit hverv grundigt, samvittighedsfuldt og i overensstemmelse med, hvad berettigede hensyn til klienternes tarv tilsiger.

Standardens indhold blev fastlagt allerede ved den store advokatreform, hvor bestemmelsen fik sin nuværende form. Af forarbejderne til lovforslaget fremgår:

Ved god advokatskik forstås den adfærd som gode og omhyggelige, fagligt kompetente advokater udviser, og som opfylder de faglige og etiske krav, der må opstilles på grundlag af lovgivningens regler om advokaters funktioner.

Og videre om, hvem der udfylder standarden:

Den nærmere fastlæggelse af indholdet af »god advokatskik« i forskellige relationer vil blive foretaget af advokatnævnet i forbindelse med afgørelser af disciplinærsager, der indbringes for nævnet. Nævnets afgørelser af

hvad der skal anses for god advokatskik på et bestemt område, vil kunne efterprøves fuldt ud af de almindelige domstole.

Forarbejderne forudsætter udtrykkeligt, at Advokatrådet udarbejder retningslinjer for god advokatskik, og at »[e]nhver advokat vil være forpligtet til løbende at holde sig orienteret om indholdet af begrebet god advokatskik«. Det er denne konstruktion, der har frembragt **de advokatetiske regler**, hvis afsnit om interessekonflikter er den operative norm i praksis. Numereringen har skiftet over tid: Østre Landsret henviste i 2010 til reglernes **punkt 3.2.5**, Advokatnævnet anvendte i 2024 **artikel 8 og artikel 11, stk. 1**, og i den gældende udgave findes reglerne om uafhængighed, identifikation af interessekonflikter og frasigelse af opdrag i **punkt 12**.

Uafhængigheden er samtidig institutionelt forankret. Efter [retsplejeloven § 122, stk. 2](#) kan advokatvirksomhed ikke forenes med en stilling i det offentlige tjeneste, medmindre justitsministeren dispenserer, og bestemmelsen angiver selv hensynet:

Ved afgørelser om dispensation skal der navnlig lægges vægt på, at en advokat skal være uafhængig af det offentlige, således at der ikke kan opstå interessekonflikter mellem en offentlig ansættelse og den pågældendes udøvelse af advokatvirksomhed.

Forarbejderne understreger, at »undtagelsesadgangen kun kan anvendes i særlige tilfælde«. Samme værdi går igen i [§ 22 i vedtægten for Det Danske Advokatsamfund](#), hvorefter Advokatrådet arbejder for, at den enkelte advokat kan virke »uafhængig af andre interesser end klientens«, og kan bistå en advokat, hvis uafhængighed eller integritet kommer under pres.

LOV

[Retsplejeloven § 122, stk. 2](#)[Retsplejeloven § 126, stk. 1](#)

PRAKSIS

Landsretten · Landsretten stadfæster Advokatnævnets kendelse om irettesættelse af advokat for interessekonflikt

09.04.2010

§ 2 **Kernenormen: forbuddet mod bistand ved opstået eller nærliggende risiko for interessekonflikt**

Den norm, Advokatnævnet konsekvent lægger til grund, er formuleret i **Betænkning nr. 1479/2006 om retsplejelovens regler om advokater**, som refererer de advokatetiske regler således:

Vedrørende interessekonflikter fremgår det af de advokatetiske regler, at en advokat ikke må bistå en klient i en situation, hvor en interessekonflikt er opstået, eller hvor der foreligger nærliggende risiko for, at en sådan konflikt opstår. En advokat må ikke påtage sig en parts sag efter først at have repræsenteret eller have rådgivet modparten. Såfremt der opstår interessekonflikt eller nærliggende risiko herfor, skal en advokat udtræde af en sag.

Betænkningen fremhæver samtidig to forhold, som praksis siden har udbygget: at reglerne gælder for **fællesskabet** – »[n]år advokater udøver advokatvirksomhed i fællesskab, gælder de ovennævnte regler for fællesskabet og i det indbyrdes forhold mellem dets deltagere«, og at kontorfællesskaber sidestilles hermed – og at advokaten allerede **ved modtagelsen af ethvert nyt opdrag** så vidt muligt skal sikre sig mod, at der senere kan opstå tvivl om iagttagelsen af reglerne om tavshedspligt og interessekonflikter.

Advokatnævnet har i **2024-539** sammenfattet formålet: hovedhensynet er at modvirke risikoen for, at en advokat uberettiget videregiver eller bruger fortrolige oplysninger om en nuværende eller tidligere klient til gavn

for andre. Samme kendelse fastslår, at reglerne omfatter advokatvirksomheder i fællesskab, aktieselskabsform og kontorfællesskab samt »andre samarbejder, der fremtræder som ét fællesskab udadtil«.

Normen er objektiv. I **02-0406-06-1344**, hvor en advokat optrådte som formidler for sælgeren af ejendomme i udlandet og samtidig handlede på købers vegne, lagde nævnet til grund, at en advokat ikke må påtage sig opdrag, der indebærer en interessekonflikt – heller ikke selv om advokaten subjektivt mener at kunne varetage begge interesser loyalt. Sagen endte med en irrettesættelse for tilsidesættelse af [§ 126, stk. 1](#).

Samtykke kan ikke reparere en reel interessemodsatning, og et samtykke skal under alle omstændigheder være **informeret og indhentet på forhånd**. I **2014-3497** havde et advokatfirma siden 2010 ført omkring seks sager for en hovedaktionær og hans selskaber, da firmaet tolv dage efter hovedforhandlingen i en landsretssag for selskabet påtog sig at varsle huslejenedsættelse for en ny klient – over for netop dette selskab. Nævnet lagde vægt på to forhold: at der bestod et **fast og bestående klientforhold**, og at advokaten ikke havde godtgjort at have indhentet informeret samtykke fra begge sider, før han påtog sig den nye sag. Resultatet blev en bøde på 10.000 kr.

LOV

[Retsplejeloven § 126, stk. 1](#)[Retsplejeloven § 147c, stk. 1](#)

PRAKSIS

Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for interessekonflikt ved fortsat repræsentation af klient efter jobskifte til modpartens tidligere advokatfirma 28.06.2024

Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for interessekonflikt ved samtidig repræsentation af udlejer og lejer i samme sagskompleks 30.03.2015

Advokatnævnet · Advokat irrettesat for interessekonflikt – formidler for sælger af udenlandske ejendomme og samtidig handlet på købers vegne 28.04.2008

§ 3 Klassisk dobbeltrepræsentation: køber/sælger, ægtefæller, selskab/direktør

Den mest velafklarede sagstype er den samtidige repræsentation af to parter, hvis interesser per definition er modstående. Advokatnævnets praksis er her ensartet og sanktioneres typisk med bøde efter [§ 147 c, stk. 1](#).

Afgørelse	Konstellation	Udfald
2014-3740	Både køber og sælger i samme ejendomshandel	Bøde
2015-1915 + 2015-1917	Dobbeltrepræsentation i samme hegnssag – manglende udtræden	Bøde
2019-1482	Begge ægtefæller i samme bodelingssag	Tillægsbøde
2014-569	Interessekonflikt ved bodeling	Bøde + salærbortfald
2011-0287	Samtidig repræsentation af selskab og dets tidligere direktør	Bøde
2024-1893	Forsvarer for faderen og samtidig anmodning om beskikkelse som bistandsadvokat for hans børn	Tillægsbøde

I ejendomshandlen er interessemodsatningen indbygget: sælger ønsker høj pris, køber lav pris og fyldestgørende oplysninger om ejendommen. Advokatnævnet har derfor som altovervejende hovedregel

afvist, at samme advokat kan repræsentere begge, jf. **2014-3740** og – for den beslægtede formidler/køber-konstellation – **02-0406-06-1344**.

I det familieretlige felt går forbuddet videre end den aktuelle modpartsstilling. I **BS-864/2009-OLR** havde advokaten rådgivet begge ægtefæller om deres formueforhold og oprettet deres ægtepagt, hvorefter han repræsenterede den ene under skilsmisssagen; Advokatnævnet tildelte en irrettesættelse, som Østre Landsret stadfæstede. Landsretten citerede reglernes daværende punkt 3.2.5:

Efter de Advokatetiske Reglers punkt 3.2.5. skal en advokat straks, når der foreligger en interessekonflikt eller en nærliggende risiko herfor, udtræde af sagen i forhold til alle involverede klienter.

Forholdet mellem forældre og barn er udtrykkeligt reguleret i den administrative vejledning. [Delvejledning 2 af 6 til barnets lov, punkt 198](#) fastslår:

Det er i retspraksis fastslået, at samme advokat - af hensyn til barnets eller den unges retssikkerhed - ikke kan repræsentere både barn og forældre. Dette gælder, uanset om forældre og barn har samme interesser (påstand – dvs. samme ønske om resultat i sagen). Dette skyldes, at der kan være en interessekonflikt, eller at der potentielt kan opstå en interessekonflikt. Det er desuden i strid med god advokatskik, at to advokater i samme firma eller i samme kontorfællesskab repræsenterer henholdsvis forældre og barn.

Pointen – at sammenfaldende påstande ikke ophæver konflikten – går igen i **2024-1893**, hvor advokaten både var forsvarer for faderen i en sag efter [straffeloven § 244](#) og [§ 247](#) og søgte beskikkelse som bistandsadvokat for hans børn.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 147c, stk. 1	
PRAKSIS	Landsretten · Landsretten stadfæster Advokatnævnets kendelse om irrettesættelse af advokat for interessekonflikt		09.04.2010
	Advokatnævnet · Advokat pålagt tillægsbøde for interessekonflikt ved samtidig at repræsentere far og søge beskikkelse som bistandsadvokat for hans børn		09.12.2024
	Advokatnævnet · Advokat pålagt tillægsbøde for interessekonflikt ved samtidig repræsentation af begge ægtefæller i bodelingssag		30.10.2019
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for manglende udtræden af interessekonflikt ved dobbeltrepræsentation i samme hegnssag		16.12.2015
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for interessekonflikt ved at repræsentere både køber og sælger i ejendomshandel		18.03.2015
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for interessekonflikt ved bodeling – salær bortfaldt efter egen inhabilitet		16.06.2014
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for interessekonflikt ved samtidig repræsentation af selskab og tidligere direktør		12.09.2012
	Advokatnævnet · Advokat irrettesat for interessekonflikt – formidler for sælger af udenlandske ejendomme og samtidig handlet på købers vegne		28.04.2008

§ 4 Smitte i organisationen: kontorfællesskab, advokatkæder og jobskifte

Interessekonflikten er ikke personlig, men organisatorisk. Den smitter alle, der udadtil fremtræder som ét fællesskab.

Advokat kæder. I **2009-02-1102** repræsenterede advokaten en udlejer, da modpartens advokat viste sig at komme fra et firma i samme advokat kæde. Advokatnævnet lagde indledningsvis til grund:

at advokat kæden i forhold til tredjemand fremtræder som et fællesskab, og at de almindelige principper for interessekonflikt derfor gælder for de advokater, der indgår i samarbejdet.

Nævnet delte sig i fire fraktioner. Syv medlemmer inkl. formanden fandt, at advokaten ikke burde have forudset, at lejeren ville henvende sig til en kædekollega, men at han skulle være udtrådt straks ved modtagelsen af modpartsadvokatens brev – udtræden ca. seks uger senere var for sent, og sanktionen blev en **irrettesættelse**. Syv andre medlemmer ville pålægge en bøde på 10.000 kr., fordi advokaten allerede ved sagens modtagelse burde have foretaget rimelige undersøgelser af, om modparten var klient hos eller repræsenteret af en advokat i kæden. Afgørelsen faldt ud efter formandens udslagsgivende stemme og illustrerer, hvor tæt afvejningen mellem *undersøgelsespligt ved opdragets modtagelse* og *udtrædelsespligt ved konflikten* ligger.

Jobskifte. Det principielt vigtigste nyere bidrag er **2024-539**. En advokat skiftede til det firma, der gennem en længere periode havde repræsenteret modparten i en verserende voldgiftssag om et krav på over 16 mio. kr., og fortsatte med at føre sagen for sin klient. Klageren gjorde gældende, at firmaet fortsat var »smittet«, at såkaldte Chinese walls og it-spærringer er underkendt adskillige gange, og at der forelå et væsentligt **appearance**-hensyn. Advokatnævnet gav klageren medhold og fandt, at advokaten ved at medtage klienten i forbindelse med jobskiftet havde bragt sig i en interessekonflikt, fordi firmaet kom til at repræsentere den ene part efter tidligere at have repræsenteret modparten i samme sag, og fordi det ikke kunne udelukkes, at fortrolige oplysninger ville blive anvendt til gavn for andre. Afgørende var, at:

- den omstændighed, at hele det behandlende team var fratrådt en måned forinden, **ikke** kunne føre til en anden vurdering, og
- at advokatens indsigelse om, at appearance-hensynet kun beskytter egen klient og ikke modparten, blev afvist.

Sanktionen blev en bøde på 10.000 kr. Samme mønster ses i **2018-947**, hvor en kollegas jobskifte til modpartens advokatfirma udløste bøde, og i **2024-918**, hvor et firmas ansættelse af et tidligere huslejenævnsmedlem skabte konflikten.

Smittetanken er ikke ny i dansk administrativ praksis. Allerede [punkt D.5 i vejledningen om lokalnævnene vedrørende politiets virksomhed](#) foreskriver, at den advokat, der som nævnsmedlem har deltaget i behandlingen af en klagesag, ikke bør optræde som partsrepræsentant i senere retssager om samme forhold, og at dette »efter omstændighederne også [vil] gælde for advokater i kompagniskab med den advokat, som er lokalnævnsmedlem«.

Grænsen går dog ved rene kollegiale relationer. I **2020-2568** blev en advokat frifundet for påstået inhabilitet som retsmægler, uanset at han sad i bestyrelse sammen med modpartens advokat.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 147b, stk. 3	Retsplejeloven § 147c, stk. 1
PRAKSIS	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for interessekonflikt efter ansættelse af tidligere huslejenævnsmedlem 30.09.2024		
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for interessekonflikt ved fortsat repræsentation af klient efter jobskifte til modpartens tidligere advokatfirma 28.06.2024		
	Advokatnævnet · Advokat frifundet for inhabilitet som retsmægler trods fælles bestyrelsesarbejde med modpartens advokat 05.05.2021		

Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for interessekonflikt ved kollegas jobskifte til modpartens advokatfirma	24.01.2019
Advokatnævnet · Advokat tildelt irrettesættelse for manglende udtræden ved interessekonflikt i advokatkæde	30.11.2010

Den tidligere klient og den sonderende henvendelse – Østre

§ 5 Landsrets dom af 27. marts 2025

Et selvstændigt spor angår konflikter, der udspringer af et *tidligere* eller kun *potentielt* klientforhold. Her har praksis udviklet sig markant.

I **BS-10005/2022-KBH** stadfæstede Københavns Byret den 21. juni 2023 en disciplinærbøde til en advokat for interessekonflikt i en forældreansvarssag, med henvisning til [§ 126, stk. 1](#) og gentagelsesreglen i [§ 147 e](#). Dommen blev anket, og ved **BS-32024/2023-OLR** ophævede Østre Landsret den 27. marts 2025 Advokatnævnets kendelse: en sonderende telefonsamtale – en uformel henvendelse, som ikke havde ført til sagsoprettelse, og som advokaten ikke huskede – udløste ikke en interessekonflikt. Landsretten fandt ikke grundlag for at opstille en generel pligt til at registrere enhver sonderende henvendelse med henblik på senere konflikttjek.

Afgørelsen er væsentlig, fordi den afgrænser konflikttjekpligten nedad: pligten knytter sig til reelle klientforhold og til oplysninger af betydning, ikke til enhver kontakt, der aldrig blev til en sag. Sammenholdt med **2009-02-1102**, hvor mindretallet ville kræve rimelige undersøgelser allerede ved opdragets modtagelse, tegner der sig en linje, hvor advokatens pligt er *undersøgelse af det, der med rimelighed kan undersøges*, og *øjeblikkelig udtræden, når konflikten viser sig* – men ikke en objektiv registreringspligt for alle henvendelser.

Den modsatte situation – hvor konflikten opdages tilfældigt og advokaten selv trækker sig – er behandlet i **2015-533**. Advokaten opdagede ved et skolearrangement, at modpartens barnebarn gik i klasse med hans søn, og at barnebarnets mor var ansat hos modparten, hvorefter han udtrådte. Advokatnævnet fandt, at det **ikke kunne bebrejdes advokaten**, at situationen opstod, da han ikke på forhånd havde grund til at undersøge relationer til klientens modpart. Salæret bortfaldt alligevel, fordi udtrædelsen ikke beroede på klientens forhold, og fordi arbejdet skulle udføres på ny af den indtrædende advokat.

Endelig kan konflikten opstå over for advokaten selv. I **2025-3177** havde advokaten som køberrådgiver undladt at indhente en forureningsattest og påtog sig derefter forureningsagen mod nabo, forsikringsselskab og region. Advokatnævnet var enig om, at han herved bistod klienten i en sag, hvor der forelå en nærliggende risiko for interessekonflikt, fordi klienten potentielt burde rejse et erstatningskrav mod advokaten selv:

"En advokat må ikke bistå en klient i situationer, hvor en interessekonflikt er opstået, eller hvor der foreligger nærliggende risiko for, at en sådan konflikt opstår."

At advokaten ikke var klar over, at han muligvis havde overset noget, kunne ikke føre til en anden vurdering. Sanktionen blev en bøde på 30.000 kr. og bortfald af salæret.

LOV	Retsplejeloven § 126, stk. 1, 2	Retsplejeloven § 146, stk. 1	
PRAKSIS	Landsretten · Landsretten ophæver Advokatnævnets kendelse: Sonderende telefonsamtale udløste ikke interessekonflikt		27.03.2025
	Byretten · Stadfæstelse af disciplinærbøde til advokat for interessekonflikt i forældreansvarssag		21.06.2023

Advokatnævnet · Advokat bødelagt for mangelfuld rådgivning ved ejendomshandel og interessekonflikt i efterfølgende forureningssag	16.06.2026
Advokatnævnet · Advokatfirmas salær bortfaldet efter udtræden på grund af interessekonflikt – bistand tilførte ikke klient værdi	10.06.2015
Advokatnævnet · Advokat tildelt irrettesættelse for manglende udtræden ved interessekonflikt i advokatkæde	30.11.2010

§ 6 Pligten til systematisk konflikttjek – udbytteskat-sagen

Det tungeste præjudikat om selve *konflikttjekket* er udbytteskat-sagen. Ved **BS-57859/2019-OLR** af 23. juni 2021 fandt Østre Landsret, at et advokatfirma havde befundet sig i en interessekonflikt i forbindelse med en uvildig undersøgelse på udbytteskatteområdet, og lod salæret bortfalde. Landsretten anvendte [§ 126, stk. 1](#) sammenholdt med [§ 147 c, stk. 1](#) og [§ 147 d](#), og sagen berørte tillige strafferetlige forhold efter [straffeloven § 279](#) og [§ 286, stk. 2](#) i det underliggende sagskompleks. Højesteret stadfæstede resultatet ved **BS-26376/2021-HJR** af 1. september 2022 under overskriften interessekonflikt og **utilstrækkeligt konflikttjek ved uvildige advokatundersøgelser**.

Dommene fastslår tre ting af generel rækkevidde:

- **Skærpet uafhængighedskrav ved uvildige undersøgelser.** Når et advokatfirma påtager sig at foretage en undersøgelse, der udadtil præsenteres som uvildig, stilles der strengere krav til fraværet af bindinger til de undersøgte forhold end ved almindelig partsrådgivning.
- **Konflikttjekket skal være systematisk.** Et tjek baseret på løse søgninger – i sagen bl.a. Google-søgninger – er ikke tilstrækkeligt, når firmaet råder over egne sagsdata, der kunne have afdækket den tidligere involvering.
- **Manglende konflikttjek er en mangel ved selve ydelsen.** Salæret på 3,5 mio. kr. bortfaldt, fordi den manglende uafhængighed udgjorde en væsentlig mangel ved den leverede ydelse.

Advokatundersøgelser er ikke lovregulerede. **Betænkning nr. 1315/1996 om undersøgelsesorganer** anbefalede netop, at retlige ansvarsundersøgelser i statsforvaltningen henlægges til undersøgelseskommissioner, hvor advokater i givet fald kan indgå, mens uformel advokatrådgivning fortsat kan have sin plads. Folketingets Ombudsmand har i [FOB 2021-24 om aktindsigt i materiale til en kommende advokatundersøgelse](#) sammenfattet retstilstanden:

Advokatundersøgelser har ofte haft til formål – på tilsvarende måde som en undersøgelses- eller granskningskommission – at foretage en uvildig undersøgelse af retlige aspekter af bestemte sagsforløb eller forhold mv. i forvaltningen, herunder eventuelt af enkeltpersoners ansvarsforhold mv. [...] Advokatundersøgelser er ikke særskilt lovreguleret, og iværksættelse af en advokatundersøgelse kræver ikke lov hjemmel.

Netop fordi undersøgelsesformen er uformel, bæres retssikkerheden af advokatens egen uafhængighed – og det er den byrde, Højesteret i 2022 gjorde håndfast. Advokatnævnet har omvendt i **2022-2241 + 2022-2423** frifundet to advokater for en klage over udarbejdelsen af en advokatundersøgelse, hvilket viser, at der ikke gælder et objektivt ansvar for undersøgelsens indhold, men et krav om uafhængighed og forsvarlig tilrettelæggelse.

LOV

[Retsplejeloven § 126, stk. 1, 2](#)
[Retsplejeloven § 146, stk. 1](#)
[Retsplejeloven § 147c, stk. 1](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom om interessekonflikt og utilstrækkeligt konflikttjek ved uvildige advokatundersøgelser (Udbytteskat-sagen)	01.09.2022
Landsretten · Advokatfirma dømt for interessekonflikt i udbyttesag – salær bortfalder	23.06.2021
Advokatnævnet · Advokater frifundet for klage over udarbejdelsen af en advokatundersøgelse	28.04.2023

§ 7 Uafhængighed af det offentlige og af forretningsmæssige bindinger

Interessekonflikter opstår ikke kun mellem to klienter, men også mellem advokathvervet og andre roller.

[Retsplejelovent § 122, stk. 1](#) udelukker advokatvirksomhed i forening med en juridisk stilling ved domstolene, anklagemyndigheden eller politiet, og [stk. 2](#) gør enhver anden offentlig ansættelse betinget af dispensation, netop for at undgå interessekonflikter mellem offentlig ansættelse og advokatvirksomhed.

Problemstillingen er belyst i Folketingets Ombudsmands udtalelse i sagen om [borgmesterens habilitet](#), hvor en kommune antog borgmesterens interessentskabskompagnon som kommunens advokat. Ombudsmanden fandt ikke tilstrækkeligt grundlag for at kritisere tilsynsrådets vurdering, men understregede, at afgørelsen må bero på en konkret vurdering, og at bedømmelsen forudsætter oplysninger om, hvorvidt kommunens brug af kompagnonen indirekte kunne have økonomiske fordele for borgmesteren. Udtalelsen viser, at det er den **økonomiske forbindelse mellem advokaterne**, ikke den formelle rollefordeling, der er afgørende – det samme perspektiv, der bærer smitte-praksis i firma- og kædesager.

Forretningsmæssige bindinger til klientens modpart rammes tilsvarende. I **2014-3497** indgik det i vurderingen, at advokatfirmaet gennem flere år havde faktureret klienten betydelige salærer, hvilket understøttede, at der bestod et fast og bestående klientforhold – den økonomiske afhængighed skærper altså snarere end lemper konfliktvurderingen. Og i **2009-02-1102** begrundede advokaten selv sin udtræden med, at kædekollegaens forretningsomfang med modparten var væsentligt større end hans eget – en begrundelse, der i sig selv illustrerer den kommercielle logiks pres på uafhængigheden.

Uafhængigheden har også en institutionel beskyttelsesside: efter [vedtægten for Det Danske Advokatsamfund § 22](#) kan Advokatrådet bistå en advokat, hvis uafhængighed eller integritet kommer under pres, herunder ved kontakt til myndigheder eller ved bistand under en retssag. Endelig afspejles hensynet i forsikringsretten: efter [§ 5 i bekendtgørelse om retshjælpsforsikring for gruppe 1-forsikringsselskaber](#) skal enhver retshjælpsforsikring udtrykkeligt sikre forsikredes frie advokatvalg, når der foreligger en interessekonflikt.

LOV	Retsplejelovent § 122, stk. 1, 2	Retsplejelovent § 126, stk. 1
PRAKSIS	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for interessekonflikt ved samtidig repræsentation af udlejer og lejer i samme sagskompleks	30.03.2015
	Advokatnævnet · Advokat tildelt irrettesættelse for manglende udtræden ved interessekonflikt i advokatkæde	30.11.2010

§ 8 EU-rettens uafhængighedsbegreb: formodning, underordnelse og konkret prøvelse

Det EU-retlige uafhængighedsbegreb i artikel 19 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol udgør en nyttig kontrast til den danske interessekonfliktnorm. Hvor dansk disciplinærpraksis er **risikobaseret** (den nærliggende risiko er nok), er EU-Domstolens tilgang **formodningsbaseret**.

Udgangspunktet blev lagt i **C-529/18** (PJ og PC mod EUIPO), hvor Domstolen forkastede Rettens brede tilgang og fastslog, at en advokat ansat i et advokatfirma i princippet opfylder uafhængighedskravene, også når ansættelsen er lønnet:

Den negative definition udelukker repræsentation i tilfælde af et ansættelsesforhold mellem advokat og klient. Den positive definition forudsætter, at advokaten i fuld uafhængighed og under overholdelse af loven og de faglige og etiske regler varetager klientens interesser.

I den konkrete sag var klienten selv partner og stiftende medlem af firmaet og kunne udøve effektiv kontrol over den ansatte advokat – og kun derfor bristede uafhængigheden.

Linjen blev strammet til fordel for advokaterne i **C-546/21** (Ordo Iuris), hvor Domstolen udtalte, at kravet om uafhængighed skal forstås som fraværet »ikke af enhver forbindelse mellem advokaten og klienten, men kun af forbindelser, der åbenbart skader advokatens evne til at varetage forsvarsopgaven«, og at en advokat, der samarbejder i et advokatfirma, formodes at opfylde samme uafhængighedskrav som en partner. At klientens formand tillige var partner i firmaet, afkræftede ikke formodningen. Tilsvarende i **C-580/22**, hvor Domstolen ophævede Rettens afvisning:

Den omstændighed, at advokaten samarbejder med selskabets lovlige repræsentant og direktør under varetagelsen af selskabets repræsentation for retten, kan ikke i sig selv og i mangel af konkrete oplysninger, der godtgør den pågældende advokats afhængighed, udgøre et forhold, der kan rejse tvivl om advokatens uafhængighed.

Store Afdeling sammenfattede retstilstanden i **C-776/22**: enhver advokat med beskikkelse i en medlemsstat formodes uafhængig, og formodningen kan kun afkræftes ved (i) et ansættelsesforhold præget af underordnelse eller (ii) konkrete forhold, der godtgør, at forbindelsen klart skader forsvarsopgaven. Partnerstatus i det firma, der er part i sagen, er **ikke** i sig selv et underordningsforhold, og Retten burde have hørt parten og givet frist til at udpege ny repræsentant frem for at afvise sagen straks. Kun det absolutte forbud mod selvmøde ligger fast, jf. **C-455/18**, hvor en advokat ikke kunne repræsentere sig selv.

Forskellen i tilgang er forklarlig: EU-normen er en **processuel adgangsbetingelse**, hvis restriktive anvendelse er begrundet i adgangen til domstolsprøvelse efter [artikel 47 i Chartret](#), mens den danske norm er en **adfærdsstandard**, der beskytter klientens fortrolighed og tillid. EU-praksis kan derfor ikke uden videre påberåbes som argument for en lempeligere dansk interessekonfliktvurdering.

LOV [Retsplejelovent § 126, stk. 1](#)

PRAKSIS	EU-Domstolen · Repræsentation af advokatfirmaer ved egne partnere og kravet om advokatens uafhængighed	04.09.2025
	EU-Domstolen · Kravet om advokats uafhængighed ved EU-Domstolen: Repræsentation af en juridisk person ved en ansat advokat i et advokatfirma	30.01.2024
	EU-Domstolen · Advokaters uafhængighed og repræsentation ved EU-Domstolen: Ordo Iuris-sagen	15.02.2023
	EU-Domstolen · Advokaters uafhængighed ved repræsentation for EU-domstolen: Grænser for medarbejderes repræsentation af firmaets partnere	24.03.2022
	EU-Domstolen · Krav om uafhængig repræsentation: Advokater kan ikke repræsentere sig selv ved Den Europæiske Unions Domstol	08.12.2020

Sanktioner: irettesættelse, bøde, gentagelsesvirkning og frakendelse

§ 9

Advokatnævnets sanktionsapparat følger af [retsplejelovent § 147 c](#). Efter [stk. 1](#) kan nævnet tildele en irrettesættelse eller pålægge en bøde på indtil 300.000 kr., og »[e]r tilsidesættelsen af pligterne af særlig grov karakter, kan Advokatnævnet forhøje bøden op til 600.000 kr.« Efter [stk. 2](#) kan nævnet under tvangsbøder pålægge opfyldelse af en pligt og – hvis det skønnes fornødent – **fratage advokaten sagen** og lade en anden, af klienten godkendt advokat færdiggøre den. Den beføjelse er interessekonfliktsagernes egentlige indgrebshjemmel, når advokaten ikke selv udtræder.

Bødeniveauet i rene interessekonfliktsager ligger typisk på **10.000 kr.** i førstegangstilfælde, jf. **2014-3497**, **2024-539** og **2018-947**. Gentagelse skærper mærkbart. I **2025-3177** blev bøden fastsat til 30.000 kr., fordi der var tale om tredje- og fjerdegangstilfælde, mens det i formildende retning indgik, at det ene forhold lå flere år tilbage; sanktionen udmåles i disse tilfælde som (delvis) **tillæggsbøde efter princippet i straffeloven § 89**, når forholdene er begået både før og efter en tidligere kendelse – samme teknik som i **2024-1893**.

Grove eller oftere gentagne overtrædelser kan føre til betinget frakendelse efter [§ 147 c, stk. 3](#) eller ubetinget frakendelse efter [stk. 8](#), hvis de udviste forhold giver grund til at antage, at advokaten ikke fremover vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde. I **BS-20068/2023-HOL** stadfæstede byretten en frakendelse indtil videre, hvor nævnet havde inddraget 14 tidligere kendelser, og retten tiltrådte, at frakendelsen ikke kunne begrænses til den sagstype, forholdet angik. Tilsvarende i **BS-49588/2021-LYN**.

Endelig kan nævnet efter [§ 147 c, stk. 5 midlertidigt](#) frakende retten til at udøve advokatvirksomhed under behandlingen af en frakendelsessag, hvis der er begrundet mistanke om, at betingelserne er opfyldt, og overhængende fare for nye grove pligtovertrædelser. I **2022-2401** afslog nævnet først midlertidig frakendelse i juni 2023, men imødekom den i oktober 2023, da advokaten havde drevet virksomhed uden ansvarsforsikring og garanti og ikke sås at ville tegne sådanne – nævnet fremhævede, at midlertidig frakendelse efter forarbejderne kun forudsættes anvendt, hvor faren ikke kan afhjælpes på anden og mindre indgribende måde.

Tilsynssiden varetages af Advokatrådet, jf. [§ 143, stk. 2](#). Rigsadvokatmeddelelsen beskriver samspillet med anklagemyndigheden: politiet skal sende sager om mulige overtrædelser af de advokatetiske regler til Rigsadvokaten, der vurderer, om Advokatrådet skal underrettes, jf. [afsnittet om forelæggelse og indberetning, punkt 3.2.1.2](#), og der kan efter retsplejelovent § 143 a videregives oplysninger om uetisk adfærd til brug for tilsynet, jf. [afsnittet om videregivelse af oplysninger i sager mod advokater, punkt 4.3.2](#).

LOV	Retsplejelovent § 143, stk. 2	Retsplejelovent § 147c, stk. 1-3, 5, 8	Straffeloven § 89
PRAKSIS	Byretten · Frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed for advokat efter gentagne grove overtrædelser af advokatpligter og klientkontoregler		
	02.04.2024		
	Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre		
	27.03.2024		
	Advokatnævnet · Advokat bødelagt for mangelfuld rådgivning ved ejendomshandel og interessekonflikt i efterfølgende forureningssag		
	16.06.2026		
	Advokatnævnet · Advokat pålagt tillæggsbøde for interessekonflikt ved samtidig at repræsentere far og søge beskikkelse som bistandsadvokat for hans børn		
	09.12.2024		
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for interessekonflikt ved fortsat repræsentation af klient efter jobskifte til modpartens tidligere advokatfirma		
	28.06.2024		
	Advokatnævnet · Advokat midlertidigt frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for gentagne og grove tilsidesættelser af god advokatskik		
	05.10.2023		
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for interessekonflikt ved kollegas jobskifte til modpartens advokatfirma		
	24.01.2019		
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for interessekonflikt ved samtidig repræsentation af udlejer og lejer i samme sagskompleks		
	30.03.2015		

Salærvirkningen: bortfald når bistanden er behæftet med interessekonflikt

§ 10

Interessekonflikt rammer ikke kun adfærden, men også vederlaget. Efter [retsplejelovent § 126, stk. 2](#) må en advokat ikke kræve højere vederlag, end hvad der kan anses for rimeligt, og efter [§ 146, stk. 1](#) kan salæret nedsættes eller bortfalde. Praksis anvender to selvstændige begrundelser.

(1) Bistanden er uden værdi for klienten. I **2015-533** bortfaldt salæret på 9.787,50 kr., fordi advokatens udtræden skyldtes hans egen (utilsigtede) relation til modparten og ikke klientens forhold, og fordi gennemgangen af sagen alligevel skulle udføres på ny af den indtrædende advokat. Nævnet fremhævede udtrykkeligt, at det ikke kunne bebrejdes advokaten, at situationen opstod – bortfaldet er altså ikke en straf, men en konsekvens af, at ydelsen ikke tilførte klienten værdi. Samme resultat i **2014-569**, hvor salæret bortfaldt efter advokatens egen inhabilitet i en bodelingssag, og i **2025-3177**, hvor bistanden i forureningssagen »reelt har været uden værdi for klienten«.

(2) Manglen ved ydelsen er væsentlig. Denne begrundelse bærer udbytteskat-sagen, hvor Østre Landsret i **BS-57859/2019-OLR** lod salæret bortfalde, og Højesteret i **BS-26376/2021-HJR** stadfæstede – det manglende konflikttjek og den brudte uafhængighed var en så væsentlig mangel ved den uvildige undersøgelse, at vederlagskravet på 3,5 mio. kr. faldt bort i sin helhed.

Bortfald indebærer tilbagebetaling af eventuelt modtaget salær med sædvanlig procesrente, jf. **2015-533** og **2025-3177**. Salærklager er dog undergivet en selvstændig **1-årsfrist** regnet fra den endelige afregning, jf. [§ 11 i bekendtgørelse om Advokatnævnets virksomhed](#) og [retsplejelovent § 146, stk. 2](#) – en klage indgivet mere end et år efter fakturaen afvises som forældet.

LOV

[Retsplejelovent § 126, stk. 2](#)[Retsplejelovent § 146, stk. 1, 2](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom om interessekonflikt og utilstrækkeligt konflikttjek ved uvildige advokatundersøgelser (Udbytteskat-sagen)

01.09.2022

Landsretten · Advokatfirma dømt for interessekonflikt i udbyttesag – salær bortfalder

23.06.2021

Advokatnævnet · Advokat bødelagt for mangelfuld rådgivning ved ejendomshandel og interessekonflikt i efterfølgende forureningssag

16.06.2026

Advokatnævnet · Advokatfirmas salær bortfaldt efter udtræden på grund af interessekonflikt – bistand tilførte ikke klient værdi

10.06.2015

Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for interessekonflikt ved bodeling – salær bortfaldt efter egen inhabilitet

16.06.2014

Domstolsprøvelse af Advokatnævnets kendelser og spørgsmålet om opsættende virkning

§ 11

Efter [retsplejelovent § 147 d, stk. 1](#) kan afgørelser efter § 147 c, stk. 1 og 2, indbringes for retten af advokaten, fællesskabet eller selskabet, og »[r]etten kan stadfæste, ophæve eller ændre afgørelsen«. Indbringelse skal ske inden **4 uger**, og sagen anlægges mod Advokatnævnet i den borgerlige retsplejes former ved retten i den kreds, hvor advokaten har kontor, jf. [stk. 2 og 3](#). Frakendelsesafgørelser prøves derimod efter [§ 147 e](#), hvor advokaten alene skal *forlange* sagen indbragt, hvorefter justitsministeren anlægges den.

Proøvelsen er fuldstændig. Allerede forarbejderne fastslog, at domstolene kan foretage en udtømmende prøvelse »såvel med hensyn til, hvorvidt en advokat har tilsidesat en pligt, herunder handlet i strid med god advokatskik, som med hensyn til valget og udmålingen af selve sanktionen«. Det ses i praksis:

- **Ophævelse:** **BS-32024/2023-OLR** (sonderende telefonsamtale udløste ikke interessekonflikt).
- **Ændring/nedsættelse:** **BS-1084/2024-OLR**, hvor landsretten nedsatte bøden, og **BS-21844/2020-FRB**, hvor byretten ændrede en bøde til en irrettesættelse, fordi tilsidesættelsen ikke var grov.
- **Stadfæstelse:** **BS-2034/2022-KBH** og **BS-31709/2024-OLR** om klientfiskeri og tilbageholdelse af klientdata, samt **BS-864/2009-OLR** om interessekonflikt i en skilsmisssag.

En særlig – og praktisk vigtig – konflikt angår rækkevidden af den **opsættende virkning** i § 147 d, stk. 2. I **BS-7517/2008-KBH** gav Københavns Byret den 5. marts 2009 advokaten medhold i, at virkningen omfatter både sanktionen og det underliggende forhold:

"Dette må forstås således, at en eventuel bøde ikke skal betales samt at det forhold, som ligger til grund for kendelsen ikke skal efterkommes før retssagen er endeligt afsluttet."

Østre Landsret ændrede dette ved **BS-864/2009-OLR** af 9. april 2010:

Den opsættende virkning må efter bestemmelsens ordlyd og forarbejderne hertil forstås således, at den alene angår fuldbyrdelsen af de sanktioner i form af irrettesættelse og almindelig bøde, der knytter sig til Advokatnævnets afgørelse efter retsplejeloens § 147 c, stk. 1, hvorimod der ikke efter bestemmelsen, eller den sammenhæng hvori den indgår, er holdepunkter for at antage, at sagsanlæg suspenderer de pligter, der i tilfælde af tilsidesættelse kan sanktioneres i medfør af retsplejeloens § 147 c, stk. 1.

Retsstillingen er derfor klar: **pligten til at udtræde af sagen består uændret, mens domstolsprøvelsen verserer**. Fortsat repræsentation under prøvelsen er en selvstændig, fortsat overtrædelse af god advokatskik.

Bemærk endelig, at kun advokaten har søgsmålsret efter § 147 d – hverken klageren eller Advokatrådet kan indbringe nævnets afgørelse, hvilket forarbejderne begrundede med nævnets sammensætning og med, at »der ud fra sædvanlige retssikkerhedshensyn alene bør gives den berørte advokat adgang til at få afgørelsen prøvet«.

LOV

[Retsplejeloen § 147d, stk. 1-3](#)
[Retsplejeloen § 147e, stk. 1, 3](#)
[Retsplejeloen § 147c, stk. 1](#)

PRAKSIS	Landsretten · Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag	23.05.2025
	Landsretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse	01.04.2025
	Landsretten · Landsretten ophæver Advokatnævnets kendelse: Sonderende telefonsamtale udløste ikke interessekonflikt	27.03.2025
	Landsretten · Landsretten stadfæster Advokatnævnets kendelse om irrettesættelse af advokat for interessekonflikt	09.04.2010
	Byretten · Stadfæstelse af Advokatnævnets bøder til advokat for klientfiskeri og uretmæssig tilbageholdelse af sagsakter	22.05.2024
	Byretten · Ansat advokat groft tilsidesatte ikke god advokatskik ved forsinket genoptagelsesansøgning – bøde ændret til irrettesættelse	24.06.2022
	Byretten · Ophævelse af Advokatnævnets bøde: Retten fastslår opsættende virkning ved indbringelse af disciplinærsager	05.03.2009

§ 12 Klageadgang, retlig interesse og 1-årsfristen

Adgangen til at få prøvet en interessekonflikt afhænger af, hvem der klager, og hvornår. Efter [retsplejeloven § 147 b, stk. 3](#) og [§ 9 i bekendtgørelse om Advokatnævnets virksomhed](#) kan **enhver, der har retlig interesse**, indbringe en sag; Advokatrådet kan altid gøre det.

Advokatnævnet præciserede i **2024-539**, at interessekonfliktreglerne »har som altovervejende formål at beskytte advokatens nuværende eller tidligere klienter«. Netop derfor havde klageren – der tidligere havde været klient i det modtagende firma – den fornødne retlige interesse. Modsat i **2025-3307**, hvor en klage over en advokats rådgivning af sin egen klient blev afvist, fordi klageren manglede retlig interesse, jf. [§ 10, stk. 1](#).

Fristen er **1 år** fra det tidspunkt, hvor klageren blev bekendt med forholdet, jf. [§ 147 b, stk. 2](#) og [§ 11 i bekendtgørelsen](#). I **2024-3686** afviste nævnet den del af en klage om interessekonflikt, der angik forhold fra 2016-2023, som for sent indgivet, og fandt udtrykkeligt, at manglende kendskab til klagemuligheden ikke i sig selv er en rimelig begrundelse for fristoverskridelse. Den resterende del af interessekonfliktklagen blev afvist som utilstrækkeligt sandsynliggjort – at advokaten tidligere havde indkaldt til ekstraordinær generalforsamling for det ene ejerforeningsmedlem og senere optrådte som foreningens advokat, medførte ikke i sig selv en interessekonflikt.

To yderligere kompetencebegrænsninger er værd at notere. For det første kan nævnet ikke behandle **erstatningskrav**; spørgsmålet om advokatens ansvar for klientens tab hører under domstolene, jf. **2024-3686** og bekendtgørelsens § 10. For det andet gælder inhabilitetsregler for nævnet selv: efter [§ 8 i bekendtgørelsen](#) må intet medlem deltage, hvis der foreligger omstændigheder »som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed«. Endelig kan nævnets afgørelser ikke påklages administrativt, jf. [§ 23](#), men alene indbringes for retten efter §§ 147 d, 147 e og 147 g.

LOV	Retsplejeloven § 147b, stk. 2, 3	Retsplejeloven § 147d, stk. 1	
PRAKSIS	Advokatnævnet · Advokatnævnet afviser klage over advokats rådgivning af egen klient grundet manglende retlig interesse		04.12.2025
	Advokatnævnet · Advokat frifundet for påstået efterprocedure og interessekonflikt i ejerforeningssag – klage delvis afvist som for sent indgivet		24.09.2025
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for interessekonflikt ved fortsat repræsentation af klient efter jobskifte til modpartens tidligere advokatfirma		28.06.2024

§ 13 Sammenfatning: hvad praksis kræver af konflikttjekket

Praksis kan sammenfattes i en arbejdsgang, som Advokatnævnet og domstolene reelt måler advokatvirksomheden på.

Ved opdragets modtagelse. Der skal foretages rimelige undersøgelser af, om modparten er eller har været klient hos advokaten, i firmaet, i kontorfællesskabet eller i et kædesamarbejde, der udadtil fremtræder som ét fællesskab. Mindretallet i **2009-02-1102** ville sanktionere den manglende forudgående undersøgelse med bøde, og flertallets frifindelse på dette punkt hvilede på, at advokaten konkret ikke havde anledning til at forudse konflikten. Undersøgelsen skal bygge på virksomhedens egne data – udbytteskat-sagen, **BS-26376/2021-HJR**, viser, at et tjek baseret på løse søgninger ikke er tilstrækkeligt, når opdraget præsenteres som uvildigt.

Grænsen nedad. Konflikttjekpligten er ikke ubegrænset. Østre Landsret fastslog i **BS-32024/2023-OLR**, at en sonderende, uformel henvendelse uden sagsoprettelse hverken udløser en interessekonflikt eller en generel registreringspligt – og ophævede dermed den bøde, byretten havde stadfæstet i **BS-10005/2022-KBH**. Tilsvarende kan advokaten ikke bebrejdes at have overset en privat relation, han ikke havde anledning til at undersøge, jf. **2015-533** – selv om salæret alligevel bortfaldt.

Ved advarselssignaler undervejs. Når konflikten viser sig – modpartens advokat kommer fra kæden, en kollega skifter job, klienten kunne have et krav mod advokaten selv – skal advokaten straks udtræde i forhold til alle involverede klienter. Seks ugers betænkningstid var for længe i **2009-02-1102**; at det behandlende team allerede var fratrådt, reddede ikke firmaet i **2024-539**; og manglende erkendelse af egen fejl fritog ikke advokaten i **2025-3177**.

Under domstolsprøvelsen. Udtrædelsespligten består. Sagsanlæg efter § 147 d suspenderer alene fuldbyrdelsen af irettesættelsen eller bøden, jf. **BS-864/2009-OLR**.

Konsekvenserne. Førstegangstilfælde koster typisk 10.000 kr. i bøde; gentagelse udløser tillæggsbøder på 20.000-30.000 kr. og i grove tilfælde frakendelse. Dertil kommer salærvirkningen, som kan være langt den tungeste: fra få tusinde kroner i **2015-533** til 3,5 mio. kr. i udbytteskat-sagen. Interessekonflikten er dermed ikke blot et etisk spørgsmål, men en direkte økonomisk risiko ved selve ydelsen.

Afgrænsningsmæssigt bemærkes, at advokatens erstatningsansvar for klientens tab behandles under [advokatansvar](#), mens formodningsreglen om modstridende interesser ved forsvarerbeskikkelse og -skift i straffesager samt kæreadgangen herom hører under [beskikkelse-af-forsvarer](#) og [kaereadgang](#).

LOV

[Retsplejeloven § 126, stk. 1, 2](#)
[Retsplejeloven § 146, stk. 1](#)
[Retsplejeloven § 147c, stk. 1](#)
[Retsplejeloven § 147d, stk. 2](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om interessekonflikt og utilstrækkeligt konflikttjek ved uvildige advokatundersøgelser (Udbytteskat-sagen)	01.09.2022
	Landsretten · Landsretten ophæver Advokatnævnets kendelse: Sonderende telefonsamtale udløste ikke interessekonflikt	27.03.2025
	Landsretten · Advokatfirma dømt for interessekonflikt i udbyttesag – salær bortfalder	23.06.2021
	Landsretten · Landsretten stadfæster Advokatnævnets kendelse om irettesættelse af advokat for interessekonflikt	09.04.2010
	Byretten · Stadfæstelse af disciplinærbøde til advokat for interessekonflikt i forældreansvarssag	21.06.2023
	Advokatnævnet · Advokat bodelagt for mangelfuld rådgivning ved ejendomshandel og interessekonflikt i efterfølgende forureningssag	16.06.2026
	Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for interessekonflikt ved fortsat repræsentation af klient efter jobskifte til modpartens tidligere advokatfirma	28.06.2024
	Advokatnævnet · Advokatfirmas salær bortfaldet efter udtræden på grund af interessekonflikt – bistand tilførte ikke klient værdi	10.06.2015
	Advokatnævnet · Advokat tildelt irettesættelse for manglende udtræden ved interessekonflikt i advokatkæde	30.11.2010

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

[Retsplejeloven § 122](#)

stk. 2

[Retsplejeloven § 126](#)

stk. 1

Retsplejelovent § 146	stk. 1	Retsplejelovent § 147c	stk. 1
Retsplejelovent § 147d	stk. 1, 2	Retsplejelovent § 147b	stk. 2, 3

MATERIALE Citerede afgørelser 36 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS 1

01.09.2022	Højesterets dom om interessekonflikt og utilstrækkeligt konflikttjek ved uvildige advokatundersøgelser (Udbytteskat-sagen)	26376-2021-- hjr-og-26377-2021-hjr
------------	--	---------------------------------------

EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL 5

04.09.2025	Repræsentation af advokatfirmaer ved egne partnere og kravet om advokatens uafhængighed	C-776/22
30.01.2024	Kravet om advokats uafhængighed ved EU-Domstolen: Repræsentation af en juridisk person ved en ansat advokat i et advokatfirma	C-580/22
15.02.2023	Advokaters uafhængighed og repræsentation ved EU-Domstolen: Ordo Iuris-sagen	C-546/21
24.03.2022	Advokaters uafhængighed ved repræsentation for EU-domstolen: Grænser for medarbejderes repræsentation af firmaets partnere	C-529/18
08.12.2020	Krav om uafhængig repræsentation: Advokater kan ikke repræsentere sig selv ved Den Europæiske Unions Domstol	C-455/18

LANDSRETTEEN · ANKEINSTANS 5

23.05.2025	Landsret nedsætter bøde til advokat for utilstrækkelig varetagelse af klients interesser i erstatningssag	10512-12393
01.04.2025	Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelser om "klientfiskeri" og manglende efterlevelse af retskendelse	10425-12275
27.03.2025	Landsretten ophæver Advokatnævnets kendelse: Sonderende telefonsamtale udløste ikke interessekonflikt	10510-12390
23.06.2021	Advokatfirma dømt for interessekonflikt i udbyttesag – salær bortfalder	1701-2042
09.04.2010	Landsretten stadfæster Advokatnævnets kendelse om irettesættelse af advokat for interessekonflikt	4756-5725

BYRETTEEN · FØRSTE INSTANS 6

22.05.2024	Stadfæstelse af Advokatnævnets bøder til advokat for klientfiskeri og uretmæssig tilbageholdelse af sagsakter	10377-12207
02.04.2024	Frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed for advokat efter gentagne grove overtrædelser af advokatpligter og klientkontoregler	5411-6491
27.03.2024	Stadfæstelse af Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af advokatbestalling indtil videre	5440-6523

21.06.2023	Stadfæstelse af disciplinærbøde til advokat for interessekonflikt i forældreansvarssag	10485-12359
24.06.2022	Ansæt advokat groft tilsidesatte ikke god advokatskik ved forsinket genoptagelsesansøgning – bøde ændret til irrettesættelse	10901-14025
05.03.2009	Ophævelse af Advokatnævnets bøde: Retten fastslår opsættende virkning ved indbringelse af disciplinærsager	4751-5720
ADVOKATNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		19
16.06.2026	Advokat bødelagt for mangelfuld rådgivning ved ejendomshandel og interessekonflikt i efterfølgende forureningssag	2025-3177
04.12.2025	Advokatnævnet afviser klage over advokats rådgivning af egen klient grundet manglende retlig interesse	2025-3307
24.09.2025	Advokat frifundet for påstået efterprocedure og interessekonflikt i ejerforeningssag – klage delvis afvist som for sent indgivet	2024-3686
09.12.2024	Advokat pålagt tillæggsbøde for interessekonflikt ved samtidig at repræsentere far og søge beskikkelse som bistandsadvokat for hans børn	2024-1893
30.09.2024	Advokat idømt bøde for interessekonflikt efter ansættelse af tidligere huslejenævnsmlem	2024-918
28.06.2024	Advokat pålagt bøde for interessekonflikt ved fortsat repræsentation af klient efter jobskifte til modpartens tidligere advokatfirma	2024-539
05.10.2023	Advokat midlertidigt frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed for gentagne og grove tilsidesættelser af god advokatskik	2022-2401
28.04.2023	Advokater frifundet for klage over udarbejdelsen af en advokatundersøgelse	2022-2241 + 2022-2423
05.05.2021	Advokat frifundet for inhabilitet som retsmægler trods fælles bestyrelsesarbejde med modpartens advokat	2020-2568
30.10.2019	Advokat pålagt tillæggsbøde for interessekonflikt ved samtidig repræsentation af begge ægtefæller i bodelingssag	2019-1482
24.01.2019	Advokat pålagt bøde for interessekonflikt ved kollegas jobskifte til modpartens advokatfirma	2018-947
16.12.2015	Advokat idømt bøde for manglende udtræden af interessekonflikt ved dobbeltrepræsentation i samme hegnssag	2015-1915 + 2015-1917
10.06.2015	Advokatfirmas salær bortfaldet efter udtræden på grund af interessekonflikt – bistand tilførte ikke klient værdi	2015-533
30.03.2015	Advokat pålagt bøde for interessekonflikt ved samtidig repræsentation af udlejer og lejer i samme sagskompleks	2014-3497
18.03.2015	Advokat pålagt bøde for interessekonflikt ved at repræsentere både køber og sælger i ejendomshandel	2014-3740
16.06.2014	Advokat idømt bøde for interessekonflikt ved bodeling – salær bortfaldt efter egen inhabilitet	2014-569

12.09.2012	Advokat idømt bøde for interessekonflikt ved samtidig repræsentation af selskab og tidligere direktør	2011-0287
30.11.2010	Advokat tildelt irrettesættelse for manglende udtræden ved interessekonflikt i advokat kæde	2009-02-1102
28.04.2008	Advokat irrettesat for interessekonflikt – formidler for sælger af udenlandske ejendomme og samtidig handlet på købers vegne	02-0406-06-1344

FORARBEJDE Betænkninger

2 referencer

Betænkning om undersøgelsesorganer

nr. 1315 · 1996 · Justitsministeriet

Betænkning om retsplejelovens regler om advokater

nr. 1479 · 2006 · Justitsministeriet
